

T.C. HAZİNE VE
MALİYE BAKANLIĞI

► 2021

KAMU İŞLETMELERİ RAPORU

KAMU SERMAYELİ
KURULUŞ VE İŞLETMELER
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

EKİM 2022

T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

2021 KAMU İŞLETMELERİ RAPORU

**Raporla ilgili görüş ve önerilerinizi
Hazine ve Maliye Bakanlığı
Kamu Sermayeli Kuruluş ve İşletmeler Genel Müdürlüğü
Kamu İşletmeleri İzleme ve Koordinasyon Şubesine
(312) 204 73 25 ile (312) 204 73 26 numaralı telefonlar
veya
kski.koordinasyon@hmb.gov.tr adresi üzerinden
iletebilirsiniz.**

BAKAN SUNUŞU

Enerji, maden, tarım, sanayi, ulaştırma, haberleşme ve bankacılık sektörlerindeki kamu sermayeli işletmelerin pay sahibi olan Bakanlığımız, 2006 yılından bu yana her yıl düzenli şekilde yayımlanan Kamu İşletmeleri Raporu ile bu işletmelerin faaliyetleri hakkında kamuoyunu bilgilendirmektedir. Böylelikle, kamu sermayeli işletmelerde kurumsal yönetim ilkelerinin en iyi şekilde uygulanması, hesap verebilirliğin ve şeffaflığın artırılması sağlanmaktadır.

Bu kapsamda, bu yıl on altıncısını hazırladığımız 2021 Kamu İşletmeleri Raporu'nda, Bakanlığımızın Hazine adına pay sahipliği görevini üstlendiği kamu işletmeleri ile

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı portföyünde yer alan kamu şirketlerinin mali durumları, personel bilgileri, yönetim kadroları, performansları ve sektördeki konumları hakkında ayrıntılı bilgiler derlenmiş; bu işletmelere yönelik karşılaştırmalı analizlere yer verilmiştir.

Ayrıca, uluslararası tanım ve standartlara uyum sağlanmasını teminen, pay sahipliği fonksiyonu diğer kurum ve kuruluşlarca icra edilen özel statülü kuruluşlar ve mahalli idare işletmeleri gibi diğer kamu işletmelerinin bilgileri de paydaşlarımızın istifadesine sunulmuştur.

Bu çerçevede, 2021 Kamu İşletmeleri Raporu'nun ulusal ve uluslararası tüm paydaşlarımız için faydalı olmasını temenni eder, Raporun hazırlanmasında emeği geçen mesai arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Dr. Nureddin NEBATİ

Hazine ve Maliye Bakanı

BAKAN SUNUŞU	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TABLolar VE GRAFİKLER.....	vii
KISALTMALAR.....	viii
2021 KAMU İŞLETMELERİ RAPORU YÖNETİCİ ÖZETİ.....	1
KİT'LERE İLİŞKİN ÖZET FİNANSAL GÖSTERGELER.....	4
KİT'LERİN FİNANSAL GÖSTERGELERİNE İLİŞKİN GRAFİKLER	5
SEKTÖREL BAZDA KİT GÖSTERGELERİ.....	6
BÖLÜM 1: KAMU İŞLETMELERİ.....	8
1.1. Giriş.....	9
1.2. Uluslararası Sınıflandırmalara Göre Kamu İşletmeleri.....	9
1.2.1. Ulusal Hesaplar Sistemi (SNA 2008)	9
1.2.2. Avrupa Hesaplar Sistemi (ESA 95)	9
1.2.3. Devlet Mali İstatistikleri Kılavuzu (GFSM 2001).....	9
1.2.4. Avrupa Kamu İşverenleri ve İşletmeleri Merkezi (CEEP).....	10
1.3. Ülkemiz Mevzuatına Göre Kamu İşletmeleri.....	10
1.3.1. Merkezî Yönetimle İlgili Olanlar	11
1.3.2. Mahallî İdarelerle İlgili Olanlar	12
1.4. Rapor Kapsamında Yer Alan Kamu İşletmeleri.....	12
BÖLÜM 2: HMB PORTFÖYÜ.....	14
2.1. HMB Görev Tanımı	15
2.1.1. KSKİ Genel Müdürlüğü.....	15
2.2. HMB Portföyü ve Sermaye Durumu	15
2.3. Amaç ve Hedefler.....	17
2.4. KİT - Merkezi Yönetim Bütçesi İlişkisi	17
2.4.1. Bütçeden KİT'lere Yapılan Sermaye Aktarımları	17
2.4.2. KİT'lere Yapılan Görevlendirme Bedeli ve Kamu Sermayeli Bankalara Yapılan Gelir Kaybı Ödemeleri	18
2.4.3. KİT'lerden Bütçeye Yapılan Ödemeler	18
BÖLÜM 3: 2021 YILI KİT PERFORMANSI.....	22
3.1. Mali Durum	23
3.1.1. Gelir Tablosu.....	23
3.1.2. Bilanço	24
3.1.3. Rasyo Analizi.....	25
3.1.4. Katma Değer	28
3.2. İstihdam	29
3.2.1. Personel Sayıları	30
3.2.2. İstihdam Giderleri.....	31
3.2.3. Ortalama Personel Gideri	31
3.2.4. Personel Profili.....	31
3.3. Diğer Göstergeler.....	31
3.4. Kuruluş Bazında Temel Göstergeler.....	33

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 4: KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ.....	38
4.1. Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.....	40
4.2. Elektrik Üretim A.Ş.	43
4.3. Türkiye Elektrik İletim A.Ş.....	47
4.4. Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu.....	50
4.5. Türkiye Taşkömürü Kurumu	53
4.6. Türkiye Petrolleri A.O.	56
4.7. Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü.....	59
4.8. T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü	62
4.9. Türkiye Raylı Sistem Araçları Sanayii A.Ş.	64
4.10. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü	66
4.11. Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü.....	69
4.12. Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü	71
4.13. Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü	73
4.14. Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü	75
4.15. Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	78
4.16. Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü.....	81
4.17. Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş.	84
4.18. Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.....	87
4.19. Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.....	90
BÖLÜM 5: BAĞLI ORTAKLIKLAR	94
5.1. TCDD Taşımacılık A.Ş.....	96
BÖLÜM 6: ÖZELLEŞTİRME PORTFÖYÜ	99
6.1. Sümer Holding A.Ş. Genel Müdürlüğü	101
6.2. Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş. Genel Müdürlüğü.....	103
6.3. Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. Genel Müdürlüğü	105
BÖLÜM 7: KAMU SERMAYELİ BANKALAR	108
7.1. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.....	110
7.2. Türkiye Halk Bankası A.Ş.....	112
7.3. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	115
7.4. Türkiye Emlak Katılım Bankası A.Ş.	118
7.5. Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş.	120
7.6. Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.	122
7.7. İller Bankası A.Ş.	124
7.8. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.....	126
BÖLÜM 8: DİĞER KAMU İŞLETMELERİ VE FONLAR.....	129
8.1. Makine ve Kimya Endüstrisi A.Ş.	131
8.2. Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.	134
8.3. Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş.	137
8.4. Türkiye Radyo Televizyon Kurumu	139
8.5. Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü	141

8.6. Türk Hava Yolları A.O.	143
8.7. Anadolu Ajansı.....	145
8.8. Borsa İstanbul A.Ş.....	147
8.9. Askeri Fabrika ve Tersane İşletme A.Ş.	149
8.10. Uluslararası Sağlık Hizmetleri A.Ş.....	151
8.11. Türk Reasürans A.Ş.	153
8.12. Mahalli İdare İşletmeleri	155
8.13. Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş.	156
8.14. Diğer Kamu İşletmeleri	159
8.14.1. Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü.....	159
8.14.2. Spor Toto Teşkilat Başkanlığı	159
8.14.3. Toplu Konut İdaresi Başkanlığı	159
8.14.4. Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfının Şirketleri.....	159
8.14.5. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Bünyesindeki Bankalar.....	159
8.14.6. Nükleer Teknik Destek A.Ş.....	161
8.14.7. Uluslararası Uygunluk Değerlendirme Servisi A.Ş.....	161
BÖLÜM 9: KAMU İŞLETMELERİNDE KURUMSAL YÖNETİM	163
BÖLÜM 10: EKLER.....	169
Ek 1: KİT'ler ve Bağlı Ortaklıkları İstihdam Bilgileri	171
Tablo I: Personel Giderleri ve Sayıları.....	172
Tablo II: Personel Profili (31/12/2021 İtibarıyla).....	173
Ek 2: KİT'ler, Bağlı Ortaklıkları ve ÖİB Portföyü Mali Tabloları.....	175
Tablo I: Özet Gelir Tablosu (Toplulaştırılmış).....	176
Tablo II: Özet Bilanço (Toplulaştırılmış).....	177
Tablo III: Mali Rasyolar	178
Ek 3: KİT'ler, Bağlı Ortaklıkları ve ÖİB Portföyü İstihdam Bilgileri	179
Tablo I: Personel Gideri ve Sayıları.....	180
Tablo II: Personel Profili (31/12/2021 İtibarıyla).....	181
Ek 4: KİT'ler, Bağlı Ortaklıkları ve ÖİB Portföyü Diğer Seçilmiş Göstergeler.....	183
Ek 5: Vergi Dışı Gelirler	185
Ek 6: Bağlı Ortaklıklar ve İştirakler	187
Ek 7: 2021 Yılında ISO 500'de Yer Alan Kamu İşletmeleri	201
Ek 8: Kullanılan Mali Rasyolara İlişkin Bilgiler	203

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: HMB Portföyü Sermaye Durumu.....	16
Tablo 2: KİT – Bütçe İlişkisi	20
Tablo 3: KİT Özet Gelir Tablosu	24
Tablo 4: KİT Özet Bilanço.....	25
Tablo 5: KİT’lerin Mali Rasyoları.....	27
Tablo 6: KİT Personel Bilgileri	31
Tablo 7: KİT Diğer Göstergeler	32
Tablo 8: KİT’lerin Dönem Kâr/Zararı.....	33
Tablo 9: KİT’lerin Yarattığı Katma Değer	34
Tablo 10: KİT Bazında Faiz Dışı Fazla	35
Tablo 11: KİT’lerin Yatırım Harcaması	36
Tablo 12: 2021 Yılı Sonu İtibarıyla EÜAŞ Kurulu Gücü ve Üretimi.....	44
Tablo 13: 2021 Yılı Sonu İtibarıyla Türkiye Kurulu Güç ve Üretim Tablosu	44
Tablo 14: 2021 Yılı Sonu İtibarıyla Elektrik Üretiminin Kuruluşlara Göre Dağılımı.....	44
Tablo 15: 2021 Yılı Enerji İletim Hat Uzunlukları.....	47
Tablo 16: TKİ 2021 Yılı Tüvenan ve Satılabilir Kömür Üretim Miktarları	50
Tablo 17: TKİ 2021 Yılı Müşteri Bazında Kömür Satışları.....	51
Tablo 18: TTK 2021 Yılı Müşteri Bazında Kömür Satışları.....	53
Tablo 19: TVF’ye Aktarılan Kamu Sermayeli İşletmeler	157
Tablo 20: Türkiye Varlık Fonu Tarafından Bedeli Ödenerek Pay Sahibi Olunan Şirketler	158

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Görevlendirme Bedeli ve Gelir Kaybı Ödemeleri	18
Grafik 2: Özkaynak – Yabancı Kaynak Dağılımı.....	24
Grafik 3: KİT’lerin Mali Rasyoları.....	28
Grafik 4: KİT’lerin Yarattığı Katma Değer	29
Grafik 5: KİT’lerde Personel Yapısı.....	29
Grafik 6: Bor İhracatının Bölgesel Dağılımı	60
Grafik 7: ÇAYKUR Yaş Çay Alım Bilgileri ve Prim Ödemeleri.....	79
Grafik 8: TŞFAŞ Şeker Pancarı Alım Fiyatları	91
Grafik 9: Seçilmiş Bilanço Kalemleri Bazında Kamu Bankalarının Sektördeki Payı.....	109

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
ADÜAŞ	Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret Anonim Şirketi
AFJET	Afyon Jeotermal Turizm ve Ticaret
AOÇ	Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü
ASFAT	Askeri Fabrika ve Tersane İşletme Anonim Şirketi
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BİAŞ	Borsa İstanbul Anonim Şirketi
BKK	Bakanlar Kurulu Kararı
BOTAŞ	Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi
ÇAYKUR	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü
DASK	Doğal Afet Sigortaları Kurumu
DHMI	Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü
DMO	Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü
ENTSO-E	Avrupa Elektrik İletim Sistemi İşleticileri Ağı
ESK	Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü
EPDK	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
ETİ MADEN	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü
EÜAŞ	Elektrik Üretim Anonim Şirketi
FDF	Faiz Dışı Fazla
GES	Güneş Enerjisi Santrali
GSYİH	Gayrisafi Yurt İçi Hasıla
GWe	Gigawatt Elektrik
HMB	Hazine ve Maliye Bakanlığı
HES	Hidro Elektrik Santrali
ICAS	Uluslararası Uygunluk Değerlendirme Servisi Anonim Şirketi
IMF	Uluslararası Para Fonu
İAB	İstanbul Altın Borsası
İDT	İktisadi Devlet Teşekkülü
İHD	İşletme Hakkı Devri
İMKB	İstanbul Menkul Kıymetler Borsası
KEGM	Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
KİT	Kamu İktisadi Teşebbüsü
KİVİ	Kamu İşletmeleri Veri İzleme Sistemi
km	Kilometre
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme
KİK	Kamu İktisadi Kuruluşu
KSKİ	Kamu Sermayeli Kuruluş ve İşletmeler
KV	Kısa Vadeli
kV	Kilovolt
kWh	Kilowatt Saat
LNG	Sıvılaştırılmış Doğalgaz
MKE A.Ş.	Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi
MW	Megawatt
NDK	Nükleer Düzenleme Kurumu
NÜTED A.Ş.	Nükleer Teknik Destek Anonim Şirketi
OECD	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı

KISALTMALAR

ÖİB.....	Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
ÖYK.....	Özelleştirme Yüksek Kurulu
ÖZİDAŞ.....	ÖZİDAŞ Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
PTT.....	Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi
SBB.....	T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
TBMM.....	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TCDD.....	T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü
TCMB.....	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TDİ.....	Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi
TEDAŞ.....	Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi
TEİAŞ.....	Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi
TEAŞ.....	Türkiye Elektrik Üretim İletim Anonim Şirketi
TEK.....	Türkiye Elektrik Kurumu
TEMSAN.....	Türkiye Elektromekanik Sanayi Genel Müdürlüğü
TETAŞ.....	Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi
THY.....	Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı
TİGEM.....	Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü
TKİ.....	Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu
TMO.....	Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü
TMSF.....	Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
TOKİ.....	Toplu Konut İdaresi Başkanlığı
TPAO.....	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı
TRT.....	Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
TSKGV.....	Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı
TŞFAŞ.....	Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi
TTK.....	Türkiye Taşkömürü Kurumu
TÜDEMSAŞ.....	Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayi Anonim Şirketi
TÜİK.....	Türkiye İstatistik Kurumu
TÜLOMSAŞ.....	Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii Anonim Şirketi
TÜRASAŞ.....	Türkiye Raylı Sistem Araçları Sanayii Anonim Şirketi
TÜRK EXİMBANK.....	Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi
TÜRKSAT.....	Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketi
TÜVASAŞ.....	Türkiye Vagon Sanayii Anonim Şirketi
USHAŞ.....	Uluslararası Sağlık Hizmetleri Anonim Şirketi
UV.....	Uzun Vadeli
TVF.....	Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi
v/g.....	Varil/Gün
vpe/g.....	Varil Petrol Eşdeğeri/Gün
YAL.....	Yap Al
YAT.....	Yap At
Yİ.....	Yap İşlet
YİD.....	Yap İşlet Devret
YHT.....	Yüksek Hızlı Tren
YK.....	Yönetim Kurulu

YÖNETİCİ ÖZETİ

2021

**KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU**

2021 KAMU İŞLETMELERİ RAPORU

YÖNETİCİ ÖZETİ

2006 yılından bu yana yayımlanmakta olan Kamu İşletmeleri Raporları ile kamuoyunda kamu işletmelerine yönelik bir farkındalık oluşturulması hedeflenmektedir. Bu Raporda kamu işletmelerinin genel durumu ile 2021 yılı sonu itibarıyla 233 sayılı KHK'ye tabi 19 KİT'in tanıtımı, malî durumları ve performansları hakkında genel ve kuruluş bazında veri, bilgi ve analizler bulunmaktadır.

2021 yılı Kamu İşletmeleri Raporu'nda, KİT'ler ve bağlı ortaklıklarının¹ yanı sıra, uluslararası tanımlama ve sınıflandırmalara göre kamu işletmesi özelliği gösteren, bir başka ifadeyle yönetim kontrolü ve yaptıkları işin türü itibarıyla bakıldığında kamu işletmesi olarak nitelendirilebilen işletmelere de yer verilmiş, böylelikle ülkemizde "kamu işletmesi" tanımı ile uluslararası alandaki kamu işletmesi tanımları arasında bir uyum sağlanması amaçlanmıştır.

Raporda Yer Verilen İşletmeler / Kuruluşlar

Kamu İşletmeleri Raporu'nda;

- KİT'ler ve bağlı ortaklıklarına,
- ÖİB portföyündeki kuruluşlara,
- Kamu sermayeli bankalara,
- Sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan işletmelere ve
 - Yönetim kontrolü kamuda olan şirketlere yer verilmiştir.

Bu bağlamda KİT'ler ve bağlı ortaklıkları ile ÖİB portföyündeki kuruluşlar detaylı biçimde, diğer kamu işletmeleri ise genel olarak Raporda yer bulmuştur.

Raporun Bölümleri

Raporun ilk bölümünde ulusal ve uluslararası literatürde kabul gören kamu işletmesi tanımlarına yer verilmiş, ikinci bölümde KİT'lerin merkezi yönetim bütçesi ile ilişkilerine değinilmiştir.

Raporun üçüncü bölümünde KİT'ler ve bağlı ortaklıklarının toplulaştırılmış mali verileri ve istihdam bilgileri sunulmuş, dördüncü ve beşinci bölümlerde ise kuruluş bazında genel bilgiler verilerek 2021 mali yılı performansları değerlendirilmiş, ayrıca, yıl içerisinde sektörü ve/veya kuruluşu etkileyen önemli gelişmeler özetlenmiştir.

Raporun altıncı bölümünde ÖİB portföyünde yer alan kuruluşlar hakkında genel bilgiler verilerek bu kuruluşların 2021 yılı performansları değerlendirilmiş, kuruluşların faaliyet alanları ve önemli gelişmelere değinilmiştir.

Yedinci bölümde ise kamunun pay sahibi olduğu bankalara yönelik bilgilere yer verilmiş ve bu bankaların 2021 yılı faaliyetlerine yönelik değerlendirmeler yapılmıştır.

Sekizinci bölümde KİT'ler, özelleştirme programındaki kuruluşlar ve kamu sermayeli bankalar dışında kalan ve ülkemizde faaliyet gösteren ve uluslararası tanımlamalar çerçevesinde kamu işletmesi olarak değerlendirilebilecek diğer kurum ve kuruluşlara yönelik bilgilere yer verilmiştir.

Raporun dokuzuncu bölümünde ise kamu işletmelerinde kurumsal yönetime ilişkin bilgiler yer almaktadır.

HMB Portföyü ve Sermaye Durumu

HMB portföyünde 2021 yılı sonu itibarıyla 19 KİT², 4 kamu bankası ve 8 diğer kuruluş olmak üzere toplam 31 kamu işletmesi bulunmaktadır. Bu işletmelerin 31/12/2021 itibarıyla toplam nominal sermayesi 357,9 milyar TL, toplam ödenmiş sermayesi ise yaklaşık 265,7 milyar TL'dir.

KİT – Bütçe İlişkisi

KİT'ler ile merkezi yönetim bütçesi arasındaki mali ilişkiler, KİT'lerden bütçeye yapılan hasılat payı

¹ 233 sayılı KHK'ye tabi kuruluşlar için kullanılan ifadedir.

² TVF'ye devredilen BOTAŞ, ÇAYKUR, ETİ MADEN, TŞFAŞ ve TPAO 233 sayılı KHK'ye tabiyetlerinin devam etmesi nedeniyle 19 adet KİT arasında sayılmıştır.

ödemeleri, temettü ödemeleri ve diğer vergi ve yasal yükümlülüklerden oluşurken, merkezi yönetim bütçesinden KİT'lere sermaye ve görevlendirme bedeli ödemeleri yapılmaktadır.

2021 yılında Bütçeden KİT'lere 39,3 milyar TL sermaye ödemesi ve 23,8 milyar TL görevlendirme bedeli ödemesi olmak üzere 63,1 milyar TL ödeme yapılmıştır. KİT'lerden bütçeye yapılan ödemeler ise 3 milyar TL temettü, 848 milyon TL hasılat payı ve 2,6 milyar TL kurumlar vergisi ile diğer yasal yükümlülük karşılıkları olmak üzere toplam 6,4 milyar TL olmuştur.

Mali İstatistik

KİT'lerin aktif büyüklüğü 2020 yılında 310,3 milyar TL iken 2021 yılı sonunda bir önceki yıla göre %55,8 artışla 483,4 milyar TL'ye ulaşmıştır. Brüt satışlar ise 2021 yılında 2020 yılına oranla %106,2 artış göstererek 331,4 milyar TL olmuştur.

2021 yılında mal-hizmet satış maliyeti bir önceki yıla göre %131,3 artmıştır. Bu durum satışların kârlılığını olumsuz etkilemiş olup KİT sisteminin 2020 yılı sonunda 825,8 milyon TL olan dönem net kârı 2021 yılında 24,3 milyar TL net zarara dönüşmüştür.

KİT sistemi için 2020 yılında 1,15 olan asit test oranı 2021 yılında 1,05; 77 gün olan alacakların tahsil süresi 81 gün; 83 gün olan nakit çevirme süresi 41 gün; %0,48 olan özsermaye getiri oranı %-13,03 ve %4,36 olan faaliyet kârının net satışlara oranı %-3,36 olarak gerçekleşmiştir.

2020 yılında 0,42 olan finansal kaldıraç oranı, 2021 yılında 0,60 olmuştur. Satışların aktiflere oranı ise 2020 yılında 0,51 olan seviyesinin üstüne çıkarak 0,68 olarak gerçekleşmiştir.

İstihdam

Personel Sayısı: KİT'lerde 2001 yılında ortalama 165.359 kişi istihdam edilmekte iken, bu sayı 2021 yılında ise 99.378 kişiye gerilemiştir.

İstihdam Gideri: 2021 yılında KİT'lerin toplam istihdam gideri bir önceki yıla göre %23,5 artarak 17,3 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2001 yılında gelir tab-

losuna yansıtılan toplam satış ve faaliyet giderlerinin %21,5'i istihdam giderinden oluşmakta iken, bu oran 2021 yılında %5,1'e düşmüştür.

Personel Gideri: KİT'lerde 2021 yılında çalışanların işverene maliyeti memur ve sözleşmeli için aylık ortalama 12.259 TL ve işçiler için aylık ortalama 16.407 TL olarak gerçekleşmiştir.

Personel Profili: 2021 yılı sonu itibarıyla KİT'lerde 94.216 kişi istihdam edilmiş olup toplam personelin;

- %37,4'ü 20 yıl ve üzeri hizmet süresine sahip,
- %29,1'i 30 – 40 yaş grubunda,
- %39,3'ü lisans ve üzeri eğitime sahip,
- %11,2'si kadın ve
- %6,1'i yabancı dil bilgisine sahiptir.

Sosyal sorumluluk ve yasal nedenlerden dolayı toplam personelin;

- %2,2'sini engelli,
- %0,9'unu eski hükümlü,
- %0,6'sını gazi-şehit aile yakını,
- %0,9'unu Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunda yetiştirilen kişiler

oluşturmaktadır.

Yatırım Harcamaları ve Faiz Dışı Fazla

KİT'lerin yatırım harcaması 2021 yıl sonu itibarıyla bir önceki yıla göre yaklaşık %64,5 oranında artarak yaklaşık 39,2 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Bu tutar, 2021 yılı GSYİH'nin yaklaşık %0,54'üne denk gelmiş olup 2021 yılında en çok yatırımı sırasıyla TPAO, TCDD, TEİAŞ, BOTAŞ ve DHMİ gerçekleştirmiştir.

KİT'ler 2020 yılında yaklaşık 2,3 milyar TL faiz dışı fazla verirken, 2021 yılında bu tutar 38,4 milyar TL faiz dışı açığa dönüşmüştür.

KİT'LERE İLİŞKİN ÖZET FİNANSAL GÖSTERGELER³

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
I- GELİR TABLOSU				
Brüt Satışlar	153.458	160.726	331.386	106,2
Faaliyet Kârı/Zararı	-1.281	6.941	-11.066	-259,4
Finansman Giderleri	4.701	7.177	19.408	170,4
Dönem Net Kârı/Zararı	-1.667	826	-24.334	-3.046,0
II- BİLANÇO				
Aktif Toplamı	277.557	310.335	483.350	55,8
Hazır Değerler ve Menkul Kıymetler	11.478	19.663	30.367	54,4
Ticari ve Diğer Alacaklar	54.055	51.189	135.363	164,4
Stoklar	24.416	25.644	40.959	59,7
KV Mali Borçlar	17.082	15.605	33.625	115,5
KV Ticari ve Diğer Borçlar	46.654	52.420	117.939	125,0
Ödenmiş Sermaye	161.567	187.172	257.963	37,8
III- FİNANSAL RASYOLAR				
Cari Oran	1,5	1,5	1,3	-13,3
Özsermaye Kârlılık Oranı (%)	-1,1	0,5	-13,0	----
Finansal Kaldıraç Oranı	0,41	0,42	0,60	42,9
Stok Devir Hızı Oranı	6,9	5,6	9,8	75,0
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	83,5	77,4	80,7	4,3
IV- VERİMLİLİK GÖSTERGELERİ				
Kişi Başına Brüt Satışlar	1.526	1.620	3.335	105,9
Kişi Başına Maliyet	1.405	1.419	3.278	131,0
Kişi Başına Faaliyet Kârı	-13	70	-111	-258,6
V- İSTİHDAM				
Personel Sayısı (Ortalama Kişi)	100.516	99.235	99.378	0,1
İstihdam Giderleri	12.832	14.008	17.301	23,5
İstihdam Giderlerinin Toplam Giderler İçindeki Payı ⁴ (%)	8,4	9,2	5,1	----
Ortalama Personel Gideri (TL/Ay)	10.638	11.763	14.508	23,3
VI- DİĞER FİNANSAL GÖSTERGELER				
Bütçeden KİT'lere Transferler	18.876	17.506	63.096	260,4
<i>Görevlendirme Bedeli⁵</i>	1.670	2.095	23.836	1.037,8
<i>Sermaye</i>	17.207	15.411	39.260	154,8
KİT'lerden Bütçeye Ödemeler	7.606	5.493	6.440	17,2
<i>Temettü</i>	2.637	1.879	3.027	61,1
<i>Hasılat Payı</i>	1.414	1.025	848	-17,3
<i>Vergi⁶</i>	3.554	2.589	2.565	-0,9
KİT – Hazine Mahsup Tutarları	0	3.070	28.902	841,4
Katma Değer ⁷	26.516	32.813	29.474	-10,2
Yatırım Harcaması	20.316	23.813	39.165	64,5
Faiz Dışı Fazla	-7.057	2.258	-38.399	-1.800,6
GSYİH (milyar TL)	4.312	5.048	7.249	43,6

³ İlgili yılda 233 sayılı KHK kapsamındaki kuruluşların bilgilerini içermektedir. 2021 yılında MKEK 233 sayılı KHK kapsamından, TŞFAŞ ise özelleştirme kapsam ve programından çıkarılmıştır. Dolayısıyla 2019 ve 2020 yılına ilişkin verilere MKEK dahil edilmiş, TŞFAŞ dahil edilmemiştir. 2021 yılı verilerine ise TŞFAŞ dahil edilmiş, MKE A.Ş. dahil edilmemiştir.

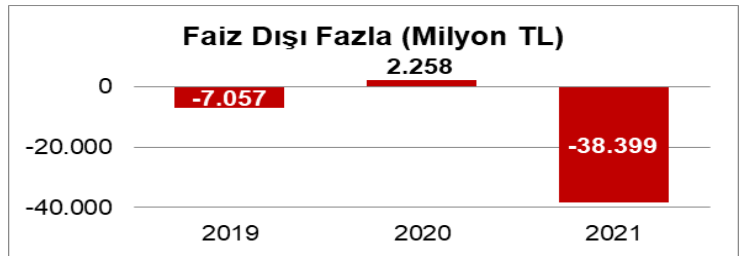
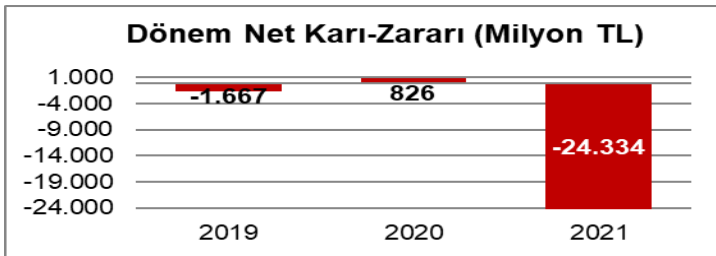
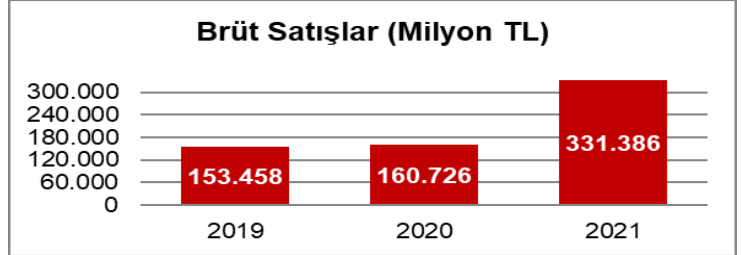
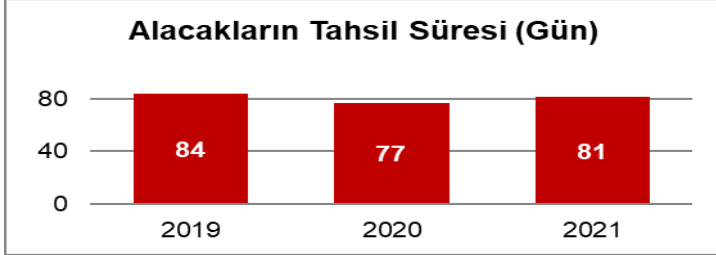
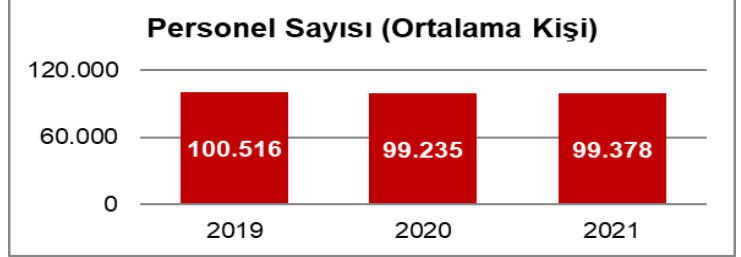
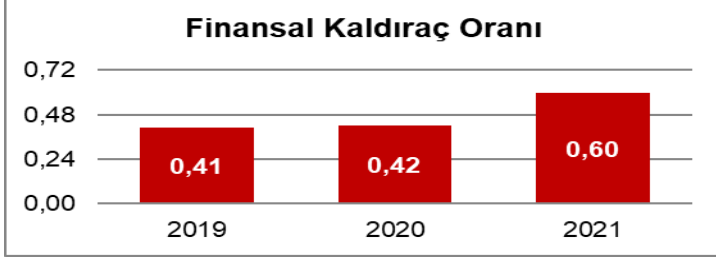
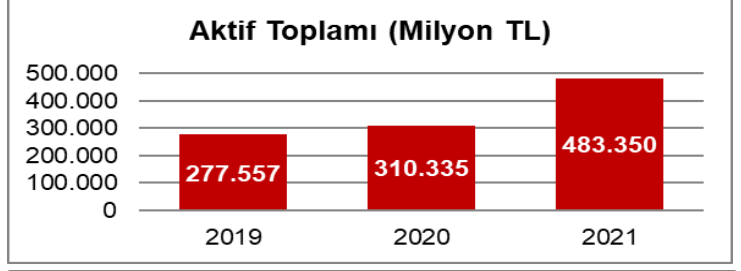
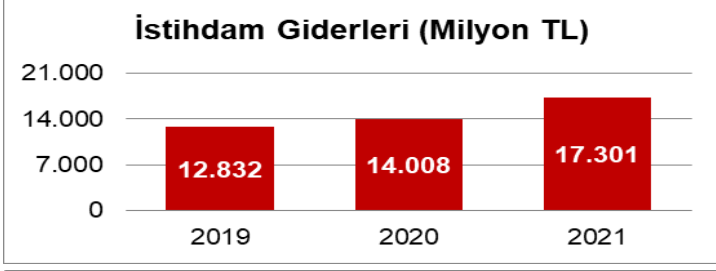
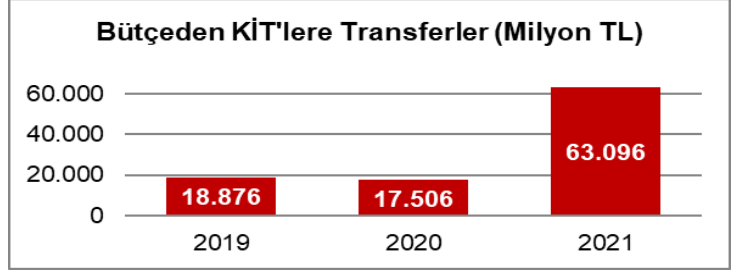
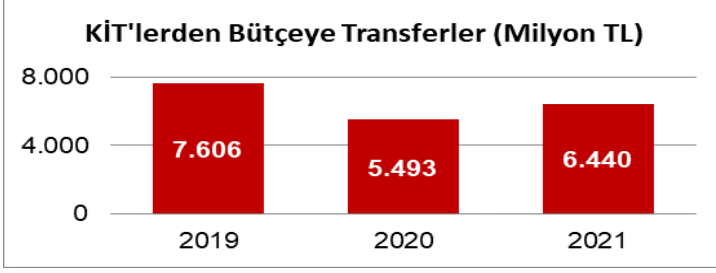
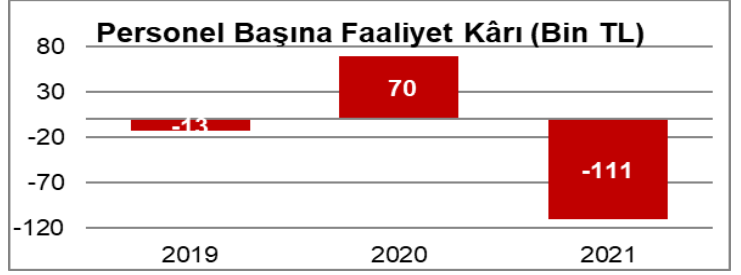
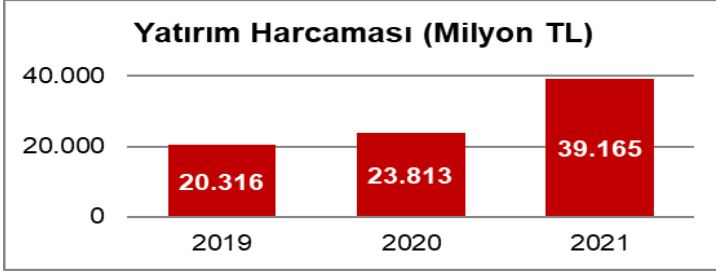
⁴ Toplam giderler, satış giderleri ve faaliyet giderlerinden oluşmaktadır.

⁵ 2021 yıl sonu itibarıyla 5 kuruluşa görevlendirme bedeli ödemesi yapılmıştır.

⁶ Kurumlar vergisi ile diğer yasal yükümlülük karşılıkları tutarını göstermektedir.

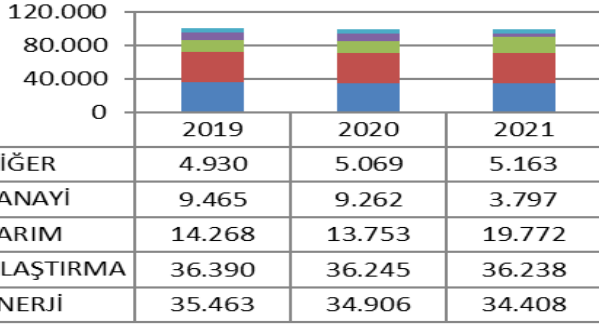
⁷ Katma değer tutarı, dönem kâr/zararından faiz, karşılık, kur farkı, amortisman ve istihdam giderlerinin ayıklanması ile hesaplanmıştır.

KİT'LERİN FİNANSAL GÖSTERGELERİNE İLİŞKİN GRAFİKLER

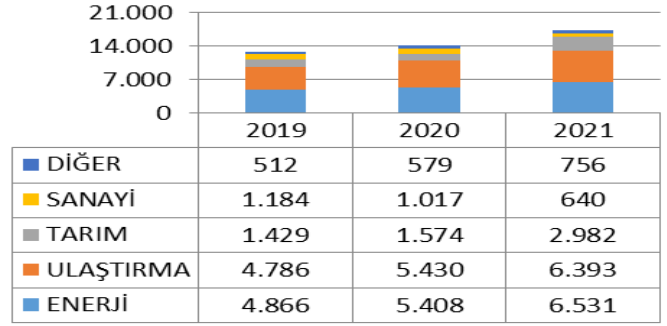

SEKTÖREL BAZDA KİT GÖSTERGELERİ⁸

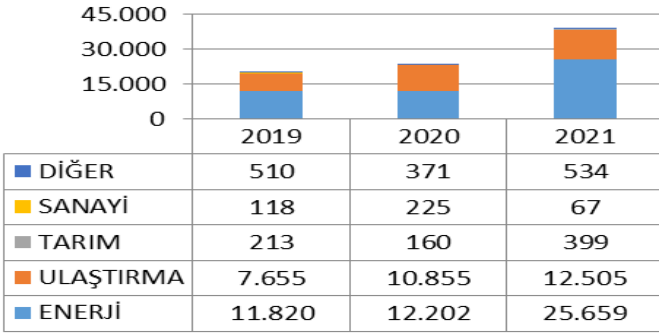
Toplam Personel Sayısı

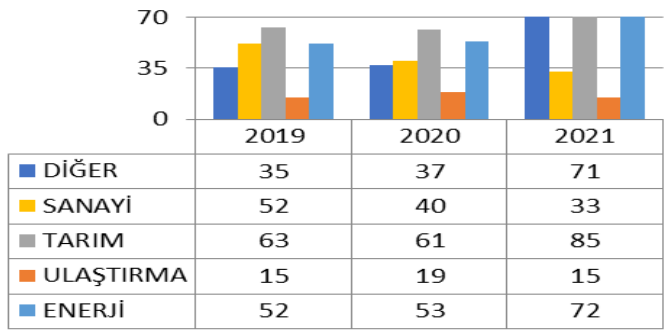
Toplam İstihdam Gideri (Milyon TL)

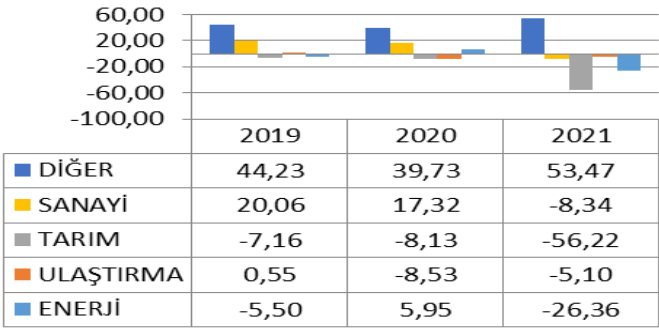
Toplam Yatırım Harcaması (Milyon TL)

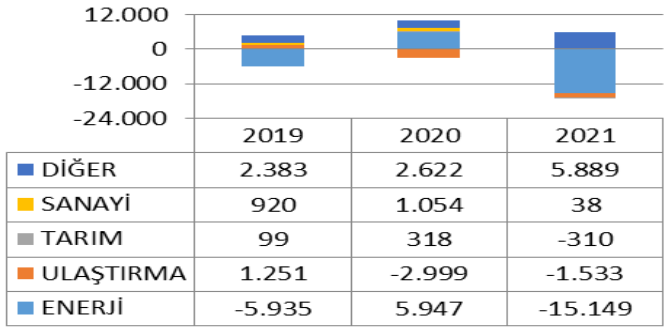
Finansal Kaldıraç Oranı (%)

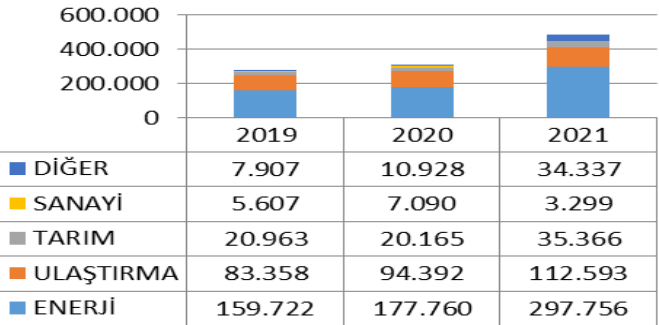
Özsermaye Getiri Oranı (%)

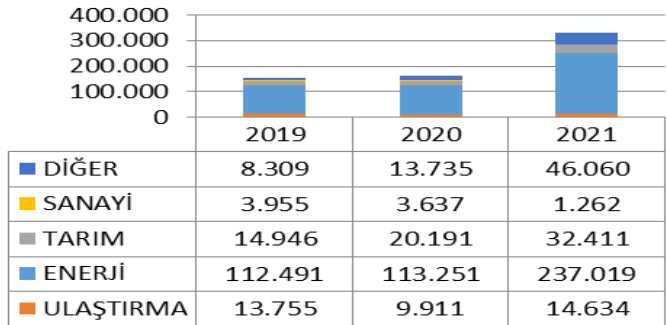
Faaliyet Kârı/Zararı (Milyon TL)

Aktif Toplamı (Milyon TL)

Brüt Satışlar (Milyon TL)

⁸ Enerji sektörü kuruluşları olarak: BOTAŞ, EÜAŞ, TEİAŞ, TKİ, TTK, TPAO, TEDAŞ, Ulaştırma sektörü kuruluşları olarak: DHMİ, KEGM, TCDD, TCDD Taşımacılık A.Ş., Tarım sektörü kuruluşları olarak: ÇAYKUR, ESK, TİGEM, TMO, TŞFAŞ, Sanayi sektörü kuruluşları olarak: TÜRASAŞ, TEMSAN, Diğer kuruluşlar olarak ise DMO ile ETİ MADEN ele alınmıştır.

BÖLÜM 1

2021

**KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU**

KAMU İŞLETMELERİ

1.1. Giriş

Kamu işletmesi kavramı ülkeden ülkeye farklılık göstermekle birlikte, genellikle bir kamu idaresinin çoğunluk hissesine sahip olduğu ya da bir kamu idaresi tarafından yönetimi kontrol edilen işletmeler kamu işletmesi olarak adlandırılmaktadır. Bu kapsamda, kamu işletmesi kavramı bir yandan pay sahipliği, diğer yandan yönetimde kontrol kavramı ile ilişkilendirilmektedir.

Uluslararası literatürde ise çeşitli bakış açıları temel alınarak farklı kamu işletmesi tanımları yapılmaktadır. Aşağıda, kamu işletmeleri ile ilgili bu tanımların bazılarının yer verilmektedir.

1.2. Uluslararası Sınıflandırmalara Göre Kamu İşletmeleri

AB düzenlemelerinde kamu işletmeleri, merkezi veya mahalli idare farkı gözetilmeksizin sermaye ve yönetim kontrolü açısından ele alınmaktadır. AB, üye ülkelerdeki kamu pay sahipleri ile işletmeleri arasındaki idari ve mali ilişkilerin şeffaf bir şekilde yürütülmesini sağlayacak çerçeve bir düzenlemenin ve bu ilişkileri yansıtacak bir raporlama sisteminin gerekliliğini vurgulamaktadır (Kutu 1).

1.2.1. Ulusal Hesaplar Sistemi (SNA 2008)

Birleşmiş Milletler tarafından geliştirilen SNA 2008'e göre kamu işletmeleri kamu birimlerinin kontrolü altındaki şirketler olarak tanımlanmaktadır. Anılan sistemde kontrol, genel kurum politikasının atanmış yöneticiler vasıtasıyla belirlenebilme yetkisi olarak ifade edilmektedir. Bu çerçevede kamunun, bir şirkette oy hakkı veren hisselerin yarısından fazlasına sahip olması, hissedarların oy verme yetkisinin yarısından fazlasını kontrol edebilmesi, özel bir kanun, karar ya da düzenlemeyle şirket politikasını belirleme veya şirket yöneticilerini atayabilme yetkisiyle donatılmış olması kontrol kavramının varlığını işaret etmektedir. Doğrudan bir kamu idaresinin kontrolü altında bulunmamakla birlikte, bir kamu idaresince kontrol edilen işletmelerin kontrol ettiği diğer işletmeler de kamu işletmesi olarak sınıflandırılmaktadır.

Kutu 1: AB Mevzuatına Göre Kamu İşletmesi Nedir?

2006/111/EC Sayılı Şeffaflık Direktifine göre kamu işletmeleri (public undertakings);

- ◆ Ödenmiş sermayesinin yarısından fazlası kamuya (merkezi veya mahalli) ait olan,

- ◆ Oy hakkının yarısından fazlası kamu kontrolünde olan veya

- ◆ Yönetim veya denetim kurulu üyelerinin yarısından fazlasının atama hakkı kamuda olan işletmeler olarak tanımlanmaktadır.

Bu tanıma göre; Türkiye'de sermayesinin yarısından fazlası HMB'ye veya ÖİB'ye ait olan kamu işletmeleri dışında, mahalli idarelere (il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ve belediyeler) ait olan şirketler ile sermayesinin yarısından fazlası devlete ait olmadığı halde imtiyazlı hisseler veya düzenlemeler yoluyla oy hakkının yarısından fazlası kamu kontrolünde olan ya da yönetim veya denetim kurulu üyelerinin yarısından fazlasının kamu tarafından atandığı işletmeler de kamu işletmesi olarak adlandırılabilir.

1.2.2. Avrupa Hesaplar Sistemi (ESA 95)

AB tarafından geliştirilen ESA 95, kamu işletmelerinin sınıflandırılmasına yönelik olarak SNA 2008 ile aynı yaklaşımı benimsemektedir.

1.2.3. Devlet Mali İstatistikleri Kılavuzu (GFSM 2001)

IMF tarafından geliştirilen GFSM 2001'de de kamu işletmeleri, benzer şekilde, genel yönetim birimleri tarafından kontrol edilen şirketler olarak tanımlanmaktadır.

IMF, kamu sektörünü genel yönetim ve kamu işletmeleri olarak ikiye ayırmaktadır. Kamu işletmelerini ise mali ve mali olmayan kamu işletmeleri olarak tasnif etmektedir.

1.2.4. Avrupa Kamu İşverenleri ve İşletmeleri Merkezi (CEEP)

Mali olanaklarının yarısından fazlası merkezi veya mahalli kamu idareleri tarafından sağlanan veya işletme sonuçlarından bu idarelerin sorumlu olduğu ve bunlar tarafından denetlenen girişimler CEEP tarafından kamu işletmesi olarak adlandırılmaktadır.

Yukarıdaki tanımlamalar dışında, kamu işletmeleri konusunda değinilmesi gereken bir başka husus ise, söz konusu işletmeler ile genel yönetim birimleri arasındaki ayrımdır. Zira çeşitli ülkelerde hâlihazırda genel yönetimin bir parçası olarak sınıflandırılan bazı kamu birimleri kamu işletmesi özelliği gösterebilmekte, kamu işletmesi olarak yapılandırılan bazı kuruluşlar ise aslında genel yönetim sektörü birimi niteliği taşıyabilmektedir. Diğer taraftan, kamu sektörü-özel sektör ayrımına yönelik uluslararası sınıflandırma standartları, küçük farklılıklar dışında birbirine paralel bir yaklaşım sergilemektedir.

Buna göre;

- Genel yönetim birimlerinin kontrolünde bulunan,
- Tam bir defter tutma sistemine sahip ve kendi adına borç alıp verebilen,
- Ürünlerinin çoğunu ekonomik olarak anlamlı bir fiyattan satan,
- Ticari faaliyet gösteren ve bir şirket gibi yönetilen

kuruluşlar kamu işletmesi olarak değerlendirilmektedir. Genellikle, satış hasılatının işletme giderlerinin yarısından çoğunu karşılaması halinde söz konusu birimin ticari faaliyet gösterdiği ve ürünlerini ekonomik açıdan anlamlı fiyattan sattığı kabul edilmektedir.

1.3. Ülkemiz Mevzuatına Göre Kamu İşletmeleri

Ülkemiz açısından bakıldığında ise mevzuatta uluslararası yaklaşımlara uyumlu bir “kamu işletmesi” tanımı bulunmamaktadır. Ülkemizdeki kamu işletmelerinin bir kısmı “kamu iktisadi teşebbüsleri” kavramı içerisinde değerlendirilirken, merkezi yöne-

Kutu 2: Ülkemiz Mevzuatında KİT Nedir?

KİT, 233 sayılı KHK’ye tabi ve sermayesinin tamamı devlete ait olan İDT ve KİK’lerin ortak adıdır.

İDT: İktisadi alanda ticarî esaslara göre, kâr amacı güderek faaliyet gösteren teşebbüslerdir (Örneğin: TPAO).

KİK: İktisadi alanda tekel niteliğini haiz mal ve hizmetleri kamu yararı gözeterek üreten ve pazarlayan teşebbüslerdir (KEGM ve DHMİ).

Bu kapsamda, her ne kadar pay sahibi kamu olsa da, kamu sermayeli bankalar, özelleştirme portföyündeki kuruluşlar, mahalli idare işletmeleri ve TMSF iştirakleri 233 sayılı KHK kapsamında olmayıp, bu KHK’de yer alan KİT tanımına girmemektedir.

timin ve yerel idarelerin pay sahipliği fonksiyonunu üstlendiği pek çok işletme ve iştirak ise bu kavramın dışında farklı hukuki düzenlemelere tabidir.

Kuruluş kanunları dışında kamu işletmelerinin belli bir kısmını düzenlemeye yönelik ilk geniş kapsamlı kanun olarak nitelendirilebilecek olan 1938 tarihli ve 3460 sayılı “Sermayesinin Tamamı Devlet Tarafından Verilmek Suretiyle Kurulan İktisadi Teşekküllerin Teşkilatıyla İdare ve Murakabeleri Hakkında Kanun”, sermayesinin tamamı devlete ait olan işletmeleri İDT olarak tanımlamışken, 1983 tarihli ve 2929 sayılı “İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşları Hakkında Kanun”, bu tanımı genişleterek sermayesinin tamamı devlete ait olan işletmeleri kamu iktisadi teşebbüsleri olarak tanımlamış ve bu teşebbüsleri KİK ve İDT şeklinde ikiye ayırmıştır. Halen yürürlükte olan 18/06/1984 tarihli ve 18435 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 233 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” de aynı kurguyu kabul etmiştir (Kutu 2).

Diğer taraftan, Anayasa’da KİT tanımı yer almasa da “Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Denetimi” başlıklı 165. maddesinde “Sermayesinin yarısından fazlası doğrudan doğruya veya dolaylı olarak Devlete ait olan kamu kuruluş ve ortaklıkları” ifadesine yer verilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nda ise mevzuattaki en geniş tanım yapılmıştır. Bu Kanun’da devlete, il özel idarelerine, belediyelere, diğer kamu idarelerine ve kuruluşlarına ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan ticarî, sınaî ve ziraî işletmeler “iktisadî kamu kuruluşları” olarak tanımlanmıştır. 02/11/2011 tarihli ve 662 sayılı KHK’nin 65. maddesi ile de mülga 09/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı “Hazine Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun”da değişikliğe gidilmiş ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri Genel Müdürlüğü’nün ismi Kamu Sermayeli Kuruluş ve İşletmeler Genel Müdürlüğü olarak değiştirilmiştir. Böylece, anılan Genel Müdürlüğün görevleri arasına “Sermayesinin yarısından fazlası, mahallî idareler dâhil kamuya ait olan veya faaliyet alanı itibarıyla ticarî nitelik taşıyıp Sayıştay Başkanlığınca denetlenen ve kapsamı Müsteşarlıkça belirlenecek olan kamu kuruluş ve işletmelerinin mali ve mali olmayan verilerini toplamak, izlemek ve değerlendirmek” görevi eklenmiştir. Mülga Hazine Müsteşarlığı, 10/07/2018 tarihli ve 1 sayılı “Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi” kapsamında HMB olarak yeniden yapılandırılmış olup KSKİ Genel Müdürlüğü bu Kararname kapsamında faaliyetlerini sürdürmektedir.

Bu kapsamda, ülkemizde kamu sektöründe şeffaflığın ve hesap verilebilirliğin artırılmasını teminen, genel yönetim⁹ kapsamı dışında kalan kamu işletmelerinin faaliyetlerini izleyerek mali ve mali olmayan verilerinin toplanmasına, derlenmesine ve raporlanmasına ilişkin usul ve esaslar HMB tarafından belirlenmektedir. Bu kapsamda izlenecek olan kamu işletmeleri, ilk olarak 17/06/2009 tarihli ve 27261

sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Kamu İşletmelerinin Faaliyetlerinin İzlenmesi ve Raporlanmasına Dair Tebliğ”de (Tebliğ) yer almış olup, Tebliğ günün ihtiyaçlarına göre yeniden gözden geçirilip güncellenerek 09/03/2021 tarihli ve 31418 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Tebliğ’de kamu işletmeleri, sermayesinin yarısından fazlası kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan veya faaliyet alanı itibarıyla ticari nitelik taşıyıp Sayıştay tarafından denetlenen işletmeler olarak tanımlanmıştır.

Tebliğ’de ayrıca herhangi bir şekilde toplam kamu payı %50 ve altına düşen işletmelerin takip kapsamından çıkarılması, toplam kamu payı %50’nin üzerine çıkan işletmelerin ise kapsama dâhil edilmesi öngörülmüştür. Anılan oran hesaplanırken işletmelerde birden fazla kamu kurum veya kuruluşu pay sahibi ise toplam oran dikkate alınmaktadır.

Ülkemizde mer’î mevzuat uyarınca faaliyet gösteren kamu işletmeleri aşağıdaki başlıklar altında sıralanmıştır.

1.3.1. Merkezî Yönetimle İlgili Olanlar

- 233 sayılı KHK’ye tabi KİT’ler ve KİT’lerin Bağlı Ortaklıkları,
- Çoğunluk sermayesi Devlete ait olan kamu sermayeli bankalar (Ziraat Bankası, Halk Bankası, Türk Eximbank, Emlak Katılım Bankası, TCMB ve Kalkınma ve Yatırım Bankası),
- 233 sayılı KHK’ye tabi olmayan işletmeler (TÜRK SAT, TÜRK TELEKOM, USHAŞ, MKE A.Ş., ASFAT, TRT, AA, PTT, AOÇ ve BİAŞ),
- Özelleştirme kapsam ve programında olan ve pay sahipliğini ÖİB’nin yürüttüğü kuruluşlar (Sümer Holding, TDİ, ADÜAŞ),
- Çoğunluk sermayesi Devlete ait olmamakla birlikte, yönetim kurulunun yarısından fazlasının atama hakkı kamu kuruluşlarında olan şirketler (THY),
- Şirket statüsünde olmayıp yaptığı faaliyet itibarıyla kamu işletmesi niteliğini haiz, özel statülü

⁹ “5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu” ile genel yönetim; merkezi yönetim (genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler, düzenlevici ve denetlevici kurumlar), sosval güvenlik kurumları ve mahallî idareler şeklinde uluslararası sınıflandırmalarla uyumlu olarak belirlenmiştir.

işletmeler (Örnek: Milli Piyango İdaresi, Spor Toto Teşkilatı),

- TOKİ ve iştirakleri,
- TMSF iştirakleri,
- TSKGV iştirakleri.

1.3.2. Mahallî İdarelerle İlgili Olanlar

• İl özel idarelerine ait şirketler (Örnek: ÖZİDAŞ),

• Büyükşehir belediyelerine ait şirketler (Örnek: BELPA A.Ş.), belediyelere ait şirketler (Örnek: AFJET A.Ş.).

Yukarıda da görüldüğü üzere, ülkemizde merkezi yönetimin ve mahalli idarelerin pay sahipliği fonksiyonunu üstlendiği farklı statülerde çok sayıda işletme ve iştirak bulunmaktadır.

1.4. Rapor Kapsamında Yer Alan Kamu İşletmeleri

Kamu İşletmeleri Raporu'nun kapsamının belirlenmesinde uluslararası sınıflandırmalar göz önünde bulundurulmaktadır. Bu çerçevede, Rapor kapsamın-

da, ülkemiz mevzuatı uyarınca KİT olarak nitelendirilen işletmelerle birlikte, özelleştirme programında yer alan kuruluşlara, kamu sermayeli bankalara, farklı mevzuata tabi olmakla birlikte uluslararası sınıflandırmalar uyarınca kamu işletmesi niteliği gösteren TÜRKSAT, AOÇ gibi kuruluşlara ve TSKGV iştiraklerine yer verilmektedir. Mahalli idare işletmeleri hakkında ise söz konusu işletmelerin kuruluş ve işleyiş esasları ve bağlı oldukları mevzuata yönelik genel bir bilgi verilmektedir.

Diğer taraftan, Sayıştay Başkanlığı tarafından da her yıl Kamu İşletmeleri Raporu yayımlanmakta olup iki rapor arasında bir kısım farklılıklar söz konusudur. HMB tarafından hazırlanan işbu Rapor, birinci bölümde anlatılan “kamu işletmesi” tanımı çerçevesinde şirketler açısından “kamu kontrolü”nü esas olarak oluşturulurken, Sayıştay Başkanlığı raporu denetim çerçevesini yansıtmaktadır.

BÖLÜM 2

2021

**KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU**

**HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
PORTFÖYÜ**

2021 yılı sonu itibarıyla HMB portföyünde, 19 KİT, 4 kamu sermayeli banka ve 8 diğer kuruluş olmak üzere toplam 31 şirket ve/veya teşebbüs bulunmaktadır.¹⁰ HMB, 1 sayılı “Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi” kapsamında “Hazine adına pay sahipliği fonksiyonunu icra etme” görevini, KSKİ Genel Müdürlüğü aracılığı ile yürütmektedir.

2.1. HMB Görev Tanımı

HMB'nin kamu sermayeli kuruluş ve işletmeler ile ilgili görev ve yetkileri 1 sayılı “Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi”nde aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- KİT'ler ve Hazinesin iştirak ettiği şirketlerle ilgili olarak Hazine pay sahipliğinin gerektirdiği her türlü işlemi yapmak,
- KİT'lerin yıllık genel yatırım ve finansman programlarını hazırlamak ve Cumhurbaşkanının onayına sunmak ve uygulamasını izlemek, gerekli hallerde programda değişiklikler yapmak,
- KİT'lerin faaliyetlerinin mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmesini takip etmek,
- KİT'lerin etkin ve verimli çalışmasını sağlamak veya özelleştirilmelerine hazırlık amacıyla faaliyetlerinde veya organizasyon yapılarında gerekli değişiklikleri yetkili organlarca verilen görevler kapsamında yerine getirmek,
- Kamu sermayeli kuruluş ve işletmelerin faaliyet gösterdikleri sektörlere ilişkin politika geliştirme çalışmalarına katkıda bulunmak ve

- Kamu sermayeli kuruluş ve işletmelerin mali ve mali olmayan verilerini toplamak, izlemek ve değerlendirmek.

2.1.1. KSKİ Genel Müdürlüğü

HMB'nin kamu sermayeli kuruluş ve işletmeler ile ilgili görevleri KSKİ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. 31/12/2021 itibarıyla toplam 118 personeli bulunan Genel Müdürlük altında 8 daire yer almaktadır. Bunlar; Enerji ve Maden Sektörleri Dairesi, Ulaştırma, Haberleşme ve Sanayi Sektörleri Dairesi, Tarım Sektörü ve Koordinasyon Dairesi, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Dairesi, Kamu Bankaları ve İştirakler Dairesi, Yıllık Programlar ve Bütçe Dairesi, Özel Emeklilik İzleme Dairesi ve Yönetim Hizmetleri Dairesi'dir.

2.2. HMB Portföyü ve Sermaye Durumu

2021 yılı sonu itibarıyla, HMB portföyünde bulunan şirket ve/veya teşebbüslerin listesi ile sermaye durumları Tablo 1'de sunulmaktadır. 31/12/2021 tarihi itibarıyla, HMB portföyünde bulunan 31 şirket ve/veya teşebbüsün toplam 357,9 milyar TL olan nominal sermayesinin yaklaşık 265,7 milyar TL'si (%74) ödenmiştir.

¹⁰ Terekeden Hazineye devredilmiş hisse senetlerini de kapsayan iştirak payları değer olarak göz ardı edilecek kadar düşük seviyelerde oldukları için Rapora dâhil edilmemiştir. TVF'ye devredilen BOTAŞ, ÇAYKUR, ETİ MADEN, TŞFAŞ ve TPAO 233 sayılı KHK'ye tabiyetlerinin devam etmesi nedeniyle 19 adet KİT arasında sayılmıştır.

Tablo 1: HMB Portföyü Sermaye Durumu¹¹ (31/12/2021 itibarıyla, Milyon TL)

Kamu İşletmeleri	Nominal Sermaye	Ödenmiş Sermaye	Ödenmiş Sermaye Oranı (%)	Hazine Payı (%)
BOTAŞ	79.317,0	24.956,3	31,5	100,0
ÇAYKUR	5.224,0	3.993,4	76,4	100,0
DHİMİ	10.650,0	10.647,9	100,0	100,0
DMO	130,6	82,9	63,5	100,0
ESK	1.704,0	1.304,0	76,5	100,0
ETİ MADEN	1.500,0	1.500,0	100,0	100,0
EÜAŞ	27.414,0	21.500,0	78,4	100,0
KEGM	51,1	51,1	100,0	100,0
TCDD	131.295,0	107.237,9	81,7	100,0
TEDAŞ	22.000,0	21.290,1	96,8	100,0
TEİAŞ	12.800,0	12.799,6	100,0	100,0
TEMSAN	295,0	287,0	97,3	100,0
TİGEM	3.316,0	3.115,7	94,0	100,0
TKİ	1.000,0	1.000,0	100,0	100,0
TMO	2.550,0	2.550,0	100,0	100,0
TPAO	12.018,0	10.535,6	87,7	100,0
TŞFAŞ	3.930,0	2.982,6	75,9	100,0
TTK	16.310,0	14.325,0	87,8	100,0
TÜRASAŞ	3.727,0	2.803,3	75,2	100,0
KİT TOPLAMI	335.231,7	242.962,4	72,5	
T. EMLAK KATILIM BANKASI	1.027,0	1.027,0	100,0	100,0
T. İHRACAT KREDİ BANKASI A.Ş.	13.800,0	13.800,0	100,0	100,0
T. KALKINMA VE YATIRIM BANKASI	2.000,0	2.000,0	100,0	99,1
T.C. MERKEZ BANKASI ¹²	0,0	0,0	100,0	55,1
KAMU SERMAYELİ BANKALAR TOPLAMI	16.827,0	16.827,0	100,0	
ANADOLU AJANSI	1,0	1,0	100,0	47,8
AOÇ ¹³	0,0	0,0	100,0	100,0
ASFAT	67,0	67,0	100,0	100,0
MKE A.Ş.	1.200,0	1.200,0	100,0	100,0
TRT	182,0	182,0	100,0	100,0
TÜRK REASÜRANS A.Ş.	600,0	600,0	100,0	100,0
TÜRK TELEKOM	3.500,0	3.500,0	100,0	25,0
USHAŞ	314,0	314,0	100,0	100,0
DİĞER KURULUŞLAR TOPLAMI	5.864,0	5.864,0	100,0	
GENEL TOPLAM	357.922,7	265.653,4	74,2	

Kaynak: HMB ve ilgili kuruluşlar

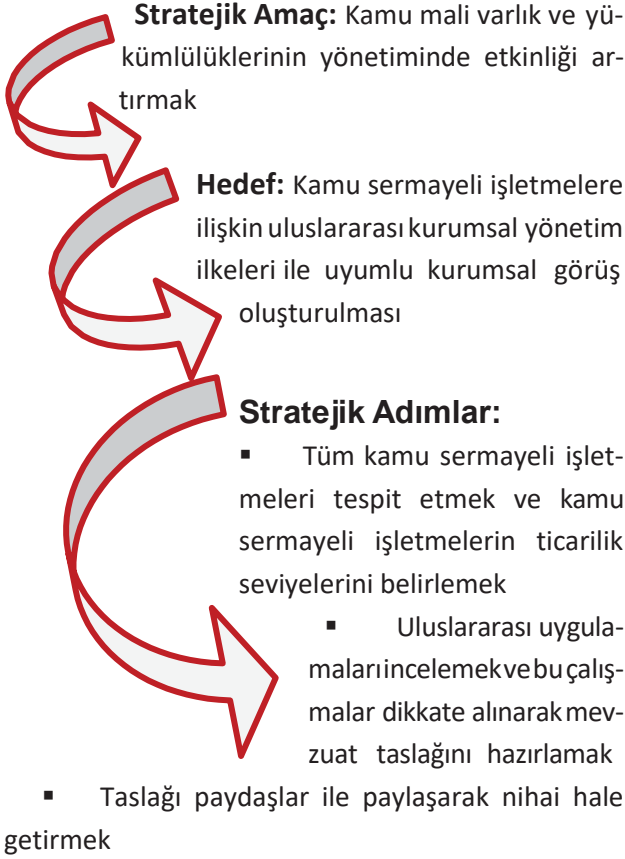
¹¹ 2017 yılı Raporunda bu tabloda yer alan ve özel hukuk hükümlerine tabi olan T.C. Ziraat Bankası, TÜRKİSAT, PTT ve BİAŞ TVF'ye devredildiklerinden tablodan çıkarılmışlardır. Ancak, TVF'ye devredilen BOTAŞ, ÇAYKUR, ETİ MADEN, TŞFAŞ ve TPAO 233 sayılı KHK'ye tabiyetlerinin devam etmesi nedeniyle tabloda muhafaza edilmiştir.

¹² TCMB'nin sermayesi 25.000 TL olup tamamı ödenmiştir.

¹³ AOÇ'nin sermayesi 500 TL olup tamamı ödenmiştir.

2.3. Amaç ve Hedefler

HMB'nin 2019 – 2023 yıllarını kapsayan Stratejik Planında¹⁴ kamu işletmelerine yönelik amaç, hedef, stratejik adımlar ve bu çerçevede takip edilecek performans göstergeleri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

2.4. KİT – Merkezi Yönetim Bütçesi İlişkisi

KİT'ler ile merkezi idare arasındaki mali ilişkiler; HMB bütçesinden KİT'lerin ödenmemiş sermaye alacaklarına karşılık yapılan ödemeler, Cumhurbaşkanlığı ile Mülga Bakanlar Kurulu tarafından KİT'lere verilen görevler sonucunda oluşan görevlendirmelere karşılık yapılan ödemeler ve sermayeye yönelik bazı kaynakların KİT'lerde bırakılması işlemleri ile KİT'lerden bütçeye yapılan vergi, temettü ve hasılat payı ödemelerinden oluşmaktadır.

2.4.1. Bütçeden KİT'lere Yapılan Sermaye Aktarımları

KİT'lerin ödenmiş sermayeleri iki şekilde artırılmaktadır. Bunlar;

1. Merkezi yönetim bütçesinden KİT'lere nakit sermaye transferi yapılması ve
2. Hazine ile KİT'ler arasındaki borç-alacak ilişkileri çerçevesinde KİT'lerin Hazineye olan borçlarının ödenmemiş sermaye alacaklarına mahsup edilmesidir.

Bir başka deyişle, KİT'lerin HMB'den olan ödenmemiş sermaye alacakları, bütçe kanunlarına tahsis edilen ödenekler çerçevesinde nakden ödenebileceği gibi, KİT'lerin HMB'ye olan borçlarına ve bazı özkaynaklarına karşılık mahsup edilerek de kapatılabilmektedir.

2.4.1.1. Nakit Aktarımlar

Her yıl bütçe kanunlarında KİT'lere yapılacak olan sermaye transferi ödenekleri belirlenmekte ve bahsi geçen ödemeler merkezi yönetim bütçesinden nakden yapılmaktadır.

2021 yılında, TCDD'ye 17,1 milyar TL, BOTAŞ'a 11,3 milyar TL, EÜAŞ'a 7,5 milyar TL sermaye transferi yapılmıştır. Söz konusu kuruluşlara 2021 yılında aktarılan sermaye tutarı bütçeden 2021 yılında KİT'lere nakden yapılan toplam sermaye aktarımlarının %91'ine tekabül etmektedir. Sermaye transferi yapılan diğer KİT'ler arasında, yıllar bazında değişiklik gösterebilmekle birlikte, ağırlıklı TTK ve ÇAYKUR yer almaktadır.

2.4.1.2. KİT'lerde Mahsup İşlemleri

Mahsup işlemi KİT'lerin, HMB'den olan görevlendirme bedeli ve ödenmemiş sermaye alacaklarının, HMB'ye olan temettü borçları ile diğer bazı özkaynak kalemlerine karşılık silinmesi olarak tanımlanabilir. Mahsup işlemleri, 233 sayılı KHK'nin 36. maddesinde yer alan hükümler çerçevesinde yapılmaktadır.

¹⁴ Söz konusu plana HMB'nin web sitesinden (<https://www.hmb.gov.tr/stratejik-plan>) ulaşılabilir.

2.4.1.3. KİT'ler Haricindeki Kamu İşletmelerinde Mahsup İşlemleri

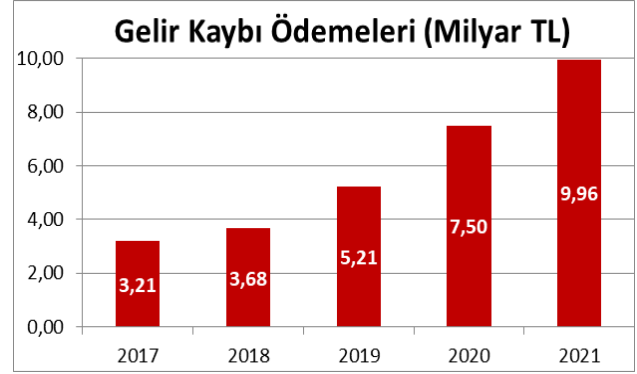
HMB pay sahibi sıfatıyla, ilgili mevzuatta ve kamu sermayeli bankalar ve pay sahibi olduğu diğer kamu işletmeleri ile ilgili mahsup işlemlerini de yürütmektedir. Mahsup edilecek tutarlar, kamu sermayeli bankaların ve genel kurulu bulunan kamu işletmelerinin genel kurullarında belirlenmektedir. HMB portföyünde olup genel kurulu bulunmayan kamu işletmelerinde ise bu konuda karar verme yetkisi, Hazine ve Maliye Bakanı'na aittir.

2.4.2. KİT'lere Yapılan Görevlendirme Bedeli ve Kamu Sermayeli Bankalara Yapılan Gelir Kaybı Ödemeleri

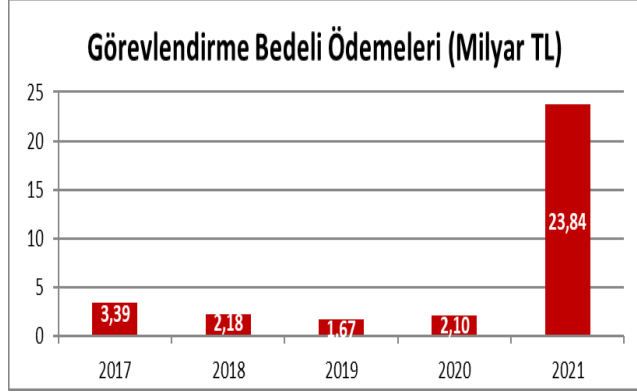
KİT'lere 233 sayılı KHK'nin 35. maddesi, kamu sermayeli bankalara ise 4603 sayılı "T.C. Ziraat Bankası, T. Halk Bankası A.Ş. ve T. Emlak Bankası A.Ş. Hakkında Kanun" ve 5570 sayılı "Kamu Sermayeli Bankalar Tarafından Yürütülen Faiz Destekli Kredi ve Kar Payı Destekli Fon Kullanılmasına Dair Kanun" uyarınca Cumhurbaşkanlığı ile mülga Bakanlar Kurulu tarafından verilen görevler dolayısıyla anılan mevzuatta belirtilen usullere göre tahakkuk eden görevlendirme bedeli ve/veya gelir kaybı alacakları, bütçede yer alan ödenekler çerçevesinde, HMB bütçesinden yapılan aktarımlarla karşılanmaktadır.

KİT'lere yapılan görevlendirme bedeli ödemeleri ile kamu sermayeli bankalara ve Tarım Kredi Kooperatifleri Birliği'ne yapılan gelir kaybı ödemeleri aşağıdaki grafiklerde yer almaktadır. Toplam görevlendirme bedeli ödemelerinin, 2019'da %69,5'ini, 2020'de %58'ini, 2021'de ise %6,2'sini TKİ'ye yapılan görevlendirme bedeli ödemeleri oluşturmuştur. TTK tarafından muhtaç ailelere yapılan bedelsiz kömür dağıtımı ile TMO tarafından tarımsal ürün piyasalarına yönelik yürütülen düzenleme faaliyetleri diğer önemli görevlendirme bedeli kalemlerini oluşturmaktadır. Ayrıca, 2021 yılında BOTAŞ'a 19 milyar TL görevlendirme bedeli ödemesi yapılmış olup, bu tutar 2021 yılı toplam görevlendirme bedeli ödemelerinin %79,7'sine tekabül etmektedir.

Grafik 1: Görevlendirme Bedeli(*) ve Gelir Kaybı Ödemeleri (2017 – 2021, Milyar TL)

Kaynak: HMB

(*) Görevlendirme bedeli ödemeleri kuruluşun 233 sayılı KHK kapsamında iken verilen ve çeşitli nedenlerle bedeli bu statüde iken ödenmemiş olan görevler sebebiyle Özelleştirme Portföyündeki bazı Kuruluşlara yapılan ödemeleri de kapsamaktadır.

2.4.3. KİT'lerden Bütçeye Yapılan Ödemeler

KİT'lerden bütçeye yapılan aktarımların büyük bölümünü vergi ve diğer kanuni yükümlülükler oluşturmaktadır. Vergi ve diğer kanuni yükümlülüklerin yanı sıra KİT'ler bütçeye "Temettü Ödemeleri" ve "Hasılat Payı Ödemeleri" adı altında iki şekilde ödeme yapmaktadır. Bu iki ödeme "Vergi Dışı Gelirler" in en önemli iki unsurunu oluşturmaktadır.

2.4.3.1. Temettü Ödemeleri

KİT'lerin dönem kârlarından tahakkuk eden temettü tutarlarının dağıtımına ilişkin esaslar 233 sayılı KHK'nin 36, 37 ve 37/A maddelerinde düzenlenmiştir. Dağıtılabilir kâr, İDT'lerde, anılan KHK'nin

Kutu 3: Gelir Kaybı Nedir?

Yıllık veya 3 yıllık olarak yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararları ile mülga Bakanlar Kurulu Kararları uyarınca, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince tarımsal üreticilere, T. Halk Bankasınca ise esnaf ve sanatkârlara Hazine faiz destekli kredi kullandırılmaktadır. Bankalar ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin kullandıkları Hazine faiz destekli krediler nedeniyle uğradıkları zarar (bankaların cari faiz oranları ile indirimli faiz oranları arasındaki fark) ise gelir kaybı olarak tanımlanmakta ve HMB tarafından aylık bazda Bankalara ve Tarım Kredi Kooperatifleri Birliğine ödenmektedir.

36. maddesi uyarınca I. yasal yedek akçenin, dönem kârına tahakkuk eden kurumlar vergisi ile diğer yasal yükümlülüklerin, II. tertip yasal yedek akçenin ayrılması ve varsa geçmiş yıl zararlarının mahsubu sonucunda belirlenir. KİK'lerde ise, 37. madde uyarınca yasal yedek akçenin ve diğer yasal yükümlülüklerin ayrılması sonucunda kalan kâr dağıtılabilir kârı oluşturur. Ayrıca, 37/A maddesinde Hazineye devredilmesi gereken temettü tutarları ve bu tutarlara ilişkin ödeme tarihlerini içerecek ödeme planının Hazine ve Maliye Bakanı tarafından belirlenmesi düzenlenmiş olup zamanında ödenmeyen temettü tutarlarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun gereğince gecikme zammı uygulanarak tahsil edileceği hükme bağlanmıştır.

2.4.3.2. Hasılat Payı Ödemeleri

5018 sayılı Kanun'un 78. maddesinde, KİT'lerin ve kamu şirketlerinin gayrisafi hasılatlarının en çok %15'ine kadar bir bedelin tahsil edilerek genel bütçeye gelir kaydedilmesine hükümlenmiştir. Ayrıca aynı maddede, hasılat payı tahsil edilecek kurum ve kuruluşlar ile hasılat payı oranları, ödeme yeri ve zamanının Cumhurbaşkanınca belirleneceği de hüküm altına alınmıştır. Hasılat payı ilk defa 1996 Mali Yılı

Kutu 4: Görevlendirme Bedeli Nedir? (*)

Görevlendirme bedeli, KİT'lere verilen görevler çerçevesinde yürütülen uygulamalar sonucunda varsa mahrum kalınan kâr dâhil katlanılan maliyet ile satış hasılatı arasındaki olumsuz fark olarak tanımlanmaktadır.

Görevlendirme bedeli 233 sayılı KHK'nin 35. maddesinde düzenlenmekte olup anılan mevzuatta görevlendirme bedelinin iki şekilde ortaya çıkabileceği belirtilmektedir. Bunlar;

- KİT'ler tarafından üretilen mal ve hizmetlerin fiyatlarının Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenmesi ve belirlenen bu fiyatların satış fiyatının altında olması ile
- KİT'lere Cumhurbaşkanlığı tarafından faaliyet konularıyla ilgili görev verilmesidir.

Ortaya çıkan görevlendirme bedeli tutarları ise iki şekilde karşılanmaktadır;

- 233 sayılı KHK uyarınca, KİT'lerin temettü borçları ile diğer bazı özkaynak kalemlerine karşılık mahsup işlemi yapılması,
- Nakden ödeme yapılması.

Diğer taraftan, 233 sayılı KHK'nin 35. maddesine ilave olarak, aynı KHK'nin 30. maddesinin dördüncü fıkrası çerçevesinde KİT'lere Cumhurbaşkanınca yatırım görevi de verilebileceği, bu yatırımların KİT'lerin kendi özkaynakları ile karşılanmadığı durumlarda ortaya çıkan finansman ihtiyacının genel bütçeden sermaye aktararak karşılanacağı ifade edilmektedir.

(*) 02/07/2018 tarihli ve 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 133. maddesi ile 233 sayılı KHK'de yer alan "görev zararı" ibaresi "görevlendirme" şeklinde değiştirilmiştir.

Tablo 2: KİT – Bütçe İlişkisi (Milyon TL)

	2019	2020	2021	Fark	% Değişim 2021-2020
Bütçeden KİT'lere Transferler					
Sermaye Ödemeleri(*)	17.206,6	15.410,9	39.260,2	23.849,3	154,8
Görevlendirme Bedeli Ödemeleri	1.669,7	2.094,6	23.835,8	21.741,2	1.038,0
Toplam	18.876,3	17.505,5	63.096,0	45.590,5	260,4
KİT'lerden Bütçeye Ödemeler					
Temettü Ödemeleri	2.637,4	1.879,4	3.027,3	1.165,9	61,1
Hasılat Payı Ödemeleri	1.414,2	1.024,6	847,7	-176,9	-17,3
Vergi(**)	3.554,0	2.589,2	2.564,6	-24,6	-1,0
Toplam	7.605,7	5.493,3	6.439,6	964,3	17,2
KİT - Hazine Mahsup Tutarları(***)					
Görevlendirme Bedellerine	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ödenmemiş Sermayelerine	0,0	3.069,9	28.901,5	25.831,6	841,4
Toplam	0,0	3.069,9	28.901,5	25.831,6	841,4

Bütçe Kanunu'nun 29. maddesi ile yürürlüğe konulmuş olup 5018 sayılı Kanun yürürlüğe girene kadar ilgili yıl bütçe kanunlarında yer alan düzenlemelerle devam ettirilmiştir. Hasılat payı ödemesi yapacak KİT'ler ve ödeme oranları 30/12/2005 tarihli, 2005/9916 sayılı ve 29/12/2006 tarihli, 2006/11442 sayılı Bakanlar Kurulu Kararlarıyla belirlenmiş olup söz konusu KİT'ler DHMİ (%14) ve KEGM (%10)'dir. DMO'dan alınan hasılat payı 07/11/2019 tarihli, TPAO'dan alınan hasılat payı 08/01/2021 tarihli Bazı Kamu İktisadi Teşebbüslerinden Alınacak Hasılat Paylarına İlişkin 30/12/2005 Tarihli ve 2005/9916 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Eki Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar ile kaldırılmıştır. 2021 yılında, bütçeye 6,4 milyar TL¹⁵ katkı sağlayan KİT'lere bütçeden 63,1 milyar TL nakit aktarım yapılmıştır.

Kaynak: HMB

(*) T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından TCDD sermayesine mahsuben ödenen tutarları da kapsamaktadır.

(**) Sadece KİT'ler tarafından ödenen kurumlar vergisi ile diğer yasal yükümlülükler karşılığı rakamını içermektedir.

(***) 233 sayılı KHK'nin 36. maddesinin 7. fıkrası kapsamında HMB KSKİ Genel Müdürlüğü tarafından yapılan mahsup işlemlerini kapsamaktadır.

¹⁵ Ayrıntılar için, HMB web sitesinin (www.hmb.gov.tr) "İstatistikler" sayfasındaki Kamu Sermayeli Kuruluş ve İşletmeler İstatistikleri bölümünde yer alan Vergi Dışı Normal Gelirler Tablosu'na bakınız.

BÖLÜM 3

2021
KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

2021 YILI KİT PERFORMANSI

Bu bölümde 2021 yılı sonu itibarıyla 233 sayılı KHK'ye tabi faaliyet gösteren 19 KİT ve TCDD'ye ait 1 bağlı ortaklığa ilişkin toplulaştırılmış veriler sunulmakta ve bu veriler belli başlıklar altında analiz edilmektedir.¹⁶

Bölümde, gelir tablosu ve bilançoya yönelik bilgilerin ardından rasyo analizine ve yaratılan katma değere ilişkin veriler yer alacaktır. Ayrıca, KİT'lerdeki personel yapısı ve personel profiline ilişkin veriler de bu bölümde özetlenmiştir.

Bölümün sonunda ise, yatırım harcamaları, FDF ve bütçeden sermaye ve görevlendirme bedeli adı altında yapılan transferlerle ilgili bilgiler bulunmaktadır.

3.1. Mali Durum

3.1.1. Gelir Tablosu

2021 yılında, KİT Sisteminin¹⁷ brüt satışları 2020 yılına göre %106,2 artarak 331,4 milyar TL'ye yükselmiştir. Söz konusu artış ağırlıklı olarak BOTAŞ'tan kaynaklanmakta olup en yüksek brüt satış tutarı da BOTAŞ'a aittir. 2020 yılını 6,9 milyar TL faaliyet kârı ile kapatan KİT Sistemi 2021 yılını ise yaklaşık 11,1 milyar TL faaliyet zararı ile kapatmıştır. Söz konusu faaliyet zararının oluşmasında, brüt satışların bir önceki yıla göre %106,2 oranında artarken, satış maliyetlerinin %131,3 oranında artması etkili olmuştur. KİT Sisteminin 2021 yılı dönem zararı ise 20,8 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Vergi ve yasal yükümlülüklerin ardından 2021 yılı dönem net zararı 24,3 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

¹⁶ Tablolar ilgili yılda 233 sayılı KHK'ye tabi KİT ve bağlı ortaklıkların verilerini içermektedir. 2021 yılında MKEK 233 sayılı KHK kapsamından, TŞFAŞ ise özelleştirme kapsam ve programından çıkarılmıştır. Dolayısıyla 2019 ve 2020 yılına ilişkin verilere MKEK dahil edilmiş, TŞFAŞ dahil edilmemiştir. 2021 yılı verilerine ise TŞFAŞ dahil edilmiş, MKE A.Ş. dahil edilmemiştir.

¹⁷ Raporun 2. bölümünde, HMB portföyünde bulunan 19 KİT, 4 kamu sermayeli banka ve 8 diğer kuruluş olmak üzere toplam 31 kamu işletmesine ilişkin bilgiler sunulurken, Raporun bu bölümünde yalnızca 233 sayılı KHK'ye tabi faaliyet gösteren 19 KİT ve 1 bağlı ortaklığa ilişkin veriler sunulacak ve söz konusu Kuruluşların tamamı bundan sonraki nitelendirmelerimizde "KİT Sistemi" olarak kullanılacaktır.

Tablo 3: KİT Özet Gelir Tablosu

(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Brüt Satışlar	153.457,6	160.725,6	331.386,3	106,2
Yurt İçi	138.139,4	145.893,9	258.192,2	77,0
Yurt Dışı	11.659,5	10.875,2	18.695,8	71,9
Diğer Gelirler	3.658,6	3.956,5	54.498,4	1.277,4
Satış İndirimleri	2.361,1	1.508,3	1.952,5	29,5
Satışların Maliyeti	141.250,2	140.811,2	325.732,2	131,3
Faaliyet Giderleri	11.127,6	11.465,0	14.767,5	28,8
Faaliyet Kâr-Zararı	-1.281,3	6.941,1	-11.065,9	-259,4
D. Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Kârlar	23.672,4	26.103,3	49.184,7	88,4
D. Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlar	15.116,7	17.625,5	41.448,1	135,2
Karşılık Gideri	942,1	1.228,7	4.455,5	262,6
Finansman Giderleri	4.700,5	7.176,8	19.407,9	170,4
Faiz Giderleri	2.741,8	1.991,7	4.367,8	119,3
Kur Farkları	1.942,1	5.172,5	15.010,4	190,2
Olağandışı Gelir ve Kârlar	1.797,5	2.228,8	13.772,3	517,9
Olağandışı Gider ve Zararlar	3.447,3	7.080,4	11.856,1	67,4
Dönem Kâr-Zararı	924,1	3.390,4	-20.821,0	-714,1
Dönem Kârı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları	2.590,9	2.564,6	3.512,7	37,0
Dönem Net Kâr-Zararı	-1.666,9	825,8	-24.333,7	-3.046,7
Dönem Net Kâr-Zararı / GSYİH (%)	-0,04	0,02	-0,34	----

Kaynak: HMB

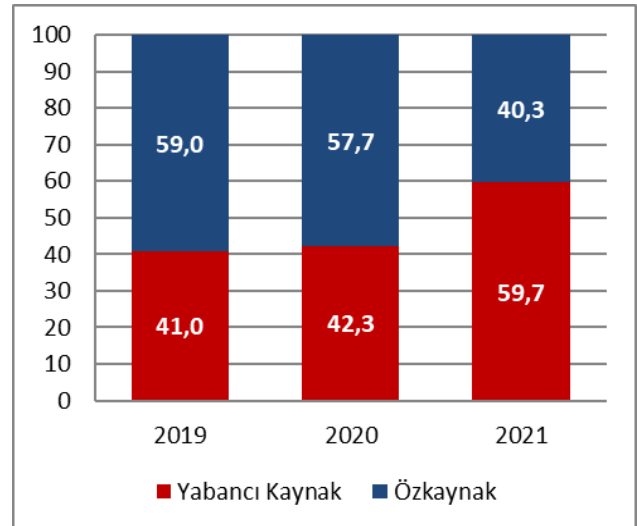
3.1.2. Bilanço

KİT Sisteminin toplam aktif büyüklüğü 2021 yılında bir önceki yıla göre %55,8 artışla 483,4 milyar TL'ye yükselmiş, 2021 yılında aktif büyüklüğünün GSYİH'ye oranı ise %6,7 olarak gerçekleşmiştir. Aktif büyüklüğündeki artışın ağırlıklı olarak dönen varlıklardaki artıştan kaynaklandığı görülmektedir.

2021 yılında toplam özkaynak büyüklüğü %8,8 artışla 194,7 milyar TL'ye ulaşmıştır. Bazı KİT'lerin nominal sermayelerinde yapılan artışlar sonucunda KİT Sisteminin toplam nominal sermayesi 2020 yılına göre %49,5 artışla 350,2 milyar TL'ye yükselmiş, yine aynı KİT'lerin ödenmiş sermayelerindeki artış ise KİT Sisteminin toplam ödenmiş sermayesini %37,8 artırarak 258 milyar TL'ye çıkarmıştır. KİT Sisteminin pasif yapısı incelendiğinde ise yabancı kaynakların

özkaynaklara oranla daha fazla olduğu dikkati çekmektedir. 2021 yıl sonu itibarıyla özkaynaklar toplam pasifin %40,3'ünü oluştururken, yabancı kaynakların oranı %59,7 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 2: Özkaynak - Yabancı Kaynak Dağılımı (%)

Tablo 4: KİT Özet Bilanço

(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
AKTİF TOPLAMI	277.557,2	310.334,8	483.349,5	55,8
Dönen Varlıklar	104.776,6	114.675,0	231.560,8	101,9
Hazır Değerler ve Menkul Kıymetler	11.477,7	19.663,1	30.367,3	54,4
Ticari ve Diğer Alacaklar	54.054,6	51.188,9	135.363,2	164,4
Stoklar	24.415,6	25.644,4	40.958,7	59,7
Duran Varlıklar	172.780,6	195.659,8	251.788,8	28,7
Ticari ve Diğer Alacaklar	31.814,0	38.610,0	45.636,7	18,2
Mali Duran Varlıklar	18.585,5	16.935,1	30.354,5	79,2
Maddi Duran Varlıklar	111.461,3	128.698,2	164.802,2	28,1
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	71.773,3	77.533,1	181.285,6	133,8
Mali Borçlar	17.082,3	15.605,2	33.625,2	115,5
Ticari ve Diğer Borçlar	46.653,7	52.419,9	117.939,5	125,0
Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	2.187,6	1.926,0	3.126,4	62,3
Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	41.983,0	53.881,8	107.403,9	99,3
Mali Borçlar	26.007,1	36.806,4	78.195,9	112,5
Ticari ve Diğer Borçlar	7.770,9	8.435,8	19.023,3	125,5
Özkaynaklar	163.800,9	178.919,8	194.660,1	8,8
Nominal Sermaye	183.525,7	234.252,7	350.231,7	49,5
Ödenmiş Sermaye	161.566,8	187.172,3	257.962,5	37,8
AKTİF TOPLAMI / GSYİH	6,4	6,1	6,7	9,8

Kaynak: HMB

3.1.3. Rasyo Analizi

Likidite Rasyoları

Cari Oran: Bir işletmenin kısa vadeli borçlarını ödeyebilme gücünü ve net işletme sermayesinin yeterli olup olmadığını gösteren cari oran, dönen varlıkların kısa vadeli yabancı kaynaklara oranı olarak ifade edilmektedir. KİT Sistemi için 2019 yılında 1,46 olan cari oran, 2020 ve 2021 yıllarında sırasıyla 1,48 ve 1,28 olarak gerçekleşmiştir.

Asit Test Oranı: İşletmenin likidite durumunu cari orana göre daha hassas bir şekilde ölçen asit-test oranı, cari oranın dönen varlıklar içerisinde stoklar hariç tutularak hesaplanması olarak nitelendirilmektedir. Bu çerçevede, dönen varlıklar içindeki hazır değerler, menkul kıymetler ve ticari alacakların kısa vadeli borçlara oranı olarak hesaplanan asit test oranı, KİT Sistemi için 2019 – 2021 döneminde sırasıyla 1,12, 1,15 ve 1,05 olarak gerçekleşmiştir.

Devir Hızı Rasyoları

Stok Devir Hızı: Stokların bir yıl içerisinde kaç defa devrettiğini, diğer bir ifadeyle stokların ne kadar zamanda nakde dönüştüğünü gösteren bu oran, KİT Sistemi için 2019 yılında 6,91, 2020 yılında 5,63 ve 2021 yılında 9,78 olarak gerçekleşmiştir.

Alacak Tahsil Süresi: Alacak tahsil süresi, alacakların likiditesini gösteren bir ölçüt olup bu kapsamda, işletmelerin alacaklarını tahsil kabiliyeti hususunda yol gösterici nitelik taşımaktadır. KİT Sistemi için, 2019 ve 2020 yıllarında sırasıyla 84 ve 77 gün olan alacak tahsil süresi, 2021 yılında 81 gün olarak gerçekleşmiştir.

Nakit Çevirme Süresi: İşletmelerin kasasından çıkan nakdin net olarak ne kadar sürede geri döndüğünü ölçen bu mali orandaki artış, işletmenin temel likiditesinde bir kötüleşme olduğuna, azalma ise işletmenin likiditesinin iyileştiğine işaret etmektedir. Bu çerçevede, KİT Sisteminde 2019 yılında 82

gün, 2020 yılında 83 gün olan nakit çevirme süresi 2021 yılında 41 güne düşmüştür.

Kaldıraç Rasyoları

Finansal Kaldıraç Oranı: Toplam aktiflerin ne kadarlık kısmının yabancı kaynaklardan fonlandığını gösteren bu oranın düşme eğiliminde olması işletmenin faiz ve borç ödeme açısından zor duruma düşme olasılığının azaldığı anlamını taşımaktadır. 2019 yılında yaklaşık 0,41 olan finansal kaldıraç oranı 2020 yılında 0,42'ye, 2021 yılında ise 0,60'a yükselmiştir.

Faizleri Karşılama Oranı: İşletmelerin, ödedikleri finansman giderinin kaç katı kazanç sağladığını ifade eden faizleri karşılama oranının yükselme eğiliminde olması, işletmenin faiz giderleri veya finansman maliyetini karşılama kapasitesinin arttığını göstermektedir. Bu çerçevede, 2019 yılında 1,20 olarak gerçekleşen bu oran, 2020 yılında 1,47'ye yükselmiş, 2021 yılında ise -0,07 düzeyine gerilemiştir.

Kârlılık Rasyoları

Aktif Kârlılık Oranı: İşletmelerdeki varlıkların ne ölçüde verimli kullanıldığını gösteren bu oran KİT Sistemi için 2019 yılında %0,81 olarak gerçekleşmiş, 2020 yılında kârlılığın artmasıyla birlikte %2,23'e yükselmiş, 2021 yılında ise %-2,22 düzeyine gerilemiştir.

Özsermaye Kârlılık Oranı: Ortakların işletmeye aktardığı fonların bir birimine düşen kârlılığı ölçen bu oran, KİT Sistemi için 2019 yılında %-1,07 olarak gerçekleşmiş, 2020 yılında kârlılığın artmasıyla birlikte %0,48 seviyesine yükselmiş, 2021 yılında ise %-13,03 seviyesine gerilemiştir.

Diğer kârlılık rasyoları arasında ise; brüt satış kârı oranı, faaliyet kârı/net satışlar, vergi öncesi kâr/net satışlar ve dönem net kârı/net satışlar yer almaktadır.

Aktif Kullanım Rasyoları

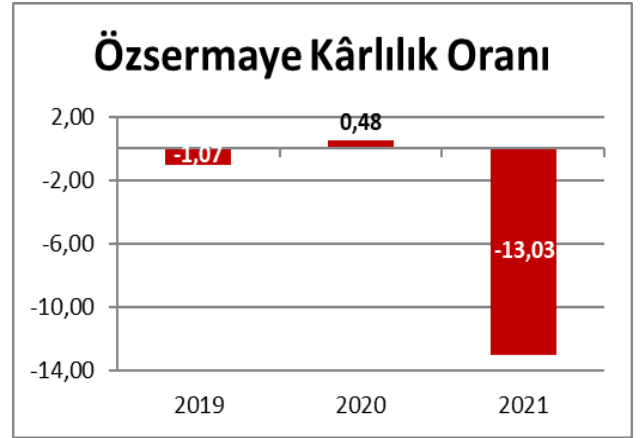
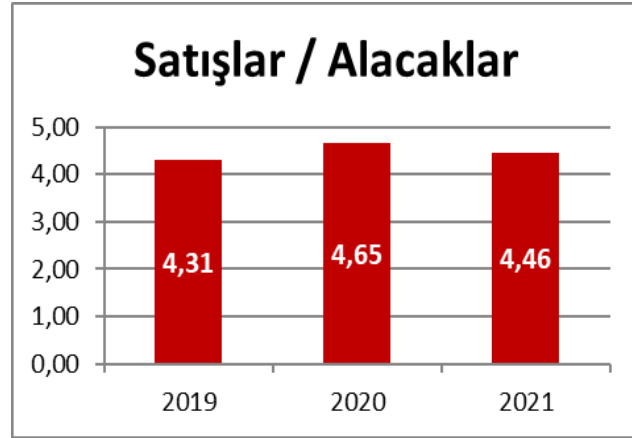
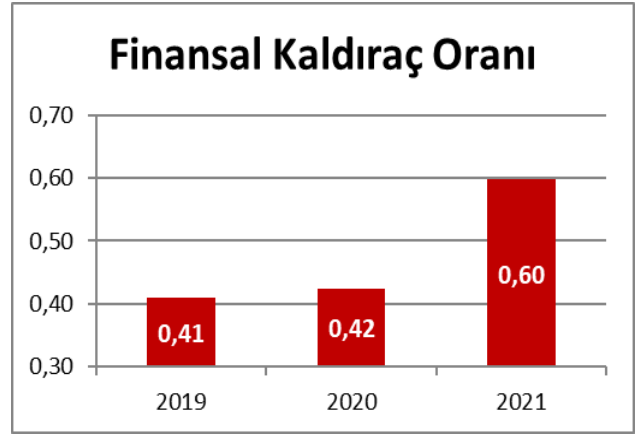
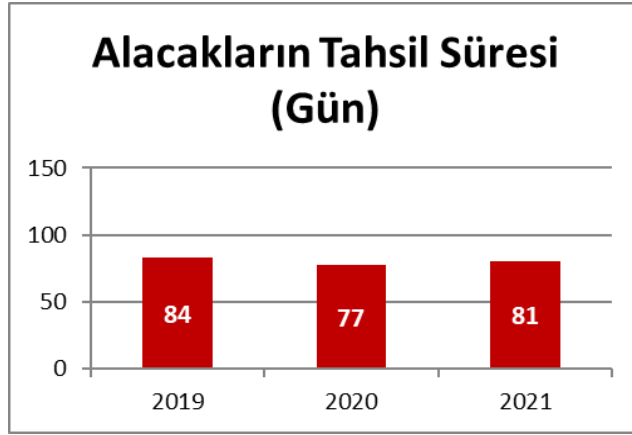
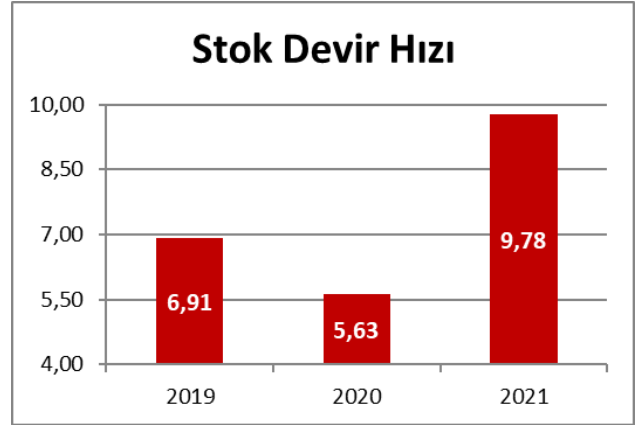
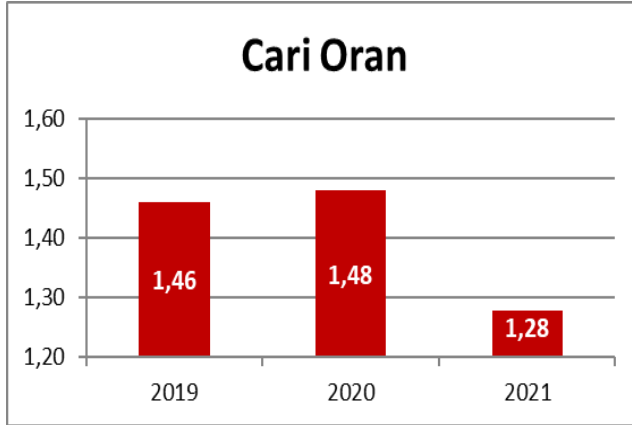
Rapor kapsamında aktif kullanım rasyoları; net satışlar/hazır kıymetler, net satışlar/alacaklar ve net satışlar/aktifler olarak yer almaktadır. 2021 yılında bu rasyolar sırasıyla; 11,70, 4,46 ve 0,68 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5: KİT'lerin Mali Rasyoları

Likidite Rasyoları	2019	2020	2021
Cari Oran	1,46	1,48	1,28
Asit Test Oranı	1,12	1,15	1,05
Nakit Oranı (Disponibilite Oranı)	0,11	0,23	0,16
Devir Hızı Rasyoları			
Stok Devir Hızı	6,91	5,63	9,78
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	84	77	81
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	82	83	41
Kaldıraç Rasyoları			
Finansal Kaldıraç Oranı	0,41	0,42	0,60
UV Borçlar / Özkaynaklar	0,26	0,30	0,55
Özkaynaklar / Aktifler	0,59	0,58	0,40
Faizleri Karşılama Oranı	1,20	1,47	-0,07
Kârlılık Rasyoları (%)			
Aktif Kârlılık Oranı	0,81	2,23	-2,22
Özsermaye Kârlılık Oranı	-1,07	0,48	-13,03
Brüt Satış Kârı Oranı	6,52	11,56	1,12
Faaliyet Kârı / Net Satışlar	-0,85	4,36	-3,36
Vergi Öncesi Kâr / Net Satışlar	0,61	2,13	-6,32
Dönem Net Kârı / Net Satışlar	-1,10	0,52	-7,39
Aktif Kullanım Rasyoları			
Net Satışlar / Hazır Kıymetler	18,91	8,77	11,70
Net Satışlar / Alacaklar	4,31	4,65	4,46
Net Satışlar / Aktifler	0,54	0,51	0,68

Kaynak: HMB

Grafik 3: KİT'lerin Mali Rasyoları (2019-2021)

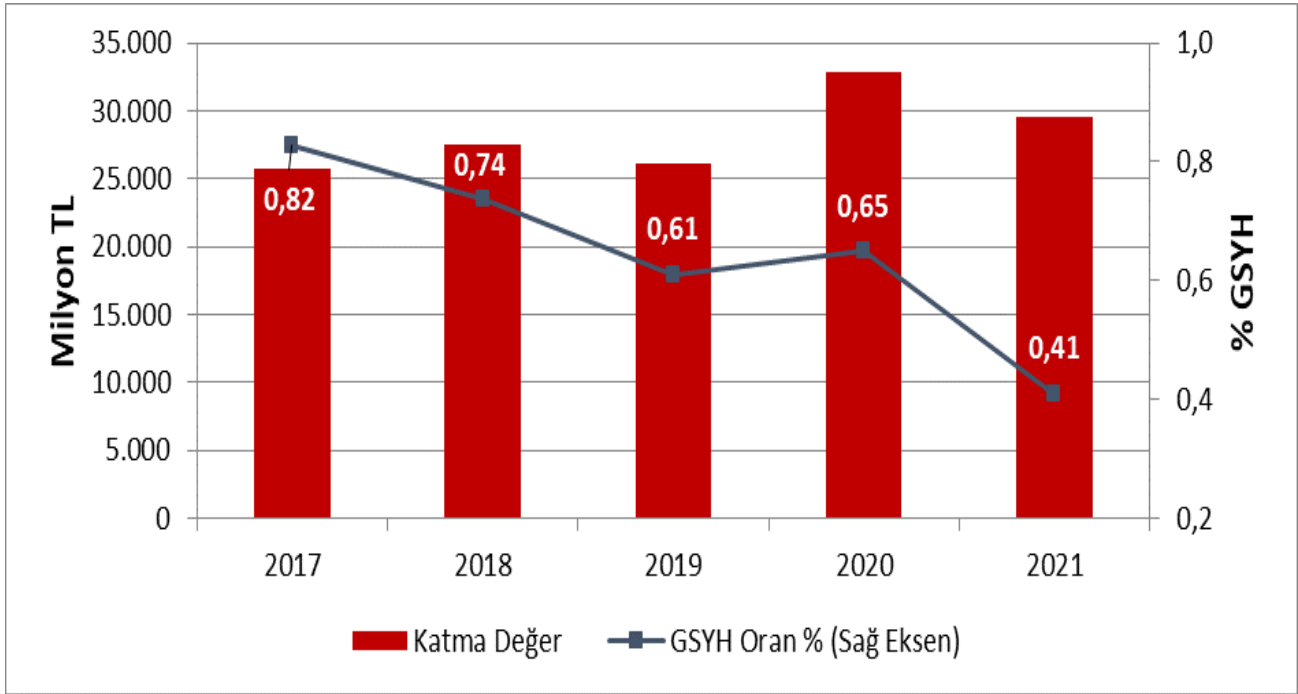
Kaynak: HMB

3.1.4. Katma Değer

Dönem kâr/zararından faiz, karşılık, kur farkı, amortisman ve istihdam giderlerinin ayıklanması ile bulunan katma değerın GSYİH'ye oranı, KİT Sistemi için 2019 yılında %0,61 olarak gerçekleşmiş,

2020 yılında artan dönem kârı ile birlikte artış göstererek %0,65'e yükselmiştir. 2021 yılında ise dönem kârındaki düşüşle birlikte %0,41 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 4: KİT'lerin Yarattığı Katma Değer

Kaynak: HMB

3.2. İstihdam

KİT'lerin önemli bir kısmında genel olarak üçlü bir personel yapısı bulunmaktadır. Buna göre bu

kurumlarda çalışan personel ve tabi oldukları mevzuat aşağıdaki şemada yer almaktadır:

Grafik 5: KİT'lerde Personel Yapısı

Memurlar

14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi ve 399 sayılı KHK'nin I sayılı cetvelinde bulunan, asli ve sürekli hizmetleri gören ve çoğunlukla yönetim kadrosunda yer alan müdür, müfettiş vb. personeldir.

Sözleşmeli Personel

399 sayılı KHK'nin II sayılı cetvelinde unvanları belirtilen, yönetim kadrosu dışında yer alan ve işçi sayılmayan diğer personeldir.

İşçiler

4857 sayılı Kanun çerçevesinde istihdam edilen personeldir. İşçiler üç farklı statüde çalışmaktadır:

- ◆ Kapsam İçi İşçi: 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olup toplu iş sözleşmesi yapma hakkı bulunan personeldir.
- ◆ Kapsam Dışı İşçi: 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olup toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında tutulan personeldir.
- ◆ Geçici İşçi: 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olup 6 ayı geçmemek üzere geçici iş ilişkisi kurulan personeldir.

KİT'lerde memur maaşları ve sözleşmeli personel ücretleri Toplu Sözleşme ile, kapsam dışı işçi ücretleri Cumhurbaşkanlığı Kararı ile, kapsam içi işçi ücretleri ise Toplu İş Sözleşmeleri ile belirlenmektedir.

3.2.1. Personel Sayıları

KİT'lerde istihdamın rasyonelleştirilmesi çerçevesinde, atıl iş gücünün azaltılması, kalifiye eleman alımı yoluyla personel profilinin iyileştirilmesi ve kuruluşların daha rekabet edebilir hale getirilebilmesini amaçlayan bir personel politikası izlenmektedir. 2021 yılı Genel Yatırım ve Finansman Programına ilişkin Karar çerçevesinde KİT'ler, 2020 yılında ayrılan personelin %85'i kadar (%75'i açıktan veya naklen, %10'u özelleştirme uygulamaları nedeniyle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirilen nakle tabi personelden olacak şekilde) yeni personel alabilmektedirler. Ayrıca, faaliyet alanı genişleyen veya yeni üretim tesisi veya hizmet birimleri faaliyete geçen kuruluşlara bir önceki yıl ayrılan personel sayısının %50'sine kadar ilave istihdam izni verilebilmektedir. Ek olarak, yatırım programı kapsamında kurulan, ancak personel ihtiyacı yukarıda belirtilen kriterler kapsamında karşılanamayan yeni tesis ve işletme birimlerine dair personel talepleri de değerlendirilerek, gerekli görülmesi halinde ilave atama izinleri verilebilmektedir. Sözü edilen tüm bu personel alımlarında, alınacak yeni personelin eğitimli ve nitelikli olmasına özel önem verilmekte, bu sayede ortalama personel kalitesinin artırılması amaçlanmaktadır.

KİT'lerde 2000 yılında yaklaşık 170 bin kişi (ortalama sayı) istihdam edilmekte iken, bu rakam giderek azalmış, 2021 yılında istihdam edilen ortalama kişi sayısı 99 bin civarına inmiştir (detaylı bilgiler Ek-2 ve KİT'lere ilişkin Özet Finansal Göstergeler Tablosu'nda yer almaktadır). 2020 yılı ile kıyaslandığında ise, 2021 yılında istihdam edilen ortalama kişi sayısı bir önceki yıla oranla %0,1 oranında artmıştır.

Tablo 6: KİT Personel Bilgileri

Personel Sayıları (Ortalama Kişi)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Memur + Sözleşmeli	47.288	47.105	45.505	-3,4
İşçi	53.228	52.131	53.873	3,3
Toplam	100.516	99.235	99.378	0,1
KİT İstihdam Giderleri (milyon TL)				
Memur + Sözleşmeli	5.332,1	5.979,6	6.710,5	12,2
İşçi	7.499,6	8.027,9	10.640,6	32,5
Toplam	12.831,7	14.007,5	17.300,8	23,5
KİT Ortalama Personel Gideri (TL/Ay)				
Memur + Sözleşmeli	9.396,6	10.578,6	12.258,6	15,9
İşçi	11.741,3	12.833,0	16.407,2	27,9
Toplam	10.638,2	11.762,9	14.507,6	23,3
KİT İstihdam Giderleri / (Satış + Faaliyet Giderleri), %				
Memur + Sözleşmeli	3,5	3,9	2,0	-48,7
İşçi	4,9	5,3	3,1	-41,5
Toplam	8,4	9,2	5,1	-44,6

Kaynak: HMB

3.2.2. İstihdam Giderleri

2021 yılında KİT'lerin toplam istihdam giderleri %23,5 artışla 17,3 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılında gelir tablosuna yansıtılan toplam KİT satış ve faaliyet giderlerinin %8,4'ü, 2020 yılında ise %9,2'si istihdam giderinden oluşmakta iken, bu oran 2021 yılında %5,1 seviyesinde gerçekleşmiştir.

3.2.3. Ortalama Personel Gideri

KİT'lerde bir çalışanın işverene maliyeti 2021 yılında memurlar ve sözleşmeli personel için aylık ortalama 12.259 TL, işçiler için ise aylık ortalama 16.407 TL olarak gerçekleşmiştir.

3.2.4. Personel Profili

Personel profiline yönelik ayrıntılı istatistik verileri Rapor sonunda yer almaktadır (EK-2). KİT'lerden elde edilen verilere göre 31/12/2021 tarihi itibarıyla KİT'lerin personel profili aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

KİT'lerde istihdam edilen personelin;

- ◆ %37,4'ü 20 yıl ve üzeri hizmet süresine sahip,
- ◆ %29,1'i 30 – 40 yaş grubunda,

- ◆ %39,3'ü lisans ve üzeri eğitime sahip,
- ◆ %11,2'si kadın,
- ◆ %6,1'i yabancı dil bilmektedir.

3.3. Diğer Göstergeler

KİT sisteminde yatırım harcamaları 2019 ve 2020 yıllarında GSYİH'nin yaklaşık %0,47'si olarak gerçekleşmiş olup söz konusu harcamalar 2021 yılında da GSYİH'nin %0,54'ünü oluşturmuştur (Tablo 7). 2019 yılında 7,1 milyar TL olan faiz dışı açığı, 2020 yılında kârlılıktaki artışın etkisiyle 2,3 milyar TL faiz dışı fazlaya dönüşmüştür. 2021 yılında ise kârlılıktaki azalmaya bağlı olarak faiz dışı açık 38,4 milyar TL'ye yükselmiştir.

Kutu 5: Faiz Dışı Fazla Nedir?

Faiz dışı fazla, faiz harcamaları hariç bırakıldığında bütçenin fazla vermesidir. Eğer faiz dışı fazla söz konusuysa, bütçe gelirleri faiz dışı giderleri karşılayabilmekte ve faiz ödemeleri için de bir miktar fazla elde edilebilmektedir.

Tablo 7: KİT Diğer Göstergeler

	2019		2020		2021	
	Tutar (milyar TL)	GSYİH'ye Oran, %	Tutar (milyar TL)	GSYİH'ye Oran, %	Tutar (milyar TL)	GSYİH'ye Oran, %
Yatırım Harcaması	20,31	0,47	23,81	0,47	39,17	0,54
Faiz Dışı Fazla	-7,06	-0,16	2,26	0,05	-38,40	-0,53
Bütçeden Transferler (*)	18,88	0,44	17,51	0,35	63,10	0,88

Kaynak: HMB

(*) Sermaye ve görevlendirme bedeli ödemeleri

3.4. Kuruluş Bazında Temel Göstergeler

Kuruluş bazında dönem kâr/zarar tutarları incelendiğinde, 2021 yılında en yüksek kârlılığın ETİ Maden'de kaydedildiği, bu kuruluşu sırasıyla TEİAŞ,

KEGM ve TPAO'nun takip ettiği görülmektedir. 2021 yılında en yüksek dönem zararı ise BOTAŞ'ta kaydedilmiştir. Bu kuruluştan sonra ise sırasıyla EÜAŞ, TCDD ve TŞFAŞ gelmektedir.

Tablo 8: KİT'lerin Dönem Kâr/Zararı

Kamu İşletmeleri	(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)			% Değişim 2021-2020
	2019	2020	2021	
BOTAŞ	-5.613,3	-26,8	-17.911,8	-66.815,4
ÇAYKUR	-635,1	-547,2	-503,8	7,9
DHMİ	4.171,7	-2.076,8	-630,5	69,6
DMO	107,3	322,6	1.011,5	213,6
ESK	-34,7	-223,0	-521,0	-133,6
ETİ Maden	2.772,8	2.737,1	5.885,5	115,0
EÜAŞ	176,8	171,9	-7.644,5	-4.547,1
KEGM	1.002,7	1.244,8	1.909,5	53,4
MKE A.Ş.	694,8	925,8	-	-
TCDD TAŞIMACILIK A.Ş.	-1.087,1	-1.333,2	-1.641,2	-23,1
TCDD	-2.546,9	-3.866,4	-4.034,2	-4,3
TEDAŞ	-389,4	-357,5	-106,0	70,4
TEİAŞ	2.065,7	5.975,5	4.959,9	-17,0
TEMSAN	3,1	5,6	6,3	13,0
TİGEM	20,8	76,8	132,2	72,1
TKİ	101,0	2,9	322,4	11.017,2
TMO	109,7	61,6	102,1	65,7
TPAO	1.203,2	1.704,9	1.602,8	-6,0
TŞFAŞ	-968,6	-969,8	-2.143,2	-121,0
TTK	-1.111,0	-1.298,4	-1.425,1	-9,8
TÜDEMSAŞ	-101,2	-	-	-
TÜLOMSAŞ	6,8	-	-	-
TÜRASAŞ	0,0	-109,7	-191,8	-74,8
TÜVASAŞ	6,4	-	-	-
KİT TOPLAMI	924,1	3.390,4	-20.821,0	-714,1

KİT'lerin yarattıkları katma değer, kuruluş bazında karşılaştırıldığında, 2021 yılında en yüksek katma değeri TEİAŞ'ın yarattığı görülmektedir. Bu kuruluşu sırasıyla, ETİ Maden, TPAO ve KEGM izlemektedir. 2021 yılında en düşük katma değeri yaratan kuruluş ise EÜAŞ olmuştur. En yüksek faiz dışı fazla TCDD, en

yüksek faiz dışı açık BOTAŞ'ta kaydedilmiştir. 2021 yılında en fazla yatırım harcaması yapan kuruluşlar sırasıyla TPAO, TCDD ve TEİAŞ iken, en düşük yatırım harcaması yapan KİT'ler TEMSAN, ÇAYKUR ve DMO olmuştur.

Tablo 9: KİT'lerin Yarattığı Katma Değer

(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)				
Kamu İşletmeleri	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
BOTAŞ	-1.774,1	6.242,1	478,5	-92,3
ÇAYKUR	485,8	588,8	1.060,9	80,2
DHMİ	6.350,0	427,2	2.210,9	417,5
DMO	214,0	438,5	1.153,1	163,0
ESK	422,7	205,8	-63,9	-131,0
ETİ Maden	3.703,6	3.733,8	6.994,1	87,3
EÜAŞ	2.036,1	1.866,9	-6.625,5	-454,9
KEGM	1.512,4	1.836,7	2.657,5	44,7
MKE A.Ş.	1.438,2	1.760,4	-	-
TCDD TAŞIMACILIK A.Ş.	531,0	363,7	689,0	89,4
TCDD	465,5	-357,7	330,5	192,4
TEDAŞ	73,7	222,1	483,9	117,9
TEİAŞ	4.474,2	9.026,0	9.514,0	5,4
TEMSAN	32,5	44,3	49,0	10,6
TİGEM	522,6	606,8	824,9	35,9
TKİ	1.609,9	1.162,1	2.183,8	87,9
TMO	762,7	642,1	1.106,1	72,3
TPAO	3.015,4	3.715,7	5.646,1	52,0
TŞFAŞ	-	-	-17,7	-
TTK	219,6	164,9	343,9	108,6
TÜDEMSAŞ	56,2	-	-	-
TÜLOMSAŞ	197,1	-	-	-
TÜRASAŞ	0,0	122,6	455,3	271,4
TÜVASAŞ	166,6	-	-	-
KİT TOPLAMI	26.515,5	32.812,6	29.474,4	-10,2

Tablo 10: KİT Bazında Faiz Dışı Fazla

Kamu İşletmeleri	(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)			
	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
BOTAŞ	-7.818,1	1.103,8	-26.079,9	-2.462,7
ÇAYKUR	-668,8	-289,0	199,2	168,9
DHMI	1.141,4	-2.821,5	-1.544,5	45,3
DMO	6,2	-175,1	-3.796,9	-2.068,7
ESK	-860,9	1.100,1	571,7	-48,0
ETİ Maden	-53,4	287,0	1.435,2	400,1
EÜAŞ	2.545,9	-81,4	-1.980,2	-2.333,0
KEGM	246,5	122,2	-96,1	-178,6
MKE A.Ş.	318,2	451,2	-	-
TCDD TAŞIMACILIK A.Ş.	-918,9	-393,2	-1.027,0	-161,2
TCDD	981,7	-1.313,8	3.343,5	354,5
TEDAŞ	815,2	-184,6	-207,8	-12,6
TEİAŞ	-533,5	2.707,4	-1.306,2	-148,2
TEMSAN	-21,5	5,4	44,4	722,2
TİGEM	166,6	206,4	-30,4	-114,7
TKİ	595,6	-143,8	793,3	651,7
TMO	-2.531,0	576,6	-3.983,3	-790,8
TPAO	-216,3	669,0	-4.557,6	-781,3
TŞFAŞ	-1.068,4	-1.563,4	-265,7	83,0
TTK	-39,9	25,4	-31,6	-224,4
TÜDEMSAŞ	-156,2	-	-	-
TÜLOMSAŞ	1,4	-	-	-
TÜRASAŞ	0,0	405,9	121,2	-70,1
TÜVASAŞ	-57,3	-	-	-
KİT TOPLAMI	-7.057,2	2.258,2	-38.398,7	-1.800,4

Tablo 11: KİT'lerin Yatırım Harcaması

(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)				
Kamu İşletmeleri	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
BOTAŞ	3.395,4	3.249,2	4.580,2	41,0
ÇAYKUR	43,6	3,8	4,2	10,3
DHMi	725,5	765,9	1.413,9	84,6
DMO	2,4	18,3	6,0	-67,1
ESK	61,1	39,0	65,1	67,0
ETİ Maden	507,7	352,4	528,5	50,0
EÜAŞ	462,4	290,0	500,4	72,5
KEGM	41,5	144,9	148,7	2,6
MKE A.Ş.	56,1	175,0	-	-
TCDD TAŞIMACILIK A.Ş.	448,8	312,3	545,6	74,7
TCDD	6.438,8	9.632,4	10.396,7	7,9
TEDAŞ	211,2	127,2	49,2	-61,3
TEİAŞ	2.996,7	3.654,3	7.133,2	95,2
TEMSAN	5,5	2,5	2,6	3,1
TİGEM	94,6	99,6	174,8	75,5
TKİ	30,1	27,7	37,9	36,7
TMO	14,1	17,2	33,7	96,0
TPAO	4.644,7	4.693,2	13.298,6	183,4
TŞFAŞ	58,4	0,7	121,6	17.271,4
TTK	79,1	160,6	60,0	-62,6
TÜDEMSAŞ	15,6	-	-	-
TÜLOMSAŞ	7,4	-	-	-
TÜRASAŞ	0,0	47,8	64,2	34,2
TÜVASAŞ	34,2	-	-	-
KİT TOPLAMI	20.316,4	23.813,2	39.165,0	64,5

BÖLÜM 4

2021

**KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU**

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ

Bu bölümde, KİT statüsünde bulunan 19 kamu işletmesi hakkında genel bilgiler verilerek bunların 2021 yılı performansları değerlendirilmiştir. Ayrıca, yıl içerisinde sektörü ve/veya kuruluşu etkileyen önemli gelişmeler her bir KİT bazında özetlenmiştir.

Öte yandan, “Seçilmiş Göstergeler” tabloları ve bu tablolarda yer alan verilere yönelik kısa değerlendirmeler yardımıyla, KİT’lerin mali yapıları hakkında

kamuoyunun bilgilendirilmesi amaçlanmıştır.

İlgili kamu işletmesinin sermaye bilgileri ve yönetim kurulu üyelerine ait bilgiler ise 31/12/2021 tarihi itibarıyla Raporda yer almaktadır.

Daha ayrıntılı bilgi ve veriler ilgili kuruluşun internet sitesinden veya faaliyet raporlarından temin edilebilir.

4.1. Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.¹⁸

Yönetim Kurulu Üyeleri

Burhan ÖZCAN (YK Başkanı ve Genel Müdür)
M. Talha PAMUKÇU (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Abdulvahit FİDAN (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Kerim TAŞKIRAN (Üye – İlgili Bakanlık)
Safa USLU (Üye – İlgili Bakanlık)
Mehmet Ali KAYA (Üye – HMB)

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 79,3 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 25,0 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.botas.gov.tr>

BOTAŞ, Türkiye'nin enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi hedefi doğrultusunda 1974 yılında kurulmuş olup 1987 yılından itibaren;

- Boru hatları ile petrol ve doğal gaz taşımacılığı, depolama faaliyetleri, FSRU-LNG Terminali ve liman işletmeciliği,
- Doğal gazın ithalat, ihracat, pazarlama ve satışı ile
- Boru hatları etüt, mühendislik ve yapım işleri alanlarında faaliyetini devam ettirmektedir.

Önemli Gelişmeler

Türkiye'de son 20 yılda 59,9 milyar m³ ile en yüksek doğal gaz tüketiminin gerçekleştirilmiş olduğu 2021 yılında BOTAŞ tarafından uzun dönemli alım-satım anlaşmaları ve spot alımlar ile 56,11 milyar Sm³ doğal gaz tedarik edilmiş olup 56,08 milyar Sm³ yurt içi doğal gaz satışı gerçekleştirilmiştir. İhracat miktarı ise 378,6 milyon Sm³ olmuştur. Doğal gaz ithalatının en fazla gerçekleştirildiği üç ülke sırasıyla %40 ile Rusya Federasyonu, %17 ile İran ve %14 ile Azerbaycan olmuştur. Doğal gaz satışlarının %34,6'sı elektrik sektörüne, %30,1'i konutlara, %35,4'ü sanayiye yapılmıştır.

2021 yılı sonu itibarıyla doğal gaz boru hattı uzunluğu 19.024 km olup tüm illere gaz arzı sağlanmıştır. Arz güvenliğine yönelik olarak yapım çalış-

maları devam eden Tuz Gölü Doğal Gaz Yer Altı Depolama Projesinde 1,2 milyar Sm³ depolama ve 40 milyon Sm³ geri üretim kapasitesine ulaşılmıştır. 2023 yılında söz konusu doğal gaz depolama kapasitesinin 5,4 milyar Sm³'e ve geri üretim kapasitesinin 80 milyon Sm³/gün'e çıkarılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Silivri Doğal Gaz Yer Altı Depolama Tesisinde ise 2020 sonunda 3,2 milyar Sm³ depolama kapasitesine ulaşılmıştır. 2022 sonunda 4,6 milyar Sm³ depolama ve 75 milyon Sm³/gün geri üretim kapasitesine ulaşılması amaçlanmaktadır.

2021 yılında Türkiye'nin ilk FSRU Gemisi Ertuğrul Gazi BOTAŞ Dörtyol Terminali'nde gerçekleştirilen devreye alma töreniyle hizmete girmiştir.

Mali Durum

2021 yılında BOTAŞ, aktiflerinin %4'ünü özkaynaklarla, %96'sını ise yabancı kaynaklarla finanse etmiş olup 2020 yılına göre aktiflerin yabancı kaynaklarla finanse edilme oranında %18,5 artış meydana gelmiştir.

2021 yılı sonu itibarıyla Kuruluşun aktif toplamı, 2020 yılına kıyasla %133,3 oranında artış göstererek 157,5 milyar TL'ye ulaşmıştır.

¹⁸ 24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı BKK ile BOTAŞ'ın sermayesinde bulunan Hazineye ait hisselerin tamamının TVF'ye aktarılmasına karar verilmiştir. BOTAŞ'ın hisselerinin TVF'ye tesciline ilişkin ilan 03/08/2017 tarihli ve 9381 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanmıştır.

BOTAŞ'ın brüt satışları, temelde kuraklık nedeniyle doğal gazdan elektrik üreten santrallerin talebindeki artışa bağlı olarak 2021 yılında bir önceki yıla göre %160,7 oranında artarak 173,4 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Pandemi sonrası toparlanma süreciyle ekonomik faaliyetler artışa geçmiş olup arz yönlü teknik problemler nedeniyle uluslararası doğal gaz fiyatları önemli bir şekilde yükselmiştir. BOTAŞ'ın tamamını ithal ettiği doğal gaz fiyatlarında yaşanan artışlar sonucunda Kuruluşun satışlarından dolayı oluşan maliyeti 2020 yılına göre %192,5 artış göstererek 186,9 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

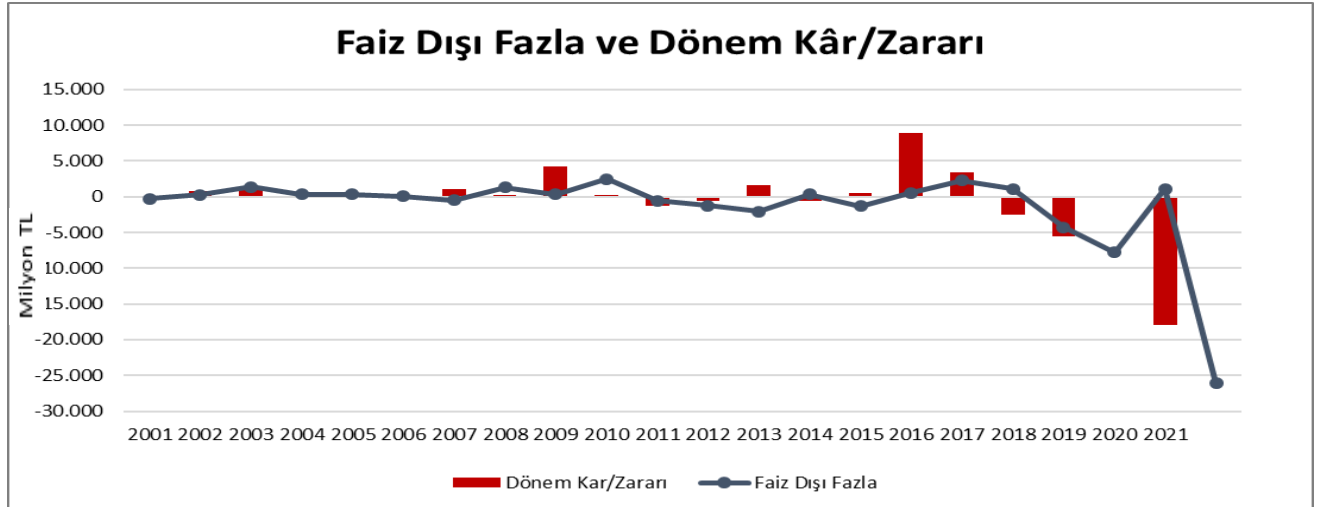
Makroekonomik gelişmelere bağlı olarak, Kuruluşun tüketicileri korumak ve enflasyondaki artışı sınırlandırmak amacıyla katlandığı maliyetleri satış fiyatlarına yansıtamaması neticesinde 2021 yılında 17,9 milyar TL dönem zararı oluşmuştur.

Kuruluş tarafından yapılan altyapı ve diğer yatırımlar, 2021 yılında 2020 yılına göre %41 oranında artış göstererek 4,6 milyar TL tutarında gerçekleşmiştir. Söz konusu yatırımdaki artış özellikle FSRU (Yüzer LNG Depolama ve Gazlaştırma Ünitesi) yatırımları olan Saros FSRU Projesi ile Ertuğrul Gazi Gemisi alımından kaynaklanmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	65.047,6	66.537,4	173.444,1	160,7
Satışların Maliyeti	70.976,4	63.899,5	186.929,7	192,5
Faaliyet Giderleri	141,6	138,9	130,1	-6,3
Faaliyet Kâr Zararı	-6.107,1	2.445,2	-13.684,9	-659,7
Finansman Giderleri	2.491,3	4.414,5	13.176,7	198,5
Dönem Kâr Zararı	-5.613,3	-26,8	-17.911,8	-66.815,4
Bilanço				
Dönen Varlıklar	28.427,2	32.203,4	106.416,1	230,4
Stok	4.396,5	4.131,6	5.849,3	41,6
Duran Varlıklar	29.448,4	35.313,8	51.101,9	44,7
Aktif Toplamı	57.875,6	67.517,3	157.518,0	133,3
KV Yabancı Kaynaklar	27.163,0	30.309,9	90.736,6	199,9
UV Yabancı Kaynaklar	17.926,0	24.447,4	60.495,1	147,5
Özkaynaklar	12.786,7	12.759,9	6.108,1	-52,1
Rasyolar				
Cari Oran	1,05	1,06	1,17	10,4
Asit Test Oranı	0,88	0,93	1,11	19,7
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	83,0	82,9	72,6	-12,4
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	61,5	66,4	14,1	-78,8
Özsermaye Getiri Oranı %	-43,90	-0,21	-293,25	-139.687,5
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	2.658	2.761	2.892	4,8
Toplam İstihdam Gideri	580,6	653,0	781,6	19,7
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	830,0	0,0	30.260,0	100,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	24.262,5	24.103,4	59.973,8	148,8
Personel Başına Gider (Bin TL)	26.473,9	23.147,8	64.636,8	179,2
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	-2.277,9	885,8	-4.732,0	-634,2
Diğer				
Katma Değer	-1.807,5	6.242,1	478,5	-92,3
Yatırım Harcaması	3.395,4	3.249,2	4.580,2	41,0
Faiz Dışı Fazla	-7.818,1	1.103,8	-26.079,9	-2.462,7

Kaynak: BOTAŞ, HMB

4.2. Elektrik Üretim A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Dr. İzzet ALAGÖZ (YK Başkanı ve Genel Müdür)
 Etem ÇEKER (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Zafer SÜMENGİN (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Yakup GÜLER (Üye – İlgili Bakanlık)
 Feyza İLERİ (Üye – HMB)
 Boş (Üye – İlgili Bakanlık)

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 27,4 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 21,5 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.euas.gov.tr>

Ülkemizde ilk kamu elektrik işletmeciliği 1935 yılında 2805 sayılı Kanun ile kurulan Etibank ile başlamıştır. 15/07/1970 tarihli ve 1312 sayılı Kanun ile elektrik enerjisi sektörü ile ilgili faaliyetler Etibanktan TEK'e devredilmiş, TEK ise, 13/08/1993 tarihinde TEAŞ ve TEDAŞ adı altında iki ayrı İDT'ye ayrılmıştır. TEAŞ'ın; EÜAŞ, TEİAŞ ve TETAŞ olmak üzere üç ayrı İDT halinde yeniden yapılandırılması neticesinde, devletin genel enerji ve ekonomi politikasına uygun olarak, verimlilik ve kârlılık ilkelerine göre elektrik enerjisi üretimi ve satışı faaliyetinde bulunmak üzere 01/10/2001 tarihi itibarıyla EÜAŞ kurulmuştur. Daha sonra 09/07/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK kapsamında EÜAŞ ve TETAŞ, EÜAŞ bünyesinde birleştirilmiştir. Kuruluşun Ana Statüsü 7 Ekim 2020 tarih ve 31267 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3062 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile güncellenmiştir.

EÜAŞ, elektrik üretimi alanında, kamuya ait termik ve hidroelektrik santrallerin işletilmesi, bakım, onarım ve rehabilitasyonlarının yapılması, malzeme yönetimi ve tedariki ile ruhsatı Kuruluşa ait maden sahalarının işletilmesi faaliyetlerini yürütmektedir. Diğer taraftan TETAŞ'tan devraldığı elektrik alımı faaliyetleri çerçevesinde Yİ, YİD ve İHD gibi usullerle elektrik üreten şirketlerle ticari ilişkisi de devam etmektedir.

Önemli Gelişmeler

2021 yılı sonu itibarıyla Şirket bünyesinde 9 adet termik, 45 adet hidroelektrik santral ve 2 adet rüzgar santrali bulunmakta olup Şirketin kurulu gücü, 7.334 MW'ı termik, 13.821 MW'ı hidroelektrik kaynaklara ve 17 MW'ı rüzgara dayalı olmak üzere toplam 21.172 MW'tır. Şirketin Türkiye kurulu gücü içindeki payı ise %21,2'dir. Bu pay 2020 yılında %22,5 olup söz konusu düşüşün nedeni özelleştirme çalışmaları kapsamında devredilen santrallerdir.

EÜAŞ, 2021 yılında termik santrallerden 27,9 milyar kWh ve hidroelektrik santrallerden 25,6 milyar kWh olmak üzere toplam 53,5 milyar kWh elektrik üretmiş olup bu miktar ülkemizin toplam elektrik üretiminin %16,2'sine tekabül etmektedir. Diğer taraftan, EÜAŞ elektrik enerjisi alım portföyünde yer alan kaynaklardan, yerli kömür ve işletme hakkı devri santralleri gibi, 2021 yılı içinde toplam 34,4 milyar kWh alım yapmış olup toplam elektrik satışı 86,5 milyar kWh düzeyindedir. Bu oran ülke elektrik tüketiminin yaklaşık %25,9'una tekabül etmektedir.

Tablo 12: 2021 Yılı Sonu İtibarıyla EÜAŞ Kurulu Gücü ve Üretimi

Kaynaklar	Kurulu Güç (MW)	Pay (%)	Üretim (GWh)	Pay(%)
Hidroelektrik	13.821	65,2	25.596	47,8
Doğal Gaz	4.910	23,2	22.699	42,4
Linyit	2.424	11,4	5.190	9,7
Rüzgâr	17	0,02	36	0,01
TOPLAM	21.172	100	53.523	100

Kaynak: EÜAŞ

Tablodaki sayılar yuvarlamalardan dolayı toplamı vermeyebilir.

2021 yılında EÜAŞ'a bağlı barajlara 118 milyar m³ su gelmiştir. Bu değer 2020 yılında barajlara gelen 174 milyar m³ suya göre %32 daha azdır. EÜAŞ, hid-

rolik santrallerden 25.596 GWh elektrik enerjisi üretmiştir. Tüm barajlarda elektrik üretiminde kullanılan su miktarı ise 143 milyar m³'tür.

Tablo 13: 2021 Yılı Sonu İtibarıyla Türkiye Kurulu Güç ve Üretim Tablosu

Kaynaklar	Kurulu Güç (MW)	Pay (%)	Üretim (GWh)	Pay(%)
Hidroelektrik	31.490	31,6	55.549	16,8
Doğal Gaz	25.481	25,6	107.165	32,4
Linyit + Taş Kömürü	10.961	11	54.854	16,5
İthal Kömür	8.994	9,0	46.890	14,2
Rüzgar	10.607	10,6	31.135	9,4
Güneş	7.813	7,8	12.965	3,9
Jeotermal	1.676	1,7	10.831	3,2
Biyokütle	1.638	1,6	6.327	2,0
Diğer	1.053	1,0	5.089	1,6
TOPLAM	99.713	100,0	330.805	100,0

Kaynak: EÜAŞ

Tablodaki sayılar yuvarlamalardan dolayı toplamı vermeyebilir.

Yukarıda yer alan Tablo 13'te 2021 yıl sonu itibarıyla kaynak bazında kurulu güç ve üretim verileri yer almaktadır.

Tablo 14: 2021 Yılı Sonu İtibarıyla Elektrik Üretiminin Kuruluşlara Göre Dağılımı

KURULUŞ	Üretim (GWh)	Pay (%)
EÜAŞ	53.523	16,2
Serbest Üretim Şirketleri	270.271	81,7
İşletme Hakkı Devredilen	6.783	2,0
Yap-İşlet-Devlet	228	0,1
TOPLAM	330.805	100,0

Kaynak: EÜAŞ

Tablodaki sayılar yuvarlamalardan dolayı toplamı vermeyebilir.

Yukarıda yer alan tabloda ise ülkemiz elektrik üretiminin kuruluşlar bazında dağılımına yer verilmiştir. Serbest elektrik üretim şirketleri üretimin %81,7'sini, işletme hakkı devredilen santraller ise %2'sini gerçekleştirmiştir.

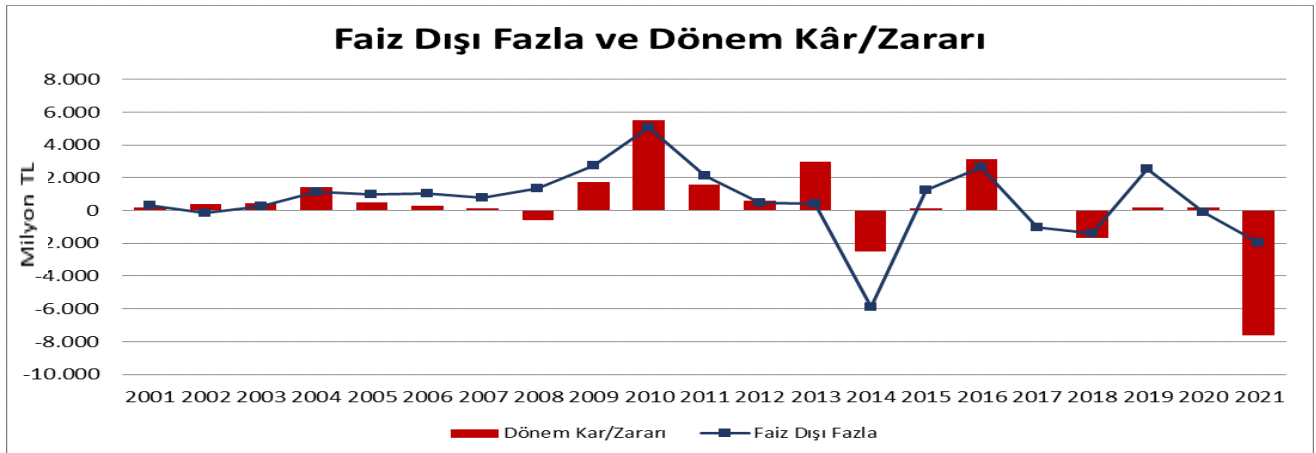
Mali Durum

2021 yılında Kuruluşun brüt satış hasılatı 26,9 milyar TL, faaliyet zararı 8,4 milyar TL, finansman gideri 17,2 milyon TL, dönem zararı ise 7,6 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Dönem zararının artmasında, salgın sonrası enerji talebindeki artışa bağlı olarak enerji emtia fiyatlarındaki yükseliş kaynaklı maliyet artışı, döviz kurundaki dalgalanmalar ve kuraklık nedeniyle hidroelektrik santrallerinden programlanan seviyede elektrik üretilmemesi etkili olmuştur.

2021 yıl sonu itibarıyla, EÜAŞ'ın varlıklarının toplam değeri 28,7 milyar TL olup varlıkların 13,8 milyar TL'si dönen varlık (%48,1) ve 14,9 milyar TL'si duran varlıktır (%51,9). Diğer yandan, Kuruluşun aynı dönemde 1,2 milyar TL uzun vadeli yabancı kaynağı, 7,6 milyar TL kısa vadeli yabancı kaynağı ve 19,9 milyar TL özkaynağı mevcuttur.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	25.922,8	21.694,6	26.903,3	24,0
Satışların Maliyeti	25.100,6	21.273,8	34.816,0	63,7
Faaliyet Giderleri	654,3	564,5	452,7	-19,8
Faaliyet Kâr Zararı	152,7	-158,1	-8.384,4	-5.204,6
Finansman Giderleri	142,4	6,8	17,2	152,2
Dönem Kâr Zararı	176,8	171,9	-7.644,5	-4.547,1
Bilanço				
Dönen Varlıklar	12.428,4	13.661,6	13.808,8	1,1
Stok	833,4	1.105,7	1.405,3	27,1
Duran Varlıklar	13.651,7	13.478,1	14.899,9	10,5
Aktif Toplamı	26.080,1	27.139,7	28.708,7	5,8
KV Yabancı Kaynaklar	4.713,2	5.642,8	7.609,5	34,9
UV Yabancı Kaynaklar	1.496,7	1.454,7	1.201,5	-17,4
Özkaynaklar	19.870,3	20.042,2	19.897,7	-0,7
Rasyolar				
Cari Oran	2,64	2,42	1,81	-25,0
Asit Test Oranı	2,46	2,23	1,63	-26,7
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	63,5	26,7	51,8	94,1
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	22,8	-6,1	-5,4	12,1
Özsermaye Getiri Oranı %	0,89	0,86	-38,42	---
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	6.347	6.004	5.946	-1,0
Toplam İstihdam Gideri	786,9	837,3	1.002,3	19,7
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	2.420,8	0,0	7.500,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	4.084,3	3.613,4	4.524,6	25,2
Personel Başına Gider (Bin TL)	3.954,7	3.543,3	5.855,4	65,3
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	24,1	-26,3	-1.410,1	-5.256,3
Diğer				
Katma Değer	2.036,1	1.866,9	-6.625,5	-454,9
Yatırım Harcaması	462,4	290,0	500,4	72,5
Faiz Dışı Fazla	2.545,9	-81,4	-1.980,2	-2.333,0

Kaynak: EÜAŞ, HMB

4.3. Türkiye Elektrik İletim A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Orhan KALDIRIM (YK Başkanı ve Genel Müdür)
Murat TOKAT (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Muhammer Nuri ASLAN (Üye - Genel Müdür Yrd.)
Süleyman ÖNEL (Üye – İlgili Bakanlık)
Yasin KALEM (Üye – HMB)
Boş (Üye –)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 12,8 milyar TL
Ödenmiş Sermaye:12,8 milyar TL

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.teias.gov.tr>

TEİAŞ, ülkenin genel enerji politikasına uygun olarak, ülkedeki tüm iletim tesislerini devralmak, elektrik iletimi, yük tevzi ve işletme planlaması hizmetlerini yürütmek üzere 2001 yılında kurulmuştur.¹⁹

TEİAŞ, 36 kV ve üstü gerilim seviyesinde elektrik iletim sisteminin işletilmesi için Türkiye’de tek yetkili kuruluş olup ana faaliyet alanı; Türkiye elektrik sistemini yönetmek, sistemin işletme ve bakımını yapmak, sistemin genişleme ve yenileme yatırımlarını yapmak, enterkonneksiyon çalışmalarını gerçekleştirmek, istatistik ve raporlama çalışmalarını yapmak ve Ar-Ge faaliyetlerini yürütmektir.

TEİAŞ, uluslararası enterkonneksiyon projeleri ile gerek arz güvenliğini sağlamak gerekse uluslararası ilişkileri sektörel bazda geliştirmek amacıyla 18/09/2010 tarihinde ENTSO-E ile deneme bağlantısı gerçekleştirmiş ve bu süreç 3 faz şeklinde yürütülmüştür. Bu husustaki “Uzun Dönemli Anlaşma” 15/04/2015 tarihinde Brüksel’de imzalanmıştır.

Önemli Gelişmeler

2020 yılı sonunda 71.098 km olan elektrik iletim hattı toplam uzunluğu, 2021 yılında 72.377 km’ye ulaşmıştır.

Tablo 15: 2021 Yılı Enerji İletim Hat Uzunlukları

ENERJİ İLETİM HATLARI (KM)	400 kV	220 kV	154 kV	66 kV	TOPLAM
Ulusal Elektrik Sistemi Havai Hatları	23.917,18	0	46.795,44	99,03	70.811,65
Enterkonneksiyon Havai Hatları	633	85,35	227,8	0	966,65
Toplam Havai Hatlar	24.550,18	85,35	47.023,24	119,53	71.778,3
Ulusal Elektrik Sistemi Yeraltı Kara Kablosu	86,45	0	497,22	0	583,67
Ulusal Elektrik Sistemi Denizaltı Kablosu	15,96	0	0	0	15,96
Genel Toplam	24.652,59	85,35	47.520,46	119,53	72.377,93

Kaynak: EÜAŞ, TEİAŞ

¹⁹ TEİAŞ 2 Temmuz 2021 tarihli ve 4222 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile halka arza yönelik hazırlık işlemlerine başlanmak üzere özelleştirme kapsamına alınmıştır.

TEİAŞ tarafından 2021 yılı içerisinde devreye alınan 154 kV enerji iletim hattı toplam uzunluğu 646,14 km'dir. TEİAŞ tarafından yıl içinde devreye alınan 400 kV enerji iletim hattı toplam uzunluğu 623,85 km'dir. Bağlantı Anlaşması kapsamında tesis edilen 154 kV enerji iletim hattının toplam uzunluğu 217,51 km iken 400 kV olan hattın uzunluğu 61,86 km'dir.

Kuruluşun ayrıca 2021 yılında toplam YAL miktarı 8.111 GWh, yerine getirilen YAL 7.163 GWh, toplam YAT miktarı 2.543 GWh, yerine getirilen YAT 2.378 GWh, talimat yerine getirilme oranı YAL için %88,3, YAT için %93,5 olmuştur. 2021 yılında verilen toplam talimat miktarında 2020 yılına göre %24,8 oranında artış olmuştur.

Mali Durum

Kuruluşun 2021 yılı yatırım harcaması 7,1 milyar TL'dir.

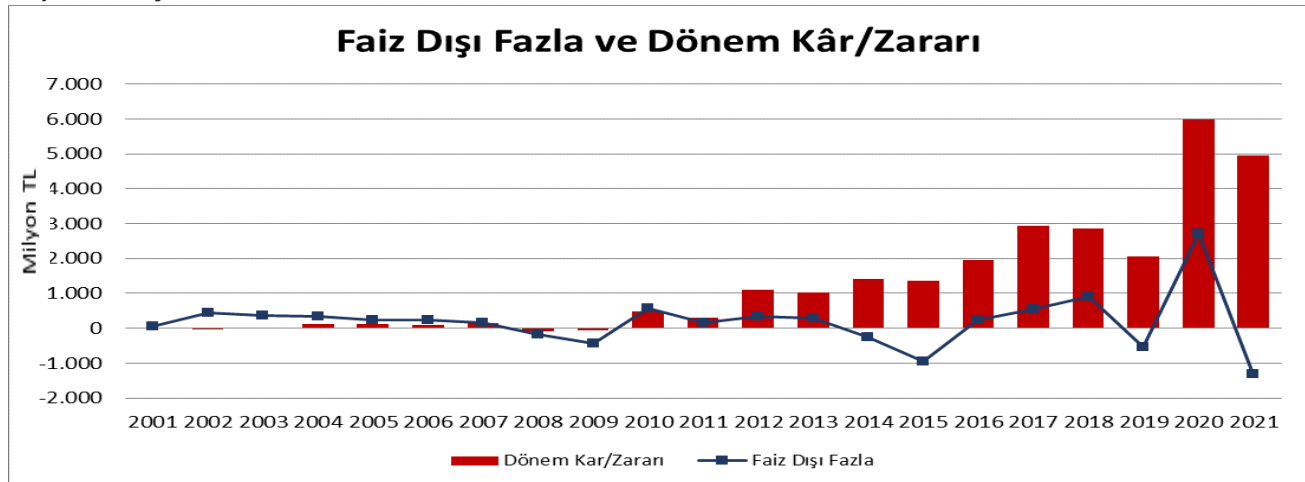
2021 yılında Kuruluşun brüt satışları 17,9 milyar TL ve dönem kârı 4,9 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

2021 yılı sonu itibarıyla, TEİAŞ'ın varlıklarının toplam değeri 34,9 milyar TL olup Kuruluşun 4,4 milyar TL dönen varlığı (%12,7) ve 30,5 milyar TL duran varlığı (%87,3) mevcuttur.

Diğer yandan, Kuruluşun aynı dönemde 4,6 milyar TL uzun vadeli yabancı kaynağı, 4,2 milyar TL kısa vadeli yabancı kaynağı ve 26,1 milyar TL özkaynağı mevcuttur.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	11.121,7	14.933,0	17.916,6	20,0
Satışların Maliyeti	8.451,8	8.442,7	11.538,4	36,7
Faaliyet Giderleri	311,3	284,7	371,3	30,4
Faaliyet Kâr Zararı	2.289,2	6.128,1	5.920,1	-3,4
Finansman Giderleri	488,5	929,7	1.997,4	114,8
Dönem Kâr Zararı	2.065,7	5.975,5	4.959,9	-17,0
Bilanço				
Dönen Varlıklar	1.940,7	3.904,3	4.412,8	13,0
Stok	119,5	132,6	160,1	20,7
Duran Varlıklar	20.803,4	23.975,6	30.520,1	27,3
Aktif Toplamı	22.744,2	27.880,0	34.932,9	25,3
KV Yabancı Kaynaklar	2.354,5	2.252,4	4.158,5	84,6
UV Yabancı Kaynaklar	2.600,4	3.189,9	4.632,8	45,2
Özkaynaklar	17.789,3	22.437,7	26.141,6	16,5
Rasyolar				
Cari Oran	0,82	1,73	1,06	-38,8
Asit Test Oranı	0,77	1,67	1,02	-38,9
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	54,5	51,1	73,2	43,3
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	29,7	13,8	17,3	25,3
Özsermaye Getiri Oranı %	9,02	20,72	14,17	-31,6
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	7.996	7.989	8.058	0,9
Toplam İstihdam Gideri	979,0	1.088,2	1.298,8	19,3
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	1.390,9	1.869,2	2.223,5	19,0
Personel Başına Gider (Bin TL)	1.057,0	1.056,8	1.431,9	35,5
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	286,3	767,1	734,7	-4,2
Diğer				
Katma Değer	4.474,2	9.026,0	9.514,0	5,4
Yatırım Harcaması	2.996,7	3.654,3	7.133,2	95,2
Faiz Dışı Fazla	-533,5	2.707,4	-1.306,3	-148,2

Kaynak: TEİAŞ, HMB

4.4. Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu

Yönetim Kurulu Üyeleri

Dr. Hasan Hüseyin ERDOĞAN (YK Başkanı ve Genel Müdür)

Burhan AYAR (Üye – Genel Müdür Yrd.)

M. Mert AYAZ (Üye – Genel Müdür Yrd.)

Ayhan KANDEMİR (Üye – Genel Müdür Yrd.)

Leman ÇETİNER (Üye – İlgili Bakanlık)

Dr. Serhat KÖKSAL (Üye – HMB)

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 1 milyar TL

Ödenmiş Sermaye: 1 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.tki.gov.tr>

22/05/1957 tarihinde kurulmuş olan TKİ Genel Müdürlüğü, 233 sayılı KHK ile bir İDT olarak yeniden düzenlenmiş olup 15/06/1985 tarihli ve 18785 sayılı “Maden Kanunu” ile 27/11/1984 tarihli ve 18588 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Ana Statüsü” çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmektedir.

İlgili mevzuat uyarınca TKİ, ülkenin genel enerji ve yakıt politikasına uygun olarak linyit, turp bitümlü şist, asfaltit gibi enerji hammaddelerini değerlendirmek, ülkenin ihtiyaçlarını karşılamak, ülke ekonomisine azami katkıda bulunmak, plan ve programlar tanzim ve takip etmek, uygulama stratejilerini tespit etmek ve gerçekleşmesini sağlamakla görevlidir.

Önemli Gelişmeler

TKİ’nin 2021 yılı sonu itibarıyla, 2,2 milyar ton kömür rezervi bulunmaktadır. Toplam kömür rezervinin 1,6 milyar tonu görünür rezervdir.

TKİ tarafından 2021 yılında rödavanlı sahalardan yapılan üretim dahil olmak üzere 33,6 milyon ton tüvenan, 27,1 milyon ton satılabilir kömür üretilmiştir. TKİ’nin kendi sahalarında ürettiği kömür miktarı ise 13,1 milyon ton’dur.

TKİ, 2021 yılında toplam 17,1 milyon ton kömür satışı yapmış olup bu miktarın %60’ı termik santrallerde, %40’ı ise ısınmada ve sanayide kullanılmak üzere piyasaya satılmıştır.

TKİ tarafından 2021 yılında 3424 sayılı Muhtaç

Tablo 16: TKİ 2021 Yılı Tüvenan ve Satılabilir Kömür Üretim Miktarları

Üretim Yöntemi	Tüvenan (Milyon Ton)	Satılabilir (Milyon Ton)
Açık İşletme	21,3	19,4
Yeraltı İşletmesi	12,2	7,7
Toplam	33,6	27,1

Kaynak: TKİ 2021 Faaliyet Raporu

Ailelere Isınma Amaçlı Kömür Yardımı Yapılmasına İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca yaklaşık 1,8 milyon aileye 1,6 milyon ton kömür dağıtılmıştır. Dağıtımı yapılan kömür aşağıdaki tabloda belirtilen ısınma amacıyla piyasaya satışı yapılan kömür miktarına dahil olup toplam satış miktarının %9,4'ünü oluşturmaktadır.

22/04/2021 tarihli ve 31462 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3868 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 2021-2022 eğitim öğretim döneminde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okul ve kurumların kömür ihtiyacının karşılanması hususunda TKİ görevlendirilmiş olup Karar kapsamında yaklaşık 300.000 ton kömür dağıtımı yapılmıştır.

TKİ tarafından 2021 yılında toplam 2 milyon TL Ar- Ge harcaması yapılmış olup bu faaliyetler-

den aynı yıl 12,5 milyon TL gelir elde edilmiştir. Ayrıca, 2021 yılında toplam 37,9 milyon TL yatırım harcaması yapılmıştır.

Mali Durum

TKİ 2021 yılında brüt satışlarını 2020 yılına göre %42 artırmıştır ve 2021 yılını 322,4 milyon TL dönem kârı ile kapatmıştır. Muhtaç ailelere kömür yardımı yapılması ve Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okul ve kurumlara ısınma amaçlı kömür dağıtımı yapılması uygulamaları kapsamında HMB tarafından TKİ'ye 2021 yılında 1,5 milyar TL görevlendirme ödemesi yapılmıştır.

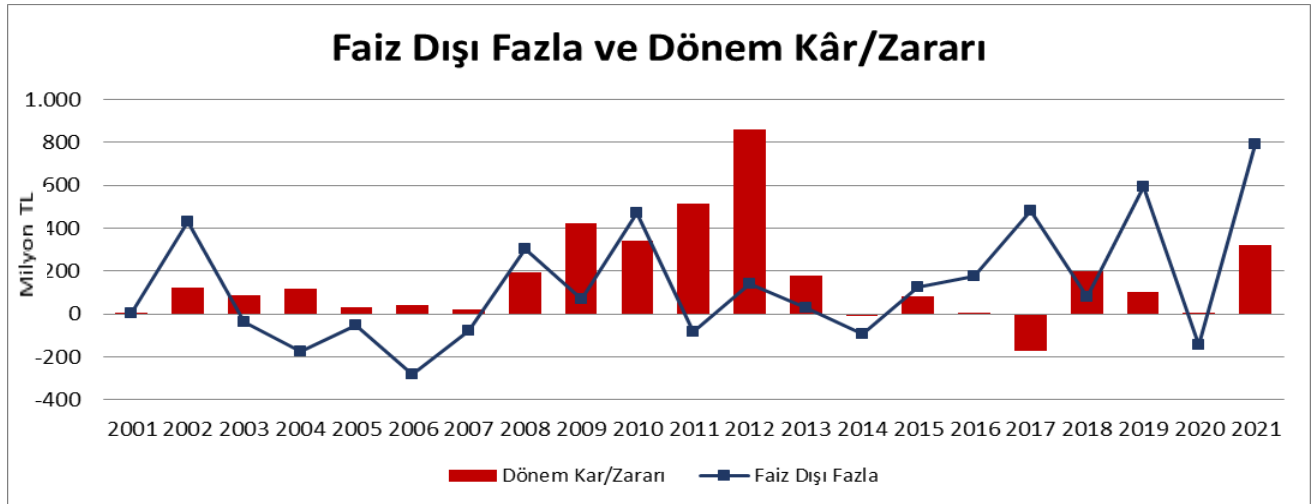
Tablo 17: TKİ 2021 Yılı Müşteri Bazında Kömür Satışları

Müşteri Grupları	Satış Miktarı (Milyon Ton)	Pay (%)
Termik Santraller	10,27	60
Isınma+Sanayi	6,79	40
Toplam Satış	17,06	100,0

Kaynak: TKİ 2021 Faaliyet Raporu

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	4.039,9	3.963,5	5.603,4	41,4
Satışların Maliyeti	3.337,2	3.235,6	4.362,2	34,8
Faaliyet Giderleri	667,6	756,0	714,0	-5,6
Faaliyet Kâr Zararı	35,1	-28,1	527,3	1.976,5
Finansman Giderleri	94,0	101,9	266,7	161,6
Dönem Kâr Zararı	101,0	2,9	322,4	10.918,9
Bilanço				
Dönen Varlıklar	8.533,6	5.248,2	6.096,3	16,2
Stok	367,1	541,3	605,7	11,9
Duran Varlıklar	516,0	517,6	1.238,4	139,3
Aktif Toplamı	9.049,6	5.765,8	7.334,7	27,2
KV Yabancı Kaynaklar	6.806,2	3.537,1	4.586,3	29,7
UV Yabancı Kaynaklar	212,3	197,5	522,4	164,5
Özkaynaklar	2.031,1	2.031,2	2.226,0	9,6
Rasyolar				
Cari Oran	1,25	1,48	1,33	-10,4
Asit Test Oranı	1,20	1,33	1,20	-10,0
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	86,3	118,6	128,1	8,0
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	34,2	79,4	93,2	17,4
Özsermaye Getiri Oranı %	3,79	0,01	8,75	133.540,7
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	4.182	4.098	4.033	-1,6
Toplam İstihdam Gideri	488,9	522,0	645,2	23,6
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	1.160,1	1.215,0	1.468,4	20,9
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	966,0	967,2	1.389,4	43,7
Personel Başına Gider (Bin TL)	798,0	789,6	1.081,6	37,0
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	8,4	-6,8	130,7	2.022,1
Diğer				
Katma Değer	1.609,9	1.162,1	2.183,8	87,9
Yatırım Harcaması	30,1	27,7	37,9	36,7
Faiz Dışı Fazla	595,6	-143,8	793,3	651,7

Kaynak: TKİ, HMB

4.5. Türkiye Taşkömürü Kurumu

Yönetim Kurulu Üyeleri

Kazım EROĞLU (YK Başkanı ve Genel Müdür)
 Muhammet Safa TOPUZ (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Ercan GEBEŞ (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Murat Halil DURCEYLAN (Üye – İlgili Bakanlık)
 Zafer BENLİ (Üye – İlgili Bakanlık)
 Muhammet Hüseyin BİLGİÇOĞLU (Üye – HMB)

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 16,3 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 14,3 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.taskomuru.gov.tr>

TTK, daha önce TKİ bünyesinde yer alan Ereğli, Kozlu, Karadon, Armutçuk, Üzülmaz ve Amasra Kömür İşletmelerinin bir araya getirilmesi suretiyle 1984 yılında TKİ'den ayrı bir İDT şeklinde kurulmuş olup halen 233 sayılı KHK kapsamında faaliyetlerini sürdürmektedir.

Merkezi Zonguldak'ta bulunan TTK, Devletin genel sanayi ve enerji politikasına uygun olarak taşkömürü ile taşkömürü havzasındaki diğer maden rezervlerini en iyi şekilde değerlendirerek ülke ekonomisine katkıda bulunmak amacıyla kurulmuştur.

Önemli Gelişmeler

2021 yılı sonu itibarıyla, TTK'nın tüvenan kömür üretimi 1,4 milyon ton ve satılabilir kömür üretimi 0,9 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

2021 yılında, TTK tarafından piyasaya satılan 0,8 milyon ton kömürün %66,2'si termik santrallerde, %6,7'si ısınmada ve %27,2'si sanayide kullanılmıştır.

Ülkemizde 2021 yılında, 37,4 milyon ton olarak gerçekleşen taşkömürü tüketiminin %3,3'ü TTK ve özel sektör tarafından karşılanmakta (TTK: %66,9; Özel Sektör: %33,1), geri kalan %96,3'lük kısım ise ithal edilmektedir.

TTK tarafından 2021 yılında 3424 sayılı Muhtaç Ailelere Isınma Amaçlı Kömür Yardımı Yapılmasına İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca ihtiyaç sahibi ailelere bedelsiz olarak 18 bin ton kömür dağıtılmıştır.

Tablo 18: TTK 2021 Yılı Müşteri Bazında Kömür Satışları

Müşteri Grupları	Satış Miktarı (Ton)	Pay (%)
Termik Santraller	553.866	66,2
Isınma	55.710	6,6
Sanayi	227.219	27,2
Toplam Satış	836.795	100,0

Kaynak: 2021 Yılı Taşkömürü Sektör Raporu

Mali Durum

Kuruluşun 2021 yılı brüt satışları 2020 yılına göre %60,7 artmış ve 573,3 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu satış rakamı ile TTK'nın 1,7 milyar TL tutarındaki istihdam giderinin üçte biri ancak karşılanmaktadır.

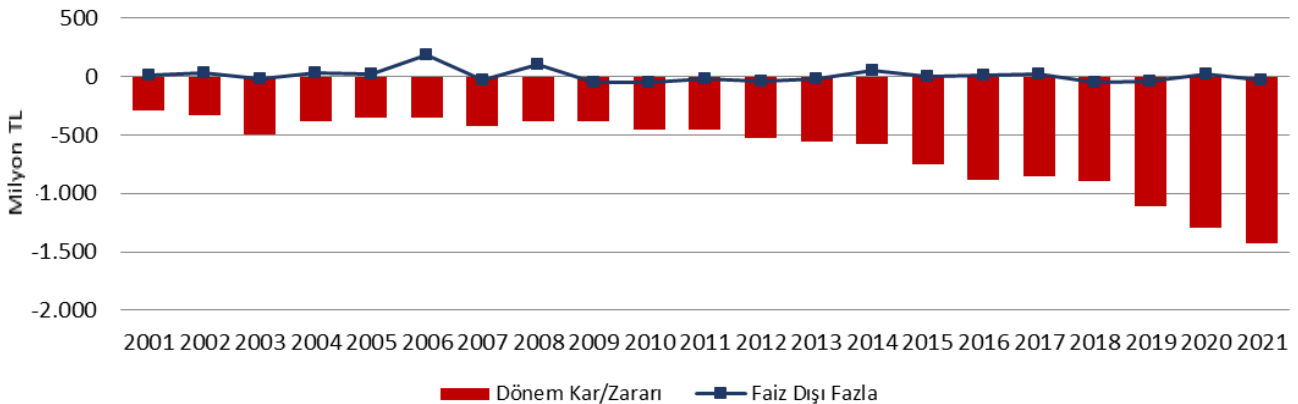
TTK 2021 yılını 1,4 milyar TL dönem zararı ile kapatmıştır. Kuruluşa 2021 yılında bütçeden sermaye ve görevlendirme bedeli olmak üzere 1,5 milyar TL transfer yapılmıştır.

Kuruluş 2021 yılında 60 milyon TL yatırım harcaması yapmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	353,7	356,8	573,3	60,7
Satışların Maliyeti	1.158,6	1.195,3	1.764,2	47,6
Faaliyet Giderleri	232,6	254,4	292,8	15,1
Faaliyet Kâr Zararı	-1.037,5	-1.092,9	-1.483,7	-35,8
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	-1.111,0	-1.298,4	-1.425,1	-9,8
Bilanço				
Dönen Varlıklar	264,6	334,8	390,4	16,6
Stok	119,9	115,8	176,8	52,7
Duran Varlıklar	439,2	553,0	601,1	8,7
Aktif Toplamı	703,8	887,8	991,5	11,7
KV Yabancı Kaynaklar	222,3	274,6	303,2	10,4
UV Yabancı Kaynaklar	2,6	2,7	2,9	5,4
Özkaynaklar	478,8	610,5	685,4	12,3
Rasyolar				
Cari Oran	1,19	1,22	1,29	5,6
Asit Test Oranı	0,65	0,80	0,70	-11,7
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	37,4	82,4	80,8	-2,0
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	53,2	83,4	85,9	3,0
Özsermaye Getiri Oranı %	-232,02	-212,69	-207,92	2,2
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	9.258	9.151	8.714	-4,8
Toplam İstihdam Gideri	1.238,8	1.378,7	1.716,3	24,5
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	1.177,2	1.459,6	1.529,4	4,8
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	38,2	39,0	65,8	68,7
Personel Başına Gider (Bin TL)	125,1	130,6	202,5	55,0
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	-112,1	-119,4	-170,3	-42,6
Diğer				
Katma Değer	219,6	164,9	343,9	108,6
Yatırım Harcaması	79,1	160,6	60,0	-62,6
Faiz Dışı Fazla	-39,9	25,4	-31,6	-224,4

Kaynak: TTK, HMB

Faiz Dışı Fazla ve Dönem Kâr/Zararı

4.6. Türkiye Petrolleri A.O.²⁰**Yönetim Kurulu Üyeleri**

Melih Han BİLGİN (YK Başkanı ve Genel Müdür)
 Edip MÜYESSEROĞLU (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Mehmet Ferruh AKALIN (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Alparslan BAYRAKTAR (Üye – İlgili Bakanlık)
 Kutluhan TAŞKIN (Üye – HMB)
 Boş (Üye – İlgili Bakanlık)

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 12 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 10,5 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.tpao.gov.tr>

TPAO, ülkemizde kamu adına petrol arama-üretim ve rafinaj faaliyetlerini yürüten tek kuruluş olarak 1954 yılında kurulmuştur. Kuruluş, 1984 yılında çıkarılan 233 sayılı KHK ile sermayesinin tamamı kamuya ait bir İDT olarak yeniden yapılandırılmış, faaliyet alanı, arama, üretim, sondaj ve buna bağlı petrol ameliyeleri ile sınırlandırılmış, rafinaj, pazarlama ve boru hatları ile petrol taşımacılığı Kuruluşun faaliyet alanından çıkarılmıştır.

Kuruluş, ilgili mevzuat çerçevesinde arama ve üretim faaliyetlerinde bulunmakta (upstream), ham petrol ve doğal gaz boru hattı projelerine katılım sağlamakta, yurt dışı şirketleri vasıtasıyla petrol ticareti ve taşımacılığı alanlarında faaliyetlerini yürütmektedir.

Önemli Gelişmeler

2021 yılında, Türkiye’de günlük ortalama 69 bin v/g ham petrol üretimi yapılmış; 631 bin v/g ham petrol ithalatı, 260 bin v/g ise işlenmiş ürün ithalatı gerçekleştirilmiştir. 2020 yılında, yurt içi ham petrol üretiminin, toplam petrol arzına oranı %7,3 iken, 2021’de bu oran %7,2 olmuştur.

Türkiye’nin 2021 yılında doğal gaz üretiminin tüketime oranı geçen yıla göre azalarak %0,7 seviyesinde gerçekleşmiş, doğal gaz üretimi, 2020 yılında yıllık toplam 441 milyon m³ iken, 2021 yılında toplam 415 milyon m³ olarak gerçekleşmiştir. Doğal gaz tüketimi 2021 yılında toplam 59,9 milyar m³ olmuş ve Türkiye’nin doğal gazda ithalata bağımlılığı %99,3 seviyesine gelmiştir.

TPAO’nun 2021 yılı yurt içi hidrokarbon üretimi, 2020 yılına göre yaklaşık %8 artışla 55.633 vpe/g olarak kaydedilmiş olup bu rakam son 29 yılın en yüksek yurt içi üretim rakamı olarak kayda geçmiştir.

2020 yılında salgın sebebiyle düşen kuyu sayıları 2021 yılında artış göstermiş, ülke çapında 104 adet arama ve tespit kuyusu, 70 adet üretim kuyusu olmak üzere toplam 174 adet kuyu açılmıştır. Bu kuyulardan 119’u TPAO tarafından, 55’i ise sektörde faaliyet gösteren diğer şirketler tarafından açılmıştır.

²⁰ 24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı BKK ile TPAO’nun sermayesinde bulunan Hazineye ait hisselerin tamamının TVF’ye aktarılmasına karar verilmiştir. TPAO’nun hisselerinin TVF’ye tesciline ilişkin ilan 05/04/2017 tarihli ve 9299 sayılı Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanmıştır.

TPAO envanterine 2017 yılında katılan Fatih sondaj gemisi, 2018 yılında katılan Yavuz sondaj gemisi ve 2020 yılında katılan Kanuni sondaj gemisi ile derin deniz arama faaliyetleri aktif olarak sürdürülmektedir. 2021 yılı sonunda ise Türkiye'nin 4. sondaj gemisinin satın alma süreci tamamlanmıştır.

TPAO, 2020 yılında Karadeniz'de Türkiye'nin 405 milyar m³ rezerv ile en büyük doğal gaz keşfini gerçekleştirmiştir. Sakarya gaz keşfi aynı zamanda 2020 yılında tüm dünyada gerçekleştirilen keşifler arasında ikinci sırada yer almıştır. 2021 yılında ise 135 milyar m³ rezerve sahip ikinci bir keşif daha yaparak Karadeniz'deki toplam rezerv miktarını 540 milyar m³'e çıkarmıştır. 2023 yılında üretime alınması planlanan Sakarya gaz sahasında geliştirme faaliyetleri sürdürülmektedir.

Mali Durum

2021 yılında TPAO, kredi kullanımlarındaki artışa bağlı olarak aktiflerini %62,7 oranında yabancı kaynaklarla, %37,3 oranında öz kaynaklarla finanse etmiştir.

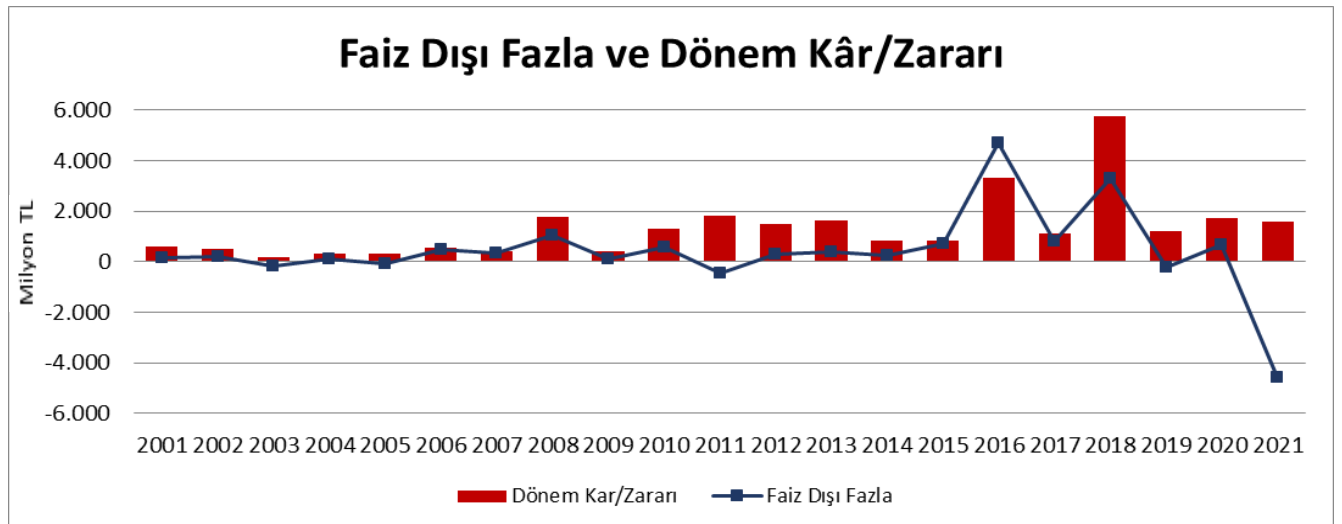
TPAO'nun, 2020 yılında 3,7 milyar TL olan kısa vadeli yabancı kaynakları %103,3 oranında artışla 2021 yılında 7,6 milyar TL'ye çıkmış olup 16,1 milyar TL olan uzun vadeli yabancı kaynakları ise %84 artarak 29,6 milyar TL'ye yükselmiştir.

Enerji fiyatlarında yüksek artışların yaşandığı 2021 yılında TPAO'nun brüt satışları %123,6 oranında yükselmiş olup faaliyet kârı 2020 yılına göre artış göstererek 2,1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Yapmış olduğu keşiflerle beraber faaliyet (Ar-Ge Giderleri) ve finansman giderleri artan Kuruluşun dönem kârı ise 2020 yılına göre %6 oranında azalışla 1,6 milyar TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Kuruluşun 2021 yılında Sakarya gaz sahası yatırımı ile sondaj gemisi alımına bağlı olarak yatırım harcamaları 2020 yılına göre %183,4 oranında artarak 13,3 milyar TL gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	5.770,2	5.334,6	11.926,0	123,6
Satışların Maliyeti	1.562,2	1.827,5	3.093,8	69,3
Faaliyet Giderleri	4.596,1	4.495,6	6.729,6	49,7
Faaliyet Kâr Zararı	-892,2	-1.099,2	2.102,6	291,3
Finansman Giderleri	720,2	730,5	916,8	25,5
Dönem Kâr Zararı	1.203,2	1.704,9	1.602,8	-6,0
Bilanço				
Dönen Varlıklar	3.009,4	3.596,4	9.333,7	159,5
Stok	1.308,3	2.133,8	2.675,3	25,4
Duran Varlıklar	31.066,3	36.726,6	49.873,8	35,8
Aktif Toplamı	34.075,7	40.323,0	59.207,5	46,8
KV Yabancı Kaynaklar	3.476,0	3.720,6	7.562,9	103,3
UV Yabancı Kaynaklar	11.701,9	16.070,5	29.576,5	84,0
Özkaynaklar	18.897,9	20.531,9	22.068,0	7,5
Rasyolar				
Cari Oran	0,87	0,97	1,23	27,7
Asit Test Oranı	0,49	0,39	0,88	123,9
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	37,0	37,2	57,3	54,0
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	244,6	291,5	218,6	-25,0
Özsermaye Getiri Oranı %	5,54	7,96	7,26	-8,7
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	3.732	3.569	3.421	-4,2
Toplam İstihdam Gideri	621,9	730,4	900,5	23,3
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	515,0	143,3	0,0	-100,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	1.546,1	1.494,6	3.486,1	133,2
Personel Başına Gider (Bin TL)	418,6	512,0	904,3	76,6
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	-239,1	-308,0	614,6	299,5
Diğer				
Katma Değer	3.015,4	3.715,7	5.646,1	52,0
Yatırım Harcaması	4.644,7	4.693,2	13.298,6	183,4
Faiz Dışı Fazla	-222,0	669,0	-4.557,6	-781,3

Kaynak: TPAO, HMB

4.7. Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü²¹

Yönetim Kurulu Üyeleri

Serkan KELEŞER (YK Başkanı ve Genel Müdür)
 Dr. Özgür SAÇ (Üye ve Genel Müdür Yrd.)
 Hüseyin UYAN (Üye ve Genel Müdür Yrd.)
 Prof. Dr. Şeref KALAYCI (Üye – İlgili Bakanlık) Dr.
 Soner KORKMAZ (Üye – HMB)
 Boş (Üye)

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 1,5 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 1,5 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.etimaden.gov.tr>

14/06/1935 tarihli ve 2805 sayılı Kanun'la madencilik faaliyetlerinde faaliyet göstermek, elektrik enerjisi üretim tesisleri kurmak, elektrik enerjisinin iletim, satış ve dağıtımını sağlamak, bünye içinde bankacılık işlemleri yapmak üzere "Etibank" adıyla kurulan Kuruluş, 1998 yılında "Eti Holding A.Ş." adıyla yeniden yapılandırılmasının ardından Ocak 2004'te yapılan düzenleme neticesinde bugünkü Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü (Eti Maden) ismini almıştır.

Ana Statüsü 09/11/1984 tarihli ve 18570 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kuruluş 233 sayılı KHK kapsamında bir İDT olup hâlihazırda Devlet eliyle aranacak ve işletilecek olan bor tuzları, trona, uranyum ve toryum madenlerinin işletme ve arama görevini yürütmektedir.

Önemli Gelişmeler

Dünyada bor ürünleri tüketimi 2020 yılında 3,1 milyon ton iken 2021 yılında %39 oranında artarak 4,27 milyon ton seviyesine yükselmiştir. Bunun da etkisi ile Eti Maden 2021 yılında tarihi

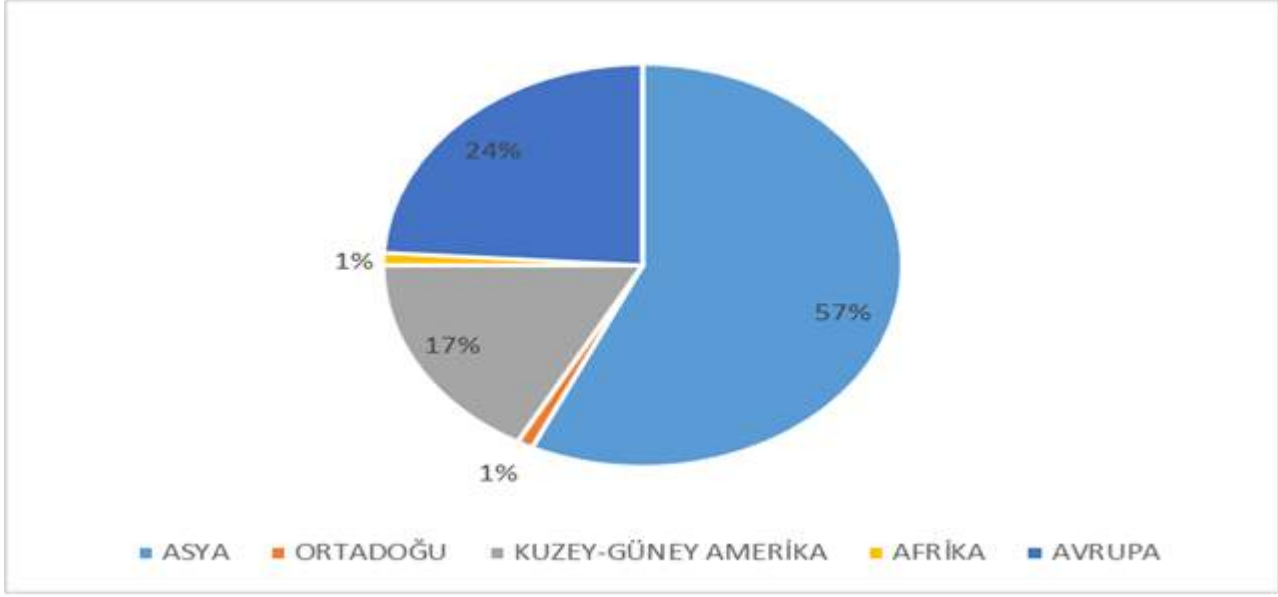
bir satış rekoru kırarak 2,5 milyon tonu ihracat, 108 bin ton yurt içi satış olmak üzere 2,63 milyon ton bor ürünü satışı gerçekleştirmiştir.

2020 yılında 1,7 milyon ton üretim yapan Eti Maden'in 2021 yılı üretimi ise 2,5 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Eti Maden katma değeri yüksek olan rafine bor ürünleri satmayı temel politika olarak belirlemiş olup satışlarının %96'sı rafine bor ürünlerinden oluşmaktadır. Eti Maden 2021 yılında dünya bor sektöründe %62 pazar payına ulaşmıştır.

Kuruluş 2021 yılında bor ihracatının %57'sini Asya'ya, %24'ünü Avrupa'ya, %17'sini ise Amerika'ya yapmıştır. Ortadoğu ve Afrika'ya ise toplamda %2'lik bor ihracatı gerçekleştirmiştir.

2021 yılında, cam sektörü dünyada en büyük bor tüketen sektör olma özelliğini korumuştur. Kuruluşun yurt içi satışlarının %15'i temizlik ve %33'ü cam sektörlerine yapılmıştır.

²¹ 24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı BKK ile Eti Madenin TVF'ye aktarılmasına karar verilmiştir. Eti Maden'in hisselerinin TVF'ye tesciline ilişkin ilan 03/05/2017 tarihli ve 9318 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanmıştır.

Grafik 6: Bor İhracatının Bölgesel Dağılımı (2021)

Kaynak: Eti Maden İşletmeleri 2021 Bor Sektör Raporu

Eti Maden 2021 yılı “Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu” araştırmasına göre üretimden satışlar kategorisinde kamu-özel sektör genel sıralamasında 36, kamu sektörü sıralamasında ise 2. sırada yer almıştır.

Kuruluş, bor karbür üretim tesisinin yapımına yönelik olarak, Çin’de yerleşik China Machinery Engineering Corporation ile 2019 yılında Anahtar Teslim Sözleşmesi imzalamıştır. 2018 yılında çalışmalara başlanan, 2019 yılı Ekim ayında temeli atılan bor karbür tesisinin 2022 yılı içerisinde tamamlanması planlanmaktadır.

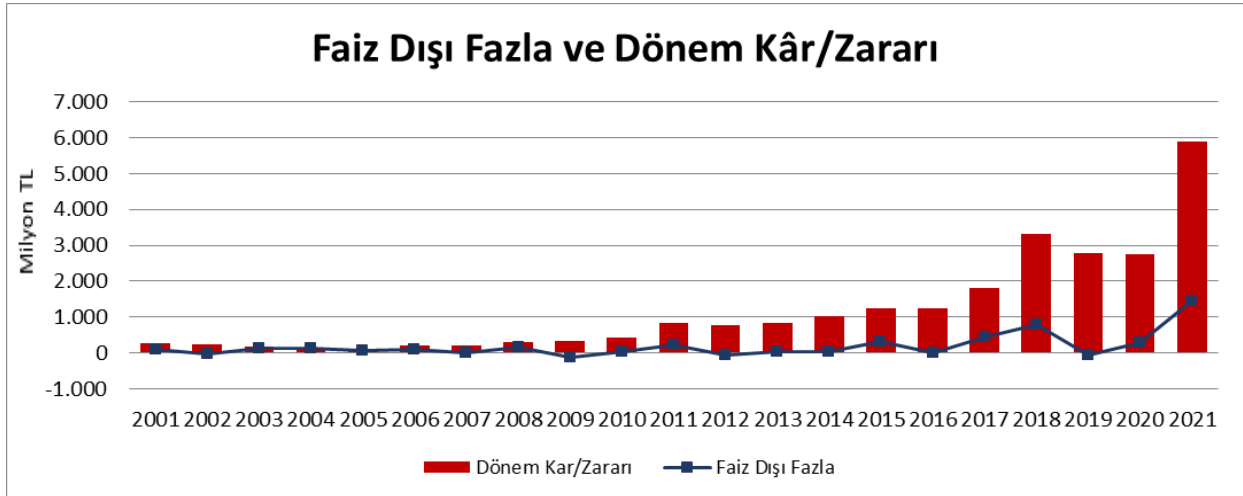
Mali Durum

Eti Maden tarafından 2021 yılında üretilerek, yurt içi ve yurt dışı piyasaya sunulan kolemanit, üleksit, borikasit, boraks, boroksit ve diğer ürün satışlarından 10 milyar TL brüt satış hasılatı elde edilmiştir.

Kuruluşun 2021 yılı dönem kârı bir önceki yıla göre %115 oranında artarak 5,9 milyar TL olmuştur. Kuruluşun dönem kârındaki artışta salgındaki yavaşlamaya bağlı olarak artan talep ve TL’deki değer kaybı etkili olmuştur. Eti Maden, Hazine’ye 2021 yılında stopaj hariç 1,8 milyar TL tutarında temettü ödemesi yapmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	4.840,0	4.859,7	10.016,2	106,1
Satışların Maliyeti	1.506,3	1.507,6	2.936,5	94,8
Faaliyet Giderleri	713,7	832,2	1.796,6	115,9
Faaliyet Kâr Zararı	2.379,4	2.459,0	5.264,7	114,1
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	2.772,8	2.737,1	5.885,5	115,0
Bilanço				
Dönen Varlıklar	3.649,0	3.541,2	5.896,5	66,5
Stok	1.093,5	1.248,4	1.534,5	22,9
Duran Varlıklar	2.535,2	3.388,9	4.096,2	20,9
Aktif Toplamı	6.184,2	6.930,1	9.992,7	44,2
KV Yabancı Kaynaklar	1.410,2	555,3	924,1	66,4
UV Yabancı Kaynaklar	146,0	140,6	451,4	221,1
Özkaynaklar	4.627,9	6.234,2	8.617,2	38,2
Rasyolar				
Cari Oran	2,59	6,38	6,38	0,1
Asit Test Oranı	1,81	4,13	4,72	14,3
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	117,1	86,0	64,6	-24,9
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	268,0	312,8	192,1	-38,6
Özsermaye Getiri Oranı %	47,82	34,26	52,09	52,1
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	3.962	4.113	4.196	2,0
Toplam İstihdam Gideri	411,1	468,2	623,3	33,1
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	1.051,9	1.300,0	1.789,9	37,7
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	1.221,6	1.181,5	2.387,1	102,0
Personel Başına Gider (Bin TL)	380,2	366,5	699,8	90,9
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	600,6	597,8	1.254,7	109,9
Diğer				
Katma Değer	3.703,6	3.733,8	6.994,1	87,3
Yatırım Harcaması	507,6	352,4	528,5	50,0
Faiz Dışı Fazla	-53,4	287,0	1.435,7	400,3

Kaynak: ETİ Maden, HMB

4.8. T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Metin AKBAŞ (YK Başkanı ve Genel Müdür V.)

İsmail ÇAĞLAR (Üye – Genel Müdür Yrd.)

Turgay GÖKDEMİR (Üye – Genel Müdür Yrd.)

Mahmut SÜTÇÜ (Üye – HMB)

Boş (Üye – İlgili Bakanlık)

İlgili Bakanlık

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 131,2 milyar TL

Ödenmiş Sermaye: 107,2 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.tcdd.gov.tr>

1927 yılında kurulan TCDD, 1953 yılına kadar katma bütçeli bir kamu idaresi iken, 29/07/1953 tarihinden itibaren “Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi” adı altında ayrı bir İDT haline getirilmiş, 1984 yılından itibaren 233 sayılı KHK ile de KİK’e dönüştürülmüştür. Kuruluş, 24/04/2013 tarihli ve 6461 sayılı “Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkında Kanun” ile yeniden İDT olmuştur. Söz konusu Kanun gereğince Kuruluş, demiryolu altyapı işletmecisi olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Önemli Gelişmeler

TCDD’nin, 2021 yılı sonu itibarıyla, 9.158 km konvansiyonel ana hat ve 2.432 km tali hat olmak üzere toplam 11.590 km konvansiyonel hat, 219 km Hızlı Tren Hattı ve 1.213 km Yüksek Hızlı Tren hattı ile toplam 13.022 km’lik demiryolu hattı bulunmaktadır. Söz konusu ana hatların 5.986 km’si elektrikli, 7.094 km’si sinyalli hale getirilmiş olup toplam yol uzunluğu içerisindeki elektrikli ve sinyalli hat oranları sırasıyla %47 ve %55’tir.

2021 yılında 164 km yol yenilenecek, yol yenileme çalışmalarında %94 oranında gerçekleştirme sağlanmıştır. 2021 yılında 23.450 ton ray temin edilerek toplam ray miktarı 793.636 tona ulaşmıştır. 2021 yılı için 69.921 adet travers kalıplanmış, makas yedekleri de dahil olmak üzere toplam 216 adet makas üretimi yapılmıştır.

2020 yılı sonunda 2.681 adet olan hemzemin geçit sayısı yapılan çalışmalar neticesinde 2021 yılı itibarıyla 2.656 adede inmiş olup söz konusu hemzemin geçitlerin 1.202 adedi kontrollü, 1.454 adedi ise serbest işaretlidir.

Mali Durum

6461 sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkında Kanun’un 5. maddesi kapsamındaki yatırımların ve aynı Kanun’un geçici 3. maddesi kapsamındaki işletme açıklarının finansmanı HMB tarafından karşılanmaktadır. Kuruluşun yatırımlarının ve yatırım harici finansman ihtiyacının karşılanması amacıyla düzenli olarak HMB bütçesinden Kuruluşa kaynak transferi yapılmaktadır. Bu kapsamda 2021 yılında HMB tarafından yaklaşık 17,1 milyar TL sermaye aktarımı gerçekleştirilmiştir.

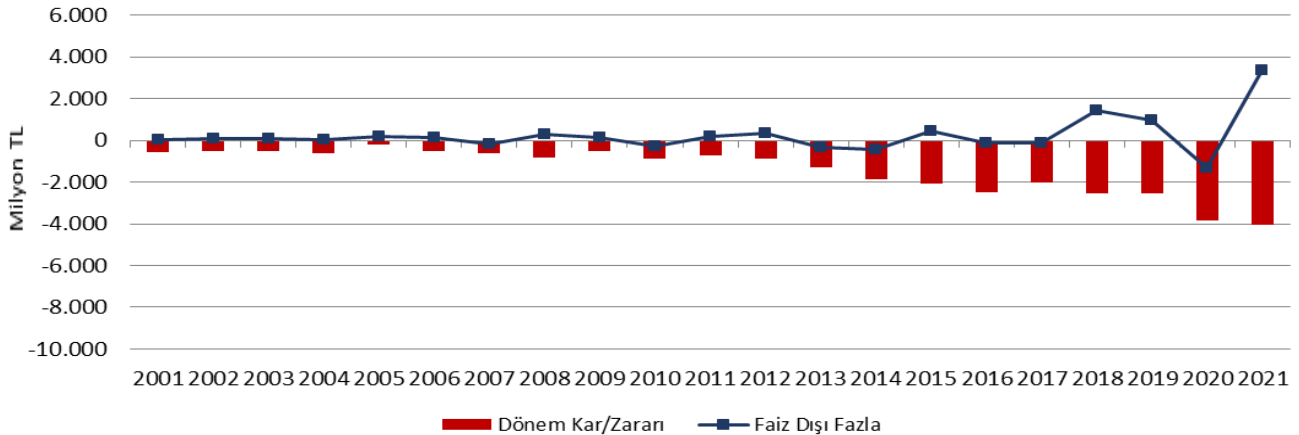
2021 yılında yaklaşık 3,2 milyar TL faaliyet zararı ve yaklaşık 4 milyar TL dönem zararı oluşmuştur.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	1.183,1	1.195,9	1.616,5	35,2
Satışların Maliyeti	2.830,5	3.122,0	3.753,9	20,2
Faaliyet Giderleri	852,6	963,8	1.036,9	7,6
Faaliyet Kâr Zararı	-2.502,5	-2.892,6	-3.177,9	-9,9
Finansman Giderleri	340,8	645,5	1.190,3	84,4
Dönem Kâr Zararı	-2.546,9	-3.866,4	-4.034,2	-4,3
Bilanço				
Dönen Varlıklar	9.092,5	12.319,4	12.628,8	2,5
Stok	429,8	587,8	589,5	0,3
Duran Varlıklar	51.741,1	59.215,5	72.646,0	22,7
Aktif Toplamı	60.833,7	71.534,9	85.274,8	19,2
KV Yabancı Kaynaklar	6.015,5	7.841,2	6.817,9	-13,1
UV Yabancı Kaynaklar	1.292,4	1.564,6	2.288,5	46,3
Özkaynaklar	53.525,8	62.129,1	76.168,4	22,6
Rasyolar				
Cari Oran	1,51	1,57	1,85	17,9
Asit Test Oranı	1,44	1,50	1,77	18,0
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	687,6	1.111,2	582,6	-47,6
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	675,6	437,8	373,7	-14,7
Özsermaye Getiri Oranı %	-4,76	-6,22	-5,30	14,9
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	14.023	13.491	13.208	-2,1
Toplam İstihdam Gideri	1.609,0	1.746,1	2.016,6	15,5
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	10.605,8	12.709,4	17.088,5	34,5
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	84,4	88,6	122,4	38,1
Personel Başına Gider (Bin TL)	201,8	231,4	284,2	22,8
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	-178,5	-214,4	-240,6	-12,2
Diğer				
Katma Değer	465,5	-357,7	330,5	192,4
Yatırım Harcaması	6.438,8	9.632,4	10.396,7	7,9
Faiz Dışı Fazla	981,7	-1.313,8	3.343,5	354,5

Kaynak: TCDD, HMB

Faiz Dışı Fazla ve Dönem Kâr/Zararı

4.9. Türkiye Raylı Sistem Araçları Sanayii A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Mustafa Metin YAZAR (YK Başkanı ve Genel Müdür)

İrfan İPŞİR (Üye – Genel Müdür Yrd.)

Ömer Abdullah KARAGÖZOĞLU
(Üye – İlgili Bakanlık)

Murat BAŞTOR (Üye – İlgili Bakanlık)

Enver MAMUR (Üye – İlgili Bakanlık)

Aziz AKSOY (Üye – HMB)

İlgili Bakanlık

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 3,7 milyar TL

Ödenmiş Sermaye: 2,8 milyar TL

İnternet Adresi

<https://www.turasas.gov.tr/>

TCDD'nin bağlı ortaklıklarından TÜDEMSAŞ, TÜLOMSAŞ ve TÜVASAŞ'ın 03/03/2020 tarihli ve 2186 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile birleştirilmesiyle sermayesinin tamamı Devlete ait İDT olarak kurulmuştur. Ana Statüsü 03/06/2020 tarihli ve 31144 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kuruluş, Esas Sözleşmesinin 05/08/2020 tarihli Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanmasıyla faaliyete geçmiştir. Kuruluşun merkez teşkilatı Ankara'da, bölge müdürlükleri ise Eskişehir, Sivas ve Sakarya'da bulunmaktadır.

TÜRASAS'ın kuruluş amacı; raylı sistem araçlarının yerli ve milli bir şekilde üretimi ve tasarımı ile kritik bileşenlerindeki yerlilik oranının artırılması esas olmak üzere, yerli sanayinin Ar-Ge, tasarım ve üretim kabiliyetlerinin geliştirilmesi, her türlü raylı sistem araçlarının ve alt bileşenlerinin imalatı ile bakım ve onarımının yapılması ve yaptırılmasıdır.

Önemli Gelişmeler

TÜRASAS, TCDD Taşımacılık A.Ş.'ye ve özel sektör firmalarına ait lokomotiflerin ve vagonların bakım, onarım ve revizyon faaliyetlerine devam etmektedir.

2021 yılında 62 adet lokomotifin bakım, onarım ve revizyonu, 80 adet yük vagonunun onarımı gerçekleştirilmiş olup özel sektör için 35 adet Rgns Tipi Vagon ve TCDD Taşımacılık A.Ş. için 1 adet Yangın Söndürme Vagonu üretilmiştir.

TCDD - TÜRASAS Eskişehir Bölge Müdürlüğü - üniversite-özel sektör firmaları çözüm ortaklığı ile %100 yerli tasarım yeni vagon projeleri devam etmektedir.

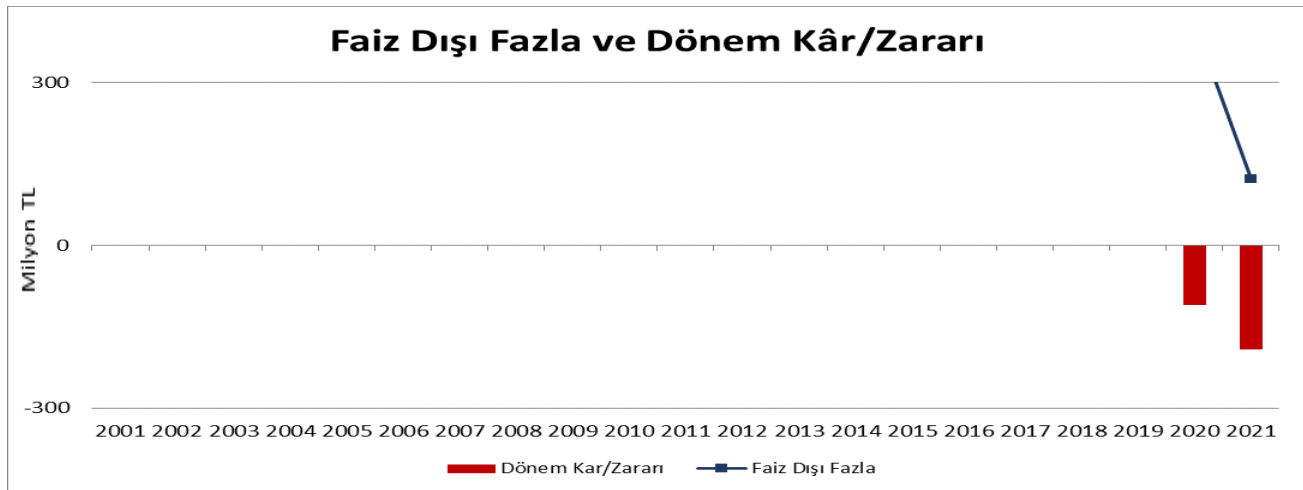
Milli Tren Projesi kapsamında 2021 yılında 2 Prototip Set Milli Elektrikli Tren üretilmiş olup, setlerin dinamik testleri ve sertifikasyon süreçleri devam etmektedir. Seri üretim kapsamında imalat süreci devam etmekte olup 2021 yılı sonu itibarıyla 3. Elektrikli Tren Seti %75 seviyesinde tamamlanmıştır.

Mali Durum

2021 yılında Kuruluşun 28,5 milyon TL faaliyet kârı ve yaklaşık 191,8 milyon TL dönem zararı oluşmuştur. HMB bütçesinden Kuruluşa 504,8 milyon TL sermaye transferi yapılmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (Milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar		277,3	864,7	211,8
Satışların Maliyeti		227,5	687,0	201,9
Faaliyet Giderleri		47,7	149,3	212,7
Faaliyet Kâr Zararı		2,1	28,5	1.278,0
Finansman Giderleri		0,1	0,3	125,5
Dönem Kâr Zararı		-109,7	-191,8	-74,8
Bilanço				
Dönen Varlıklar		1.991,7	2.750,7	38,1
Stok		927,0	1.075,6	16,0
Duran Varlıklar		212,9	248,4	16,7
Aktif Toplamı		2.204,6	2.999,2	36,0
KV Yabancı Kaynaklar		355,7	814,8	129,1
UV Yabancı Kaynaklar		16,6	17,8	6,9
Özkaynaklar		1.832,3	2.166,6	18,2
Rasyolar				
Cari Oran		5,60	3,38	-39,7
Asit Test Oranı		2,99	2,06	-31,3
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)		802,3	501,6	-37,5
Nakit Çevirme Süresi (Gün)		903,7	645,3	-28,6
Özsermaye Getiri Oranı %		-5,99	-8,85	-47,8
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)		3.605	3.606	0,0
Toplam İstihdam Gideri		210,8	599,8	184,6
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı - Temettü & Hasılat Payı)		0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye & Görevlendirme Bedeli)		571,5	504,8	-11,7
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)		76,9	239,8	211,7
Personel Başına Gider (Bin TL)		63,1	190,5	201,9
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)		0,6	7,9	1.277,6
Diğer				
Katma Değer		122,6	455,3	271,4
Yatırım Harcaması		47,8	64,2	34,2
Faiz Dışı Fazla		405,9	121,2	-70,1

Kaynak: TÜRASAŞ, HMB

4.10. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Hüseyin KESKİN (YK Başkanı – Genel Müdür)

Mehmet ATEŞ (Üye – Genel Müdür Yrd.)

Fatih ÇAKMAK (Üye – İlgili Bakanlık)

Gökhan EVREN (Üye – İlgili Bakanlık)

Necdet SÜMBÜL (Üye – İlgili Bakanlık)

Boş (Üye-HMB)

İlgili Bakanlık

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 10,7 milyar TL

Ödenmiş Sermaye: 10,6 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.dhmi.gov.tr>

Türk sivil havacılık sektörünün altyapısını oluşturan tesis ve donanımıyla, 1933 yılından bu yana değişik isim ve statülerle hizmetlerini yürütmekte olan Kuruluş, 233 sayılı KHK ve Ana Statüsü çerçevesinde 1984 yılından itibaren faaliyetlerini KİK statüsünde sürdürmektedir.

Türkiye havalimanlarının işletilmesi ile Türkiye hava sahasındaki hava trafiğinin düzenlenmesi ve kontrolü görevi, DHMİ Genel Müdürlüğüne yerine getirilmektedir.

Kuruluşun amaç ve faaliyet konuları, sivil havacılık faaliyetlerinin gereği olan havalimanlarının işletilmesi, meydan yer hizmetlerinin yapılması, hava trafik kontrol hizmetlerinin ifası, seyrüsefer²² sistem ve kolaylıklarının kurulması ve işletilmesi, bu faaliyetler ile ilgili diğer tesis ve sistemlerin kurulması, işletilmesi ve modern havacılık düzeyine çıkarılmasını sağlamaktır.

DHMİ, bir KİK olarak, seyrüsefer hizmetlerinde tekel konumundadır. Havalimanı ve terminal işletmeciliği gibi diğer hizmetlerde ise özel sektör firmaları da faaliyet gösterebilmektedir.

Önemli Gelişmeler

Toplam 4 etaptan oluşacak İstanbul Havalimanı Projesinin iki adet pist ve 90 milyon yolcu kapasite-

li 1. Etap 1. Fazının açılışı 29/10/2018'de gerçekleştirilmiştir. Projenin tüm etapları tamamlandığında 2 milyon m² kapalı alanlı, yıllık yolcu kapasitesi 150-200 milyon olan, 6 adet pist ve 6,5 milyon m² büyüklüğünde apron içeren bir tesis olacaktır. YİD modeli ile sürdürülen projenin 1. Etap 2. Fazının inşaatı devam etmektedir. Söz konusu Havalimanının gelişimine büyük katkı sunacak 3. Pist, hava trafik kontrol kulesi, devlet konuk evi ve cami açılışı 14 Haziran 2020 tarihinde gerçekleşmiştir. Söz konusu 1. Etapın (1.Faz + 2.Faz) kesin kabulü 02/11/2021 tarihinde onaylanmıştır.

2021 yılında Türkiye genelinde sivil ticari uçak trafiğine açık 56 havalimanında yolculara hizmet verilmiştir.

2021 yılında, 2020 yılına göre;

- İnen-kalkan iç-dış hat uçak trafiği %41,1 oranında artış göstererek 1,2 milyon adet,
- İnen-kalkan iç-dış hat sivil ticari uçak trafiği %49 oranında artarak 909 bin adet,
- Gelen-giden toplam yolcu trafiği (direkt transit yolcu dahil) %57,1 oranında artarak 128,2 milyon kişi ve
- Toplam yük trafiği (Kargo+Posta+Bagaj) %37,8'lik artış göstererek 3,4 milyon ton

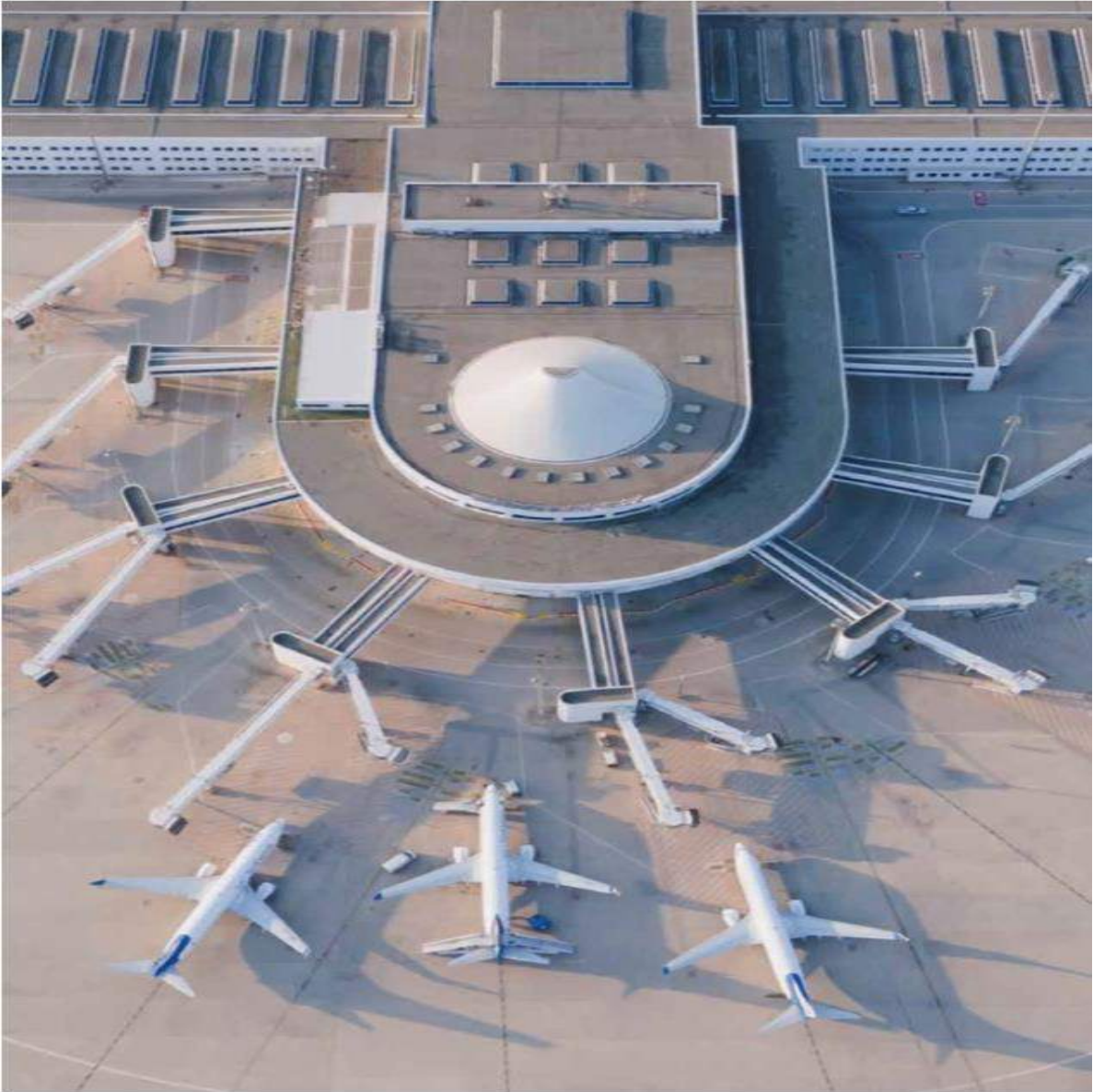
olarak gerçekleşmiştir.

²² Bir uçağın bir noktadan başka bir noktaya seyahati için verilen rehberlik hizmetleri

Mali Durum

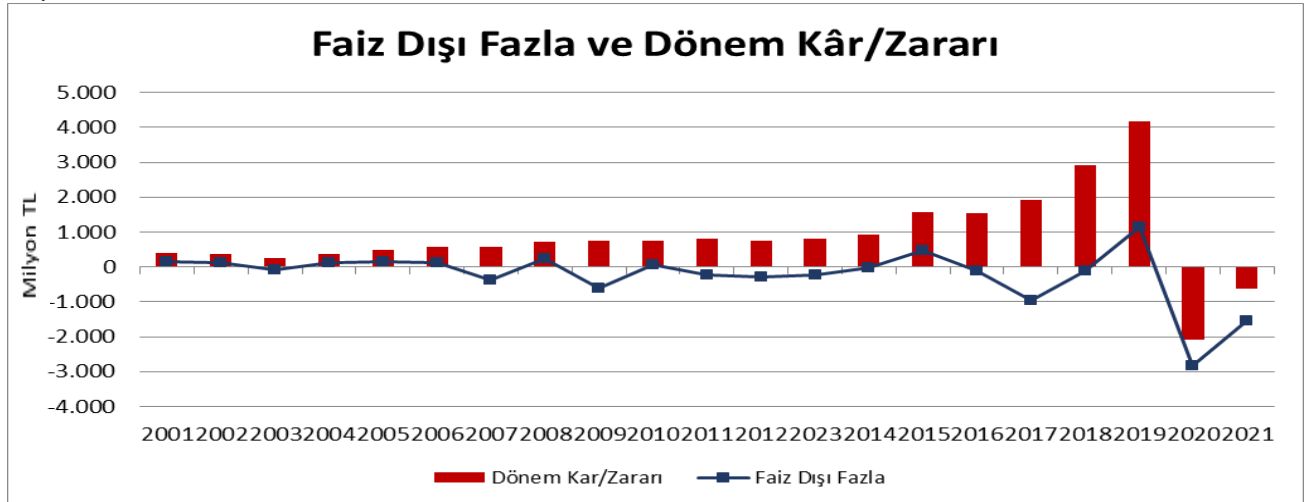
2020 yılına kadar kârlı bir şekilde faaliyetlerine devam eden kuruluş, 2020 yılında ortaya çıkan Covid-19 pandemisinin uçak ve yolcu trafiğini tamamen durdurarak sivil havacılık sektörünü olumsuz etkilemesi nedeniyle 2019 yılı kârına ilişkin olarak Hazineye olan temettü borcunu Bakanlık kararıyla bünyesinde tutmuştur. 2021 yılında, toplam 6,9 milyar TL düzeyinde gerçekleşen

satış hasılatının 3,1 milyar TL'si işletme hizmetlerinden, 2,7 milyar TL'si seyrüsefer hizmetlerinden, 1,1 milyar TL'si ise terminal hizmetlerinden elde edilmiştir. Bir önceki yıla göre brüt satışlarda %58'lik bir artış gerçekleşmiştir. Covid-19 kaynaklı nedenlerle DHMİ 2021 yılını 631 milyon TL dönem zararı ile kapatmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	8.105,2	4.355,1	6.867,8	57,7
Satışların Maliyeti	3.006,9	3.510,3	4.294,0	22,3
Faaliyet Giderleri	341,8	348,3	395,9	13,7
Faaliyet Kâr Zararı	3.952,8	80,0	1.592,8	1.890,8
Finansman Giderleri	0,0	7,2	8,1	11,5
Dönem Kâr Zararı	4.171,8	-2.076,8	-630,5	69,6
Bilanço				
Dönen Varlıklar	5.023,6	4.666,9	3.254,4	-30,3
Stok	77,6	107,3	125,1	16,6
Duran Varlıklar	9.700,6	9.917,5	10.773,8	8,6
Aktif Toplamı	14.724,16	14.584,3	14.028,1	-3,8
KV Yabancı Kaynaklar	2.946,3	4.975,1	3.798,8	-23,6
UV Yabancı Kaynaklar	1.129,9	1.038,2	2.288,8	120,5
Özkaynaklar	10.647,9	8.571,1	7.940,6	-7,4
Rasyolar				
Cari Oran	1,71	0,94	0,86	-8,7
Asit Test Oranı	1,68	0,92	0,82	-10,1
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	132,7	83,1	108,2	30,2
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	46,7	44,5	-21,3	-147,9
Özsermaye Getiri Oranı %	30,11	-24,23	-7,94	67,2
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	10.649	11.003	11.142	1,3
Toplam İstihdam Gideri	1.555,4	1.868,3	2.130,1	14,0
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	1.797,4	661,3	552,0	-16,5
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	761,1	395,8	616,4	55,7
Personel Başına Gider (Bin TL)	282,4	319,0	385,4	20,8
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	371,2	7,3	143,0	1.866,0
Diğer				
Katma Değer	6.350,0	424,1	2.210,9	417,6
Yatırım Harcaması	725,5	765,9	1.413,9	84,6
Faiz Dışı Fazla	1.141,4	-2.821,5	-1.544,5	45,3

Kaynak: DHMİ, HMB

4.11. Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Durmuş ÜNÜVAR (YK Başkanı – Genel Müdür)

Orhan BARDA (Üye – Genel Müdür Yrd.)

Mustafa BANKAOĞLU (Üye – Genel Müdür Yrd.)

Burak AYKAN (Üye – İlgili Bakanlık)

Selamettin ERMIŞ (Üye – İlgili Bakanlık)

İlyas TUFAN (Üye – HMB)

İlgili Bakanlık

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 51,1 milyon TL

Ödenmiş Sermaye: 51,1 milyon TL

İnternet Adresi

<http://www.kiyiemniyeti.gov.tr>

TDİ'nin bünyesinde "Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletme Müdürlüğü" adıyla yer alan KEGM, 1997 yılında "Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü" adı altında müstakil bir KİK'e dönüştürülmüş, 2007 yılında ise bugünkü unvanına kavuşmuştur.

Merkezi İstanbul'da olan KEGM'nin amacı; denizlerimizde ve karasularımızda seyreden Türk ve yabancı bayraklı gemilerin seyir güvenliğine yardımcı olmak, kıyı emniyeti ve gemi kurtarma hizmetleri yapmak ve bunlarla ilgili cihaz ve tesisleri kurmak, işletmek, can, mal ve gemi kurtarmak, yardım, çeki, batık çıkarmak ve bunlarla ilgili römorkaj ve dalgıçlık hizmetlerini yürütmektir.

KEGM temel olarak belirlenen saha içerisinde tekel olmak üzere tüm denizlerde gemi kurtarma, tahlisiye (can kurtarma), gemi trafik hizmetleri, fenerler hizmeti (seyir yardımcılığı), telsiz hizmeti, kılavuzluk, römorkaj, palamar ve balıkadam hizmetlerinden oluşmak üzere faaliyetlerini sürdürmektedir.

Önemli Gelişmeler

Kuruluşun, 2021 yıl sonu itibarıyla Akdeniz Bölgesi'nde 97, Ege Bölgesi'nde 119, Çanakkale Bölgesi'nde 32, Karadeniz Bölgesi'nde 125, Marmara Bölgesi'nde 72 ve İstanbul Boğazı'nda 45 adet olmak üzere toplam 490 deniz feneri bulunmaktadır. Kuruluş tarafından 2021 yılında 25 gemi kurtarma - yardım hizmeti, 7 gemiye çeki hizmeti, 6.399 gemiye refakat hizmeti, 6.193 gemiye römorkaj hizmeti, 1 adet çıplak kira hizmeti ve diğer faaliyetler başlığı altında 186 adet hizmet verilmiştir.

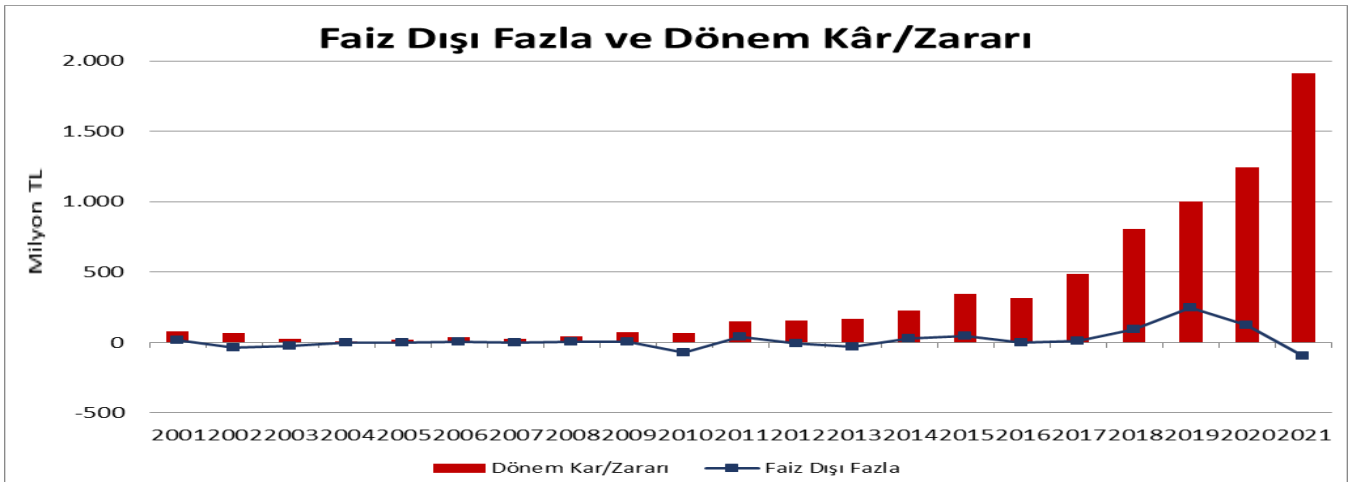
Mali Durum

KEGM'nin 2020 yılında 1,2 milyar TL olan dönem kârı 2021 yılında %53,4 oranında artışla 1,9 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Kârlı bir kuruluş olan KEGM, 2021 yılında yaklaşık 1,1 milyar TL temettü ve 296 milyon TL hâsılat payı ödemesi olmak üzere toplam 1,4 milyar TL tutarında bütçeye katkı yapmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	1.842,7	2.241,8	3.206,5	43,0
Satışların Maliyeti	487,7	603,7	816,8	35,3
Faaliyet Giderleri	165,2	129,9	137,6	5,9
Faaliyet Kâr Zararı	909,4	1.168,9	1.761,0	50,7
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	1.002,7	1.244,8	1.909,5	53,4
Bilanço				
Dönen Varlıklar	936,8	1.177,1	1.803,8	53,2
Stok	16,7	26,9	48,5	80,1
Duran Varlıklar	500,5	599,2	698,8	16,6
Aktif Toplamı	1.437,3	1.776,3	2.502,6	40,9
KV Yabancı Kaynaklar	286,8	336,6	477,3	41,8
UV Yabancı Kaynaklar	0,0	0,0	0,0	0,0
Özkaynaklar	1.150,5	1.439,6	2.025,3	40,7
Rasyolar				
Cari Oran	3,27	3,50	3,78	8,1
Asit Test Oranı	3,21	3,42	3,68	7,6
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	5,6	3,7	2,2	-40,4
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	-1,7	0,1	0,3	157,4
Özsermaye Getiri Oranı %	67,97	67,44	70,71	4,8
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	2.116	2.182	2.247	3,0
Toplam İstihdam Gideri	462,8	530,0	679,2	28,2
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	547,4	799,5	1.379,2	72,5
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	870,9	1.027,4	1.427,0	38,9
Personel Başına Gider (Bin TL)	230,5	276,7	363,5	31,4
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	429,8	535,7	783,7	46,3
Diğer				
Katma Değer	1.512,4	1.836,7	2.657,5	44,7
Yatırım Harcaması	41,5	144,9	148,7	2,6
Faiz Dışı Fazla	246,5	122,2	-96,1	-178,6

Kaynak: KEGM, HMB

4.12. Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Osman UZUN (YK Başkanı ve Genel Müdür)

Dr. Cemal ÇALIK (Üye ve Genel Müdür Yrd.
– İlgili Bakanlık)

Hasan Hüseyin AYDEMİR (Üye – İlgili Bakanlık)

Zekeriya ERDURMUŞ (Üye – İlgili Bakanlık)

Dr. Mustafa Altuğ ATALAY (Üye – İlgili Bakanlık)

Sezai AYDIN (Üye – HMB)

İlgili Bakanlık

Tarım ve Orman Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 1,7 milyar TL

Ödenmiş Sermaye 1,3 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.esk.gov.tr>

ESK 1952 yılında kurulmuş olup 1992 yılında 92/3088 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile özelleştirme kapsamına alınmıştır. Kuruluş 2005 yılında ÖYK Kararı ile özelleştirme kapsamından çıkarılarak eski statüsüne iade edilmiş olup Tarım ve Orman Bakanlığı (o zamanki adıyla Tarım ve Köyişleri Bakanlığı) ile ilgilendirilmiştir.

Kuruluşun Ana Statüsü kapsamında temel faaliyet amacı; hayvansal ürünler, et, süt ve balık piyasasında ekonomik gereklere uygun olarak, verimlilik ve kârlılık ilkeleri çerçevesinde, kamu yararını da gözeterek faaliyette bulunmak, sektörde tam rekabet koşullarının oluşmasına katkı sağlamaktır.

Kuruluş halihazırda 233 sayılı KHK'ye tabi bir İDT olarak 2021 yıl sonu itibarıyla 12 kombina, 2 işletme müdürlüğü ve 18 satış mağazası ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

Önemli Gelişmeler

Kuruluş tarafından 2021 yılında yaklaşık 34.998 ton et satışı gerçekleştirilmiş olup, söz konusu satışların %57'lik kısmını büyükbaş gövde et ve büyükbaş parça et oluşturmaktadır. Söz konusu satışların yaklaşık %56'sı kamuya, yaklaşık %24'ü özel sektöre, kalan %20'lik kısmı

kuruluşun mağazalarında yapılmıştır.

Ayrıca, Kuruluş tarafından 2021 yılında yaklaşık 5.000 ton süt ve süt ürünü satışı gerçekleştirilmiştir.

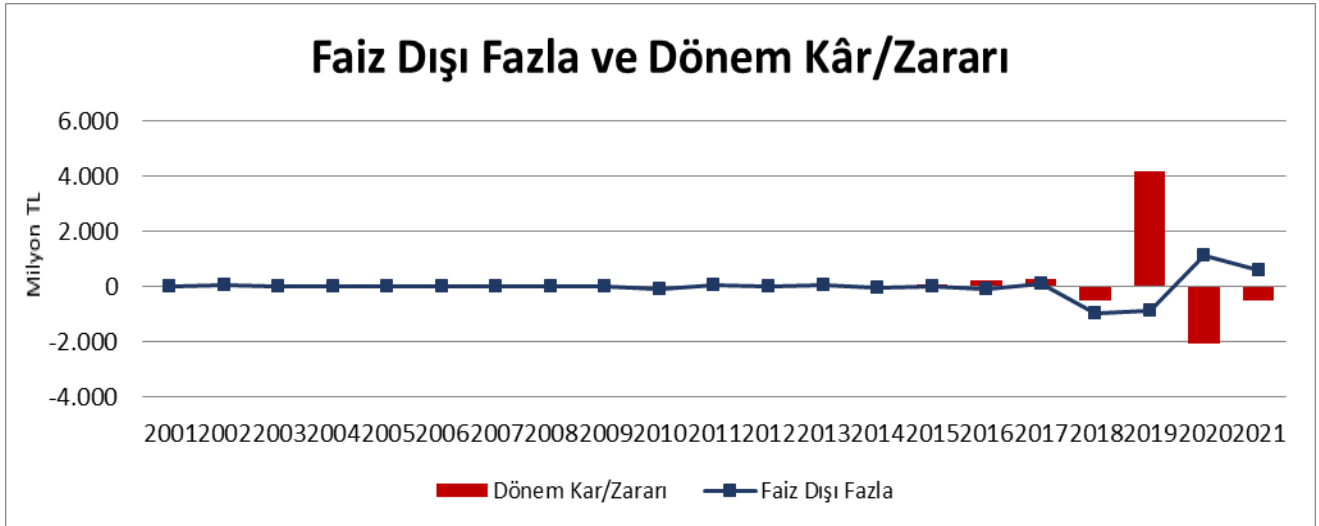
Mali Durum

Kuruluşun 2021 yılı brüt satış hasılatı bir önceki yıla göre yaklaşık %26,7 gerileyerek yaklaşık 1,8 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Bununla birlikte, Kuruluş 2021 yılında faaliyet giderlerinde yaşanan artış sebebiyle bir önceki yıla göre %31,5 artışla yaklaşık 262,5 milyon TL faaliyet zararı kaydetmiş olup dönem zararı yaklaşık 521 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bu çerçevede Kuruluşun özkaynakları 2020 yılına göre azalarak 2021 yılı sonu itibarıyla yaklaşık -91,5 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Kuruluşun 2021 yılında temel olarak mali borçlarından oluşan kısa vadeli yabancı kaynakları bir önceki yıla göre yaklaşık %8,9 oranında azalış göstermiş olup Kuruluşun dönen varlıklarında yaklaşık %38,1, stoklarında ise yaklaşık %67,9 oranında azalış meydana gelmiştir. Bu kapsamda, kısa vadeli borçlarını karşılayabilme oranını gösteren asit test oranı yaklaşık %8 oranında artışla 0,5 seviyesinde gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	2.029,5	2.428,0	1.780,6	-26,7
Satışların Maliyeti	1.953,8	2.359,8	1.733,1	-26,6
Faaliyet Giderleri	167,1	261,3	305,7	17,0
Faaliyet Kâr Zararı	-93,4	-199,5	-262,5	-31,5
Finansman Giderleri	272,6	200,2	190,8	-4,7
Dönem Kâr Zararı	-34,7	-223,0	-521,0	-133,6
Bilanço				
Dönen Varlıklar	2.768,9	1.892,7	1.171,3	-38,1
Stok	2.425,4	1.040,9	333,8	-67,9
Duran Varlıklar	368,5	385,6	424,3	10,1
Aktif Toplamı	3.137,4	2.278,3	1.595,7	-30,0
KV Yabancı Kaynaklar	2.484,9	1.848,8	1.684,4	-8,9
UV Yabancı Kaynaklar	0,0	0,0	2,7	0,0
Özkaynaklar	652,5	429,5	-91,5	-121,3
Rasyolar				
Cari Oran	1,11	1,02	0,70	-32,1
Asit Test Oranı	0,14	0,46	0,50	7,9
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	25,1	19,0	22,4	18,2
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	281,3	265,3	155,3	-41,5,3
Özsermaye Getiri Oranı %	-5,31	-51,92	--	--
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	1.518	1.563	1.582	1,2
Toplam İstihdam Gideri	161,5	189,8	232,1	22,3
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı - Temettü & Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	332,4	200,0	422,0	111
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	1.337,0	1.553,4	1.125,5	-27,5
Personel Başına Gider (Bin TL)	1.287,1	1.509,8	1.095,5	-27,4
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	-61,5	-127,7	-165,9	-30,0
Diğer				
Katma Değer	422,7	205,8	-63,9	-131,0
Yatırım Harcaması	61,1	39,0	65,1	67,0
Faiz Dışı Fazla	-860,9	1.100,1	571,7	-48,0

Kaynak: ESK, HMB

4.13. Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Sait KOCABAY (YK Başkan V. – Genel Müdür V.)

Ertuğrul ANBAR (Üye – Genel Müdür Yrd.)

Bekir KARACABEY (Üye – İlgili Bakanlık)

Yener YILDIRIM (Üye – İlgili Bakanlık)

Dr. Nuri USLU (Üye – HMB)

İlgili Bakanlık

Tarım ve Orman Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 3,3 milyar TL

Ödenmiş Sermaye: 3,1 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.tigem.gov.tr>

TİGEM, hara ve inekhaneler ile Devlet Üretim Çiftliklerine ait varlıkların 1984 yılında bir çatı altında toplanmasıyla KİK olarak kurulmuştur. 1994 yılında ise, İDT olarak yeni bir statü kazanmıştır.

Kuruluşun faaliyet amacı, bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak, çeşitlendirmek, ürün kalitesini iyileştirmek amacıyla yetiştirmiş olduğu damızlık hayvan, tohumluk fidan, fide gibi girdileri yetiştiricilere intikal ettirmek ve islah konularında araştırmalar yapmaktır. TİGEM'in merkez teşkilatı Genel Müdürlükten, taşra teşkilatı ise işletme müdürlüklerinden oluşmaktadır. Kuruluşun 2021 yılı itibarıyla 37 işletmesi bulunmakta olup 18 işletmesi otuz yıl süreyle özel sektöre kiralanmış, 2 işletmesi ise iştirak halindedir. Kuruluş toplamda 3,3 milyon dekar arazi varlığına sahip 17 işletme ile faaliyetlerini yürütmektedir.

TİGEM tarafından bitkisel üretim kapsamında hububat, sertifikalı tohum, yağlı tohumlar, yem bitkileri ve bazı meyve türlerinin üretimi; hayvansal üretim kapsamında ise damızlık büyükbaş ve küçükbaş, safkan Arap atı ve arı yetiştiriciliği ile süt üretimi yapılmakta olup üretilen ürünlerin büyük çoğunluğunu buğday, mısır, inek sütü ve damızlık hayvan oluşturmaktadır. Kuruluş tarafından bitkisel üretim alanında özel sektör kuruluşları ile işbirlikleri yapılmaktadır.

Önemli Gelişmeler

Kuruluş tarafından 2021 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık %7 azalışla 265 bin ton buğday, %48 azalışla 15 bin ton arpa, %12 artışla 11.987 baş damızlık sığır ve %9 artışla 120.275 baş damızlık koyun üretimi gerçekleştirilmiştir. Aynı yılda Kuruluş tarafından yaklaşık 84 bin ton buğday tohumu, 9 bin ton arpa tohumu, 5.407 baş damızlık sığır ve 10.696 baş damızlık koyun satışı gerçekleştirilmiştir.

Mali Durum

Kuruluşun brüt satış hasılatı 2020 yılına oranla %27,8 oranında artarak yaklaşık 1,8 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

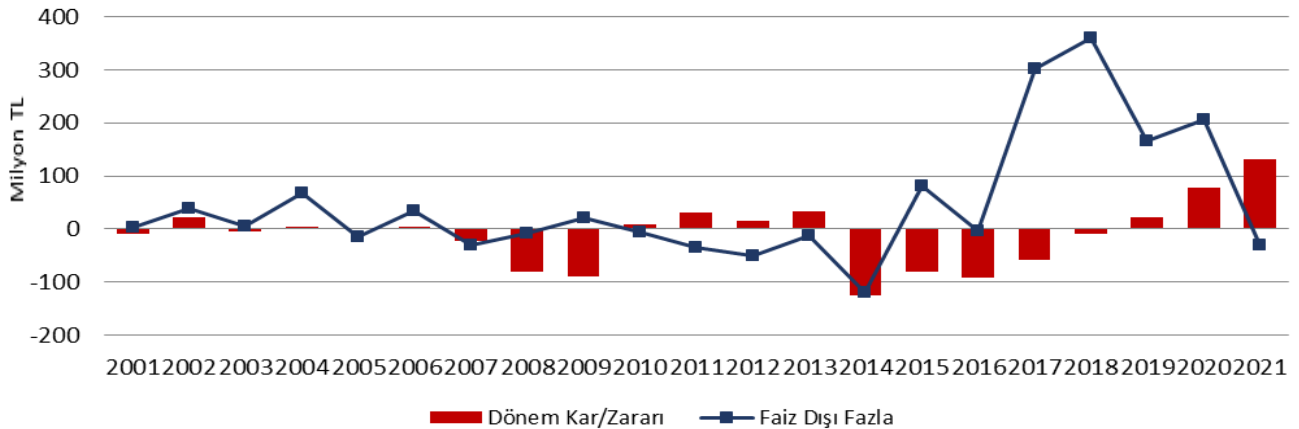
2020 yılında 76,8 milyon TL dönem kârı elde eden Kuruluş 2021 yılında kârlılığını artırarak 132,2 milyon TL dönem kârı elde etmiştir. Ayrıca, Kuruluşun faaliyet kârlılığı da %197,5 artarak 68 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Diğer taraftan, Kuruluşun finansman giderleri bir önceki yıla oranla %117 artarak 34,6 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Kuruluşun kârlılığının artmasıyla birlikte 2021 yılı sonu itibarıyla özsermaye getiri oranı %41,6 artarak %4,55 olarak gerçekleşmiştir. Diğer taraftan, Kuruluşun 2021 yılı sonu itibarıyla dönen varlıklarında bir önceki yıla göre yaklaşık %36,3, stoklarında yaklaşık %46,2 ve kısa vadeli yabancı kaynaklarında ise yaklaşık %36,8 artış yaşanmıştır. Bu durum, kısa vadeli borçlarını karşılayabilme oranını gösteren asit test oranının 0,97'den 0,83'e düşmesine neden olmuştur.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	1.034,6	1.383,6	1.769,0	27,8
Satışların Maliyeti	824,3	1.072,5	1.327,3	23,8
Faaliyet Giderleri	253,2	288,3	373,8	29,6
Faaliyet Kâr Zararı	-42,9	22,8	68,0	197,5
Finansman Giderleri	27,5	16,0	34,6	117,0
Dönem Kâr Zararı	20,8	76,8	132,2	72,1
Bilanço				
Dönen Varlıklar	980,3	1.201,2	1.637,1	36,3
Stok	746,4	784,6	1.147,2	46,2
Duran Varlıklar	1.575,9	1.618,9	1.816,3	12,2
Aktif Toplamı	2.556,2	2.820,1	3.453,5	22,5
KV Yabancı Kaynaklar	442,0	429,1	587,0	36,8
UV Yabancı Kaynaklar	0,0	0,0	0,0	0,0
Özkaynaklar	2.114,2	2.391,1	2.866,5	19,9
Rasyolar				
Cari Oran	2,22	2,80	2,79	-0,4
Asit Test Oranı	0,53	0,97	0,83	-14,0
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	34,2	34,5	43,5	26,2
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	284,1	233,0	245,8	5,5
Özsermaye Getiri Oranı %	0,98	3,21	4,55	41,6
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	2.815	2.359	2.727	15,6
Toplam İstihdam Gideri	280,6	293,7	385,6	31,3
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı - Temettü & Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	250,0	200,0	345,0	72,5
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	367,5	586,5	648,7	10,6
Personel Başına Gider (Bin TL)	292,8	454,6	486,7	7,1
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	-15,2	9,7	24,9	157,4
Diğer				
Katma Değer	522,6	606,8	824,9	35,9
Yatırım Harcaması	94,6	99,6	174,8	75,5
Faiz Dışı Fazla	166,6	206,4	-30,4	-114,7

Kaynak: TİGEM, HMB

Faiz Dışı Fazla ve Dönem Kâr/Zararı

4.14. Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Ahmet GÜLDAL (YK Başkanı ve Genel Müdür)
 Cihan SOYALP (Üye – Genel Müdür Yrd. V.)
 Volkan Mutlu COŞKUN (Üye – İlgili Bakanlık)
 Aysin ÇAĞLAYAN ÖZCAN (Üye – İlgili Bakanlık)
 Osman YILDIZ (Üye – İlgili Bakanlık)
 Boş (Üye – HMB)

İlgili Bakanlık

Tarım ve Orman Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 2,6 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 2,6 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.tmo.gov.tr>

1938 yılında kurulan TMO, mevcut yapısını ve faaliyetlerini 1984 yılında yürürlüğe giren ve 2021 yılında revize edilen Ana Statüsü ve 233 sayılı KHK çerçevesinde İDT olarak sürdürmektedir.

TMO'nun faaliyet konusu, yurtdışı hububat ve bakliyat fiyatlarının üreticiler yönünden normalin altına düşmesini ve tüketiciler aleyhine aşırı derecede yükselmesini önlemek, bu ürünlerin piyasasında arz ve fiyat yönünden düzenleyici tedbirler almak, afyon ve uyuşturucu maddelere konulan devlet tekelini işletmek ve gerektiğinde Cumhurbaşkanı tarafından hububat ve bakliyat dışındaki diğer tarım ürünleri ile ilgili verilecek görevi yürütmektir. Ayrıca, Kuruluş 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında da faaliyetlerde bulunmaktadır.

Önemli Gelişmeler

TÜİK verilerine göre 2020 yılında 20,5 milyon ton olan yurt içi buğday üretimi 2021 yılında %14 azalarak 17,6 milyon ton, arpa üretimi bir önceki yıla göre %31 oranında azalarak 5,7 milyon ton, mısır üretimi ise bir önceki yıla göre

%4 artarak 6,7 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılında TMO tarafından Anadolu kırmızı sert ekmeklik buğday (%12 - %12,9 proteinli) alım fiyatı 2.250 TL/ton, makarnalık buğday alım fiyatı 2.450 TL/ton, arpa alım fiyatı 1.750 TL/ton, çeltik (Osmancık) alım fiyatı 4.500 TL/ton, nohut alım fiyatı 4.050 TL/ton, kuru fasulye (Dermason) alım fiyatı 7.750 TL/ton, kırmızı mercimek alım fiyatı 5.000 TL/ton ve yeşil mercimek alım fiyatı 4.150 TL/ton olarak açıklanmıştır.

Kuruluş tarafından 2021 yılında fındık, kuru üzüm alımı ve ayçiçeği tohumu yağı ithalatı da gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, 2021 yılı fındık alım fiyatı 26,5-27 TL/kg, kuru üzüm alım fiyatı 13 TL/kg olarak açıklanmış olup kuru kayısı için alım fiyatı açıklanmamıştır.

Ayrıca, TMO Ana Statüsü 29/09/2021 tarihli ve 4518 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yenilenmiştir.

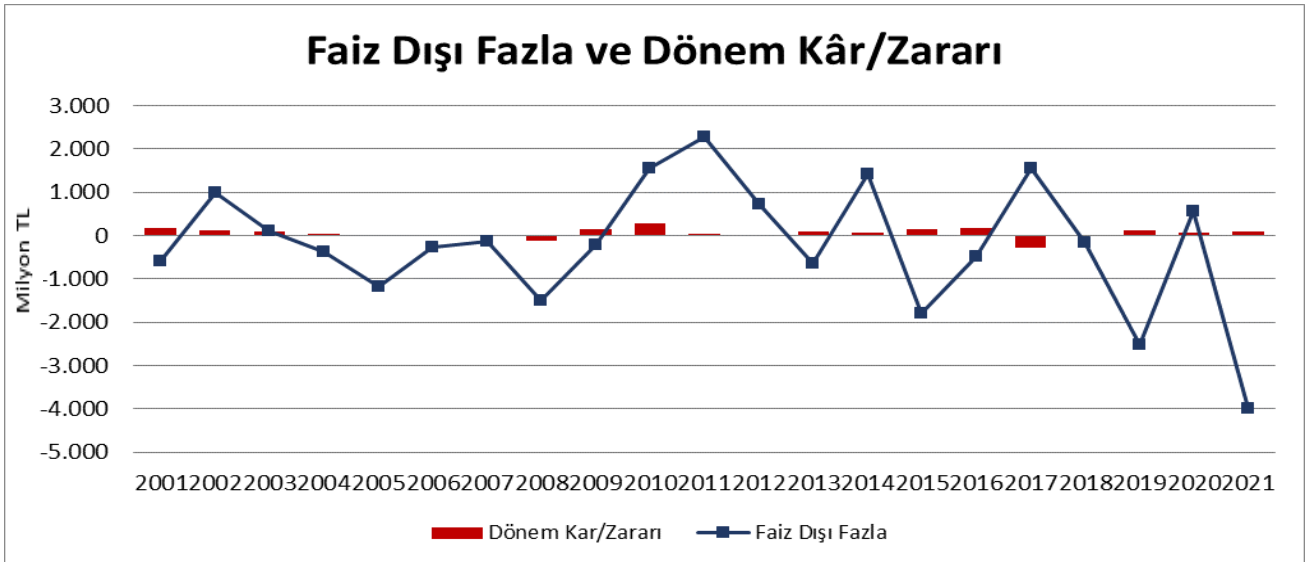
Mali Durum

Kuruluşun 2021 yılı brüt satışları bir önceki yıla kıyasla yurt içi hububat ve bakliyat satış miktarındaki artışın da etkisiyle yaklaşık %37,6 oranında artmış ve Kuruluş bir önceki yıla göre yaklaşık %25 artışla 767,5 milyon TL faaliyet kârı, %65,7 artışla 102,1 milyon TL dönem kârı elde etmiştir.

TMO'nun 2021 yılında önemli oranda stok bedelindeki artışın etkisiyle bir önceki yıla göre dönen varlıklarında yaşanan artış oranı, kısa vadeli yabancı kaynaklarındaki yaşanan artış oranından daha az olduğu için cari oranı 2,77'den 1,62'ye, asit test oranı ise 0,78'den 0,60'a düşmüştür.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	8.998,3	12.641,7	17.397,4	37,6
Satışların Maliyeti	8.289,5	11.722,0	16.278,8	38,9
Faaliyet Giderleri	287,9	306,4	351,1	14,6
Faaliyet Kâr Zararı	420,8	613,2	767,5	25,2
Finansman Giderleri	80,8	76,5	453,7	493,4
Dönem Kâr Zararı	109,7	61,6	102,1	65,7
Bilanço				
Dönen Varlıklar	9.873,0	9.040,3	17.362,4	92,1
Stok	7.002,4	6.485,0	10.996,8	69,6
Duran Varlıklar	941,9	920,7	912,7	-0,9
Aktif Toplamı	10.814,9	9.960,9	18.275,1	83,5
KV Yabancı Kaynaklar	4.640,5	3.260,5	10.691,9	227,9
UV Yabancı Kaynaklar	1.987,3	2.449,4	3.208,1	31
Özkaynaklar	4.187,2	4.251,1	4.375,2	2,9
Rasyolar				
Cari Oran	2,13	2,77	1,62	-41,4
Asit Test Oranı	0,62	0,78	0,60	-24
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	2,2	2,2	2,8	31,5
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	260,6	210,2	195,1	-7,2
Özsermaye Getiri Oranı %	2,62	1,45	2,33	61,0
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	3.158	3.161	3.115	-1,5
Toplam İstihdam Gideri	295,1	332,2	387,5	16,6
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	450,0	650,0	2.916,0	348,6
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	2.849,4	3.999,3	5.585,0	39,7
Personel Başına Gider (Bin TL)	2.624,9	3.708,3	5.225,9	40,9
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	133,2	194,0	246,4	27,0
Diğer				
Katma Değer	762,7	642,1	1.106,1	72,3
Yatırım Harcaması	14,1	17,2	33,7	96,0
Faiz Dışı Fazla	-2.531,0	576,7	-3.983,3	-790,7

Kaynak: TMO, HMB

4.15. Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

YusufZiya ALİM (YK Başkan V. ve Genel Müdür)

Zeki KARAOĞLU (Üye – Genel Müdür Yrd.)

Erdinç HATİNOĞLU (Üye – Genel Müdür Yrd.)

Ekrem YÜCE (Üye – İlgili Bakanlık)

Hikmet AYAR (Üye – İlgili Bakanlık)

Boş (Üye – HMB)

İlgili Bakanlık

Tarım ve Orman Bakanlığı

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 5,2 milyar TL

Ödenmiş Sermaye: 4 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.caykur.gov.tr>

1971 yılında Çay Kurumu adıyla bir İDT olarak kurulan ve daha önce TEKEL Genel Müdürlüğüne verilmiş olan yaş çay yaprağının işlenmesi, kurutulması, pazarlanması ve bu maksatla yaş çay yaprağının satın alınması hususundaki tekel yetkisini devralan ÇAYKUR 1983 yılında bir KİK olarak yeniden yapılandırılmış, 1994 yılında ise İDT'ye dönüştürülmüştür.

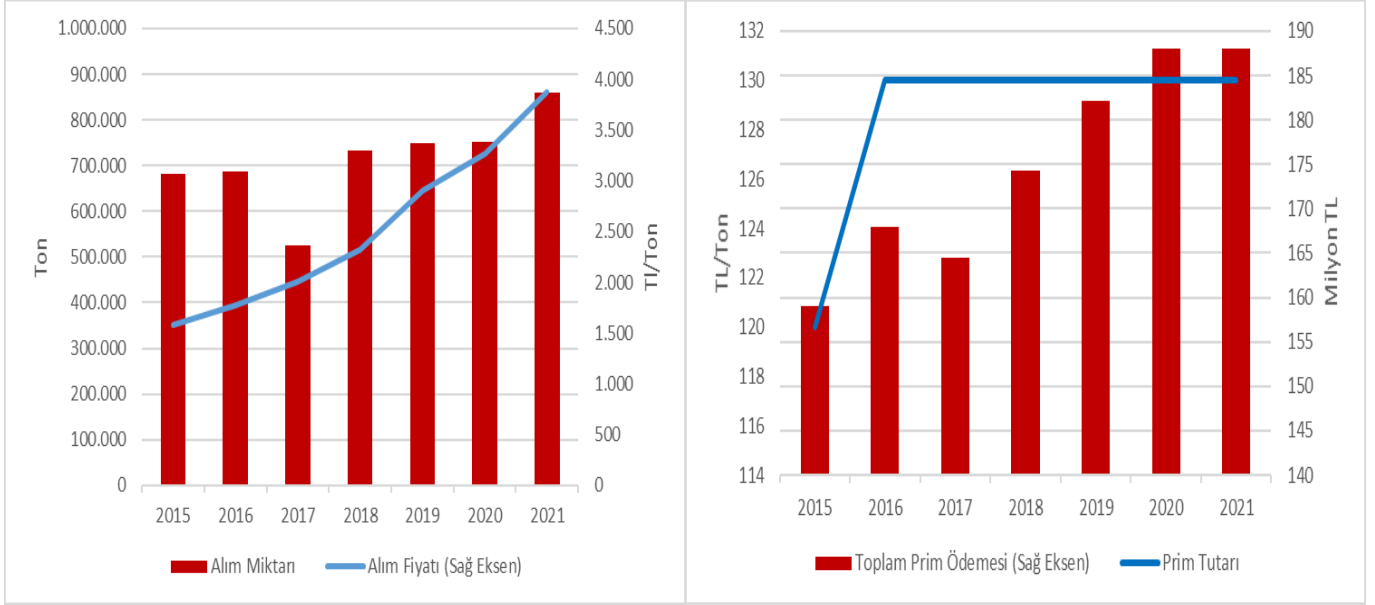
Kuruluş, çay ziraatını geliştirmek ve çay kalitesini islah etmek amacıyla yaş çay yaprağının alımı, işlenmesi, kurutulması ve pazarlanması alanlarında faaliyet göstermektedir.

Merkezi Rize'de bulunan ÇAYKUR, ülkemiz kuru çay sektöründe yaklaşık %50-55 pazar payına sahip olup 47 yaş çay işleme fabrikası, 2 pazarlama ve üretim bölge müdürlüğü, 7 pazarlama bölge müdürlüğü, Anatamir Fabrikası, Atatürk Çay ve Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

Yaş çay alımlarının yaklaşık %70'ini Rize'den yapan Kuruluş, Trabzon, Artvin, Giresun ve Ordu illerinde de yaş çay alımı yapmaktadır.

Önemli Gelişmeler

Kuruluşun 2021 yılı yaş çay alım fiyatı önceki yıla oranla %18,3'lük artış ile 3,87 TL/kg (tarımsal destek bütçesinden verilen 13 kuruş/kg'lık prim hariç) olarak açıklanmıştır. Yaş çay alımları 860 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Çay satışları ise bir önceki yıla göre %18,9 oranında artarak yaklaşık 157 bin ton olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 7: ÇAYKUR Yaş Çay Alım Bilgileri ve Prim* Ödemeleri

Kaynak: ÇAYKUR

*İlgili mevzuat kapsamında, satışı yapılan yaş çay için üreticilere Tarım ve Orman Bakanlığının bütçesinden (2021 yılı için 0,13 TL/kg) fark ödemesi desteği (prim) verilmektedir.

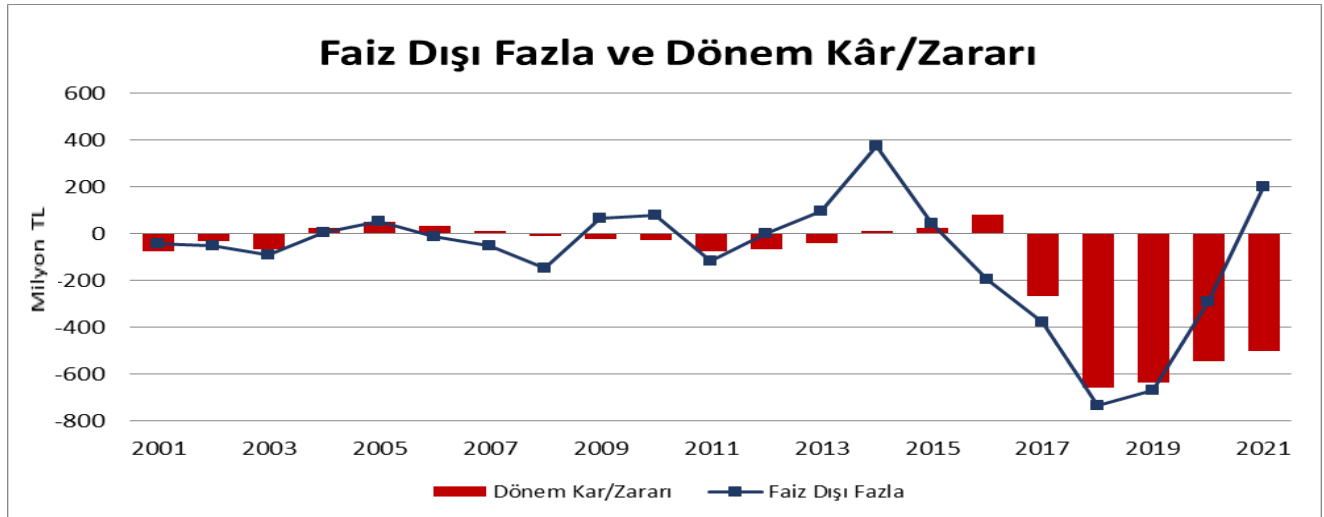
Mali Durum

Kuruluşun 2019 yılı ile 2021 yılları arasında dönem zararı azalış trendinde olup 2021 yılı dönem zararı 503,8 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu dönem zararını oluşturan kalemlerden finansman gideri %82,4 oranında artarak 588,4 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bununla birlikte aynı dönemde Kuruluş yaklaşık 179 milyon TL faaliyet kârı elde etmiştir.

Kuruluşun 2021 yılı sonu itibarıyla kısa vadeli yabancı kaynakları bir önceki yıla göre %26,3 oranında artarak yaklaşık 5,5 milyar TL, stok tutarı ise %29,1 oranında artış göstererek yaklaşık 4,4 milyar TL seviyelerine ulaşmıştır. Bununla birlikte, bir önceki yıla göre kısa vadeli yabancı kaynaktaki artışa rağmen dönen varlıklardaki artışın etkisiyle cari oran ve asit test oranı yükselmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	2.884,0	3.738,0	4.906,9	31,3
Satışların Maliyeti	2.673,2	3.307,7	4.273,7	29,2
Faaliyet Giderleri	152,0	162,3	205,0	26,3
Faaliyet Kâr Zararı	-185,3	-118,7	179,3	251,1
Finansman Giderleri	395,5	322,6	588,4	82,4
Dönem Kâr Zararı	-635,1	-547,3	-503,8	7,9
Bilanço				
Dönen Varlıklar	3.619,7	4.318,7	5.990,4	38,7
Stok	2.760,7	3.372,6	4.354,6	29,1
Duran Varlıklar	834,7	786,8	809,0	2,8
Aktif Toplamı	4.454,4	5.105,5	6.799,4	33,2
KV Yabancı Kaynaklar	3.661,2	4.360,2	5.508,7	26,3
UV Yabancı Kaynaklar	6,5	5,7	5,1	-11,5
Özkaynaklar	786,8	739,5	1.285,7	73,9
Rasyolar				
Cari Oran	0,99	0,99	1,09	9,8
Asit Test Oranı	0,23	0,22	0,30	36,9
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	114,9	98,1	124,4	26,8
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	416,4	431,4	425,8	-1,3
Özsermaye Getiri Oranı %	-80,72	-74,00	-39,19	47,0
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	6.777	6.670	6.493	-2,7
Toplam İstihdam Gideri	691,3	758,0	919,6	21,3
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	400,0	500,0	1.050,0	110,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	425,6	560,4	755,7	34,8
Personel Başına Gider (Bin TL)	394,5	495,9	658,2	32,7
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	-27,3	-17,8	27,6	255,1
Diğer				
Katma Değer	485,8	588,8	1.060,9	80,2
Yatırım Harcaması	43,6	3,8	4,2	10,3
Faiz Dışı Fazla	-668,8	-289,0	199,2	168,9

Kaynak: ÇAYKUR, HMB

4.16. Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Mücahit ÖZDEMİR (YK Başkanı ve Genel Müdür V.)

İsmet KESKİN (Üye – HMB)

Selçuk SEVİNÇ (Üye – HMB)

Uğur SANCARBABA (Üye – HMB)

Mustafa KOÇ (Üye – HMB)

Boş (Üye – HMB)

İlgili Bakanlık

HMB

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 130,6 milyon TL

Ödenmiş Sermaye: 82,9 milyon TL

İnternet Adresi

<http://www.dmo.gov.tr>

Kuruluşu 1926 yılına kadar dayanan DMO, kamunun merkezî satın alma birimi olarak faaliyetlerini yürüten, 233 sayılı KHK'ye tabi bir İDT'dir.

Kuruluşun faaliyet amacı; genel ve özel bütçeli idarelerin, belediyelerin, KİT'lerin, özel kanunla kurulmuş tüzel kişiliği haiz banka, ofis, kurum, sandık ve kuruluşlar ile sermayesinin yarısından fazlası bunlara ait ortaklıkların, kamu yararına çalışan derneklerin, tüzel kişiliği haiz kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, vakıfların ve özel kanunlara istinaden kurulmuş tarım satış ve tarım kredi kooperatif birliklerinin bilişim ürünleri, kâğıt ve kırtasiye ürünleri, büro makine ve ekipmanları, taşıt, üst yapı taşıt ve iş makinesi, giyim ürünleri ve aksesuarları, elektrik ve yakıt ürünleri, ilaç, tıbbi cihaz ve sağlık ürünleri vb. ihtiyaçlarının teminini sağlamaktır.

Önemli Gelişmeler

Kamu kurum ve kuruluşlarının COVID-19 tedbirleri kapsamında çeşitli tıbbi malzeme ihtiyaçlarını karşılamak üzere tedarikçi firmalara hibe karşılığı ihracat izni verilmiştir. Bu uygulama ile yaklaşık 2,2 milyar adet maske, 17 milyon adet tulum-önlük, 5,9 milyon adet eldiven, 620 bin adet koruyucu gözlük dağıtımı gerçekleştiril-

miştir (Sağlık Bakanlığı, Valilikler, Emniyet Genel Müdürlüğü, Üniversite Hastaneleri, diğer kamu kurum ve kuruluşları). Söz konusu uygulama 16/07/2021 itibarıyla sona ermiştir.

Sağlık Bakanlığı ile bağlı kurum ve kuruluşların sağlık hizmetlerinin yürütülmesinde ihtiyaç duydukları ilaç ve tıbbi malzemelerin, kaynakların etkin, verimli ve daha hızlı bir şekilde DMO aracılığıyla temin edilmesi amacıyla, 19/01/2018 tarihinde Sağlık Bakanlığı ile HMB himayelerinde Kuruluş ile "Tedarik İşbirliği Protokolü" imzalanmıştır. Tedarik İşbirliği Protokolü kapsamında çalışmalarına başlanan Sağlık Market uygulaması, ilk etapta tıbbi malzemeler için 12/10/2018 tarihinde hayata geçirilmiştir. Firmaların kamuya tedarik etmiş olduğu ilaç ve tıbbi malzemelerin ödemeleri düzenli hale getirilerek özellikle sağlık alanındaki alımlarda ödeme disiplini sağlanmıştır. 2021 yılında DMO üzerinden yapılan toplam sağlık alımları 28,4 milyar TL olup, merkezi 93 alımın sağladığı avantajlar ile ortalama %41 oranında tasarruf elde edilmiştir. Bu süreçte yaklaşık 542 bin adet ihale yapılmıştır. Yerli ve milli ürünlerin kamu alımları yoluyla desteklenmesi kapsamında yerli COVID-19 aşısı TURKOVAC'a 30 milyon dozluk alım garantisi sağlanmış olup, aşının teslimat süreçleri aşamalı olarak devam etmektedir.

Ayrıca, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uzaktan

eğitim s¼recinde ¼đrenciler arasında eğitimde fırsat eğitliğinin sağlanabilmesini teminen FATİH Projesi kapsamında ihtiyaç sahibi ¼đrencilere tablet bilgisayara dağıtımına karar verilmiştir. Söz konusu tabletlerin tedarik edilmesi amacıyla Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü ile Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü arasında 09/10/2020 tarihinde “Tablet Bilgisayar Alımı Protokolü” imzalanmıştır. Bu çerçevede 2021 yılı içerisinde DMO aracılığıyla yaklaşık 600 bin adet tablet bilgisayar temin edilmiştir.

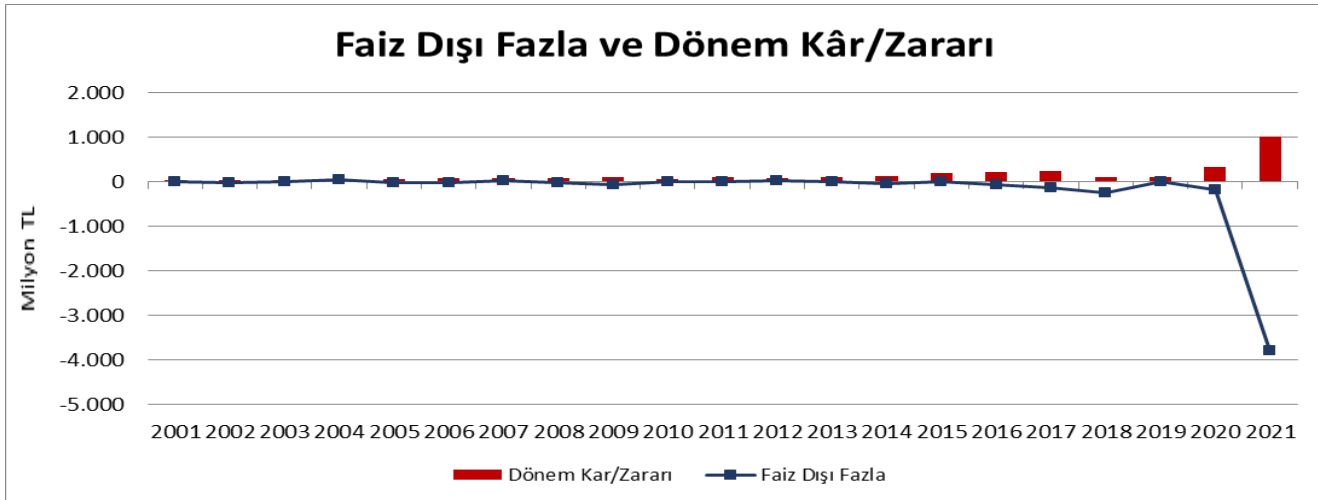
DMO ile Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu Sa- nayi ve Ticaret A.Ş. (T.O.G.G.) arasında 17 Mart 2020 tarihinde bir protokol imzalanmıştır. İlk alım 2023 yılında “C-SUV” modelinden 500 adet olmak üzere 2035 yılı sonunda 9.500 adet C-SUV, 15.750 adet C-Sedan ve 4.750 adet C-MPV/VAN modellerinden toplam 30.000 adet elektrikli otomobil alınması öngörülmüştür.

Mali Durum

Kuruluşun 2021 yılı satışları geçen yıla göre 27,2 milyar TL artışla 36 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Satışların en büyük kalemini 28,5 milyar TL ile ilaç ve tıbbi malzeme grubu teşkil etmektedir. 2021 yılı dönem kârı 2020 yılına göre %213,6 artarak 1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	3.469,4	8.875,1	36.043,7	306,1
Satışların Maliyeti	3.201,0	8.473,3	34.974,8	312,8
Faaliyet Giderleri	164,7	228,7	354,6	55,1
Faaliyet Kâr Zararı	3,3	162,8	624,2	283,4
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	107,3	322,6	1.011,5	213,6
Bilanço				
Dönen Varlıklar	1.650,3	3.915,6	24.262,7	519,6
Stok	48,7	376,6	4.503,2	1.095,8
Duran Varlıklar	73,0	82,6	81,4	-1,5
Aktif Toplamı	1.723,3	3.998,2	24.344,0	508,9
KV Yabancı Kaynaklar	1.220,1	3.318,3	23.131,7	597,1
UV Yabancı Kaynaklar	14,7	15,0	15,3	2,0
Özkaynaklar	488,5	664,9	1.197,0	80,0
Rasyolar				
Cari Oran	1,35	1,18	1,05	-11,1
Asit Test Oranı	1,31	1,07	0,85	-19,9
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	20,6	45,6	141,9	211,3
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	-66,3	-33,6	30,4	----
Özsermaye Getiri Oranı %	17,09	37,83	63,36	67,5
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	968	956	967	1,2
Toplam İstihdam Gideri	101,1	110,7	132,3	19,6
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	140,0	0,0	153,9	----
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	3.584,1	9.283,6	37.273,8	301,5
Personel Başına Gider (Bin TL)	3.306,8	8.863,3	36.168,3	308,1
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	3,5	170,3	645,5	279,0
Diğer				
Katma Değer	214,3	438,5	1.153,1	163,0
Yatırım Harcaması	2,4	18,3	6,0	-67,1
Faiz Dışı Fazla	6,2	-175,1	-3.796,9	-2.068,7

Kaynak: DMO, HMB

4.17. Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Fatih ÖZTÜRK (YK Başkanı – Genel Müdür)

Ramazan USTA (Üye – İlgili Bakanlık)

Hakkı KARATAŞ (Üye – HMB)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 295 milyon TL

Ödenmiş Sermaye: 287 milyon TL

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.temsan.gov.tr>

TEMSAN 13/11/1975 tarihinde kurulmuş, daha sonra sırasıyla TEK, TEAŞ ve EÜAŞ'ın bağlı ortaklığı şeklinde faaliyetlerini sürdürmüş, 14/05/2007 tarihinde ise İDT olarak yeniden yapılandırılmıştır.

TEMSAN, faaliyetlerini 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri hakkında KHK'ye tabi, T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının ilgili kuruluşu statüsüyle sürdürmekte iken; ÖYK'nın 15/06/2015 tarihli ve 2015/55 sayılı kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmış; ÖYK'nın 17/04/2017 tarihli ve 2017/11 sayılı Kararı ile de özelleştirme kapsam ve programından çıkarılarak eski statüsüne iade edilmiştir.

Türkiye Elektromekanik Sanayi Genel Müdürlüğü 4046 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (e) bendi çerçevesinde Anonim Şirkete dönüştürülmüş ve Esas Sözleşmesi, 4046 Sayılı Kanun'un 20/A maddesine istinaden düzenlenerek şirketin unvanı "Türkiye Elektromekanik Sanayi Anonim Şirketi" olarak değiştirilmiştir.

TEMSAN'ın amaç ve faaliyet konuları; her çeşit türbin, buhar kazanı, kazanlar, su ve gaz tankları, çelik konstrüksiyon elemanları, alternatörler, jeneratörler, transformatörler, elektrik nakil hattı ve emsali teçhi-

zat, kablo, şalt cihazı, elektrik motorları, pompalar, kompresörler, kaynak makineleri, elektrik enerjisi üretim, iletim ve dağıtım ile ilgili tüm teçhizat ile elektrik santrallerini imal, temin ve tesis etmek, işletmek ve bunların ticaretini yapmaktır. Kuruluş, Türkiye'de anahtar teslimi hidroelektrik santrali imalatı yapan tek yerli kuruluş olup imalat faaliyetlerini Diyarbakır ve Ankara fabrikalarında sürdürmektedir.

Önemli Gelişmeler

2016 yılında Kamu İhale Kanunu'nun 3/o maddesinde yapılan değişiklik ile iş hacmi için artış potansiyeli oluşturulmuştur. 2018 yılında iş geliştirme ve teklif hazırlama çalışmaları HES projeleri, mikro HES projeleri, yüksek gerilim teçhizatları ile tanıtım ve pazarlama faaliyetleri olmak üzere dört ana kol üzerinden yürütülmüştür. 2018 yılı içerisinde özel sektöre ve kamu kurumlarına toplam 55 adet teklif verilmiş olup bunlardan 36 adet sipariş alınmıştır. 2019 yılı içerisinde 3 adet projeye ait ATH ve KGT transformatörler üretilmiş olup toplamda 740 ölçü transformatörü üretilmiştir. 2020 yılında 2019-MYD/13 projesi kapsamında ATH ve KGT transformatörleri üretilmiş olup toplamda 1036 adet transformatör üretilmiştir.

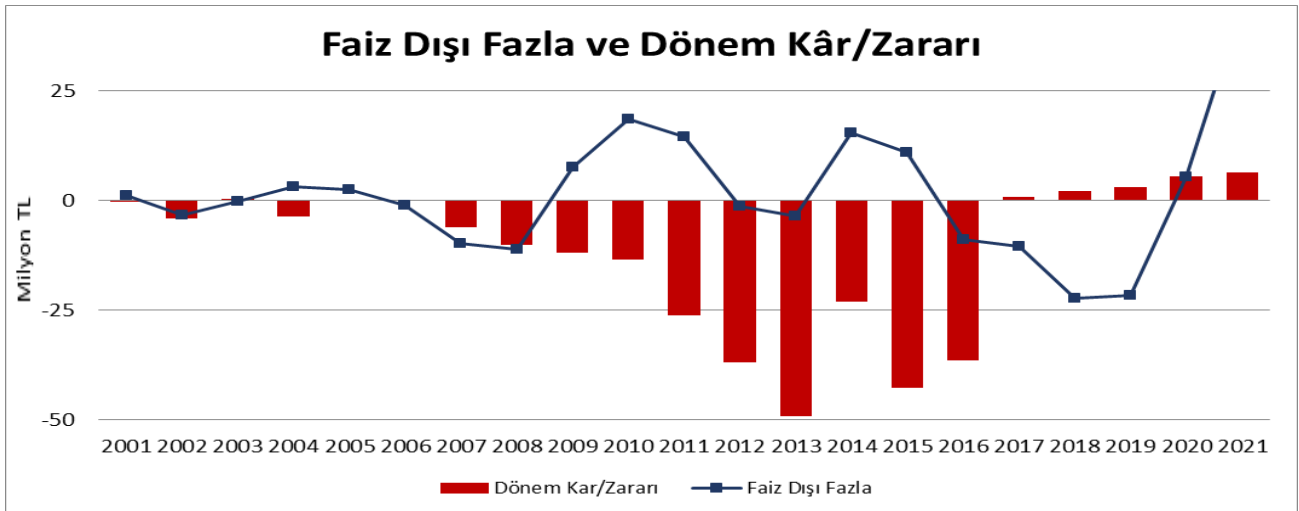
Mali Durum

Kuruluşun 2020 yılında 246 milyon TL olan brüt satış tutarı, 2021 yılında %61,5 oranında artarak 397,3 milyon TL şeklinde gerçekleşmiştir. Bununla birlikte 2020 yılında 5,6 milyon TL dönem kârı olan Kuruluş 2021 yılında %12,9'luk artışla 6,3 milyon TL dönem kârı elde etmiştir.

Kuruluş tarafından yapılan yatırım harcaması 2021 yılında 2020 yılına kıyasla %3,1 oranında artarak 2,6 milyon TL tutarında gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	478,3	246,0	397,3	61,5
Satışların Maliyeti	470,3	233,7	381,9	63,4
Faaliyet Giderleri	1,7	5,4	6,1	11,8
Faaliyet Kâr Zararı	6,3	7,0	9,4	34,5
Finansman Giderleri	0,0	1,7	2,7	57,4
Dönem Kâr Zararı	3,1	5,6	6,3	12,9
Bilanço				
Dönen Varlıklar	483,2	525,9	260,8	-50,4
Stok	68,1	66,4	39,8	-40,1
Duran Varlıklar	31,7	35,2	39,0	10,9
Aktif Toplamı	515,0	561,1	299,7	-46,6
KV Yabancı Kaynaklar	476,8	517,4	199,5	-61,4
UV Yabancı Kaynaklar	5,0	5,0	5,0	0,0
Özkaynaklar	33,1	38,7	57,0	47,3
Rasyolar				
Cari Oran	1,01	1,02	1,31	28,6
Asit Test Oranı	0,87	0,89	1,11	24,7
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	167,3	296,3	96,4	-67,5
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	122,0	261,5	138,4	-47,1
Özsermaye Getiri Oranı %	9,44	14,42	11,06	-23,3
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	183	188	191	1,6
Toplam İstihdam Gideri	27,9	37,8	40,0	5,6
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	12,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	2.613,7	1.308,7	2.079,9	58,9
Personel Başına Gider (Bin TL)	2.569,7	1.242,9	1.999,2	60,8
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	34,6	37,0	49,0	32,4
Diğer				
Katma Değer	32,5	44,3	49,0	10,5
Yatırım Harcaması	5,5	2,5	2,6	3,1
Faiz Dışı Fazla	-21,5	5,4	44,4	719,3

Kaynak: TEMSAN, HMB

4.18. Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Ömer Sami YAPICI (YK Başkanı ve Genel Müdür)

Zafer TURUT (Üye – Genel Müdür Yrd.)

Mahmut YAĞIZ (Üye – Genel Müdür Yrd.)

Zübeyir ÇALIŞAN (Üye – Genel Müdür Yrd.)

Ahmet ERDEM (Üye – HMB)

Osman İLTER (Üye – İlgili Bakanlık)

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 22 milyar TL

Ödenmiş Sermaye: 21,3 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.tedas.gov.tr>

TEDAŞ, 12/08/1993 tarihinde TEK'in TEAŞ ve TEDAŞ unvanlı iki ayrı İDT halinde yeniden teşkilatlandırılmasıyla kurulmuştur. Bu yeni yapılanmada, TEK'in elektrik dağıtım müesseseleri ve bu müesseselerin mevcut faaliyetleri ile ticaret unvanları yeni duruma göre tescil edilmek suretiyle TEDAŞ bünyesinde kalmıştır.

“Elektrik Enerjisi Sektörü Reformu ve Özelleştirme Strateji Belgesi” çerçevesinde 2004 yılında özelleştirme kapsam ve programına alınan TEDAŞ, 20 bölgesel dağıtım şirketini kapsayacak şekilde teşkilatlandırılmıştır. 24/07/2006 tarihinde TEDAŞ ile bağlı elektrik dağıtım şirketleri arasında İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri imzalanmış olup 01/09/2006 tarihinde EPDK tarafından elektrik dağıtım şirketlerine dağıtım ve perakende satış lisansları verilerek maliyet esaslı tarifeler oluşturulmuştur.

Öte yandan, şirket uhdesindeki tüm dağıtım şirketleri Ağustos 2013 itibarıyla özel sektöre devredilmiştir. Akabinde TEDAŞ, ÖYK'nın 25/04/2017 tarihli ve 2017/12 sayılı Kararı ile özelleştirme kapsam ve programından çıkarılarak eski statüsüne iade edilmiştir. Kuruluş halihazırda;

- Elektrik dağıtım şirketlerinin yatırım

programında yer alan tesislerinin projelerinin onayı, geçici ve kesin kabul işlemleri,

- Lisanssız üretim tesislerinin (GES, RES, HES, Kojenerasyon gibi) projelerinin onayı, geçici ve kesin kabul işlemleri,
- Elektrik dağıtım şirketlerinin genel aydınlatma projelerinin onayı, geçici ve kesin kabulleri ve
- Dağıtım faaliyetleri için gerekli görülen taşınmazlara ilişkin kamulaştırma işlemlerini yürütmektedir.

Önemli Gelişmeler

2021 yılı içerisinde; pandemi koşulları devam etmesine rağmen, dağıtım şirketlerinin faaliyetlerinin denetimi kapsamında 27 adet periyodik denetim ve 3 adet kısmi denetim gerçekleştirilmiştir. TEDAŞ ile elektrik dağıtım şirketleri arasında imzalanan “İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi”nin ve görevli tedarik şirketleri arasında imzalanan “İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri Kapsamındaki Varlıkların Ayrıştırılarak Görevli Tedarik Şirketinin Kullanımına Verilmesine İlişkin Sözleşme”nin ilgili hükümleri kapsamında; 2021 yılında 13 elektrik dağıtım şirketi ve 12 görevli tedarik şirketi olmak üzere toplamda 25 şirketin kontrolleri gerçekleştirilmiştir. 100 kW üstü GES tesisleri ile diğer Lisanssız Üretim Santrallerinin proje onay işlemleri 2021 yılında da yapılmıştır.

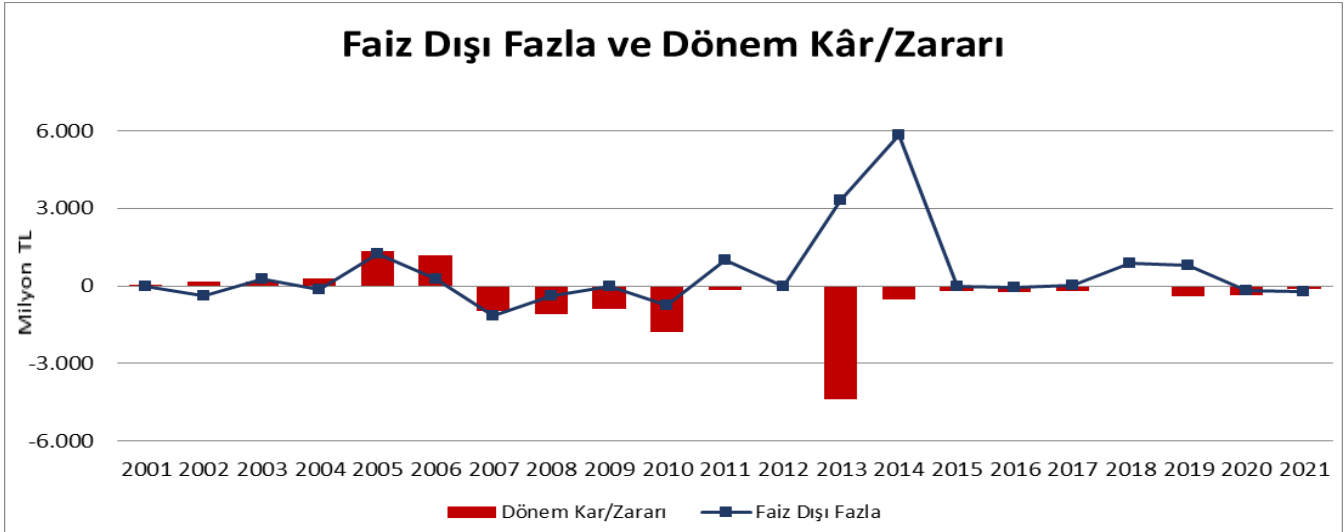
2021 yılında Proje ve Kabul Müdürlüğüne yaklaşık 1,44 GWe gücünde 1.555 adet lisanssız üretim santraline ilişkin proje onay işlemleri yapılmıştır. Ayrıca 879 adet lisanssız üretim santraline ilişkin kabul işlemleri yapılmıştır. Bunlarla birlikte 2021 yılında tüm bölgelerde toplam 8.449 adet proje onayı ve 5.773 kabul işlemi tamamlanmıştır.

Mali Durum

Uhdesindeki tüm dağıtım şirketleri özel sektöre devredilen Kuruluşun 2021 yılı dönem zararı 106 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Kuruluşun satış gelirlerini proje onay, geçici kabul, kesin kabul ve eğitim faaliyeti gelirleri oluşturmaktadır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	235,3	431,2	652,5	51,3
Satışların Maliyeti	0,0	226,3	437,4	93,3
Faaliyet Giderleri	607,5	449,6	318,0	-29,3
Faaliyet Kâr Zararı	-375,0	-248,4	-146,1	41,2
Finansman Giderleri	0,3	0,2	0,2	20,9
Dönem Kâr Zararı	-389,4	-357,5	-106,0	70,4
Bilanço				
Dönen Varlıklar	6.885,1	6.100,2	6.902,7	13,2
Stok	10,5	4,8	4,2	-12,4
Duran Varlıklar	2.307,6	2.146,3	2.159,6	0,6
Aktif Toplamı	9.192,8	8.246,5	9.062,2	9,9
KV Yabancı Kaynaklar	2.236,5	1.415,5	1.817,0	28,4
UV Yabancı Kaynaklar	1.735,2	1.967,6	2.487,7	26,4
Özkaynaklar	5.221,0	4.863,5	4.757,5	-2,2
Rasyolar				
Cari Oran	3,08	4,31	3,80	-11,8
Asit Test Oranı	3,07	4,31	3,80	-11,8
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	4.618,8	2.447,4	1.409,5	-42,4
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	4.670,7	2.248,3	1.466,2	-34,8
Özsermaye Getiri Oranı %	-7,46	-7,35	-2,23	69,7
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	1.290	1.334	1.344	0,7
Toplam İstihdam Gideri	169,9	198,6	236,6	19,1
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	1.250,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	182,4	323,1	485,4	50,2
Personel Başına Gider (Bin TL)	0,0	169,6	325,4	91,9
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	-290,8	-186,1	-108,7	41,6
Diğer				
Katma Değer	73,7	222,1	483,9	117,9
Yatırım Harcaması	211,2	127,2	49,3	-61,3
Faiz Dışı Fazla	815,2	-184,6	-207,8	-12,6

Kaynak: TEDAŞ, HMB

4.19. Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri²³

Suat SARIGÜL (YK Başkanı)

Mücahit ALKAN (Üye)

Sevda MERSİN (Üye)

Ahmet Yalçın YALÇINKAYA (Üye)

Celalettin SIVACI (Üye)

Mustafa KOÇ (Üye)

Yasin ER (Üye)

İlgili Bakanlık

Tarım ve Orman Bakanlığı

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 3,9 milyar TL

Ödenmiş Sermaye: 3 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.turkseker.gov.tr>

TŞFAŞ, 06/07/1935 tarihinde şeker pancarından şeker üretmek ve pazarlamak amacıyla kurulmuştur. Kuruluş, 1984 yılında 233 sayılı KHK ile birlikte kamu iktisadi teşebbüsü niteliğini kazanmıştır.

ÖYK'nın 20/12/2000 tarihli ve 2000/92 sayılı Kararı ile özelleştirme kapsamına, 12/08/2008 tarihli ve 2008/50 sayılı Kararı ile de özelleştirme programına alınan TŞFAŞ'ın özelleştirme işlemlerinin, 17/01/2018 tarihli ve 2018/07 sayılı Karar ile 31/12/2018 tarihinden itibaren 5 yıl uzatılmasına karar verilmiştir. 2021 yılında özelleştirme kapsam ve programından çıkartılarak TVF'ye devredilmiştir. Ayrıca, 12/11/2021 tarihli ve 4803 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Tarım ve Orman Bakanlığı ile ilgilendirilmiştir.

2021 yılı sonu itibarıyla ülkemizde pancardan şeker üreten 33 fabrikanın 15'i TŞFAŞ'ye ait olup faaliyet konusu başta pancar şekeri üretmek ve satmak olan Kuruluşun amacı, tüm faaliyetlerini kârlılık ve verimlilik ilkesi çerçevesinde, iç ve dış pazar isteklerini karşılayabilecek nicelik ve nitelikte, ticari, ekonomik ve sosyal gereklere uygun biçimde yürütmektir.

Kuruluşun 2021/2022 pazarlama yılı pancar şekeri

A kotasına göre pazar payı yaklaşık %35 düzeyindedir.

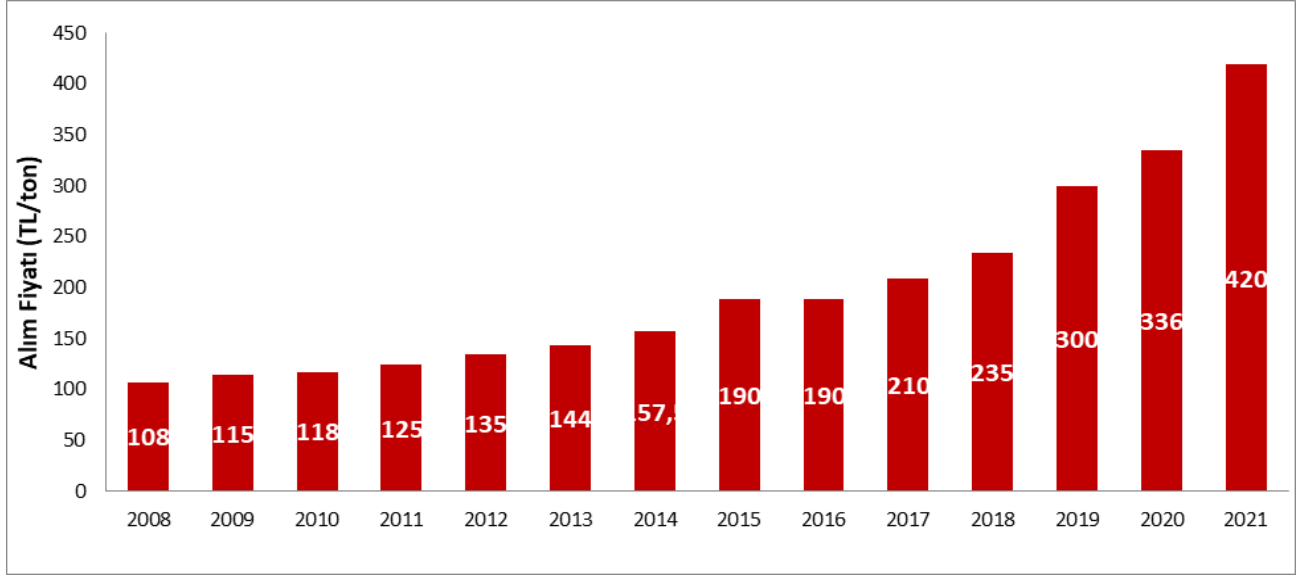
Önemli Gelişmeler

2021 yılında yurt içi talebe göre üretilen ve pazarlama yılı içinde iç pazara verilebilen şeker miktarını belirten %16 polar şeker ihtiva eden A kotası şeker pancarının alım fiyatı bir önceki yıla göre %25 artışla 420 TL/ ton olarak belirlenmiştir. 2008 - 2021 yılları arasında pancar alım fiyatları Grafik 8'de gösterilmiştir.

TÜİK verilerine göre 2021 yılında yurt içi şeker pancarı üretimi bir önceki yıla göre %23 düşüşle yaklaşık 17,8 milyon ton olarak gerçekleşmiş olup 2021/2022 yılı pazarlama yılında TŞFAŞ'nin fabrikalarında 6,2 milyon ton pancar işlenmiştir.

2021/22 pazarlama yılında ülke toplam pancar şekeri A kotası 2,7 milyon ton olarak belirlenmiş ve TŞFAŞ'ye 939,9 bin ton A kotası tahsis edilmiştir. Aynı dönemde, toplam pancar şekeri (A kotası) üretimi yaklaşık 2,5 milyon ton olarak gerçekleşmiş olup TŞFAŞ tarafından yaklaşık 870 bin ton pancar şekeri (A kotası) üretilmiştir. Kuruluş tarafından 2021/22 pazarlama yılında yaklaşık 924 bin ton şeker satışı gerçekleştirilmiştir.

²³ Söz konusu Yönetim Kurulu başkanı ve üyelikleri 22/06/2021 tarihine kadar geçerli olup anılan tarihten 2021 yılı sonuna kadar Yönetim Kurulu başkanı ve üyelikleri boş kalmıştır.

Grafik 8: TŞFAŞ Şeker Pancarı Alım Fiyatları (TL/Ton)

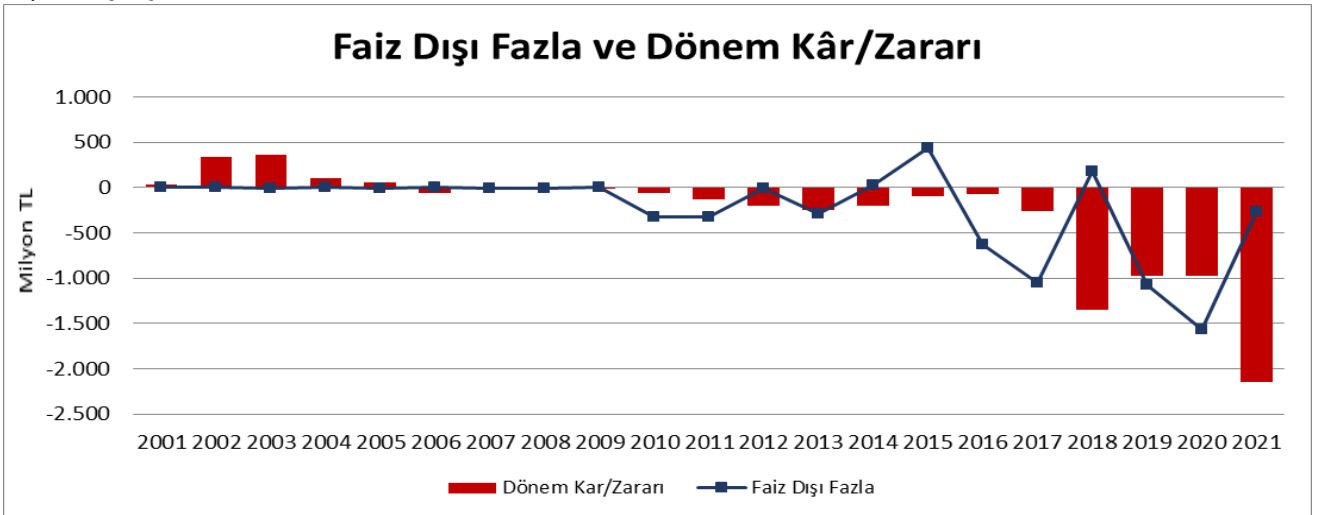
Kaynak: TŞFAŞ

Mali Durum

Kuruluş 2021 yılında bir önceki yıla göre %127,7 artışla yaklaşık 1 milyar TL faaliyet zararı elde etmiş olup yaklaşık 1 milyar TL tutarındaki finansman giderinin de etkisiyle dönem zararı yaklaşık 2,1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılı sonunda Kuruluşun kısa vadeli yabancı kaynakları yaklaşık %6,3 oranında artış göstererek 8,4 milyar TL seviyesine ulaşmış; stok tutarı ise yaklaşık %19 oranında azalış göstermiştir. Ayrıca, yüksek dönem zararının etkisiyle Kuruluşun 2021 yılı sonu itibarıyla öz kaynakları bir önceki yıla göre yaklaşık %200 oranında azalmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	3.227,8	4.388,7	6.556,8	49,4
Satışların Maliyeti	3.221,9	4.476,6	7.092,8	58,4
Faaliyet Giderleri	238,1	271,9	329,3	21,1
Faaliyet Kâr Zararı	-306,7	-466,6	-1.062,4	-127,7
Finansman Giderleri	620,3	429,6	1.017,7	136,9
Dönem Kâr Zararı	-968,6	-969,8	-2.143,2	-121,0
Bilanço				
Dönen Varlıklar	4.189,8	6.266,4	4.537,7	-27,6
Stok	3.512,3	4.918,3	3.978,1	-19,1
Duran Varlıklar	560,3	621,3	704,7	13,4
Aktif Toplamı	4.750,1	6.887,8	5.242,5	-23,9
KV Yabancı Kaynaklar	5.289,6	7.908,6	8.402,9	6,3
UV Yabancı Kaynaklar	44,4	50,4	53,9	7,0
Özkaynaklar	-583,9	-1.071,1	-3.214,3	-200,1
Rasyolar				
Cari Oran	0,79	0,79	0,54	-31,8
Asit Test Oranı	0,13	0,17	0,07	-60,9
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	60,6	74,5	18,5	-75,2
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	293,3	228,4	126,6	-44,5
Özsermaye Getiri Oranı %	165,86	90,53	66,68	-26,4
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	5.487	5.586	5.855	4,8
Toplam İstihdam Gideri	960,9	954,3	1.056,6	10,7
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	482,6	0,0	-100,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	588,3	785,7	1.119,9	42,5
Personel Başına Gider (Bin TL)	587,2	801,4	1.211,4	51,2
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	-55,9	-83,5	-181,5	-117,2
Diğer				
Katma Değer	645,4	450,3	-17,7	-103,9
Yatırım Harcaması	58,4	0,7	121,6	17.294,4
Faiz Dışı Fazla	-1.068,4	-1.563,4	-265,7	83,0

Kaynak: TŞFAŞ, HMB

BÖLÜM 5

2021
KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

BAĞLI ORTAKLIKLAR

Bağlı ortaklıklar, “Sermayesinin %50’sinden fazlası bir KİT’e ait olan ve 233 sayılı KHK’ye tabi olarak faaliyet gösteren anonim şirketler” şeklinde tanımlanmaktadır.

03/03/2020 tarihli ve 2186 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile TCDD’nin bağlı ortaklıkları olan TÜDEMSAŞ, TÜVASAŞ ve TÛLOMSASŞ’ın birleştirilmesi suretiyle bir İDT olarak TÛRASASŞ kurulmuştur. Demiryolu altyapısı ve altyapı işletmeciliğini yapmakta olan TCDD, tek bağlı ortaklığı olan TCDD Taşımacılık A.Ş. ile faaliyetlerine devam etmektedir.

TCDD’nin bağlı ortaklıklarının yanı sıra 17/01/2018 tarihli ve 2018/11226 sayılı BKK ile TİGEM’in %80 oranında hissedar olduğu Türk Sudan Uluslararası Tarım ve Hayvancılık A.Ş. adındaki bağlı ortaklığı kurulmuştur. Ancak söz konusu bağlı ortaklık henüz tam anlamıyla faaliyete başlamadığından Raporda ayrı bir bölümde anlatılmamış, toplulaştırılmış KİT ve bağlı ortaklık verileri arasında da şirkete ait verilere yer verilmemiştir.

5.1. TCDD Taşımacılık A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Hasan PEZÜK (YK Başkanı ve Genel Müdür)
Erol ARIKAN (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Çetin ALTUN (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Ünal BAYLAN (Üye – İlgili Bakanlık)
Ahmet TUTAL (Üye – HMB)

Sermaye Yapısı

TCDD Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 15 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 15 milyar TL

İlgili Bakanlık

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Bağlı Olduğu Kuruluş

TCDD

İnternet Adresi

<http://www.tcddtasimacilik.gov.tr>

6461 sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkındaki Kanun uyarınca demiryolu altyapı işletmeciliği ile demiryolu taşımacılığı birbirinden ayrılmış ve ulusal demiryolu altyapı ağı üzerinde YHT işletmeciliği, konvansiyonel yolcu taşımacılığı, kent içi banliyö taşımacılığı, yük taşımacılığı yapmak ve lojistik hizmetler sunmak üzere, TCDD'nin bağlı ortaklığı statüsünde "TCDD Taşımacılık A.Ş." kurulmuştur. Kuruluş 14/06/2016 tarihinde tescil edilerek 01/01/2017 tarihinden itibaren demiryolu tren işletmecisi olarak fiilen faaliyetlerine başlamıştır.

Önemli Gelişmeler

2021 yılında YHT, kent içi ve konvansiyonel olmak üzere toplamda 136 milyon yolcu taşınmıştır. Buna karşılık 8.521 milyon yolcu-km üretimi gerçekleşmiştir. 2021 yılında Covid-19 pandemisi koşullarının etkisinin azalması ile 2020 yılına göre toplam yolcu sayısında %37'lik, yolcu-km üretiminde ise %41'lik artış sağlanmıştır. Bu kapsamda 2021 yılında bir önceki yıla göre, kent içi ulaşımda (Marmaray ve Başkentray) %35'lik artış ile 126 milyon; konvansiyonel trenlerde %54'lük artış ile 5,7 milyon; YHT özelinde ise 4,4 milyon yolcu taşınmıştır. 2021 yılında yük taşımacılığında ise 2020 yılına göre netton bazında %11, netton-km bazında ise %5'lik artış yaşanmıştır.

Ayrıca Marmaray kullanılarak 2021 yılında 961 adet sefer ile 394 bin ton yük taşınması gerçekleştirilmiştir. Türkiye, Azerbaycan, Gürcistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Kırgızistan demiryolu idarelerinin katılımı ile 17 Aralık 2021 tarihinde gerçekleştirilen toplantı sonrası imzalanan protokol ile Kuruluş, "Asya-Pasifik Ülkeleri-Çin-Kırgızistan-Özbekistan-Türkmenistan-Azerbaycan-Gürcistan-Türkiye-Avrupa Uluslararası Multimodal Koridorunun Geliştirilmesine İlişkin Taşkent Protokolü"ne dâhil olmuştur. Bu kapsamda, bölge ülkeleri ile Bakü-Tiflis-Kars demiryolu hattı üzerinden yük taşıma bağlantılarının güçlendirilmesi ve ilave yük kazandırılması konusunda çalışmalar yürütülecektir.

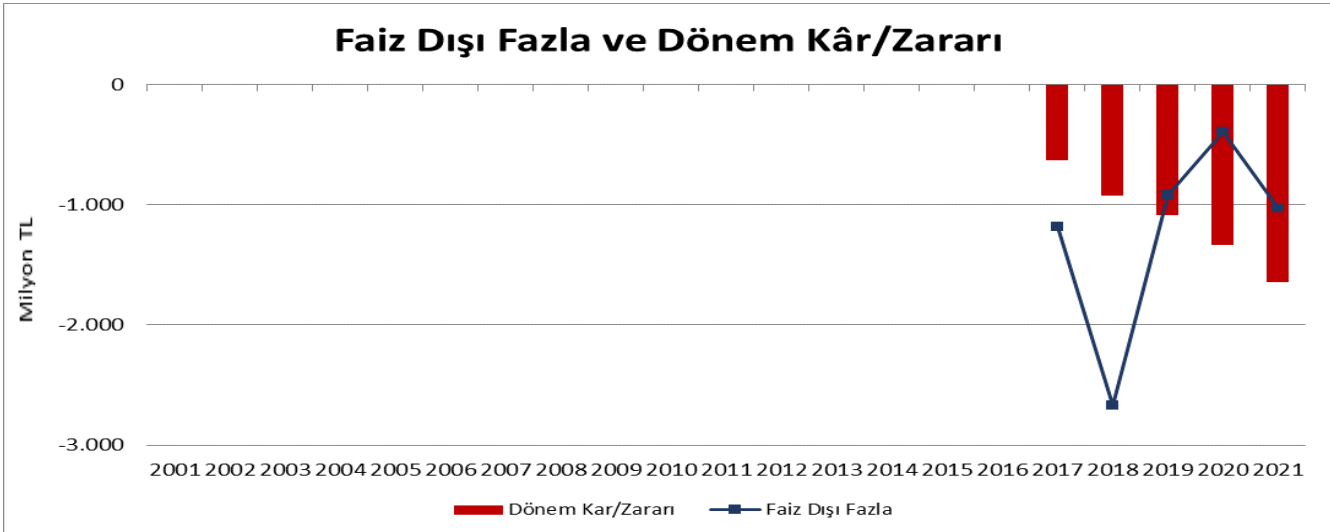
Mali Durum

Kuruluş, 2021 yılında 1,6 milyar TL dönem zararı kaydetmiştir.

Diğer taraftan, 6461 sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkında Kanun'un geçici 3. maddesi gereği Kuruluşun finansman açığı TCDD tarafından karşılanmaktadır. Ayrıca Kuruluşun, mezkûr kanunun 8. maddesi gereği Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bütçesinde yer alan Kamu Hizmeti Yükümlülüğü ödeneğinden aktarılmak suretiyle zarar eden hatlarda katlandığı maliyeti karşılamaktadır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	2.624,2	2.118,6	2.943,6	38,9
Satışların Maliyeti	3.387,2	3.021,7	4.240,1	40,3
Faaliyet Giderleri	293,7	438,7	317,3	-27,7
Faaliyet Kâr Zararı	-1.108,7	-1.355,4	-1.709,3	-26,1
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	-1.087,1	-1.333,2	-1.641,2	-23,1
Bilanço				
Dönen Varlıklar	1.359,8	1.767,2	2.643,5	49,6
Stok	720,4	1.011,7	1.355,3	34,0
Duran Varlıklar	5.003,4	4.729,2	8.143,4	72,2
Aktif Toplamı	6.363,2	6.496,4	10.786,9	66,0
KV Yabancı Kaynaklar	369,5	1.823,1	1.256,4	-31,1
UV Yabancı Kaynaklar	155,8	149,9	148,4	-1,0
Özkaynaklar	5.837,9	4.523,4	9.382,2	107,4
Rasyolar				
Cari Oran	3,68	0,97	2,10	117,1
Asit Test Oranı	1,73	0,41	1,03	147,4
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	62,5	46,7	102,9	120,4
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	-14,3	51,1	49,7	-2,8
Özsermaye Getiri Oranı %	-18,62	-29,47	-17,49	40,6
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	9.602	9.569	9.641	0,8
Toplam İstihdam Gideri	1.159,1	1.285,7	1.567,2	21,9
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	273,3	221,4	305,3	37,9
Personel Başına Gider (Bin TL)	352,8	315,8	439,8	39,3
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	-115,5	-141,6	-177,3	-25,2
Diğer				
Katma Değer	510,1	363,7	689,0	89,5
Yatırım Harcaması	448,8	312,3	545,6	74,7
Faiz Dışı Fazla	-918,9	-393,2	-1.027,0	-161,2

Kaynak: TCDD Taşımacılık A.Ş., HMB

BÖLÜM 6

2021
KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

ÖZELLEŞTİRME PORTFÖYÜ

1984 yılında başlatılan kamuya ait yarım kalmış tesislerin tamamlanması veya yerine yeni bir tesis kurulması amacı ile özel sektöre devri uygulamaları 1994 yılında çıkarılan 4046 sayılı “Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun”la birlikte ivme kazanmıştır.

Özelleştirilmesi öngörülen teşebbüsler, ÖYK kararları ile KİT statüsünden çıkarılarak ÖİB'nin portföyüne aktarılmaktadır. Burada kuruluşların 233 sayılı KHK'ye tabiyetleri sona erdirilmekte, özelleştirilmelerine yönelik birleşme veya bölünme işlemleri yapılmakta, gerektiğinde kuruluşlara sermaye transferi yapılarak kuruluşların özelleştirilmeye hazırlık prosedürleri tamamlanmaktadır. Portföy değişikliğinde pay sahipliğine ilişkin tüm yetki ve sorum-

luluklar ÖİB'ye geçmekle birlikte, HMB söz konusu kuruluşların mali verilerini kendi portföyündeki KİT'lerde olduğu gibi yakından takip etmekte, yatırım ve finansman programı kapsamında hesaplamalara dâhil etmekte ve raporlamaktadır.

2021 yılı sonu itibarıyla ÖİB'nin portföyünde kamu payı %50'nin üzerinde olan 3 ana işletmecikuruluş yer almakta olup bu bölümde söz konusu kuruluşlar hakkında genel bilgiler verilerek bu kuruluşların 2021 yılı performansları özetlenmiştir.

Bu kuruluşların performansları ortaya konulurken, kuruluşların faaliyet alanları ve önemli gelişmeler özetlenmiş, seçilmiş bazı göstergeler verilerek kuruluşların ilgili yıla yönelik mali durumları hakkında bilgi sunulmuştur.

6.1. Sümer Holding A.Ş. Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Mehmet KARAMAN (YK Başkanı)

Yinal YAĞAN (Genel Müdür ve YK Başkan V.)

Murat DÜLGER (Üye)

İdris ŞENYURT (Üye)

Ufuk HACIAHMETOĞLU (Üye)

İlgili Bakanlık

ÖİB'nin bağlı olduğu Bakanlık (HMB)

Sermaye Yapısı

ÖİB Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 11,3 milyar TL

Ödenmiş Sermaye: 6,5 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.sumerholding.gov.tr>

11/07/1933'te Sümerbank adıyla kurulan Sümer Holding A.Ş. 11/09/1987 tarihinde özelleştirme kapsamına alınmış ve 08/12/1987 tarihinde Sümerbank Holding A.Ş. olarak yeniden yapılandırılmıştır. 1993 yılında bünyesindeki bankacılık biriminin ayrılması ile birlikte Kuruluş bugünkü unvanını almıştır.

Önemli Gelişmeler

2021 yılı sonu itibarıyla; 143 personeli, 1 bağlı ortaklığı ve 2'si faal 9 iştiraki ile 2 demir madeni sahası bulunan Holdingin özelleştirilme işlemleri devam etmektedir.

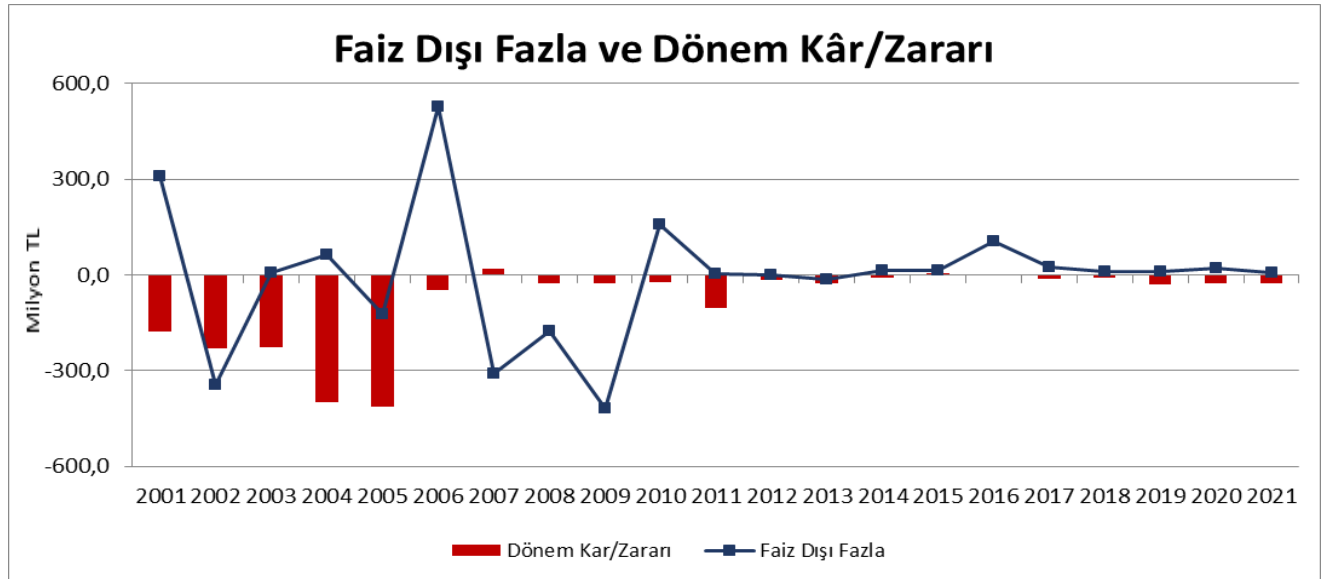
Mali Durum

Kuruluşun 2021 yılında 424 bin TL olarak gerçekleşen brüt satışlarının tamamı önceki yıllarda satılan tütün fiyat farkından kaynaklanmaktadır. 2020 yılını yaklaşık 25 milyon TL zararla kapatan Kuruluş 2021 yılında 28 milyon TL zarar etmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER* (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	0,1	0,0	0,4	----
Satışların Maliyeti	0,4	0,0	0,6	----
Faaliyet Giderleri	28,6	29,2	33,9	16,2
Faaliyet Kâr Zararı	-28,8	-29,1	-34,1	-17,0
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	-30,4	-24,7	-28,0	-13,5
Bilanço				
Dönen Varlıklar	16,8	15,2	30,8	101,9
Stok	2,9	2,9	2,3	-21,0
Duran Varlıklar	31,8	31,6	34,9	10,4
Aktif Toplamı	48,6	46,8	65,6	40,2
KV Yabancı Kaynaklar	8,1	8,6	10,2	19,5
UV Yabancı Kaynaklar	0,4	0,4	13,4	2.961,2
Özkaynaklar	40,1	37,8	42,0	11,2
Rasyolar				
Cari Oran	2,08	1,78	3,00	69,0
Asit Test Oranı	1,72	1,44	2,78	93,5
Özsermaye Getiri Oranı %	-75,92	-65,22	-66,59	-2,1
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	157	149	143	-4,0
Toplam İstihdam Gideri	23,3	24,3	27,9	15,2
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	28,2	22,4	32,2	43,8
Diğer				
Katma Değer	3,9	11,8	0,4	-96,9
Yatırım Harcaması	0,0	0,0	0,0	----
Faiz Dışı Fazla	8,9	22,4	6,8	-69,8

Kaynak: Sümer Holding A.Ş. Genel Müdürlüğü, HMB

(*): Kuruluşun satış faaliyeti sınırlı olduğu için anlamlı değerler yansıtmayacağından seçilmiş göstergeler tablosunda bu bölümdeki diğer kuruluşlara kıyasla daha az kaleme yer verilmiştir.

6.2. Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş. Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Fahrettin SORAN (YK Başkanı)

Mehmet ARABACI (Üye)

Ahmet YENER (Üye)

Mustafa KIZIL (Üye)

Prof. Dr. Uğur ÜNAL (Üye)

Akif AKŞAM (Üye)

Dr. Murat İ. ÇELEBİ (Üye)

İlgili Bakanlık

ÖİB'nin Bağlı Olduğu Bakanlık (HMB)

Sermaye Yapısı

ÖİB Sermaye payı: %51

Nominal Sermaye: 220,9 milyon TL

Ödenmiş Sermaye: 131 milyon TL

İnternet Adresi

<http://www.tdi.gov.tr>

Temelleri 1843 yılında kurulan Fevaid-i Osmaniye'ye dayanan TDİ, "Türkiye Denizcilik İşletmeleri" adı altında Ulaştırma Bakanlığına bağlı olarak faaliyetlerine devam ederken 1993 yılında özelleştirme programına alınarak ÖİB'ye devredilmiş ve 1995 yılında anonim şirket haline dönüştürülmüştür. ÖYK'nın 03/02/2017 tarihli ve 2017/3 sayılı kararı ile ve Bakanlar Kurulu'nun 10/08/1993 tarihli ve 93/4693 sayılı kararı ile özelleştirme kapsamına alınan ve 4046 sayılı Kanun'un Geçici 11. maddesi uyarınca özelleştirme programına alınmış sayılan TDİ'nin sermayesinde bulunan %49 oranındaki hissenin özelleştirme kapsam ve programından çıkartılarak TVF'ye devrine karar verilmiştir.

TDİ'nin faaliyet konuları arasında; 1997 yılından başlayarak işletme hakkı devri yöntemiyle özelleştirilmiş olan Hopa, Giresun, Sinop, Rize, Antalya, Alanya, Marmaris, Çeşme, Kuşadası, Trabzon, Dikili, Ordu, Tekirdağ limanları ile Salıpazarı Liman Sahasının 4046 sayılı Kanun, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri ve mevzuat hükümleri kapsamında takibini yapmak, devir

sözleşmelerinden doğan hakları izlemek, liman faaliyetlerini ve yatırımlarını takip etmek, bünyesindeki limanların işletmeciliğini yürütmek ve her türlü gemi ve deniz araçlarının inşa, bakım ve onarım işlerini yapmak yer almaktadır.

TDİ hâlihazırda, Taşucu Liman İşletmesi Müdürlüğü, Sarayburnu Liman Müdürlüğü, Çanakkale Kabatepe Limanı, Gökçeada Uğurlu, Gökçeada Kuzu ve Güllük Limanlarında hizmet vermektedir.

Önemli Gelişmeler

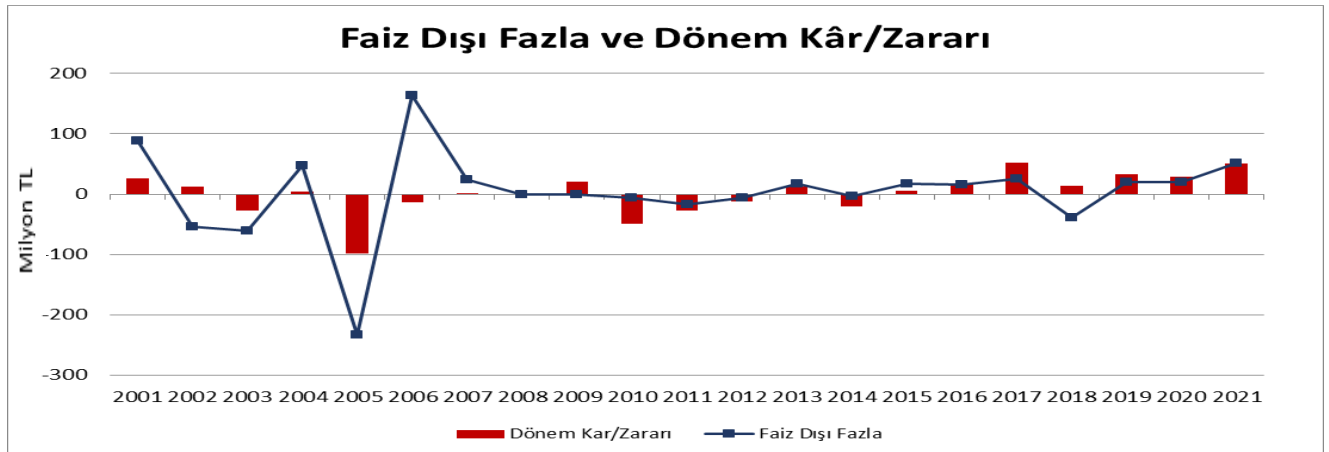
Mersin Taşucu Liman İşletmesi Müdürlüğü 2021 yılı faaliyetleri sonucunda toplam 51,9 milyon TL gelir elde edilmiştir. Limanda 2021 yılında 627 gemiye pilotaj, 608 gemiye römorkaj, 641 gemiye palamar, 689 gemiye barınma hizmeti verilmiştir. Ancak Taşucu Limanı'nın işletme hakkı özelleştirme kapsamında 40 yıllığına devredilmiştir.

Mali Durum

2020 yılında 28,2 milyon TL kâr elde eden Kuruluş, 2021 yılı faaliyetlerinden ise 51,1 milyon TL kâr elde etmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER* (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	30,6	39,9	58,4	46,2
Satışların Maliyeti	15,6	18,4	24,6	34,0
Faaliyet Giderleri	35,8	32,8	40,0	21,9
Faaliyet Kâr Zararı	-21,5	-12,1	-10,4	13,5
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	32,2	28,2	51,1	81,1
Bilanço				
Dönen Varlıklar	270,9	377,9	504,3	33,4
Stok	0,1	0,2	0,2	-27,5
Duran Varlıklar	297,8	208,6	149,2	-28,5
Aktif Toplamı	568,7	586,5	653,5	11,4
KV Yabancı Kaynaklar	19,4	24,4	27,0	10,4
UV Yabancı Kaynaklar	357,3	347,9	374,0	7,5
Özkaynaklar	192,0	214,1	252,5	17,9
Rasyolar				
Cari Oran	13,95	15,5	18,7	20,9
Asit Test Oranı	13,94	15,5	18,7	20,9
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	264,4	305,0	159,1	-47,8
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	167,3	206,1	150,4	-27,0
Özsermaye Getiri Oranı %	12,86	10,2	15,1	47,9
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	152	142	140	-1,4
Toplam İstihdam Gideri	27,7	26,5	32,5	22,7
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	201,6	281,1	417,0	48,3
Personel Başına Gider (Bin TL)	102,4	129,3	175,7	35,9
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	-141,2	-85,0	-74,6	12,3
Diğer				
Katma Değer	72,2	62,3	116,4	87,0
Yatırım Harcaması	0,5	0,7	7,7	1.033,9
Faiz Dışı Fazla	19,6	19,8	51,9	161,9

Kaynak: TDİ, HMB

6.3. Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

M. Selçuk TAŞKIRAN (Başkan)

S. Ahmet EŞMEDERELİ (Üye)

Ayşegül SÜMEN (Üye)

Mehmet Reşat BAHÇEEVLİ (Üye)

Boş (Üye)

İlgili Bakanlık

ÖİB'nin Bağlı Olduğu Bakanlık (HMB)

Sermaye Yapısı

ÖİB Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 1 milyon TL

Ödenmiş Sermaye: 1 milyon TL

İnternet Adresi

<http://www.aduas.gov.tr>

ÖYK'nın 27/12/2006 tarihli ve 2006/100 sayılı Kararı ile özelleştirme programına alınan EÜAŞ'a ait Tercan, Kuzgun, Mercan, İkizdere, Çıldır, Beyköy ve Ataköy HES ile Engil Gaz Türbinleri Santrali ve Denizli JES'in işletilmesi amacıyla 4046 sayılı Kanun kapsamında ÖİB'nin 19/04/2007 tarihli ve 415 sayılı Olur'u ile kurulan ADÜAŞ, Ana Sözleşmesinin Ankara Ticaret Sicili'ne tescili ile birlikte 29/05/2007 tarihi itibarıyla faaliyete başlamış ve Ana Sözleşmesi 01/06/2007 tarihinde Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanmıştır.

Anılan santraller 01/07/2007 tarihinden, İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi ile Zorlu Doğal Elektrik Üretim A.Ş.'ye devredilerek özelleştirildikleri 01/09/2008 tarihine kadar 14 ay boyunca ADÜAŞ tarafından işletilmiştir.

Diğer taraftan ÖİB'nin 02/11/2007 tarihli ve 1205 sayılı Olur'u doğrultusunda, 25/09/2006 tarihinde işletme hakkı 36 yıllığına Eti Maden A.Ş.'ye verilmiş olan Murgul HES, Sümer Holding tarafından taşınmazları ve mevcut İşletme Hakkı Sözleşmesi ile birlikte ADÜAŞ'a devredilmiştir.

ADÜAŞ, 01/09/2008 tarihli İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi kapsamında, ADÜAŞ'a devredilen santrallerin denetlenmesi, yeni yatırımlarının onaylanması, santrallerin her zaman üretime hazır bir şekilde tutulmasının sağlanması görevlerini yürütmektedir.

ÖYK'nın 22/07/2015 tarih ve 2015/63 sayılı Kararı ile EÜAŞ'a ait iken özelleştirme programına alınan santrallerin şirketleştirilmesi sonucu kurulan ve bu kapsamda bünyesinde bulunan varlıkların özelleştirilmesi için ÖİB tarafından yetkilendirilen ADÜAŞ'ın hisselerinin "satış (blok satış)" yöntemiyle özelleştirilmesine ve özelleştirme işlemlerinin 31/12/2020 tarihine kadar tamamlanmasına karar verilmiştir.

Ayrıca ÖİB, 4046 sayılı Kanun'un 4. maddesinin son fıkrası kapsamında; gerek Şirket bünyesinde bulunan taşınmazlar gerekse Şirkete bedelsiz devrettiği muhtelif taşınmazların özelleştirilmesi konusunda ADÜAŞ Yönetim Kuruluna yetki vermekte olup ADÜAŞ, portföyünde yer alan varlıkların özelleştirilmelerine ilişkin ihale çalışmalarını 4046 sayılı Kanun kapsamında yürütmektedir.

Önemli Gelişmeler

Danışmanlık hizmetleri kapsamında 334 adet muhtelif taşınmaza ilişkin gayrimenkul değerlendirme raporu hazırlanmıştır. 2011-2021 döneminde Kuruluş tarafından yürütülen özelleştirme ihaleleri kapsamında toplam ihale bedeli 709 milyon TL'ye ulaşmıştır. Ayrıca TŞFAŞ'ye ait muhtelif 911 adet taşınmaz Kuruluşa devredilmiştir.

Mali Durum

2021 yılında brüt satış geliri bulunmayan Kuruluşun başlıca gelirleri faiz gelirlerinden, başlıca giderleri ise genel yönetim giderlerinden oluşmakta olup dönem kârı 1,8 milyon TL'dir.

Kuruluşun 2021 yılı aktif büyüklüğü 86,4 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Aktif toplamının %37,1'ini dönen, %62,9'unu ise duran varlıklar oluşturmaktadır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER* (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	0,0	0,0	0,0	0,0
Satışların Maliyeti	0,0	0,0	0,0	0,0
Faaliyet Giderleri	2,7	3,2	4,0	25,0
Faaliyet Kâr Zararı	-2,7	-3,2	-4,0	25,0
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	12,9	0,6	1,8	200,0
Bilanço				
Dönen Varlıklar	37,2	28,8	32,1	11,5
Duran Varlıklar	57,2	55,8	54,3	-2,7
Aktif Toplamı	94,4	58,6	86,4	47,4
KV Yabancı Kaynaklar	1,4	0,3	0,4	33,3
UV Yabancı Kaynaklar	0,5	0,8	1,2	50,0
Özkaynaklar	92,4	83,6	84,9	1,6
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	8	6	9	50

Kaynak: ADÜAŞ

(*): Kuruluşun satış faaliyeti bulunmadığı için anlamlı değerler yansıtmayacağından seçilmiş göstergeler tablosunda bu bölümdeki diğer Kuruluşlara kıyasla daha az kaleme yer verilmiştir.

BÖLÜM 7

2021

**KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU**

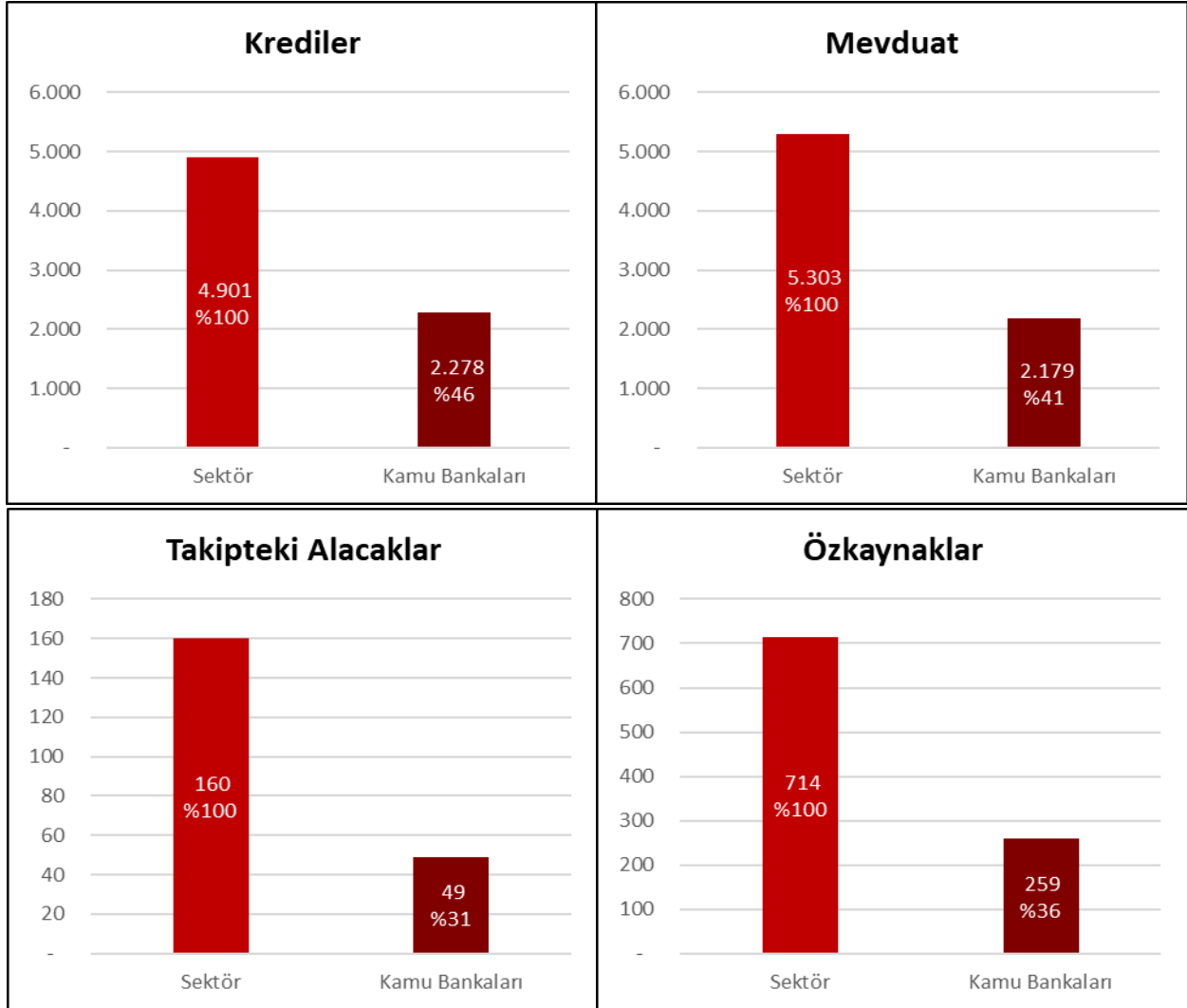
KAMU SERMAYELİ BANKALAR

Bu bölümde, kamunun pay sahibi olduğu bankalara yönelik bilgilere yer verilmekte, bu bankaların 2021 yılı faaliyetlerine yönelik değerlendirmeler yapılmaktadır.

Bu bölümde, özel hukuk hükümlerine tabi olarak faaliyet gösteren kamu sermayeli, T.C. Ziraat Bankası

A.Ş., Türkiye Halk Bankası A.Ş. ve Türkiye Emlak Katılım Bankası A.Ş. ile kendi kanunları doğrultusunda faaliyet gösteren Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O., Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş., Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş., İller Bankası A.Ş. ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. hakkında bilgilere yer verilmiştir.

Grafik 9: Seçilmiş Bilanço Kalemleri Bazında Kamu Bankalarının Sektördeki Payı
(Milyar TL; 31/12/2021)

Kaynak: BDDK aylık bankacılık verileri

Bankacılık sektörünün aktif büyüklüğünün yaklaşık %43'ünü oluşturan Kamu Bankaları, toplam krediler bakımından sektörün %46'sını, topladığı

mevduatlar bakımından %41'ini, takipteki alacaklar bakımından ise sektörün %31'ini oluşturmaktadır.

7.1. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Burhaneddin TANYERİ (YK Başkanı)
Alpaslan ÇAKAR (Üye, Genel Müdür)
Veysi KAYNAK (YK Başkan V.)
Faruk ÇELİK (Üye)
Fazlı KILIÇ (Üye)
Feyzi ÇUTUR (Üye)
Dr. Ahmet GENÇ (Üye)
Mahmut KAÇAR (Üye)
Serruh KALELİ (Üye)

İlgili Bakanlık

HMB

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 34,9 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 13,1 milyar TL²⁴

İnternet Adresi

<http://www.ziraatbank.com.tr>

T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nin temelini, 20/11/1863'te çiftçilerin oluşturduğu kaynakla Mithat Paşa öncülüğünde devlet eliyle ve devlet himayesinde kurulan "Memleket Sandıkları" oluşturmaktadır. İzleyen yıllarda sandıkların işleyişinde gözlenen bozulmalar sonucu 1883'te aynı amaçlar doğrultusunda "Menafi Sandıkları" oluşturulmuştur. 28/08/1888'de ise T.C. Ziraat Bankası Nizamnamesi yürürlüğe girmiş, o tarihte faaliyette bulunan Menafi Sandıkları da Banka şubelerine dönüştürülmüştür.

Satılması mümkün olan gayrimenkul rehini ve kuvvetli kefalet karşılığında çiftçiye kredi kullandırmak, faiz karşılığında tevdiat kabul etmek, ziraata ilişkin sarraflık ve aracılık işleri yapmak gibi amaçlarla kurulan Banka, 4603 sayılı Kanun'la 2000 yılında 233 sayılı KHK kapsamından çıkarılmıştır. Banka, özel hukuk kapsamında, mevduat bankası olarak faaliyet göstermekte olup Sayıştay denetimine tabidir.

24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı BKK ile Türkiye Cumhuriyet Ziraat Bankası A.Ş.'nin

sermayesinde bulunan Hazineye ait hisselerin tamamının TVF'ye aktarılmasına karar verilmiştir. Bankanın hisselerinin TVF'ye tesciline ilişkin ilan 21/09/2017 tarihli ve 9413 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanmıştır. 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2018/1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile ise HMB ilgili Bakanlık olarak belirlenmiştir.

31/12/2021 itibarıyla yurt içinde ve yurt dışında toplam 1.752 hizmet noktası ve 24.607 çalışanıyla kurumsal, girişimci ve bireysel bankacılık alanlarında faaliyet gösteren T.C. Ziraat Bankası A.Ş. bugün Türkiye'nin en yaygın bankacılık hizmet ağına sahip bulunmaktadır.

Önemli Gelişmeler

2021 yılında Ziraat Bankası kaynaklarından tarım sektörünün finansmanına yönelik olarak toplam 542 bin müşteriye 86,6 milyar TL kredi kullanılmıştır. Banka kaynaklarından kullanılan tarım kredilerinin bakiyesi 2021 yılı itibarıyla 109,1 milyar TL'ye, kredili müşteri sayısı 724 bin kişiye ulaşmıştır. Hazine faiz destekli kredilerden faydalanan tarımsal üreticilere,

²⁴ 2022 yılında da ödenmiş sermayesi 21,8 milyar TL artış ile 34,9 milyar TL'ye yükselmiştir.

yayımlanan Kararlar ve Tebliğ doğrultusunda, üretim konularına göre %25 ile %100 arasında değişen faiz indirim oranlarında kredi kullanılmıştır. 2021 yılı boyunca tarım sektöründe faaliyet gösteren yaklaşık 405 bin üretici ve firma 66,2 milyar TL tutarında Hazine faiz destekli kredi imkanından faydalanmıştır. Bu bağlamda Bankaca kullanılan Hazine faiz destekli kredi bakiyesi 89,6 milyar TL, üretici sayısı ise 601 bin kişiye ulaşmıştır. Hazine faiz destekli kredilere yönelik olarak Bankaya Hazinece 2021 yılı içinde yaklaşık 4,1 milyar TL gelir kaybı ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Mali Durum

Banka bilançosu 2021 yılında, önceki yıla göre %45,4 artışla 1.371 milyar TL büyüklüğe ulaşmıştır. Banka kredi ağırlıklı büyüme stratejisi ile sanayinin ve üretimin her alanında büyümeyi desteklemiştir.

Banka sürdürülebilir büyüme prensibiyle hareket ederek, nakdi kredilerini %30 artırmış ve 778 milyar TL seviyesine yükseltmiş olup, gayrinakdi krediler dahil edildiğinde 1 trilyon TL'yi aşan toplam kredi büyüklüğü ile bankacılık sektörünün birçok alanında lider banka konumundadır. Nakdi kredilerinin büyük kısmını TL cinsi kredilerden oluşturan ve bunun %70'ini reel sektörün finansmanı için kullandıran Ziraat Bankası, selektif bir kredi politikası ile tarımı, üretimi, istihdamı, yatırımı ve ihracatı öncelikli alanlar olarak ele almaktadır.

Aktif toplamında sektör payı %15 seviyesinde olan Banka sektörde lider konumundadır. Bankanın özkaynakları 2021 yıl sonu itibarıyla 97,1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Bankanın sermaye yeterlilik oranı 2021 yıl sonunda %16,5 seviyesindedir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Finansal Büyüklükler (milyon TL)				
Toplam Aktifler	649.756	942.601	1.370.890	45,4
Toplam Nakdi Krediler	435.292	600.660	778.404	29,6
Toplam Mevduat	447.251	629.874	948.687	50,6
Özkaynaklar	70.065	93.278	97.100	4,1
Net Kâr	6.187	7.825	6.291	-19,6
Rasyolar (%)				
Krediler / Aktifler	67,0	63,7	56,8	
Sektördeki Aktif Payı	14,5	15,4	14,9	
Sektördeki Kredi Payı	15,6	16,1	15,3	
Takipteki Krediler / Krediler (Brüt)	2,8	2,3	1,9	
Sektördeki Mevduat Payı	16,6	17,4	17,2	
Mevduatın Krediye Dönüşüm Oranı	97,3	95,4	82,1	
Faiz Gelirleri İçinde Kredilerin Payı	80,4	75,3	71,4	
Faiz Gelirleri İçinde Menkul Değerlerin Payı	18,3	24,0	26,9	
Faiz Dışı Gelir / Faiz Dışı Gider	86,2	90,3	95,5	
Aktif Kârlılığı	1,1	1,0	0,6	
Özkaynak Kârlılığı	10,1	9,7	6,9	
Sermaye Yeterlilik Oranı	17,0	18,2	16,5	

Kaynak: T.C. Ziraat Bankası A.Ş.

7.2. Türkiye Halk Bankası A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Recep Süleyman ÖZDİL (YK Başkanı)

Himmet KARADAĞ (YK Başkan V.)

Osman ARSLAN (Üye – Genel Müdür)

Şeref AKSAÇ (Üye)

Meltem TAYLAN AYDIN (Üye)

Maksut SERİM (Üye)

Ebubekir ŞAHİN (Üye)

Sezai UÇARMAK (Üye)

Mevlüt UYSAL (Üye)

İlgili Bakanlık

HMB

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %75,29²⁵

Kayıtlı Sermaye Tavanı: 10,0 milyar TL

Çıkarılmış Sermaye: 2,5 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.halkbank.com.tr>

T. Halk Bankası A.Ş., 1933 tarihli ve 2284 sayılı “Halk Bankası ve Halk Sandıkları Kanunu” kapsamında kurulmuş ve 1938 yılında faaliyete geçmiştir. 1992 yılında Türkiye Öğretmenler Bankası (Töbank), 1993 yılında Sümerbank, 1998 yılında Etibank, 2001 yılında mülga Türkiye Emlak Bankası'nın 96 şubesi ve 2004 yılının ikinci yarısında ise Pamukbank T. Halk Bankası'na devredilmiştir.

2000 yılının sonlarında yürürlüğe giren 4603 sayılı Kanun'la 233 sayılı KHK kapsamından ve KİT statüsünden çıkarılan T. Halk Bankası anonim şirket statüsüne kavuşturulmuştur. Banka özel hukuk kapsamında bir mevduat bankası olarak faaliyet göstermekte olup Sayıştay denetimine tabidir.

ÖYK'nın 05/02/2007 tarihli ve 2007/8 sayılı kararı ile Hazineye ait hisseleri özelleştirme kapsam ve programına alınmış olan Türkiye Halk Bankası A.Ş.'nin %51,11 oranındaki hissesi ÖYK'nın 03/02/2017 tarihli ve 2017/1 sayılı kararı ile özelleştirme kapsam ve programından

çıkartılmış ve TVF'ye devredilmiştir. 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2018/1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile HMB ilgili Bakanlık olarak belirlenmiştir. 2020 yılında yapılan sermaye artışı ile Fon'un pay sahipliği %75,3'e yükselmiştir.

Bankanın faaliyet alanı; ticari finansman ve kurumsal bankacılık, fon yönetimi işlemleri, bireysel bankacılık ve kredi kartı işlemlerini kapsamaktadır. Banka, 31/12/2021 itibarıyla yurt içinde 1.018, yurt dışında 5 şubesi, 1 ülke müdürlüğü, 3 yurt dışı temsilciliği, 4.082 ATM'si ve toplam 20.339 çalışanı ile faaliyet göstermektedir.

Önemli Gelişmeler

2021 yılında Türk bankacılık sektöründe ilk ve tek bankacılık birimi olan Kadın Girişimciliği Bölüm Müdürlüğü kurulmuştur. Kadın girişimcilerin finansmana erişimini kolaylaştırmak amacıyla “Kadın Girişimci Kredi Paketi” oluşturulmuş ve yurt çapında düzenlenen Üreten Kadınlar Toplantıları ile kredinin tanıtılması ve yaygınlaştırılması sağlanmıştır. Avantajlı koşullarda sunulan finansman paketiyle 88.500 kadın

²⁵ 2022 yılında yapılan sermaye artışının ardından 21/03/2022 tarihi itibarıyla Fon'un hisse oranı %87,70 olarak gerçekleşmiştir.

girişimciye 8,6 milyar TL'lik kredi kullan-dırımı gerçekleştirilmiştir. "Kadın Kooperatifleri Destek Paketi" kapsamında 30 kooperatife 2 milyon TL kredi kullanılmıştır. Kadın kooperatiflerinin de dahil edildiği bu destek paketleriyle yatırım, üretim, istihdam başta olmak üzere kadın girişimci ekosistemine somut fayda sağlanmıştır. 2021 yılında Halkbank'ın KOBİ'lere kullandığı krediler 220,8 milyar TL'ye ulaşırken Banka'nın toplam KOBİ Kredileri müşteri sayısı ise yıl sonu itibarıyla yaklaşık 1,4 milyondur.

Uygun koşullu kredilerle ekonomik hareketliliğe katkı sağlamak amacıyla pandemi öncesi kredi desteği sunulan esnaf sayısı 567 bin düzeyindeyken, sağlanan uygun koşullu desteklerle 2021 yılı sonu itibarıyla 750 bin esnaf ve sanatkâra ulaşılmıştır. Kredi bakiyesi bulunan esnaf-sanatkâr müşteri sayısı 1,2 milyondur. 2021'de 245 bin esnafa 33 milyar TL'yi aşan kredi kullanırımı gerçekleştirilmiştir.

Cumhurbaşkanı Kararı kapsamında, pandemi nedeniyle işleri zarar gören esnaf ve sanatkârların kredi taksit ödemelerinin ertelenmesine devam edilmiştir. 31/12/2020 ve öncesinde kullanılan Hazine ve Maliye Bakanlığı Faiz Destekli kredilerin ödenmemiş ve takibe intikal etmemiş taksit tutarlarıyla 01/01/2021-30/06/2021 arası dönemde ödenmesi gereken taksitlerinin geri ödemeleri de ertelenmiştir. Pandemi başlangıcından bu yana Banka kredilerinin geri ödemelerinde 3 defa gerçekleştirilen ertelemelerle 940 bin esnaf ve sanatkârın 13,5 milyar TL tutarındaki taksit ödemesi ertelenmiştir.

Banka operasyon ve hizmetlerinin dijital entegrasyonunu hızlandırarak dijital altyapısını geliştirmiş ve 2021 yılında gerçekleşen bankacılık hizmetlerinin %87'si dijital kanallardan gerçekleştirmiştir. Müşterilerinin şubeye gelmeden uzaktan müşteri olmaları mümkün hale getirilmiş ve "Dijital Kredi Platformu" ile kredi tahsis süreçleri dijitalleştirilmiştir. Bu kapsamda, bankacılık sektöründe bir ilke imza atılarak "KOBİ Dijital Kredi Platformu" ile KOBİ'lerin kredi ihtiyaçlarına şubeye gelmelerine gerek kalmadan erişimleri sağlanmıştır. 2021 yılında 13 yeni şube açılarak yurt içi ve yurt dışı şube sayısı 1.023'e yükselmiştir.

Mali Durum

Bankanın toplam aktifleri 2021 yıl sonunda %32,5 oranında artarak 901,2 milyar TL'ye ulaşmış ve sektördeki toplam aktif pazar payı oranı %9,8 olarak gerçekleşmiştir. Nakdi krediler %20 artarak 539,6 milyar TL'ye yükselirken KOBİ kredilerini de içeren ticari kredi hacmi ise %24,5 artarak 456,8 milyar TL'ye ulaşmıştır. Sektördeki nakdi krediler pazar payı %10,5 olarak gerçekleşmiştir. Bankanın mevduatı 2021 yıl sonunda %36,9 oranında artarak 625,9 milyar TL'ye ulaşmış ve sektördeki mevduat pazar payı oranı %11,3 olarak gerçekleşmiştir. Bu faaliyetlerin sonucunda da Banka, 2021 yılını 1,5 milyar TL'lik net kâr ile tamamlamıştır. Bankanın 2021 yıl sonunda özkaynakları %1,3 artışla 43,5 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Sermaye yeterlilik oranı %14,5 ve özkaynak kârlılığı %3,5'tir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Finansal Büyüklükler (Milyon TL)				
Toplam Aktifler	457.045	680.026	901.217	32,5
Toplam Nakdi Krediler	309.208	449.745	539.588	20,0
Toplam Mevduat	297.734	457.286	625.904	36,9
Özkaynaklar	32.197	42.931	43.500	1,3
Net Kâr	1.720	2.600	1.508	-42,0
Rasyolar (%)				
Nakdi Krediler / Aktifler	67,7	66,1	59,9	
Sektördeki Aktif Payı	10,2	11,1	9,8	
Sektördeki Nakdi Kredi Payı	10,8	11,9	10,5	
Takipteki Krediler / Toplam Nakdi Krediler (brüt)	5,2	3,8	3,0	
Sektördeki Mevduat Payı	11,1	12,6	11,3	
Mevduatın Krediye Dönüşüm Oranı	103,9	98,4	86,2	
Faiz Gelirleri İçinde Kredilerin Payı	79,3	70,9	61,0	
Faiz Gelirleri İçinde Menkul Değerlerin Payı	19,6	28,4	37,3	
Faiz Dışı Gelir / Faiz Dışı Gider	88,8	84,2	91,2	
Aktif Kârlılığı	0,4	0,5	0,2	
Özkaynak Kârlılığı	5,6	6,9	3,5	
Sermaye Yeterlilik Oranı	14,3	15,2	14,5	

Kaynak: T. Halk Bankası A.Ş.

7.3. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Mustafa SAYDAM (YK Başkanı)
 Dr. Cemil Ragıp ERTEM (YK Başkan V.)
 Abdi Serdar ÜSTÜNSALİH (Üye-Genel Müdür)
 Abdulkadir AKSU (Üye)
 Dr. Adnan ERTEM (Üye)
 Dilek YÜKSEL (Üye)
 Şahin UĞUR (Üye)
 Serdar TUNÇBİLEK (Üye)
 Sadık YAKUT (Üye)

İlgili Bakanlık

HMB²⁷

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: 37,45²⁶
 TVF Sermaye Payı: 35,99
 Kayıtlı Sermaye Tavanı: 10,0 milyar TL
 Çıkarılmış Sermaye: 3,9 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.vakifbank.com.tr>

Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı (Vakıfbank), 11/01/1954 tarihinde, 6219 sayılı “Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanunu” ile özel hukuk hükümlerine tabi olmak üzere kurulmuştur ve Sayıştay denetimine tabidir.

24/12/2017 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 696 Sayılı KHK ile 6219 sayılı Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanunu’nda değişiklik yapılmıştır.

6219 sayılı Kanun’un ilgili hükümleri doğrultusunda yayımlanan, 03/12/2019 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün idare ve temsil ettiği %43’ü (A) Grubu ve %15,51’i (B) Grubu olmak üzere toplam %58,51’lik hisseye ilişkin beher hisse değeri belirlenmiştir.

6219 sayılı Kanun’un ilgili hükümleri uyarınca, 03/12/2019 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı’nda belirtilen hisselerle ilişkin devir işlemleri hakkında pay alım teklifinde bulunma yükümlülüğü dahil olmak üzere Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri uy-

gulanmamış olup borsada işlem gören (D) Grubu %25,22’lik hisseler ile ilgili herhangi bir değişiklik olmamıştır.

Banka hisselerinin devir işlemlerine ilişkin süreç 11/12/2019 tarihi itibari ile tamamlanarak, Banka’nın %58,51’lik hissesi Hazine’ye devredilmiştir. 31/12/2021 tarihi itibarıyla Hazine hissesi %37,45’tir. Banka’nın temel faaliyet alanı bireysel, kurumsal ve özel bankacılık, sermaye piyasası faaliyetleri ile uluslararası bankacılık hizmetlerinden oluşmaktadır. 2021 yıl sonu itibarıyla, Banka 16.929 personel, 936 yurt içi şube ve 4 yurt dışı şube olmak üzere toplam 940 şube ile müşterilerine hizmet vermektedir.

Önemli Gelişmeler

Dünya Bankası ile Eylül 2020 tarihinde HMB garantisi altında imzalanan 250 milyon ABD doları tutarındaki Acil Durum Firma Destek Projesi kapsamında, kredinin ilk dilimi olan 21 milyon ABD doları 12/01/2021 tarihinde Banka hesaplarına intikal etmiştir.

²⁶ Banka sermayesinin %37,45’i HMB’ye, %35,99’u TVF’ye, %10,31’i Vakıfbank Mem. ve Hizm. Em. ve Sağ. Yard. San. Vakfı’na, %0,11’i diğer vakıflar ve kişilere ait olup %16,14’ü halka açıktır. 21/03/2022 tarihi itibarıyla Hazine hissesi %20,57 olarak gerçekleşmiştir.

²⁷ 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 2018/1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile HMB ilgili Bakanlık olarak belirlenmiştir.

Fransız Kalkınma Ajansı (AFD) ile Aralık 2020 tarihinde ‘Yeşil Konut Projesi’ kapsamında 200 milyon Avro tutarında imzalanan ve Türk bankacılık sektörünün en büyük tutarlı ‘Yeşil Konut Projesi’ olma özelliğini taşıyan anlaşma kapsamında 28/01/2021 tarihinde 50 milyon Avro Banka hesaplarına intikal etmiştir.

22/03/2021 tarihinde toplamda yaklaşık 1,7 milyar ABD doları tutarında, 5-7 yıl vadede seküritizasyon işlemi yapılmıştır. Söz konusu işlem, Türk bankacılık sektöründe tek seferde gerçekleştirilen en yüksek tutarlı seküritizasyon işlemi olma özelliğine sahiptir.

İkinci sürdürülebilir tahvil ihracını 16/09/2021 tarihinde gerçekleştirmiş olup 500 milyon ABD doları tutarındadır.

2021 yılında Covid 19 salgının etkilerini sınırlamak amacıyla başta reel sektör firmalarına olmak üzere her kesime yönelik destek, sürdürülebilir kalkınma ve sorumlu finansman anlayışıyla sürdürülmüştür.

2021 yılında, Covid 19 salgınının etkilerini sınırlamaya yönelik destek, sürdürülebilir kalkınma ve sorumlu finansman anlayışıyla sürdürülmüştür. Üretimi ihracatı ve istihdamı desteklemek amacıyla firmalara finansman desteği sağlanmıştır. Ayrıca bu dönemde sürdürülebilir bankacılık alanında geliştirilen ürün ve hizmetler müşterilerin kullanımına sunulmuştur. Tüm sendikasyon kredileri “Sürdürülebilir Sendikasyon” kredisine dönüştürülmüştür. VakıfBank 2021 yılında fonlama yapısında en fazla sürdürülebilirlik temalı kaynağa sahip banka olarak öne çıkmıştır.

Mali Durum²⁸

Banka, 2021 yılında varlıklarını %44,1 oranında artırarak 1.007,2 milyar TL seviyesine yükseltmiş, varlıkların büyümesinde en önemli katkı kredilerden elde edilmiştir. Ticari krediler %42,7 oranında, bireysel krediler %16,2 oranında artmış, nakdi krediler toplamda %35,9 oranında yükselerek 573,7 milyar TL’ye ulaşmıştır. Aynı dönemde gayri nakdi krediler ise %89,8 oranında artmıştır.

2021 yılında KOBİ Bankacılığı alanında, ürün ve hizmet çeşitliliği artırılarak KOBİ nitelikli müşterilerin finansal ürünlere daha kolay ulaşması sağlanmıştır. KOBİ kredileri bir önceki yıl sonuna göre %23,3 oranında artarak 130,4 milyar TL seviyesine çıkmıştır.

Toplam mevduat %42,7 oranında artarak 590,9 milyar TL’ye yükselmiştir. Mevduatın yanı sıra TL kaynakların vadesini mevduat dışı ürünler ile uzatmak ve kaynak çeşitliliğini artırmak amacıyla alternatif fonlama kaynakları da kullanılmıştır.

2021 sonunda, net dönem kârı 4,2 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

²⁸ 20/03/2022 tarihi itibarıyla, yeni pay ihraç edilerek tamamının halka arz edilmeksizin tahsisli satış yöntemiyle ve 13,4 milyar TL toplam satış hasılatı elde edilecek şekilde TVF’ye satılması sonucu Banka sermaye artırım süreci tamamlanmış, TVF’nin banka sermayesindeki oranı %64,84 olmuştur.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Finansal Büyüklükler (Milyon TL)				
Toplam Aktifler	419.426	698.897	1.007.214	44,1
Krediler	274.777	422.043	573.700	35,9
Toplam Mevduat	251.531	414.044	590.943	42,7
Özkaynaklar	33.026	46.485	51.953	11,8
Brüt Kâr	3.613	6.439	5.296	-17,8
Net Kâr	2.802	5.010	4.175	-16,7
Rasyolar (%)				
Krediler / Aktifler	65,5	60,4	57,0	
Sektördeki Aktif Payı	9,3	11,5	10,9	
Sektördeki Canlı Kredi Payı	10,1	11,6	11,5	
Takipteki Krediler / Krediler	6,3	4,1	3,2	
Vadesiz Mevduat / Toplam Mevduat	20,2	19,5	24,7	
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı	109,2	101,9	97,1	
Sektördeki Mevduat Payı	9,8	12,0	11,1	
Faiz Gelirleri İçinde Kredilerin Payı	82,5	77,7	72,8	
Faiz Gelirleri İçinde Menkul Değerlerin Payı	16,4	21,9	25,9	
Aktif Kârlılığı	0,8	0,9	0,5	
Özkaynak Kârlılığı	9,1	12,6	8,5	
Sermaye Yeterlilik Oranı	16,6	16,4	14,9	

Kaynak: Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.

7.4. Türkiye Emlak Katılım Bankası A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Prof Dr. Mehmet Emin BİRPINAR (YK Başkanı)

Abdullah Erdem CANTİMUR (YK Başkan V.)

Nevzat BAYRAKTAR (Üye – Genel Müdür)

Mehmet Nuri YAZICI (Üye)

Mehmet Ali KAHRAMAN (Üye)

Mustafa ERDEM (Üye)

Prof Dr. Murat BALCI (Üye)

İlgili Bakanlık

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %99,99

Nominal Sermaye: 1,03 milyar TL

Ödenmiş Sermaye: 1,03 milyar TL

İnternet Adresi

<https://emlakkatilim.com.tr/>

Banka, 03/06/1926 tarihinde “Emlak ve Eytam Bankası” adı altında kurulmuş olup çeşitli yeniden yapılandırmaların ardından konut, dış ticaret ve denizcilik sektörlerinde sektör bankası görevini üstlenmiştir.

4603 sayılı Kanun kapsamında istihsal edilen 2001/2202 sayılı BKK ile Türkiye Emlak Bankası A.Ş.’nin bankacılık dışında kalan mal varlıkları ve iştiraklerinin tüm hak ve yükümlülükleriyle TOKİ’ye devri düzenlenmiştir.

2001 yılında 4603 sayılı Kanun’da yapılan değişiklikle ayrıca, Bankanın 2001/2202 sayılı BKK’da devri öngörülen varlıkları ile kanuni takibe intikal etmiş alacakları ve yuva kredileri hariç tüm aktiflerinin, bankaların yönetim kurullarının kendi aralarında düzenleyecekleri protokol doğrultusunda, protokole konu bütün hak, alacak ve borçların, alacaklıların rızası veya sair herhangi bir işleme gerek kalmaksızın T.C. Ziraat Bankası A.Ş. veya T. Halk Bankası A.Ş.’ye devredilmesine karar verilmiş ve 14/09/2001 tarihindeki olağanüstü genel kurul kararı ile tasfiye süreci başlamıştır.

16 yıllık tasfiye sürecinin sonunda, 27/05/2017 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 7020 sayılı Kanun’un 12. maddesi ile 4603 sayılı

Kanun’a ek madde eklenmiş Bankanın tasfiye sürecinden çıkarılmasına karar verilmiştir. Banka 21/03/2019 itibarıyla katılım bankacılığı faaliyetine başlamıştır.

Banka Sayıştay denetimine tabidir.

Önemli Gelişmeler

2021 yıl sonu itibarıyla, bir önceki yıl sonuna göre, şube sayısı 50’den 70’e, personel sayısı, 814’ten 1.107’ye yükselmiştir.

Kentsel dönüşümün finansmanına dönük yeni iş modelleri (Güçlendirme, Yerinde Dönüşüm, Yerinde Birebir Dönüşüm ve Alansal Dönüşüm) tasarlanarak hayata geçirilmiştir.

Mali Durum

2021 yılında, toplanan fonlar %129,5 artış ile 26,8 milyar TL olurken, kullanılan fonlar %61,1 artış ile 21,9 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Bankanın 2021 yıl sonu itibarıyla aktif toplamı %90,1 artarak 38,7 milyar TL’ye, özkaynakları %12,3 artışla 1,7 milyar TL’ye, likit aktifleri %76,9 artışla 7,8 milyar TL’ye ulaşmıştır.

2021 yılında yurt içinde ihraç etmiş olduğu kira sertifikası ihraç hacmi bir önceki yıla kıyasla %170’lik bir artışla yaklaşık 12,9 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Finansal Büyüklükler (milyon TL)				
Toplam Aktifler	9.282	20.390	38.760	90,1
Toplam Krediler	5.730	13.599	21.907	61,1
Toplam Mevduat	5.953	11.677	26.793	129,5
Özkaynaklar	1.169	1.539	1.728	12,3
Net Kâr	45	81	143	76,5
Rasyolar (%)				
Krediler / Aktifler	61,7	66,7	56,5	
Sektördeki Aktif Payı	3,3	4,7	5,4	
Sektördeki Kredi Payı	4,2	6,1	6,1	
Takipteki Krediler / Krediler (Brüt)	3,2	1,3	0,8	
Sektördeki Mevduat Payı	2,8	3,6	4,8	
Mevduatın Krediye Dönüşün Oranı	103,9	85,9	122,3	
Faiz Gelirleri İçinde Kredilerin Payı	76,0	79,2	78,6	
Faiz Gelirleri İçinde Menkul Değerlerin Payı	22,7	19,4	18,5	
Faiz Dışı Gelir / Faiz Dışı Gider	25,0	32,5	43,9	
Aktif Kârlılığı	0,5	0,4	0,4	
Özkaynak Kârlılığı	3,9	5,3	8,3	
Sermaye Yeterlilik Oranı	63,6	28,3	27,8	

Kaynak: Türkiye Emlak Katılım Bankası

7.5. Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Raci KAYA (YK Başkanı)

Hakan ERTÜRK (YK Başkan V.)

İbrahim Halil ÖZTOP (Üye – Genel Müdür)

Salim Can KARAŞIKLI (Üye)

Turgay GEÇER (Üye)

Abdullah BAYAZIT (Üye)

Erdal ERDEM (Üye)

İlgili Bakanlık

HMB²⁹

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %99,08

Kayıtlı Sermaye Tavanı:10,0 milyar TL

Çıkarılmış Sermaye: 2 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.kalkinma.com.tr>

1975 yılında Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası (DESİYAB) unvanı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilgili kuruluşu olarak kurulmuştur. 1988 yılında Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. unvanını almıştır. 2017 yılında başlatılan Banka'nın yeniden yapılandırılma çalışmaları kapsamında Banka'nın, yüksek katma değerli ve teknolojik ürünlerin üretimini destekleyecek, gelişmiş ekonomilerde uygulanan, etkin ve verimli kalkınma bankacılığı faaliyeti yapılabilecek, esnek personel yapısına ve yönetim sistemine sahip olacak bir yapıya kavuşturulması hedeflenmiş, bu çerçevede hazırlanan 7147 sayılı Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun 24/10/2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Böylece 24/10/2018 tarihinden itibaren Banka, faaliyetlerine Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş. unvanı ile devam etmektedir.

Banka'nın amacı, Türkiye'nin kalkınması ve sürdürülebilir büyümesi için; bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılmasına yönelik yatırımları ve teknolojik gelişmeye katkı sağlayacak projeleri desteklemek, girişim sermayesinin gelişmesine katkıda bulunmak, fon kurmak, katılmak ve yönetmek, kredi vermek, iştirak etmek, proje finansmanı yapmak, kâr ortaklığı veya kiralama esaslı kredi işlemleri yapmak, yurt içi,

yurt dışı ve uluslararası ortak yatırımları finanse etmek ve danışmanlık hizmetleri de dâhil kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerini yerine getirmektir.

Banka, sanayi, turizm, enerji, eğitim, sağlık ve altyapı başta olmak üzere Türkiye'nin sürdürülebilir kalkınması için stratejik öneme sahip sektörlerde faaliyet gösteren firmalara finansman sağlayan, özel hukuk hükümlerine tabi, anonim şirket statüsünde bir kalkınma ve yatırım bankasıdır.

Banka Sayıştay Denetimine tabiidir.

Önemli Gelişmeler

2021 yılında, 100 milyon TL nakit ve 300 milyon TL iç kaynaklardan karşılanmak üzere toplam 400 milyon TL sermaye artışı gerçekleştirilerek, çıkarılmış sermaye 2 milyar TL'ye yükseltilmiştir.

Banka ile Japon Uluslararası İşbirliği Bankası (JBIC) arasında 170 milyon ABD doları tutarındaki GREEN III Kredisi Anlaşması 29/03/2021 tarihinde imzalanmıştır.

AİIB ile Banka arasında Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Kredisi'nin devamı niteliğindeki 100 milyon ABD doları tutarında ek kredi anlaşması 08/11/2021 tarihinde imzalanmıştır.

²⁹ 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2018/1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile HMB ilgili Bakanlık olarak belirlenmiştir.

Dünya Bankası ile jeotermal enerji projelerinin finansmanında kullanılmak üzere 150 milyon ABD doları tutarında kredi anlaşması 21/12/2021 tarihinde imzalanmıştır.

Banka ile Çin Kalkınma Bankası arasında enerji, altyapı, sağlık ve KOBİ finansmanı için 200 milyon ABD doları tutarında kredi anlaşması 28/12/2021 tarihinde imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

Banka 2021 yılında da TCMB kaynaklı, Yatırım Taahhütlü Avans Kredisini kullanırmaya devam etmiştir.

Mali Durum

Banka, 2021 yılında yatırımları desteklemeyi sürdürmüş olup 2020 yılında 20,4 milyar TL olan kredi büyüklüğünü %83,7 oranında bir büyüme ile 37,5 milyar TL'ye yükseltmiştir. 2021 yılında aktif büyüklüğü %72,3 oranında artarak 48,4 milyar TL'ye ulaşmıştır. Kaynaklarını reel ekonomiye aktarmayı hedefleyen Banka, %77,5 oranındaki krediler/toplam aktif oranı ile sektör ortalamasının (%57,5) üstünde yer almaktadır.

Bankanın aktifindeki büyüme, kârlılık oranlarına da olumlu yansımış, dönem net kârı önceki yıla göre %62,2 artarak 814 milyon TL seviyesine ulaşmıştır. Ayrıca Bankanın aktif kârlılığı %2,4, özkaynak kârlılığı ise %20,2 olarak gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Finansal Büyüklükler (milyon TL)				
Aktifler	19.376	28.073	48.381	72,3
Krediler	15.128	20.403	37.483	83,7
Takipteki Krediler	124	219	855	290,4
Özkaynaklar	2.356	3.588	4.463	24,4
Net Kâr	447	502	814	62,2
Rasyolar (%)				
Krediler / Aktifler	78,1	72,7	77,5	
Sektördeki Aktif Payı	0,4	0,5	0,5	
Sektördeki Kredi Payı	0,6	0,6	0,7	
Takipteki Krediler / Krediler (brüt)	0,8	1,1	2,3	
Faiz Gelirleri İçinde Kredilerin Payı	66,2	66,7	61,9	
Faiz Gelirleri İçinde Menkul D. Payı	9,5	15,5	15,0	
Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler	28,4	61,1	73,2	
Aktif Kârlılığı	2,6	2,2	2,4	
Özkaynak Kârlılığı	23,7	19,5	20,2	
Sermaye Yeterlilik Oranı	22,3	22,4	14,3	

(*)Takipteki krediler dahil toplam kredi bakiyelerini göstermektedir.

Kaynak: T. Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş.

7.6. Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Murat ZAMAN (YK Başkanı)
Rıza Tuna TURAGAY (YK Başkan V.)
Ali GÜNEY (Üye – Genel Müdür)
Duygu GÜVEN (Üye)
Nail OLPAK (Üye)
İsmail GÜLLE (Üye)
Fahriye Alev ARKAN (Üye)

İlgili Bakanlık

Ticaret Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Kayıtlı Sermaye Tavanı: 17,5 milyar TL
Çıkarılmış Sermaye: 13,8 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.eximbank.gov.tr>

1987 yılında kurulan Türk Eximbank'ın amacı; ihracatın geliştirilmesi, ihraç edilen mal ve hizmetlerin çeşitlendirilmesi, ihraç mallarına yeni pazarlar kazandırılması, ihracatçıların uluslararası ticarete paylarının artırılması ve girişimlerinde gerekli desteğin sağlanması, ihracatçılar ile yurt dışında faaliyet gösteren müteahhitler ve yatırımcılara uluslararası piyasalarda rekabet gücü ve güvence kazandırılması, yurt dışında yapılacak yatırımlar ile ihracat maksadına yönelik yatırım malları üretim ve satışının desteklenerek teşvik edilmesidir.

Banka, 25/03/1987 tarihli ve 3332 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 28/01/2013 tarihli ve 2013/4286 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile özel hukuk hükümlerine tabi olarak faaliyet göstermekte olup Sayıştay denetimine tabidir.

Önemli Gelişmeler

Türk Eximbank 2021 yıl sonu itibarıyla 3 Bölge Müdürlüğü, 22 Şube ve 10 İrtibat Bürosu ile 32 farklı noktada faaliyetlerine devam etmektedir.

Banka, 2021 yılında döviz kazandırıcı hizmet sektöründeki firmalara yönelik olarak, vadeli

alacaklarının sigortalandığı Kısa Vadeli Hizmet Sigortasını uygulamaya almıştır. Banka finansal kiralama işlemlerine yönelik kredi programlarında vade seçeneklerini artırmış, TL kredi imkânı sağlamış ve katılım bankaları aracılığıyla da kredi kullanımına imkân sağlamıştır.

Banka ile Asya Altyapı Yatırım Bankası arasında pandemiden olumsuz etkilenen ihracatçıların işletme sermayesi ihtiyaçlarının karşılanabilmesi amacıyla 250 milyon ABD doları tutarında fon temini anlaşması imzalanmıştır.

Banka, 2021 yılında 22,5 milyar ABD doları nakdi kredi ve 23,6 milyar ABD doları sigorta olmak üzere toplam 46,1 milyar ABD doları ihracat desteği sağlamıştır.

İhracatçıların finansmana erişimini kolaylaştırmak ve teminat sorunlarının çözümüne katkı sağlamak amacıyla Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Türk Eximbank ortaklığıyla İhracatı Geliştirme A.Ş. kurulmuştur. İhracatçılara hesap açılarak, yurt dışı ihracat bedellerinin alındığı, kredi borçlarını kapattıkları ve havale işlemi yaptıkları "Müstakriz Fon" ürünü devreye alınmıştır.

Mali Durum

Banka'nın 2021 yılında ödenmiş sermayesi 9,3 milyar TL'den 13,8 milyar TL'ye yükseltilmiştir. Türk Eximbank'ın 31/12/2021 tarihi itibarıyla bilanço büyüklüğü 322,4 milyar TL düzeyindedir. Krediler/Aktifler oranı %89,4 olup krediler %60,9 artışla 288,1 milyar TL'ye ulaşmıştır. Tahsili gecikmiş alacakların toplam kredilere oranı %0,2 ile sektör ortalamasının altındadır.

Türk Eximbank'ın 322,4 milyar TL olan toplam pasiflerinin %93'ü (300 milyar TL) yabancı kaynaklardan, %4,5'i (14,6 milyar TL) özkaynaklardan, %2,5'i (7,8 milyar TL) ise karşılıklar ve diğer pasiflerden oluşmaktadır.

Banka'nın 2021 yılı kârı 3,1 milyar TL'dir. Bu dönemde Banka'nın aktif kârlılığı %1,2, özkaynak kârlılığı %29,1 ve sermaye yeterliliği rasyosu %18,02 olarak gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Finansal Büyüklükler (milyon TL)				
Toplam Aktifler	162.883	204.724	322.377	57,5
Toplam Krediler	143.360	179.035	288.125	60,9
Özkaynaklar	9.080	11.413	14.550	27,4
Net Kâr	1.432	1.511	3.107	105,6
Rasyolar (%)				
Krediler / Aktifler	88,0	87,4	89,4	
Takipteki Krediler / Krediler (Brüt)	0,4	0,3	0,2	
Kalkınma ve Yatırım Banklarındaki Aktif Payı	53,9	52,8	52,3	
Kalkınma ve Yatırım Banklarındaki Kredi Payı	67,9	68,1	69,9	
Bankacılık Sistemindeki Aktif Payı	3,6	3,4	3,5	
Bankacılık Sistemindeki Kredi Payı	5,4	5,0	5,9	
Sermaye Yeterlilik Oranı	19,1	20,0	18,0	

Kaynak: Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.

7.7. İller Bankası A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Ertan YETİM (YK Başkanı)
Dr. İlker EREN (YK Başkan V.)
Yusuf BÜYÜK (Üye – Genel Müdür)
Mücahit DEMİRTAŞ (Üye)
Hasan SUVER (Üye)
Rahmi METİN (Üye)
Av. Hakan AKKAŞ (Üye)

İlgili Bakanlık

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: 0³⁰
Nominal Sermaye: 30 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 22,5 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.ilbank.gov.tr>

İller Bankası 11/06/1933 tarihli ve 2301 sayılı Kanun’la “Belediyeler Bankası” olarak kurulmuş, 13/06/1945 tarihli ve 4759 sayılı “İller Bankası Kanunu” ile hem bankanın adı hem de görev, yetki ve sorumlulukları değiştirilerek yeni bir hukuki statü oluşturulmuştur. 26/01/2011 tarihli ve 6107 sayılı “İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun” ile anonim şirket statüsü kazanmıştır.

Banka, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip, mevduat toplama yetkisi bulunmayan bir kalkınma ve yatırım bankası statüsündedir. Banka’nın amacı;

- İl özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile münhasıran bunların üye oldukları mahalli idare birliklerinin finansman ihtiyacını karşılamak,
- Bu idarelerin sınırları içinde yaşayan halkın mahalli müşterek hizmetlerine ilişkin projeler geliştirmek,
- Danışmanlık hizmeti vermek ve teknik mahiyetteki kentsel projeler ile alt ve üstyapı işlerinin yapılmasına yardımcı olmak ve
- Her türlü kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerini yerine getirmek

olarak belirlenmiştir.

Banka Sayıştay denetimine tabidir.

Önemli Gelişmeler

Banka, 2021 yılı içerisinde; yerel yönetimlere 8,9 milyar TL kaynak aktarmıştır. Bu miktarın, 5,5 milyar TL’sini özkaynaklardan kredi olarak kullandırmış, kalan kısmını ise fon, hibe ve dış kaynaklardan karşılamıştır. Banka yatırım programının dışında, yerel yönetimlerce talep edilen işlere kredi tahsis edilmek sureti ile ortak idarelerin kanalizasyon, içme suyu, harita, imar, yenilenebilir enerji, kamulaştırma, raylı ulaşım sistemi, yol yapımı, kavşak düzenlemesi, alt-üst geçit ve kentsel dönüşüm projelerini gerçekleştirmeleri sağlanmaktadır.

İller Bankası; Dünya Bankası, Fransız Kalkınma Ajansı, Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı, Avrupa Yatırım Bankası ve İslam Kalkınma Bankası başta olmak üzere uluslararası kurum ve kuruluşlar ile geliştirdiği işbirlikleri kapsamında sağladığı uzun vadeli ve düşük faizli dış kaynakları yerel yönetimlerin yatırım ihtiyaçlarına yönlendirmeye devam etmektedir.

³⁰ İller Bankasının ortakları belediyeler ve il özel idareleridir.

Mali Durum

Bankanın aktif büyüklüğü 2021 yılında 62,9 milyar TL'ye yükselerek önceki yıla göre yaklaşık %34,3 oranında artış göstermiştir. Aktif büyüklük içerisindeki en büyük kalemi krediler oluşturmaktadır. 2021 yılında kredi portföyü %14,7 oranında artışla 33,9 milyar TL'ye yükselmiştir.

Banka nakit mevcudundaki artışı nedeniyle, bankalardan alınan faizler yükselmiş, kredilerden alınan faizlerin toplam faiz gelirlerine oranı %52,9'a gerilemiştir.

Bankanın pasif yapısının büyük kısmını özkaynaklar oluşturmaktadır. 2020 yıl sonu itibarıyla 24,1 milyar TL olan özkaynak toplamı, 2021 yıl sonu itibarıyla 28,4 milyar TL'ye yükselmiştir. Nominal sermayesi 30 milyar TL olan Banka'nın 2020 yıl sonu itibarıyla 19,3 milyar TL olan ödenmiş sermayesi 2021 yılı sonunda 22,5 milyar TL'ye yükselmiştir. Banka'nın net kârı 2021 yılında %28,1 artarak 2,7 milyar TL'ye ulaşmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Finansal Büyüklükler (milyon TL)				
Toplam Aktifler	36.088	46.879	62.936	34,3
Toplam Krediler	28.414	29.588	33.948	14,7
Özkaynaklar	20.955	24.132	28.381	17,6
Net Kâr	1.782	2.073	2.656	28,1
Rasyolar (%)				
Krediler / Aktifler	78,7	63,1	53,9	
Sektördeki Aktif Payı	0,9	0,5	0,7	
Sektördeki Kredi Payı	1,0	0,8	0,7	
Faiz Gelirleri İçinde Kredilerin Payı	92,3	81,1	52,9	
Faiz Dışı Gelir / Faiz Dışı Gider	19,7	23,4	26,6	
Aktif Kârlılığı	4,9	4,4	4,2	
Özkaynak Kârlılığı	8,5	8,6	9,4	
Net Faiz Marjı	8,1	7,0	6,9	
Sermaye Yeterlilik Oranı	46,0	45,5	40,6	

Kaynak: İller Bankası

7.8. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

Banka Meclisi Üyeleri

Prof. Dr. Şahap KAVCIOĞLU (Başkan)
 Prof. Dr. Nurullah GENÇ (Üye)
 Derya YÜCEL (Üye)
 Prof. Dr. Başak TANINMIŞ YÜCEMEMİŞ (Üye)
 Mehmet AKTAŞ (Üye)
 Prof. Dr. Elif HAYKIR HOBİKOĞLU (Üye)
 Ertan AYDIN (Üye)

İlgili Bakanlık

HMB³¹

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %55,12
 Nominal Sermaye: 25 bin TL
 Ödenmiş Sermaye: 25 bin TL

İnternet Adresi

<http://www.tcmb.gov.tr>

TCMB, 30/06/1930 tarihinde anonim şirket statüsünde kurulmuş ve 03/10/1931 tarihinde Ankara'da faaliyetlerine başlamıştır.

TCMB'nin sermayesi 25 bin Türk lirası olup hisseleri (A), (B), (C) ve (D) sınıflarına ayrılmıştır. (A) sınıfı hisse senetleri, TCMB sermayesinin %51'inden aşağı düşmemek koşuluyla münhasıran Hazine'ye aittir. (B) sınıfı hisse senetleri, Türkiye'de faaliyette bulunan millî bankalara, (C) sınıfı hisse senetleri, millî bankalar dışında kalan diğer bankalarla imtiyazlı şirketlere, (D) sınıfı hisse senetleri ise Türk ticaret müesseselerine ve Türk vatandaşlığını haiz tüzel ve gerçek kişilere tahsis edilmiştir. 2021 yılı sonu itibarıyla, toplam hisseler içinde; (A) sınıfı hisselerin payı %55,12, (B) sınıfı hisselerin payı %23,25, (C) sınıfı hisselerin payı %2,51 ve (D) sınıfı hisselerin payı ise %19,12'dir.

Türkiye'de TBMM'ye ait olan para basma yetkisi TBMM tarafından süresiz olarak TCMB'ye devredilmiştir. Bu doğrultuda, ülkemizde banknot basma ve ihraç imtiyazı tek elden TCMB'ye aittir.

25/04/2001 tarihinde 1211 sayılı TCMB Kanunu'nda yapılan değişiklik ile TCMB'nin temel amacı fiyat istikrarını sağlamak olarak belirlenmiştir.

TCMB'ye, bu amaca yönelik para politikasını ve kullanacağı para politikası araçlarını doğrudan belirleme yetkisi verilmiştir. Bu çerçevede TCMB araç bağımsızlığına sahiptir. Diğer yandan TCMB, finansal sistemde istikrarı sağlayıcı, para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almaktadır. Bununla birlikte TCMB, fiyat istikrarını sağlama amacı ile çelişmemek kaydıyla hükümetin büyüme ve istihdam politikalarını desteklemekle görevlendirilmiştir.

2021 yılı sonu itibarıyla, yurt içinde 18 Genel Müdürlüğü ve çeşitli illerde faaliyet gösteren 21 Şubesi; T.C. Dışişleri Bakanlığı yurt dışı teşkilatının Frankfurt, Londra, New York, Washington, Pekin, Tokyo, Doha ve Kuala Lumpur'daki temsilcilikleri bünyesinde ekonomi müşavirlikleri ve ataşelikleri, OECD Daimi Temsilciliği bulunan TCMB, toplam 3.623 personeli ile dünyadaki ve ülkemizdeki gelişmeleri yakından izleyerek politikalarını uygulamakta ve 1211 sayılı TCMB Kanunu ile kendisine verilen görev ve yetkiler çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmektedir.

³¹ 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2018/1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile HMB ilgili Bakanlık olarak belirlenmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Finansal Büyüklükler (milyon TL)				
Toplam Aktifler	786.013	1.243.995	2.496.216	100,7
Altın Mevcudu	160.904	319.703	499.485	56,2
Menkul Kıymetler	19.407	89.500	74.109	-17,2
Açık Piyasa İşlemleri - Alacaklar	11.527	99.344	377.160	279,9
Açık Piyasa İşlemleri - Borçlar	475	11	-	-100,0
Mevduat	488.705	853.888	1.893.247	121,7
Net Faiz Geliri	18.969	38.521	105.684	174,4
Net Kâr	44.733	34.498	57.483	66,6

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

BÖLÜM 8

2021
KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

DIĞER KAMU İŞLETMELERİ VE FONLAR

Birinci bölümde de ifade edildiği üzere, kamu işletmeleri, kamusal kaynakları kullanarak ekonomik alanda faaliyet gösteren merkezi veya mahalli idarelere ait işletmeleri ifade etmektedir. Dolayısıyla, merkezi veya mahalli idarelerin hâkim ortak oldukları şirketler ile yaptıkları işler ticari nitelik taşıyan, ancak şirket şeklinde örgütlenmemiş kuruluşlar kamu işletmesi olarak adlandırılabilir.

KİT'ler, özelleştirme programındaki kuruluşlar ve kamu sermayeli bankalar dışında kalan ve ülkemizde faaliyet gösteren, uluslararası tanımlamalar çerçevesinde kamu işletmesi olarak değerlendirilebilecek diğer kurum ve kuruluşlara yönelik bilgilere bu bölümde yer verilmiştir.

Bu bölümün temel amacı;

- ◆ 5018 sayılı “Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu” dışında kalan, ancak mevzuatımızda KİT olarak tanımlanmadığı için kamu sektörü içinde de raporlanmayan işletmeleri genel olarak tanıtmak,
- ◆ Kamu idareleri ile bu kurum ve kuruluşlar arasındaki mali ilişkilere dikkat çekmek ve
- ◆ Tüm kamu işletmelerine yönelik bir farkındalık yaratmaktır.

Bu bölümde yer verilen işletmelere ilişkin daha ayrıntılı verilere söz konusu işletmelerin internet siteleri üzerinden ve faaliyet raporlarından ulaşılabilmektedir.

8.1. Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi

Yönetim Kurulu Üyeleri

Muhsin DERE (YK Başkanı)
 Yasin AKDERE (YK Başkan V. ve Genel Müdür)
 Bilal DURDALI (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Prof. Dr. Ersan ASLAN (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Tuğgeneral Sıtkı VARLI (Üye – İlgili Bakanlık)
 Tuğgeneral Ergin DİNÇ (Üye – İlgili Bakanlık)
 Yunus SEZER (Üye – HMB)

İlgili Bakanlık

Milli Savunma Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 1,2 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 1,2 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.mkek.gov.tr>

Geçmiş 1832 yılında kurulmuş olan Tophane-i Amire Müşirliğine dayanan Kuruluş, 233 sayılı KHK kapsamında bir İDT olarak faaliyet göstermiştir. Kuruluşun ana görevi imalat sanayii alanında her çeşit silah, mühimmat, patlayıcı madde, makine, teçhizat ve malzeme imalat kapasitelerini kârlılık ve verimlilik esaslarını göz önüne alarak planlamak ve bunları ekonomik bir şekilde üretmek ve pazarlamaktır.

Önemli Gelişmeler

Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu 03/07/2021 tarihinde 7330 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesiyle birlikte Kamu İktisadi Teşebbüsü statüsünden ayrılmış ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi Millî Savunma Bakanlığı ile ilgilendirilmiş olarak Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi unvanıyla bir kamu şirketi statüsünde yapılanmıştır.

Yoğun teknoloji kullanımı gerektiren bir sektörde faaliyet gösteren Kurum için kritik ve nitelikli personelin istihdamının sağlanması, uluslararası ve yerli savunma sanayii firmalarıyla ortaklık ve iş birliği yapılması, Ar-Ge'ye ağırlık verilerek ürün çeşitliğinin sağlanması ve ihracatın artırılması adına Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun, Makine ve Kimya

Endüstrisi Anonim Şirketi olarak devletin denetimi altında daha esnek, etkin, verimli, modern ve dinamik bir yapıya kavuşturulması amaçlanmıştır.

Şirket, ülkemizin ihtiyaç duyduğu Enerjetik Malzeme üretimini %100 milli teknoloji ve yerli sermaye ile gerçekleştirmek amacıyla hayata geçirdiği üretim tesisi ile uçak bombalarında, roketlerde ve topçu mühimmatında kullanılan RDX-HMX-CMX gibi kritik kimyasallarda yurt dışına bağımlılığı ortadan kaldırmıştır. Deniz Kuvvetlerimizin ihtiyacı olan ve milli savaş gemimiz MİLGEM'lerin vurucu gücünü oluşturan 76/62mm Deniz Topu Tasarım Doğrulama atışlı testlerine başlanmıştır.

E-ZMA projesi kapsamında; Türk Silahlı Kuvvetlerinin envanterinde bulunan zırhlı personel taşıyıcılarına Hibrit Tahrik Sisteminde yer alan alt komplelerin entegrasyonları tamamlanmıştır. E-ZMA IDEF 2021 Fuarında sergilenmiştir. 25 mm silah kulesinin tasarımı tamamlanmış, E-ZMA Kabul testlerine başlanmıştır.

Ürün Kalifikasyon Testleri başarıyla tamamlanan, Havadan Taşınabilir 105 mm Hafif Çekili Obüs

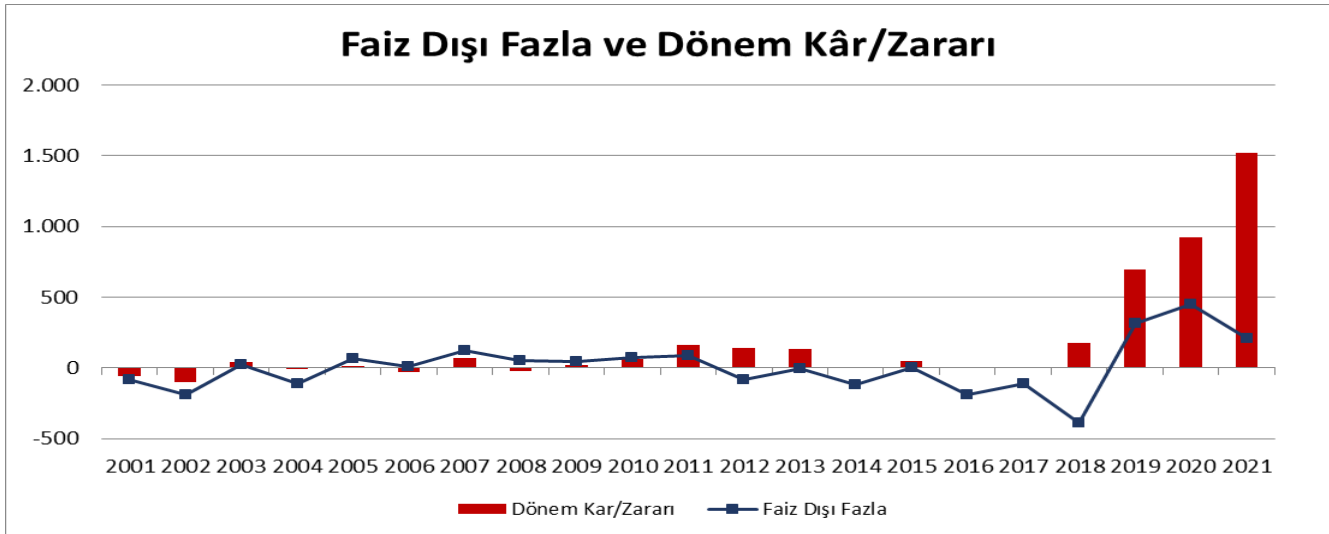
(BORAN) projesi kapsamında; 7 adet pilot kafiye üretimleri tamamlanmış olup kabul testlerine başlanacaktır.

Mali Durum

Kuruluş, savunma sektöründe yaşanan gelişmeler kaynaklı 2020 yılında yakaladığı kârlılığı, 2021 yılında da devam ettirmiştir. Kuruluş 2021 yılında 1,4 milyar TL dönem net kârı elde etmiştir. Kuruluşun 2021 yılı faaliyet kârı 2020 yılına göre %21,8 oranında artış göstererek 1,3 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	2.592,1	3.113,6	4.198,9	34,9
Satışların Maliyeti	1.246,6	1.548,5	2.198,5	42,0
Faaliyet Giderleri	431,7	508,3	703,3	38,4
Faaliyet Kâr Zararı	907,1	1.044,9	1.272,9	21,8
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	----
Dönem Kâr Zararı	694,8	925,8	1.789,8	93,3
Bilanço				
Dönen Varlıklar	2.807,8	3.268,1	5.850,4	79,0
Stok	1.168,8	1.443,7	2.218,8	53,7
Duran Varlıklar	1.049,5	1.056,0	2.008,6	90,2
Aktif Toplamı	3.857,2	4.324,0	7.859,1	81,8
KV Yabancı Kaynaklar	634,2	759,0	2.588,4	241,0
UV Yabancı Kaynaklar	1.555,1	1.166,6	953,7	-18,2
Özkaynaklar	1.667,9	2.398,4	4.317,0	80,0
Rasyolar				
Cari Oran	4,43	4,31	2,26	-47,6
Asit Test Oranı	2,58	2,40	1,40	-41,5
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	111,0	133,5	201,7	51,1
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	352,8	362,6	503,7	38,9
Özsermaye Getiri Oranı %	30,98	29,53	32,85	11,2
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	5.586	5.469	2.777	-49,2
Toplam İstihdam Gideri	692,8	767,9	295,8	-61,5
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	----
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	----
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	464,0	569,3	1.511,7	165,5
Personel Başına Gider (Bin TL)	223,2	283,1	253,2	-10,6
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	162,4	191,1	458,0	139,7
Diğer				
Yatırım Harcaması	56,1	175,0	452,4	158,5
Faiz Dışı Fazla	318,2	451,2	207,7	-54,0

Kaynak: MKE A.Ş., HMB

8.2. Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Mükremin KARA (YK Başkanı)
 Mehmet AKTAŞ (YK Başkan V.)
 Mehmet Ragıp İMAMOĞLU (Üye)
 Hakan GÜLTEN (Üye)
 Onur Alkın KALKAVAN (Üye)

İlgili Bakanlık

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 5 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 2,1 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.ptt.gov.tr>

1840 yılından bu yana faaliyette bulunan ve zaman içinde hukuki statüsünde çeşitli değişiklikler meydana gelen PTT, 01/05/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu ile 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında KHK kapsamında çıkarılmış ve mevcut statüsünü kazanmıştır. 24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı BKK ile 11/12/2018 tarihli ve 463 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca PTT hisseleri TVF'ye devredilmiştir.

6475 sayılı Kanun'a göre PTT; yurt içinde ve yurt dışında her türlü taşımacılık hizmetlerini de içerecek şekilde posta, koli, kargo ve lojistik hizmetleri, pul basımı ve satımı, denetlemeye ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'na tabi olmaksızın, anılan Kanun kapsamında belirtilen faaliyet konuları ile ilgili olarak bankalarla yapacağı sözleşmeler doğrultusunda bankalara destek hizmeti, parasal posta hizmeti, ödeme hizmeti sunma, adres bilgi kayıt sistemi ve elektronik sertifika hizmet sağlayıcılığı, elektronik ortam dâhil her türlü tebligat ve telgraf hizmetine ilişkin faaliyetler, 20/06/1984 tarihli ve 3028 sayılı Yabancı Resmî Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesinin Tasdikinın Uygun Olduğu Hakkında Kanun'la uygun bulunan Sözleşme uyarınca yetkili birimler tarafından onay şerhi (apostille) verilmiş belgelerin, kişisel verilerin korunması kaydıyla, elektronik or-

tamda ilgililere ulaştırılması için aracılık işlemleri ile esas sözleşmesinde belirlenen diğer faaliyetleri yürütmektedir.

PTT, evrensel posta hizmeti yükümlüsü olarak belirlenmiş olup 6475 sayılı Kanun uyarınca aşağıda yer alan hizmetler evrensel posta hizmet yükümlüsünün tekelinde bulunmaktadır:

a) Temel ücret göz önünde bulundurularak Kurumun önerisi ve Bakanlığın teklifi ile Cumhurbaşkanlığı tarafından ağırlığı veya ücreti belirlenen yurt içi ve yurt dışı haberleşme gönderilerinin kabulü, toplanması, işlenmesi, sevki, dağıtımı ve teslimi

b) 04/01/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun elektronik tebliğe ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 7201 sayılı Kanun ve diğer kanunlar kapsamındaki elektronik ortam dâhil her türlü tebliğin kabulü, toplanması, işlenmesi, sevki, dağıtımı ve teslimi

c) Barışta Türk Silahlı Kuvvetlerinin posta hizmetleri
 ç) Postada alınacak ücretleri gösteren posta pulları, kişisel pul, anma pulları, posta kartları ve ilk gün zarflarının bastırılıp satışa çıkarılması.

Önemli Gelişmeler

2021 yılında 317,4 milyon adet yurt içi, 7,9 milyon adet yurt dışı olmak üzere toplam 325,4 milyon adet posta gönderisi kabul edilmiştir. Yurt içi ve yurt dışı kargo gönderiler toplamında 2021 yılında 2020

yılına göre %5,87 azalış ile 147,8 milyon adet kabul yapılmıştır.

PTT tarafından bucak, belde, köy ile büyükşehir statüsünde olan illerde, ilçe belediye sınırları içinde kalan ve yerleşim özellikleri bakımından kaymakamlığın bulunduğu yer ile bütünlük arz etmeyen mahallerin idari sınırlarındaki yerleşim birimlerinde yaşayan vatandaşlara 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu'nun 13. maddesi gereğince; posta hizmetlerinin etkin, verimli, kaliteli ve süratli bir şekilde ve karşılanabilir bir ücretle ülkenin her yerinde sunulması amacıyla 37.713 yerleşim birimine haftada 1-6 seferli olmak üzere kabul ve dağıtım hizmeti yapılmaktadır. 2021 yılında toplam 3,7 milyon adet 20 farklı konuda anma pulu, 48,5 milyon adet 2 farklı konuda resmi posta pulu, 16 milyon adet 2 farklı konuda sürekli posta pulu tedavüle sunulmuştur. Bu kapsamda 22 farklı konuda ilkgün zarfı satışa sunulmuş, 22 farklı konuda ilkgün damgası hazırlanarak uygun olan PTT iş yerlerinde kullanılmıştır.

01 Ocak 2019 tarihi itibarıyla devreye alınan Ulusal Elektronik Tebligat Hizmeti ve E-Apostil Sistemi 2021 yılında da hizmet vermeye devam etmiştir.

29 Nisan 2017 tarihinde yayımlanan 690 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 68., 69., 70. ve 71. maddelerinde; 6493 sayılı Ödeme ve Menkul

Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkındaki Kanun'da yapılan değişikliklerle PTT, mevcutta ödeme hizmet sağlayıcı olmasına ilave olarak e-Para kuruluşu olarak tanımlanmış olup bu çerçevede gerekli altyapı çalışmalarına başlanmıştır.

2021 yılında 37 adet yeni iş yeri (17 adet şube, 20 adet acentelik) açılmış, 292 adet montaj, demontaj ve yer değişikliği içeren PttMatik işlemi yapılmış ve 49 adet Kargomat kurulumu gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 8 adet merkez ve 24 adet şube olmak üzere 32 iş yerinin de tadilatı tamamlanmıştır.

Pazarlama faaliyetleri için başmüdürlüklerde görevli pazarlama ekibinde yer alan personel sayısı 199'dur. Saha aktiviteleri, görevli personel aktivitelerinin yanı sıra yazılı ve görsel medya uygulamaları ve kampanyalar ile desteklenmektedir. 2021 yılında 30.334 müşteri görüşmesi gerçekleştirilerek 11.493 adet yeni kargo sözleşmesi imzalanarak müşteri kazanımı sağlanmıştır.

Mali Durum

2021 yılında PTT'nin brüt satış gelirleri bir önceki yıla göre %21,3 artarak yaklaşık 6,4 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılına göre satışların maliyetinde %12,3 ve faaliyet giderlerinde %20,6 artış meydana gelmiştir. Kuruluşun dönem zararı 387 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	4.356	5.262	6.380	21,3
Satışların Maliyeti	3.638	4.210	4.728	12,3
Faaliyet Giderleri	1.760	2.052	2.475	20,6
Faaliyet Kâr Zararı	-1.044	-1.005	-827	17,8
Finansman Giderleri	0	0	0,95	----
Dönem Kâr Zararı	-1.218	-741	-387	47,7
Bilanço				
Dönen Varlıklar	1.466	3.063	2.721	-11,2
Duran Varlıklar	3.859	3.515	3.733	6,2
Aktif Toplamı	5.324	6.578	6.454	-1,9
KV Yabancı Kaynaklar	3.763	5.765	5.903	2,4
UV Yabancı Kaynaklar	47	39	164	319,1
Özkaynaklar	1.515	774	387	-50,1
Rasyolar				
Cari Oran	0,39	0,53	0,46	-13,2
Asit Test Oranı	0,35	0,52	0,45	-13,5
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı	26.672	25.303	24.284	-4,0
Toplam İstihdam Gideri	2.373	2.575	2.830	9,9

Kaynak: PTT A.Ş.

8.3. Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Prof. Dr. Kemal YÜKSEK (YK Başkanı)

Dr. Ali Taha KOÇ (YK Başkanı V.)

Prof. Dr. İbrahim KALIN (Üye)

Dr. Şuayip BİRİNCİ (Üye)

İbrahim EREN (Üye)

İbrahim KOLCU (Üye)

Dr. Yunus Emre AYÖZEN (Üye)

Dr. Yalçın EYİGÜN (Üye)

İlgili Bakanlık

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 2,9 milyar TL

Ödenmiş Sermaye: 2,9 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.turksat.com.tr>

Türk Telekomünikasyon A.Ş. tarafından yürütülen uydu haberleşme hizmetlerinin yeni bir şirket altında yürütülmesi amacıyla, 406 sayılı Kanun'da değişiklik yapan 5189 sayılı Kanun ile kurulan TÜRKSAT, 22/07/2004 tarihinde faaliyete geçmiştir. 24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı BKK ile TÜRKSAT'ın sermayesinde bulunan Hazineye ait hisselerin tamamının TVF'ye aktarılmasına karar verilmiştir. Söz konusu değişiklik 10/04/2017 tarihli Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanmıştır.

TÜRKSAT, 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu uyarınca ulusal egemenlik kapsamındaki uydu yörünge pozisyonlarının hakları, yönetimi ve işletme yetkisine sahip olmak ve bununla ilgili yükümlülükleri yerine getirmek, adına kayıtlı ve diğer operatörlere ait uyduları işletmeye vermek ya da verilmesini sağlamak, bu uyduları işletmek, ulusal ve yabancı operatörlere ait uydular üzerinden haberleşme ve iletim altyapısını kurmak, bilgi ve iletişim teknolojileri alanında her türlü faaliyette bulunmak, işletmek ve ticari faaliyette bulunmak üzere kurulmuştur. Uydular üzerinden sağladığı doğrudan TV yayınları, kırsal

alan telefon haberleşmesi, acil durum haberleşmesi ve kurumsal ağ hizmetlerinin yanı sıra TÜRKSAT, kablo TV ve genişbant internet hizmeti sunmaktadır. Ayrıca, e-Devlet kapısının kurulması ile işletilmesi görevlerini de yürütmektedir.

Önemli Gelişmeler

08/01/2021 tarihinde TÜRKSAT 5A uydusu ve 19/12/2021 tarihinde TÜRKSAT 5B uydusu uzaya gönderilmiştir. TÜRKSAT 5A uydusunun hizmet vermeye başlamasıyla Şirket tarihinde ilk kez üç farklı yörüngede kendi uydularını işletir hale gelmiştir. Ayrıca, 05/07/2021 tarihinde SpaceX firması ile Türksat 6A uydusu fırlatma hizmetleri temini sözleşmesi imzalanmış olup uydunun 2023 yılı içerisinde uzaya fırlatılması hedeflenmektedir.

2021 yılında toplam 143 adet bilişim projesi gerçekleştirilmiştir. 2021 yılı sonu itibarıyla 2008 yılında faaliyete geçen e-Devlet Kapısı'ndan 860'dan fazla kuruma ait 6.452 adet elektronik hizmet, yaklaşık 58 milyon aktif kullanıcının hizmetine sunulmuştur.

2021 yılı sonu itibarıyla TÜRKSAT uyduları üzerinden 448 TV Kanalı yayın yapmakta olup söz konusu kanalların 1'i 8K, 2'si 4K ve 218 adedi HD kanallardır.

Mali Durum

TÜRKSAT'ın 2021 yılı toplam satışları yaklaşık 3 milyar TL olarak gerçekleşirken esas faaliyet kârı 2021 yılında bir önceki yıla kıyasla %24 oranında bir artışla 1,2 milyar TL'ye yükselmiştir.

Ayrıca, Uydu gelirleri, yıllık bazda %6,8, kablo gelirleri %26,9 ve bilişim gelirleri %33,9 oranında artış göstermiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	1.773	2.495	3.043	22,0
Satışların Maliyeti	1.113	1.553	1.875	20,7
Faaliyet Giderleri	265	221	512	40,0
Faaliyet Kâr Zararı	600	992	1.230	23,9
Finansman Giderleri	33	35	338	862,0
Dönem Kâr Zararı	620	1.017	1.650	106,2
Bilanço				
Dönen Varlıklar	1.293	1.575	2.116	34,0
Duran Varlıklar	4.548	6.278	10.031	60,0
Aktif Toplamı	5.840	7.853	12.147	55,0
KV Yabancı Kaynaklar	657	956	1.694	77,0
UV Yabancı Kaynaklar	1.599	2.478	4.283	73,0
Özkaynaklar	3.584	4.419	6.170	40,0
Rasyolar				
Cari Oran	1,97	1,65	1,25	-25,0
Asit Test Oranı	1,90	1,57	1,19	-25,0
Özsermaye Getiri Oranı %	0,13	0,18	0,27	44,0
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	1.024	1.012	1.179	15,1

Kaynak: TÜRKSAT ve HMB

8.4. Türkiye Radyo Televizyon Kurumu

Yönetim Kurulu Üyeleri

Prof. Dr. Ahmet ALBAYRAK (YK Başkanı)

Prof. Dr. Mehmet Zahid SOBACI (Üye –
Genel Müdür)

Doç. Dr. Oğuz GÖKSU (Üye)

Atakan YILMAZ (Üye)

Mücahid EKER (Üye)

Doç. Dr. Oğuzhan BİLGİN (Üye)

Hilal KAPLAN ÖĞÜT (Üye)

Meryem İlayda ATLAS ÇETİN (Üye)

Doç. Dr. Veysel KURT (Üye)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 182 milyon TL

Ödenmiş Sermaye: 182 milyon TL

İlgili İdare

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı

İnternet Adresi

<http://www.trt.net.tr>

1982 Anayasası'nın 133. maddesinin 3. fıkrası uyarınca Türkiye'nin kamu tüzel kişiliğini haiz ve kamusal nitelikteki tek yayın kuruluşu olan TRT, kamu adına radyo ve televizyon yayınlarını gerçekleştirmek amacıyla 1964 yılında kurulmuştur.

TRT Türkiye ve dünyadaki takipçilerine 18 televizyon kanalı, 17 radyo kanalı, 9 dijital platform, 4 basılı yayın ve 4 dijital uygulama üzerinden yayıncılık faaliyetleri ile ulaşmaktadır.

Önemli Gelişmeler

Türkiye'nin ilk olimpiik televizyon kanalı TRT Spor Yıldız, 19 Mayıs 2021 tarihinde yayın hayatına başlamıştır.

2021 yılında, 70'ten fazla ülkeye 39 adet içerik satışı gerçekleştirilmiştir.

2021 yılı Aralık ayı itibarıyla elektrik tüketim matrahı üzerinden Kuruluşa ayrılan pay kaldırılmıştır.

Mali Durum

Kamusal katkı gelirlerinin yanında ilan ve reklam gelirleri, haber ve program satış gelirleri ile marka ve lisans ürün gelirleri TRT'nin gelirlerini oluşturmaktadır. Bu kapsamda, 2021 yılında 3,4 milyar TL bandrol geliri, 1,3 milyar TL enerji payı geliri, 649,6 milyon TL ilan ve reklam geliri, 117,4 milyon TL program satış geliri elde edilmiştir. Kuruluşun toplam brüt satışı 5,6 milyar TL, satışlarının maliyeti 2,5 milyar TL, faaliyet giderleri ise 1,8 milyar TL olarak gerçekleşmiş olup Kuruluş 2021 yılını, bir önceki yıla göre %181,2 oranında artışla, 1,4 milyar TL kâr ile kapatmıştır.

4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluş ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Sermaye, kârın dağıtımı ve yedek akçe" başlıklı 546. maddesi uyarınca TRT dönem kârını dağıtmayıp bünyesinde bırakmaktadır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	3.170,0	4.197,5	5.643,4	34,5
Satışların Maliyeti	1.787,8	1.954,0	2.503,1	28,1
Faaliyet Giderleri	884,2	1.309,0	1.809,4	38,2
Faaliyet Kâr Zararı	483,5	908,1	1.270,5	39,9
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	386,1	496,5	1.396,3	181,2
Bilanço				
Dönen Varlıklar	1.155,7	2.206,9	3.499,1	58,6
Duran Varlıklar	2.434,3	2.717,9	3.084,6	13,5
Aktif Toplamı	3.590,0	4.924,9	6.583,7	33,7
KV Yabancı Kaynaklar	134,8	494,1	646,5	30,8
UV Yabancı Kaynaklar	69,3	586,8	735,4	25,3
Özkaynaklar	3.385,9	3.843,9	5.201,8	35,3
Rasyolar				
Cari Oran	8,6	4,5	5,4	21,2
Asit Test Oranı	8,4	4,4	5,4	21,8
Özsermaye Getiri Oranı %	11,4	12,9	26,8	107,8
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	6.868	7.810	8.253	5,7
Toplam İstihdam Gideri	808,6	1.129,5	1.458,3	29,1

Kaynak: TRT Genel Müdürlüğü

8.5. Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü

Yöneticiler

Yener YILDIRIM (Müdür)
Dr. Ayhan KOÇ (Müdür Yardımcısı)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 500 TL
Ödenmiş Sermaye: 500 TL

Bağlı Olduğu Bakanlık

Tarım ve Orman Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.aoc.gov.tr>

1925 yılında, ıslah için son derece elverişsiz olarak görülen bir arazide Mustafa Kemal ATATÜRK'ün kişisel mülkü olarak Ankara ve çevresini yeşillendirmek, modern tarım ve işletmecilik tekniklerini uygulayarak çevre çiftçilerine önderlik ve öğreticilik yapmak amaçları ile kurulan AOÇ, 1937 yılında Atatürk tarafından Hazineye bağışlanmıştır.

Hazineye intikalini müteakip çeşitli kurum ve kuruluşların bünyesinde faaliyet gösteren AOÇ, 24/3/1950 tarihli ve 5659 sayılı Kanun kapsamında Tarım ve Orman Bakanlığının bağlı kuruluşu olarak yapılandırılmıştır.³²

AOÇ Müdürlüğü, hâlihazırda tarla, bağ ve bahçe ziraatı, sığırcılık başta olmak üzere hayvancılık, süt, süt ürünleri, bal, meyve suyu vb.

ürünlerin üretim ve pazarlaması gibi alanlarda faaliyet göstermektedir.

Kuruluş, 233 sayılı KHK'nin "İstisnalar" başlıklı 58. maddesi ile anılan KHK hükümlerinden muaf olup ilgili mevzuat uyarınca Sayıştay ve TBMM'nin denetimine tabidir.

Mali Durum

2021 yılında Kuruluşun faaliyet kârı %46,9 oranında azalarak 3,5 milyon TL, dönem kârı ise %43,2 oranında azalarak 31,2 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

³² AOÇ Müdürlüğünün teşkilatına ilişkin hususlar 15/07/2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	99,9	103,4	115,7	11,9
Satışların Maliyeti	81,6	80,6	94,3	17
Faaliyet Giderleri	7,1	6,9	7,8	13
Faaliyet Kâr Zararı	3,9	6,6	3,5	-46,9
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	39,9	54,9	31,2	-43,2
Bilanço				
Dönen Varlıklar	172,7	214,6	245,1	14,2
Duran Varlıklar	26,1	25,7	28,1	9,3
Aktif Toplamı	198,8	240,3	273,2	13,7
KV Yabancı Kaynaklar	20,5	18,8	27,9	48,4
UV Yabancı Kaynaklar	5,0	5,5	5,9	7,3
Özkaynaklar	173,3	216,1	239,4	10,8
Rasyolar				
Cari Oran	8,4	11,4	8,8	-22,8
Asit Test Oranı	7,5	10,4	7,1	31,7
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	424	407	394	-3,2
Toplam İstihdam Gideri	39,9	40,9	58,2	42,3

Kaynak: AOÇ

8.6. Türk Hava Yolları A.O.

Yönetim Kurulu Üyeleri

M. İlker AYCI (YK Başkanı)
Prof. Dr. Mecit EŞ (YK Başkan V.)
Bilal EKŞİ (Genel Müdür ve Üye)
Doç. Dr. Murat ŞEKER (Üye)
M. Muzaffer AKPINAR (Üye)
Orhan BİRDAL (Üye)
Mithat Görkem AKSOY (Üye)
Dr. Fatmanur ALTUN (Üye)
Melih Şükrü ECERTAŞ (Üye)

İlgili İdare

TVF'nin Bağlı Olduğu İdare (Cumhurbaşkanlığı)

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı (A Grubu): %49,12
ÖİB Sermaye Payı (C Grubu): %0,01
Nominal Sermaye: 1,4 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 1,4 milyar TL

İnternet Adresi

<https://www.turkishairlines.com>

1933 yılında "Hava Yolları Devlet İşletmesi" adıyla kurulan THY, 1935 yılında Bayındırlık Bakanlığına; 1938 yılında ise "Devlet Hava Yolları Umum Müdürlüğü"ne dönüştürülerek Ulaştırma Bakanlığına bağlanmıştır. 1955 yılında Türk Hava Yolları adını alan Kuruluş, 1983 yılında "Devlet Havacılık ve Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü"nin bağlı ortaklığı haline getirilmiş ve 1984 yılında yürürlüğe giren 233 sayılı KHK ile KİK statüsüne kavuşmuştur. 1994 yılında özelleştirme kapsam ve programına alınan Kuruluşun, ÖYK'nın 03/02/2017 tarihli ve 2017/2 sayılı kararı ile TVF'ye devrine karar verilmiştir. %50,88'i halka arz edilmiş olan THY hisselerinin %49,12'si TVF'ye; bir adet C grubu hisse ise ÖİB'ye aittir.³³ Ana faaliyet konusu yurt içi ve yurt dışında yolcu ve kargo hava taşımacılığı yapmak olan THY'nin 6 adet bağlı ortaklığı, 12 adet de müşterek yönetime tabi ortaklığı bulunmaktadır.

Önemli Gelişmeler

2021 yıl sonu itibarıyla 20'si kargo olmak üzere toplam 370 uçaklık bir filoyla 128 ülkede 281 uluslararası ve 52 yurt içi olmak üzere dünya çapında 333 noktaya hizmet veren THY, dünyanın en fazla ülkesine ve dış hat noktasına uçan havayolu şirketi konumundadır.

2021 yılında, Covid-19 pandemisinin havacılık sektörü üzerindeki olumsuz etkilerinin azalmasıyla, taşınan yolcu sayısı, %60 artışla 45 milyona yükselerek 2019 yılının %60'ına ulaşmıştır. 2021 yılında yurt dışı yolcu sayısı 2020 yılına göre %74 artarken, yurt içi yolcu sayısındaki artış %46 olmuştur. Buna bağlı olarak toplam gelirler geçen yıla göre %59 artarak 10,7 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. 2021 yılındaki yolcu gelirleri toplam gelirin %60'ını oluştururken, kargo gelirleri geçen yıldaki payını koruyarak bu dönemde %38 seviyesinde gerçekteleşmiştir.

³³ THY'de kamu payı %50'nin altında olup yönetim kurulunun çoğunluğunun kamu temsilcisi olması nedeniyle uluslararası kamu işletmesi tanımı kapsamında Raporda yer verilmektedir.

Mali Durum

Pandemi sebebiyle operasyonel açıdan zorlu geçen 2020 yılı sonrasında, 2021 yılında THY'nin satış gelirleri bir önceki yıla kıyasla %109,6 artış göstererek 97,4 milyar TL'ye çıkmıştır. Buna bağlı olarak 2020 yılını 6,1 milyar TL dönem zararı ile kapatan Şirket, 2021 yılında 9,2 milyar TL dönem kârı elde etmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	75.118	46.448	97.378	109,6
Satışların Maliyeti	62.039	43.765	75.233	71,9
Faaliyet Kâr Zararı	5.042	-1.382	13.547	1.080,2
Dönem Kâr Zararı (Vergi Öncesi)	5.056	-6.101	9.191	250,6
Bilanço				
Dönen Varlıklar	28.339	30.659	65.797	114,6
Duran Varlıklar	118.532	156.743	287.911	83,7
Aktif Toplamı	146.871	187.402	353.708	88,7
KV Yabancı Kaynaklar	35.417	47.379	90.443	90,9
UV Yabancı Kaynaklar	70.659	100.512	172.615	71,7
Özkaynaklar	40.795	39.511	90.650	129,4
Rasyolar				
Cari Oran	0,80	0,65	0,73	11,9
Asit Test Oranı	0,75	0,66	0,70	4,4
Özsermaye Getiri Oranı %	0,13	-0,14	0,09	----
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Dönem Sonu)	29.491	28.668	27.532	-4,0

Kaynak: THY

8.7. Anadolu Ajansı

Yönetim Kurulu Üyeleri

Serdar KARAGÖZ (YK Başkanı – Genel Müdür)

Yusuf ÖZKIR (YK Başkan V.)

Hasan Nuri YAŞAR (Üye)

İsmail ÇAĞLAR (Üye)

Büşra KARADUMAN AKTUNA (Üye)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %47,75

Nominal Sermaye: 1 milyon TL

Ödenmiş Sermaye: 1 milyon TL

İlgili İdare

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı

İnternet Adresi

<http://www.aa.com.tr>

06/04/1920 tarihinde Mustafa Kemal ATATÜRK tarafından kurulan Anadolu Ajansı, 1925 yılında yapısal değişikliğe uğramış ve anonim şirket statüsüne kavuşmuştur. Zaman içerisindeki devirlerle Kurulustaki kamu payı %47,75 oranında tesis edilmiştir.

57 sayılı Anadolu Ajansının Malları ve Personeli Hakkında Kanun'a eklenen madde hükmü çerçevesinde, Anadolu Ajansının tüzel kişiliğinde bulunan %50,07'lik sermaye payı üzerinde HMB'nin intifa hakkı bulunmakta olup Anadolu Ajansının toplam %97,8'lik sermayesi HMB tarafından temsil edilmektedir.

Önemli Gelişmeler

24/07/2018 tarihli ve 30488 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 14 sayılı İletişim Başkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı ile ilişkilendirilmiştir.

13 dilde yayın yapan, 41 ülkede ofise ve 100 ülkede temsilciliğe sahip Anadolu Ajansı, 2021'de içerik üretimini bir önceki yıla kıyasla %10,1 oranında artırarak, yıllık 2,1 milyon içerik sayısına ulaşmıştır.

Mali Durum

2021 yılında Kuruluşun hasılatı bir önceki yıla göre yaklaşık %49 oranında, satışların maliyeti ise yaklaşık %29 oranında artmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Hasılat	437,7	332,4	462,0	38,7
Satışların Maliyeti	643,4	525,0	691,7	37,7
Brüt Kâr Zarar	-205,7	-192,6	-229,7	-19,2
Faaliyet Giderleri	104,2	116,3	98,4	-15,4
Faaliyet Kâr Zararı	32,0	14,3	20,5	43,3
Dönem Kâr Zararı (Vergi Öncesi)	36,6	14,9	46,1	210,0
Bilanço				
Dönen Varlıklar	103,8	88,6	215,8	143,4
Duran Varlıklar	88,2	113,0	179,8	59,1
Aktif Toplamı	192,0	201,6	395,6	96,1
KV Yabancı Kaynaklar	85,7	76,4	214,3	76,4
UV Yabancı Kaynaklar	65,4	77,1	125,8	77,1
Özkaynaklar	40,9	48,1	56,3	48,1

Kaynak: Anadolu Ajansı TMS/TFRS kapsamında hazırlanan finansal tablolar ve bağımsız denetim raporları

8.8. Borsa İstanbul A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Prof. Dr. Erişah ARICAN (YK Başkanı)
 Yunus ARINCI (YK Başkan Vekili)
 Korkmaz ERGUN (Genel Müdür)
 Metin KIRATLI (Üye)
 Prof. Dr. Fahrettin ALTUN (Üye)
 Ahmad Ali AL-HAMMADİ (Üye)
 Prof. Dr. Cem DEMİROĞLU (Üye)
 Işınsu KESTELLİ (Üye)
 Tefvik ERASLAN (Üye)

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %80,6
 Qh Oil Investments: %10
 Borsa İstanbul A.Ş.: %2,3
 Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB): %1,3
 Diğer: %5,8
 Nominal Sermaye: 423,2 milyon TL
 Ödenmiş Sermaye: 423,2 milyon TL

İnternet Adresi

<http://borsaistanbul.com/>

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 30/12/2012 tarihinde İMKB ile İAB tüzel kişilikleri başkaca bir işleme gerek kalmadan son bulmuş ve ticaret siciline resen tescil edilerek Borsa İstanbul A.Ş. kurulmuştur. Söz konusu yapılanma ile İMKB ile İAB bünyesinde bulunan piyasalar, Borsa İstanbul çatısı altına geçmiştir. Borsa İstanbul Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası ise 21/12/2012 tarihinde işleme başlamış olup 05/08/2013 tarihi itibarıyla İzmir'de kurulu Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsasının tüzel kişiliği son bulmuştur. Bu şekilde üç borsanın piyasaları Borsa İstanbul çatısı altında birleşmiştir.

Borsa İstanbul, esas sözleşmesinin 03/04/2013 tarihinde ticaret siciline tescil edilmesiyle faaliyet izni almıştır. 2021 yılı sonu itibarıyla Borsa İstanbul sermayesinin %80,6'lık payı, TVF'ye aittir.

Önemli Gelişmeler

2021 yılında Borsa İstanbul'da, 454 şirket hissesi senetleri işlem görmüş, piyasa değeri 2,2 trilyon TL'ye ulaşmıştır. 2021 yılında 52 yeni şirket hisselerinin kota alınmasıyla 21,6 milyar TL büyüklüğünde halka arz gerçekleşmiştir.

Türev ürünler piyasasında Dolar/Ons Gümüş,

Dolar/Ons Platin, Dolar/Ons Paladyum vadeli işlem sözleşmeleri; Fiziki Teslimatlı Dolar/TL vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ve 13 adet yeni pay vadeli işlem sözleşmeleri işlem görmeye başlamıştır.

Kıymetli madenler ve kıymetli taşlar piyasasında HMB ile birlikte, OECD Sorumlu Tedarik Zinciri Rehberi ışığında altın tedarikinde yeni düzenlemeler hayata geçirilmiştir. Üyeler ve rafineriler için daha önce gönüllülük esasına göre uygulanan sorumlu tedarik zinciri raporlamaları ve uyum kriterleri zorunlu hale getirilerek 2021 yılı içinde devreye alınmıştır. Yenibosna yerleşkesinde yer alan kıymetli maden saklama kasası içerisinde kıymetli madenlerin gümrük mevzuatı çerçevesinde saklanması amacı ile kurulmuş olan antrepo (BİSTANTREPO) faaliyete geçmiştir.

Kasım ayında Abu Dabi Menkul Kıymetler Borsası ile iş birliğine yönelik bir mutabakat zaptı imzalanmıştır.

Borsa İstanbul piyasalarında toplam işlem hacmi 2021 yılında 29,3 trilyon TL olmuştur. Toplam işlem hacminin %58,5'ini oluşturan Borçlanma Araçları Piyasasında 17,1 trilyon TL, Pay Piyasasında toplam 7,5 trilyon TL işlem hacmi gerçekleşmiştir. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasasında %55,4 artışla 4,5 trilyon TL işlem hacmi gerçekleşmiştir. Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası işlem hacmi ise 169 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılında da devam etmiş, bakiyeli pay senedi yatırımcı sayısı 2,4 milyona ulaşmıştır.

Mali Durum

Borsa İstanbul'un 2020 yılında 27,9 milyar TL olan aktif büyüklüğü, 2021 yılında %74,1 artışla 48,6 milyar TL'ye ulaşmıştır. 2020 yılında 4,6 milyar TL olarak gerçekleşen özkaynak büyüklüğü, 2021 yılı sonunda 6,1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

2021'de brüt satış gelirleri %35,5 oranında artarak 3,4 milyar TL'ye ulaşmıştır. 2021 yılı vergi öncesi kâr rakamı 2,8 milyar TL olup özsermaye getiri oranı %39'dur.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	%Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	1.991	2.477	3.355	35,5
Satışların Maliyeti	197	80	61	-23,5
Faaliyet Kâr Zararı	1.195	1.678	2.373	41,4
Dönem Kâr Zararı (Vergi Öncesi)	1.294	1.825	2.776	52,1
Bilanço				
Dönen Varlıklar	17.478	26.666	45.689	71,3
Duran Varlıklar	895	1.241	2.903	133,9
Aktif Toplamı	18.374	27.907	48.592	74,1
KV Yabancı Kaynaklar	14.692	23.179	42.455	83,2
UV Yabancı Kaynaklar	221	157	64	-59,5
Özkaynaklar	3.460	4.571	6.074	32,9
Rasyolar				
Cari Oran	1,2	1,2	1,1	-8,3
Asit Test Oranı	1,2	1,2	1,1	-8,3
Nakit Oranı	1,2	1,1	1,0	-9,1
Özsermaye Getiri Oranı (%)	33	36	39	8,3
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Dönem Sonu)	1.096	1.097	1.142	4,1

Kaynak: Borsa İstanbul A.Ş. konsolide TFRS finansal veriler.

8.9. Askeri Fabrika ve Tersane İşletme A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Muhsin DERE (YK Başkanı)

Şinasi TOĞROL (Üye)

Hüseyin DUMAN (Üye)

Mustafa KAYA (Üye)

Remzi ALBASAN (Üye)

Emre DİNÇER (Üye)

İmdat ERSOY (Üye)

İlgili Bakanlık

Milli Savunma Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 67 milyon TL

Ödenmiş Sermaye: 67 milyon TL

İnternet Adresi

<https://www.asfat.com.tr/>

ASFAT A.Ş. Millî Savunma Bakanlığı bünyesinde, 12/01/2018 tarihinde 1325 sayılı Kanun'a eklenen ek 12. madde ile kurulmuş olup sermayesinin tamamı kamuya aittir.

ASFAT, askerî fabrikalar ve askerî tersanelerin imkân ve kabiliyetlerini kullanarak, üretim planlaması çerçevesinde genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinden, kamu iktisadi teşebbüslerinden, yabancılar dâhil gerçek ve tüzel kişilerden sipariş almak veya bunların ihtiyaçları için teklif vermek, bu siparişler ve teklifler sebebiyle gerektiğinde müşterek imalat, tasarım, araştırma-geliştirme, ürün geliştirme faaliyetlerinde bulunmak ve askerî fabrikalar ve tersanelerin gelişimini ve modernizasyonunu sağlamak alanında faaliyet göstermektedir.

ASFAT, uluslararası tecrübeye sahip personel yapısı ve etkin organizasyonunun sağladığı dinamizmle Türk savunma endüstrisinin gelişimine ve ihracatına katkı sağlamayı sürdürmektedir. Kamu-özel sektör iş birliğinin sağladığı sinerji ile ömür devri yönetimini esas alarak, tasarım, üretim, eğitim, bakım-idame süreçlerinde, bir çözüm ortağı yaklaşımıyla tüm dost ve müttefik ülkelere yenilikçi çözümler sunmak-

tadır. Sermayesinin tamamı HMB'ye ait olan ASFAT'ın HMB'nin pay sahipliğine dayanan oy, yönetim, temsil, denetim gibi hak ve yetkileri Milli Savunma Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

Önemli Gelişmeler

15/08/2021 tarihinde Pakistan Denizaltı Savunma Harbi Keşif ve Karakol Gemisi (PN MİLGEM) Projesi 1'inci gemisi denize indirilmiştir.

Deniz Kuvvetleri Komutanlığının ihtiyacının karşılanması adına çok yüksek yerlilik oranıyla tasarlanıp üretimine başlanan 2 adet Açık Deniz Karakol Gemisi Projesi'nde birinci geminin sac kesim töreni 15/08/2021 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

ASFAT yükleniciliğinde inşası yapılan Kayseri konumlu FASBAT Uçak Bakım Merkezinin hizmete alınması ve retrofiti yapılan ilk A400M uçağının teslimi 08/07/2021 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Nahçıvan Askerî Fabrika Donatımı Projesi ile Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti Askerî Bakım-Onarım Tesisine yönelik bölüm-kısım planlamaları yapılmış ve tesisin makine, tezgâh ve diğer donanımlarının ASFAT tarafından sağlanması konusunda 29/12/2021 tarihinde sözleşme imzalanmıştır.

Mali Durum

Kuruluşun 2021 yılı faaliyet döneminde brüt satış gelirleri 837,7 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Kuruluşun 2021 yılı dönem kârı ise 158,2 milyon TL'ye ulaşmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER <i>(milyon TL)</i>	2019	2020	2021	%Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	27,0	429,4	837,7	95,1
Satışların Maliyeti	26,2	389,1	752,3	93,3
Faaliyet Kâr Zararı	-20,1	11,0	25,0	126,4
Dönem Kâr Zararı (Vergi Öncesi)	-0,1	13,1	158,2	1.107,6
Bilanço				
Dönen Varlıklar	977,9	2.960,2	7.157,6	141,8
Duran Varlıklar	10,8	80,0	125,5	56,8
Aktif Toplamı	988,7	3.040,1	7.283,1	139,6
KV Yabancı Kaynaklar	115,5	349,5	1.198,0	242,7
UV Yabancı Kaynaklar	815,2	2.622,7	5.946,7	126,7
Özkaynaklar	58,0	67,9	138,3	103,7
Rasyolar				
Cari Oran	8,5	8,5	5,9	-30,6
Asit Test Oranı	7,5	3,4	2,4	-29,4
Nakit Oranı	5,1	2,4	1,7	-29,2
Özsermaye Getiri Oranı (%)	0,0	0,2	1,1	450,0
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Dönem Sonu)	554	550	619	12,5

Kaynak: ASFAT A.Ş.

8.10. Uluslararası Sağlık Hizmetleri A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Doç. Dr. Tolga TOLUNAY (YK Başkanı)

Mehmet Ali KILIÇKAYA (YK Başkan V.)

Selami KILIÇ (Üye)

Mustafa TAŞDEMİR (Üye)

Ahmet TEKİN (Üye)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 314 milyon TL

Ödenmiş Sermaye: 314 milyon TL

İlgili Bakanlık

Sağlık Bakanlığı

İnternet Adresi

<https://www.ushas.com.tr/>

USHAŞ, uluslararası sağlık hizmetleri alanında Türkiye’de sunulan hizmetlerin tanıtımını yapmak, kamu ve özel sektörün sağlık turizmine yönelik faaliyetlerini desteklemek ve koordine etmek, uluslararası sağlık hizmetlerine ilişkin politika ve stratejiler ile hizmet sunum standartları ve akreditasyon kriterleri konusunda Bakanlığa önerilerde bulunmak üzere Sağlık Bakanlığı’nın ilgili kuruluşu olarak 663 sayılı Sağlık Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur.

USHAŞ’ın sermayesinin tamamı HMB’ye ait olup HMB’nin mülkiyet hakkı ile kâr payı hakkına hâle gelmemek ve pay sahipliğinden kaynaklanan bütün mali haklar HMB’de kalmak kaydıyla, USHAŞ’taki pay sahipliğine bağlı oy, yönetim, temsil, denetim gibi hak ve yetkiler Sağlık Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır. Ayrıca, USHAŞ’ın işletme bütçesinin onay sürecinde, HMB’nin uygun görüşü alınmaktadır.

Önemli Gelişmeler

Kuruluş, COVID-19 pandemisi sürecinde kişisel koruyucu ekipmanların piyasada yetkili alıcısı ve dağıtıcısı görevini üstlenmiştir. 2021 yılı içerisinde USHAŞ’a gelen tıbbi malzeme tedarik

talepleri havuzda kayıtlı üretici, ithalatçı ve ilaç deposu olmak üzere 265 adet tedarikçiden teklif alma usulü ile karşılanmıştır. Yıl içerisinde toplam 55 adet talep karşılanmıştır.

Ocak 2021 ayı itibarıyla İstanbul Başakşehir Çam ve Sakura Hastanesi bünyesinde yürütülmekte olan pilot uygulama modelinden yola çıkılarak kamu hastanelerinde Uluslararası Hasta Biriminin çalışma standartları ve süreçleri belirlenmiştir. Çalışmalar sonucunda 10/08/2021 tarihinde Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü ile 9 kamu hastanesini kapsayan hizmet alım protokolü imzalanmıştır. İstanbul Başakşehir Hastanesinde hedeflenen modele uygun Uluslararası Hasta Birimi yapısı oluşturulmuş, Ankara Şehir Hastanesinde ise vaka bazlı sağlık turizmi hizmeti gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede 750 adet uluslararası tıbbi hasta dosyası değerlendirilmiş ve sağlık turizmi hizmeti olarak 381 hastaya hizmet verilmiştir. Yıl içerisinde, Biosys Biyomedikal Mühendislik Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından geliştirilen, fikri, sınai, mülkiyet hakları Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı’na; üretim ve ticarileştirme hakları USHAŞ’a ait olan yerli ve milli Biyovent marka orta seviye yoğun bakım tipi mekanik ventilatörün satışları gerçekleştirilmiştir.

Mali Durum

Kuruluşun 2021 yılında 239,5 milyon TL brüt satış hasılatı, 39,4 milyon TL dönem kârı elde etmiştir. Kuruluş brüt satışları bir önceki yıla göre %89,1 oranında azalmıştır.

Covid-19 pandemisinin etkilerini azaltması sonucu Kuruluşun satmış olduğu ilaç, tıbbi malzeme, ventilatör, tanı kiti ve koruyucu sağlık ekipmanlarında azalma meydana gelmiş ve bu da brüt satışlarda azalmaya yol açmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	%Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	2,3	2.206,2	239,5	-89,1
Satışların Maliyeti	1,7	1.580,5	167,7	-89,4
Faaliyet Kâr Zararı	-2,4	398,9	-27,6	-106,9
Dönem Kâr Zararı (Vergi Öncesi)	-1,7	395,1	39,4	-90,0
Bilanço				
Dönen Varlıklar	9,8	465,7	394,4	-15,3
Duran Varlıklar	0,1	23,7	13,4	-43,5
Aktif Toplamı	9,9	489,4	407,8	-16,7
KV Yabancı Kaynaklar	1,6	173,1	55,4	-68,0
UV Yabancı Kaynaklar	0,0	0,0	0,7	----
Özkaynaklar	8,3	316,3	351,7	11,2
Rasyolar				
Cari Oran	6,0	2,7	7,1	163,0
Asit Test Oranı	5,9	2,3	6,5	182,6
Nakit Oranı	5,1	1,3	6,0	361,5
Özsermaye Getiri Oranı (%)	-0,2	1,0	0,1	-90,0
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Dönem Sonu)	20	69	77	11

Kaynak: USHAŞ

8.11. Türk Reasürans A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Dr. Ahmet GENÇ (YK Başkanı)
Ömer Faruk ÖZTÜRK (YK Başkan V.)
Zekiye Selva EREN (Genel Müdür)
Ayşe DİLBAY (Üye)
Dr. Cebrail TAŞKIN (Üye)
Prof. Dr. Cem DEMİROĞLU (Üye)
Dr. Fatih HASDEMİR (Üye)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 600 milyon TL
Ödenmiş Sermaye: 375 milyon TL

İnternet Adresi

<https://www.turkreasurans.com.tr/>

Türkiye ve yabancı ülkelerde, sigorta grupları içindeki her türlü dal ve brana giren sigorta ve tekafül işlemlerinin yapılması, bu sigortalılarla ilgili bölüşmeli ve/veya bölüşmesiz her türlü reasürans, retrosesyon, retekafül ve alternatif risk transfer işlemlerinin yapılması, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunca uygun görülecek havuz faaliyetlerinin yönetilmesi ile risk paylaşım ve transferlerine iştirak edilmesi amacıyla HMB tarafından 5684 sayılı Kanun uyarınca 18/01/2019 tarihinde kurulmasına karar verilen Türk Reasürans Anonim Şirketi, 06/09/2019 tarihi itibarıyla tescil edilerek faaliyetlerine başlamıştır.

Şirket faaliyetlerini, 14/06/2007 tarih ve 26552 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu ve bu kanuna dayanılarak Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından yayımlanan diğer yönetmelik ve düzenlemeler çerçevesinde yürütmektedir.

Önemli Gelişmeler

2020 yılında üstlendiği DASK teknik işleticilik süreçlerinin yönetiminden sonra Şirket, 2021 yılında olağan dışı riskleri yönetme amacıyla kurulan Özel Riskler Yönetim Merkezi’nin de işletimini almıştır. Özel Riskler Yönetim Merkezi

ile sigorta sektöründe teminat bulunmasında zorluk yaşadığı tespit edilecek riskler için, Sigorta havuzlarının oluşturulması ve mevcut havuzlarla ilgili sürekli iyileştirmeler yapılarak, sigortalılara optimum faydanın sağlanması hedeflenmektedir.

Ayrıca, 2021 yılında Şirket, Türkiye’deki katılım sigortacılığı sektörünün sağlıklı ve sürdürülebilir gelişimine destek sağlamak amacıyla Türkiye’nin katılım reasürans alanında faaliyet gösteren ilk reasürans şirketi olan Türk Katılım Reasürans’ı kurmuştur.

Mali Durum

Şirket’in, 2021 yıl sonu itibarıyla aktif büyüklüğü 2,1 milyar TL’ye, özsermaye büyüklüğü 892,6 milyon TL’ye ulaşmıştır. Şirket’in toplam aktiflerinin %41’ini nakit değerler; %30’unu esas faaliyetlerden alacaklar, geriye kalan bölümünü ise diğer varlıklar oluşturmaktadır.

Şirket’in pasif toplamının %46’sını sigortacılık teknik karşılıkları, %29’unu ödenmiş sermaye, geriye kalan yükümlülüklerini ise diğer çeşitli borçlar ile ödenecek vergi ve benzeri borçlar oluşturmaktadır.

Şirket, 2021 yılında 1,5 milyar TL teknik gelir, 418,6 milyon TL yatırım geliri ile 16,2 milyon TL diğer faaliyetlerden ve olağandışı faaliyetlerden elde ettiği gelire karşılık, 1,3 milyar TL teknik gider ile 423,8 milyon TL yatırım giderine katlanmış ve ilgili dönemi 218,1 milyon TL net kâr ile kapatmıştır.

Şirket faaliyete geçişinin ikinci yılında 14 ana branşta olmak üzere toplamda 1,8 milyar TL brüt prim üretimi gerçekleştirerek, kuruluş amaçlarına uygun olarak 1,8 milyar TL tutarındaki primin yurt içinde kalmasını sağlamıştır.

Şirket, 2021 yılında, yurt içi ve yurt dışı piyasalarda 28 müşterisinin 124 farklı tretesinde yer almış, yaklaşık 45 ülkeye teminat vermiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2019	2020	2021	%Değişim 2021-2020
Gelir Tablosu				
Brüt Yazılan Primler	-	1.031,9	1.820,2	76,4
Brüt Ödenen Tazminatlar	-	248,1	699,1	181,8
Genel Teknik Bölüm Dengesi	-2,8	99,4	280,2	181,9
Dönem Kâr Zararı (Vergi Öncesi)	3,9	105,1	291,2	177,1
Bilanço				
Cari Varlıklar	150,8	955,3	1.944,8	103,6
Cari Olmayan Varlıklar	5,9	19,9	122,5	515,6
Aktif Toplamı	156,7	975,3	2.067,3	112,0
KV Yükümlülükler	1,6	501,8	1.138,9	127,0
UV Yükümlülükler	2,0	13,5	35,8	165,2
Sigortacılık Teknik Karşılıkları	-	486,0	950,8	95,6
Özkaynaklar	153,1	459,8	892,6	94,1
Rasyolar				
Cari Oran	75,5	1,9	1,7	-10,5
Nakit Oranı	94,5	0,8	0,7	-12,5
Özsermaye Getiri Oranı (%)	2	17,9	24,4	33,3
İstihdam				
Yıl İçinde Çalışan Personelin Ortalama Sayısı	19	78	105	34,6

Kaynak: Türk Reasürans A.Ş.

8.12. Mahalli İdare İşletmeleri

Mahalli idareler, 5018 sayılı Kanun'un 3. maddesinde, yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediyeler, il özel idareleri ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idareler olarak tanımlanmıştır.

5302 sayılı "İl Özel İdareleri Kanunu"nun 52. ve 53. maddelerinde; idarelerin kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre sermaye şirketleri kurabilecekleri ve özel gelir ve gideri bulunan hizmetlerini İçişleri Bakanlığının izniyle bütçe içi işletme kurarak yapabilecekleri hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, 5393 sayılı "Belediye Kanunu"nun 70. maddesinde belediyelerin kendilerine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre şirket kurabilecekleri belirtilmiştir.

5216 sayılı "Büyükşehir Belediyesi Kanunu"nun 26. maddesinde de, "Büyükşehir beledi-

yesi kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre sermaye şirketleri kurabilir. Genel sekreter ile belediye ve bağlı kuruluşlarında yöneticilik sıfatını haiz personel bu şirketlerin yönetim ve denetim kurullarında görev alabilirler. Büyükşehir belediyesi, mülkiyeti veya tasarrufundaki hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerini işletebilir; ya da bu yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının %50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin %50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 08/09/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilir. Ancak, bu yerlerin belediye şirketlerince üçüncü kişilere devri 2886 sayılı Kanun hükümlerine tabidir." hükmü bulunmaktadır.

Mahalli idarelerin iştirak ettikleri veya kurdukları şirketler,³⁴ yönetim kontrolü kamu idarelerinin uhdesinde olduğundan uluslararası uygulamalarda kamu işletmesi olarak tasnif edilmektedirler.

³⁴ Bu işletmeler kamuoyunda zaman zaman "Belediye İktisadi Teşebbüsleri" (BİT) olarak da adlandırılmaktadırlar. Ancak, il özel idarelerinin kurdukları şirketler de mevcut olduğundan, raporda "Mahalli İdare İşletmeleri" ifadesi benimsenmiştir.

8.13. Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Recep Tayyip ERDOĞAN (YK Başkanı)

Prof. Dr. Erişah ARICAN (YK Başkan V.)

S. Arda ERMUT (Genel Müdür)

M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU (Üye)

Alpaslan ÇAKAR (Üye)

Fuat TOSYALI (Üye)

A. Burak DAĞLIOĞLU (Üye)

İlgili İdare

Cumhurbaşkanlığı

Sermaye Yapısı

ÖİB Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 50 milyon TL

Ödenmiş Sermaye: 50 milyon TL

İnternet Adresi

<https://www.tvf.com.tr/>

TVF, 19/08/2016 tarihli ve 6741 sayılı Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kurulmuş olup Cumhurbaşkanlığına bağlı, özel hukuk hükümlerine tabi bir Anonim Şirket yapısındadır. Şirketin yapısına ve işleyişine ilişkin usul ve esaslar, söz konusu Kanun'un yanında 2016/9429 sayılı BKK ile şirket esas sözleşmesi ve iç tüzüğünde belirlenmiştir.

TVF'nin 4 stratejik amacı bulunmaktadır. Bunlar, portföyünde bulunan varlıkların değerini artırabilmek, yurt içindeki stratejik yatırımlara sermaye sağlamak, ülkemizin yurt dışı stratejisini ve rekabetçi şirketlerini destekleyen yatırımlar yapmak ve finansal piyasalarda iyileşme ve derinleşmeyi desteklemektir. 2021 yıl sonu itibarıyla TVF portföyünde yer alan kuruluşlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 19: TVF'ye Aktarılan Kamu Sermayeli İşletmeler

Kuruluş Adı	Devre İlişkin Karar	Devredilen Pay (%)
Kamu İktisadi Teşebbüsleri		
BOTAŞ	2017/9756 sayılı BKK ⁽¹⁾	100
TPAO	2017/9756 sayılı BKK	100
ETİ MADEN	2017/9756 sayılı BKK	100
ÇAYKUR	2017/9756 sayılı BKK	100
Özelleştirme Portföyü		
TDİ	2017/3 sayılı ÖYK Kararı	49
TCDD İzmir Limanı	2017/5 sayılı ÖYK Kararı	100
Kamu Sermayeli Bankalar		
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	2017/9756 sayılı BKK	100
T. Halk Bankası A.Ş.	2017/1 sayılı ÖYK Kararı	87,7 ⁽²⁾
Diğer Kamu İşletmeleri		
PTT	2017/9756 sayılı BKK 463 sayılı CBK	100 100
TÜRKSAT	2017/9756 sayılı BKK	100
THY	2017/2 sayılı ÖYK Kararı	49,12 ⁽³⁾
BİAŞ	2017/9756 sayılı BKK	80,60 ⁽⁴⁾
Milli Piyango Lisansı	680 sayılı KHK	- ⁽⁵⁾
At Yarışları Lisansı	680 sayılı KHK	- ⁽⁶⁾
Kayseri Şeker Fabrikası A.Ş.	2017/4 sayılı ÖYK Kararı ile %10 ve 2019/907 sayılı ÖYK Kararı ile % 1,07	11,07
Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.	29/04/2021 tarihli ve 3923 sayılı CB Kararı	100
Türk Telekom A.Ş.	2017/9756 sayılı BKK	61,68 ⁽⁷⁾

Kaynak: HMB

(1) 24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı BKK 05/02/2017 tarihli ve 29970 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

(2) İlgili ÖYK Kararı ile TVF'ye ÖİB'nin %51,11 oranındaki payının tamamı devredilmiştir. Ayrıca 2020 ve 2022 yıllarında sermaye artırımını ile pay sahipliği oranı %87,7 olmuştur.

(3) İlgili ÖYK Kararı ile ÖİB'nin %49,12 oranındaki payı TVF'ye devredilmiştir.

(4) İlgili BKK ile HMB'nin %73,60 oranındaki payının tamamı TVF'ye devredilmiştir. 31/12/2019 tarihi itibarıyla TVF, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankasının (EBRD) %10'luk hisselerini de satın alarak Borsa İstanbul A.Ş.'deki payını %90,6'ya çıkarmıştır. 2020 yılında %10'luk hisse satışı yapılmış olup, pay sahipliği oranı %80,60 olmuştur.

(5) Nakit karşılığı oynatılan Piyango, Hemen-Kazan, Sayısal Loto, Şans Topu, On Numara ve Süper Loto oyunları ile ilgili mevzuat çerçevesinde izin verilebilecek olan benzer şans oyunlarına ilişkin lisans 49 yıl süreyle TVF'ye devredilmiştir.

(6) Yurt içinde at yarışları düzenleme, yurt içinde ve yurt dışında düzenlenen at yarışları üzerine yurt içinden ve yurt dışından müşterek bahis kabul etme hak ve yetkilerine ilişkin lisanslar 49 yıl süreyle TVF'ye devredilmiştir.

(7) İlgili BKK ile HMB'ye ait %6,68'lik pay TVF'ye devredilmiştir. Böylece HMB'nin Türk Telekom'daki payı %25 olmuştur. 31/03/2022 tarihli Pay Satın Alım Sözleşmesi ile %55'lik hisse LYY Telekomünikasyon A.Ş.'den satın alınmıştır. TVF'nin pay sahipliği oranı güncel durumda %61,68 olmuştur.

Tablo 20: Türkiye Varlık Fonu Tarafından Bedeli Ödenerek Pay Sahibi Olunan Şirketler

Şirket Adı	İşlem Dayanağı	Pay Sahipliği Oranı (%)
Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.	Pay Satın Alım Sözleşmesi	26,2
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	Sermaye Artırımı	64,8 ⁽⁸⁾
Türkiye Sigorta A.Ş.	Pay Satın Alım Sözleşmesi	81,10 ⁽⁹⁾
Türkiye Hayat ve Emeklilik A.Ş.	Pay Satın Alım Sözleşmesi	92,64 ⁽⁹⁾

(8) 2020 ve 2022 yıllarında yapılan sermaye artırımları ile TVF'nin pay sahipliği oranı %64,8 olmuştur.

(9) TVF'nin %100 oranında iştiraki olan TVF Finansal Yatırımlar A.Ş. tarafından pay bedeli ödenerek satın alınan Güneş Sigorta A.Ş., Halk Sigorta A.Ş. ve Ziraat Sigorta A.Ş. Türkiye Sigorta çatısı altında; Vakıf Emeklilik ve Hayat A.Ş., Halk Hayat ve Emeklilik A.Ş. ile Ziraat Hayat ve Emeklilik A.Ş. ise Türkiye Sigorta ile Türkiye Hayat Emeklilik çatısı altında birleştirilmiştir.

Fona devredilen işletmelere ilişkin ayrıntılı bilgi ve verilere Raporun ilgili bölümlerinden ayrıca ulaşılabilmektedir.

8.14. Diğer Kamu İşletmeleri

Yeni bir kamu şirketinin kurulması ilgili Kamu İdaresinin teklifi üzerine, Cumhurbaşkanlığı Kararları veya Kanunlar ile yapılmaktadır. Mevcut durumda, şirket kurulduktan ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'ne tescil edildikten sonra HMB'ye bildirimde bulunulması konusunda herhangi bir zorunluluk bulunmamaktadır. Bundan dolayı Bakanlığımız tarafından diğer kamu şirketleri listesinin sürekli olarak güncellenmesi ve yeni kurulan şirketlerin takibinin yapılması zorlaşmaktadır.

Diğer yandan, TÜİK tarafından her Haziran ve Aralık aylarında "Kamu Sektörü Sınıflaması" güncelleme çalışmaları yapılmakta ve güncellenen liste Temmuz ve Ocak aylarında TÜİK Sınıflama Sunucusunda yayımlanmaktadır.³⁵

Bu bölümde ise, TÜİK listesi ile uyumlu olacak şekilde doğrudan Kamu İdarelerinin pay sahibi olduğu şirketlere yer verilmiş olup dolaylı olarak kamunun pay sahibi olduğu şirketlere ise yer verilmemiştir.

8.14.1. Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü

31/12/2021 itibarıyla Yönetim Kurulu Başkanlığını ve Genel Müdürlüğünü Bekir Yunus UÇAR'ın yürüttüğü Milli Piyango İdaresi HMB'ye bağlı, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle düzenlenen ve saklı tutulan hükümler dışında özel hukuk hükümlerine tabi ve her türlü tasarrufa ehil, tüzel kişiliği haiz bir kamu kuruluşudur. 06/01/2017 tarihli ve 680 sayılı KHK ile karşılığı nakit olmak üzere oynatılan Piyango, Hemen-Kazan, Sayısal Loto, Şans Topu, On Numara ve Süper Loto oyunları ile ilgili mevzuat çerçevesinde izin verilebilecek olan benzer şans oyunlarına ilişkin lisans 49 yıl süreyle TVF'ye verilmiştir.

İdare, bu kapsam dışında kalan şans oyunlarını düzenlemekte olup, ayrıca her türlü şans oyununa ilişkin görev kapsamı çerçevesinde denetimleri yapmakla sorumludur.

İdare, 5602 sayılı Şans Oyunları Hasılatından Alınan Vergi, Fon ve Payların Düzenlenmesi Hakkında Kanun uyarınca oluşan kamu paylarının aktarımını gerçekleştirmektedir.

Kuruluşun internet adresi <http://www.mpi.gov.tr>'dir.

8.14.2. Spor Toto Teşkilat Başkanlığı

Spor Toto Teşkilat Başkanlığı Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın bağlı kuruluşudur.

Kuruluş hazırlıkları 1949 yılına uzanan Spor Toto Teşkilatı, 1959 yılında çıkarılan kanunla resmen kurulmuştur. 26/03/1960 tarihinde ilk kupon kabulünü gerçekleştiren Spor Toto Teşkilatı, bir yandan yasa dışı bahsi önlerken, diğer yandan spor ekonomisini destekleme fonksiyonlarını gerçekleştirmektedir.

Kuruluşun internet adresi <http://www.sportoto.gov.tr>'dir.

8.14.3. Toplu Konut İdaresi Başkanlığı

2021 yılı sonu itibarıyla başkanlığını Ömer BULUT'un yürüttüğü TOKİ 09/07/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bağlı kuruluşu haline getirilmiştir.

TOKİ'nin başlıca faaliyet alanları, yurt içi ve yurt dışında doğrudan veya iştirakleri aracılığıyla proje geliştirmek, konut, altyapı ve sosyal donatı uygulamaları yapmak veya yaptırmak, ferdi ve toplu konut kredisi vermek, doğal afet meydana gelen bölgelerde gerek görüldüğü takdirde konut ve sosyal donatıları altyapıları ile birlikte inşa etmek, teşvik etmek ve desteklemektir.

Kuruluşun internet adresi <http://www.toki.gov.tr>'dir.

8.14.4. Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfının Şirketleri

Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerini Güçlendirme Vakıflarının birleştirilmesi ile kurulan TSKGV ticari işletmeler kurma, ticari işletmelere ortak olma ve bu işletmeler nezdinde Vakıf temsilcilerini seçme faaliyetlerinde bulunmaktadır.

³⁵ Söz konusu listede KİT'ler, KİT'lere Bağlı Ortaklıklar, Özelleştirme İdaresi Kapsamındaki Şirketler ve Diğer Kamu Şirketleri de yer almaktadır. Kamu Sektörü Sınıflamasının güncel haline <https://biruni.tuik.gov.tr/DIESS/SiniflamaSurumDetayAction.do?sorumld=1311&turid=47&turAdi=10%20> linkinden ulaşılabilir.

Mevzuatta yer alan hükümler çerçevesinde mütevellî heyeti başkanı Cumhurbaşkanı olan vakıf, her biri savunma sanayimizde önemli alanlarda faaliyet gösteren 6 bağlı ortaklığı ile 8 iştiraki olmak üzere toplam 14 şirkette doğrudan pay sahibidir.

Vakfın bağlı ortaklıkları Aselsan Elektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş., Türk Havacılık ve Uzay Sanayi A.Ş., Roket Sanayi ve Ticaret A.Ş., Hava Elektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş., İşbir Elektrik Sanayi A.Ş. ve Aspilsan Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş.'dir. Vakfın iştirakleri ise Tusaş Motor Sanayi A.Ş., Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş., Netaş Telekomünikasyon A.Ş., Mercedes-Benz Türk A.Ş., Mercedes-Benz Otomotiv A.Ş., Havaalanı İşletme ve Havacılık Endüstrileri A.Ş., Turk-tıpsan Sağlık Turizm Eğitim Tic. A.Ş. ve Trtest Test ve Değerlendirme A.Ş.'dir. Vakfın internet adresi <http://www.tskgv.org.tr>'dir.

8.14.5. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Bünyesindeki Bankalar

Birleşik Fon Bankası: Hisselerinin tamamı TMSF'ye ait olan bankanın ana faaliyet konusu bünyesine devredilen varlık ve yükümlülüklerin tasfiyesidir.

Bankanın, 31/12/2021 tarihi itibarıyla toplam aktifleri 5,1 milyar TL, likit değerleri 974 milyon TL, özkaynakları 601,6 milyon TL, dönem net kârı ise 27,8 milyon TL'dir. İstihdam sayısı 229'dur.

Adabank: 1985 yılında bankacılık faaliyetlerine başlamıştır. 04/08/2008 tarihinden itibaren, temettü hariç ortaklık haklarıyla yönetimi ve denetimi TMSF tarafından devralınmıştır. 25/04/2017 tarihinde gerçekleştirilen ihale ile Banka'nın %94,44 oranında hissesi TMSF tarafından satın alınmıştır.

Banka, ortaklık hakları TMSF'nin kontrolü altında olduğundan, aktif bankacılık faaliyetleri yapmamaktadır.

Banka'nın 31/12/2021 tarihi itibarıyla, aktif büyüklüğü 62,5 milyon TL, özkaynakları 58,5

milyon TL, dönem net kârı 2,3 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Türk Ticaret Bankası, Türkbank: Bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni BDDK tarafından kaldırılan Türkbank'ın tasfiyesine 2003 yılında başlanmıştır. Çözümlemeye yönelik faaliyetler kapsamında hukuki yönden ihtilafli olunan konular ile birlikte Banka'nın zarar üretiminin ortadan kalkmasıyla Banka'nın tasfiyesinin kaldırılmasına karar verilmiştir. 2013 yılında unvanı "Türk Ticaret Bankası A.Ş." olarak tescil ve ilan edilen Banka, ilgili mevzuat kapsamında anonim şirket olarak faaliyetlerine devam etmektedir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun 04/11/2021 tarih ve 9895 sayılı Kararı ile faaliyet izni verilmiştir.

Hisselerinin %98,5'i TMSF'ye ait olan Banka'nın 31/12/2021 tarihi itibarıyla toplam aktifleri 236 milyon TL, özkaynakları 225,2 milyon TL, likit değerleri 215,4 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir. 2021 yılı dönem kârı 14,3 milyon TL'dir. İstihdam sayısı 36'dır.

Kuruluşun internet adresi: <https://www.tmsf.org.tr>'dir.

8.14.6. Nükleer Teknik Destek A.Ş.

NDK, 2 Temmuz 2018 tarihli ve 702 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 7. maddesi ile kurulmuştur. NDK, Türkiye’de nükleer tesisler ve radyoaktif atık tesisleri, radyasyon tesisleri ve radyasyon uygulamalarına ilişkin (nükleer güvenlik, radyasyon güvenliği, emniyet ve nükleer güvence kapsamında) düzenleme yapma, yetkilendirme, değerlendirme ve denetleme yapmak ile yaptırım uygulama görevlerini haizdir.

NÜTED A.Ş. ise aynı KHK’nin 13. maddesi ile NDK’nın kendisine verilen görevlerini yerine getirirken ihtiyaç duyacağı her türlü teknik destek, analiz, danışmanlık, denetim, eğitim ve sertifikalandırma gibi hizmetleri yapmak üzere 21/05/2019 tarihinde tescil edilerek kurulmuştur. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve özel hukuk hükümlerine tabi olan şirketin paylarının en az yüzde elli birinin NDK’ya ait olacağı hüküm altına alınmıştır. Halihazırda şirketin sermayesinin tamamı NDK’ya aittir.

Kuruluşun kendi internet adresi bulunmamaktadır. NDK’nın internet adresi ise <https://ndk.org.tr/>dir.

8.14.7. Uluslararası Uygunluk Değerlendirme Servisi A.Ş.

7 Nisan 2014 tarihli ve 2014/6729 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve özel hukuk hükümlerine tabi ICAS’ın kurulmasına izin verilmiştir. Yurt içi ve yurt dışında uygunluk değerlendirme sektöründe faaliyet göstermek üzere 23/12/2014 tarihinde tescil edilerek kurulan şirket belgelendirme, deney, laboratuvar, test, metroloji ve kalibrasyon, gözetim, muayene, eğitim, teknik müşavirlik ve raporlama hizmeti sunmaktadır.

Uluslararası Uygunluk Değerlendirme pazarında güven esaslı hizmet veren, dünya çapında önde gelen kuruluşlardan biri olmak amacıyla kurulan ICAS,

halihazırda yabancı ortaklı 3 şirketi ile beraber toplam 4 iştirak ile yurt içi ve yurt dışında faaliyetlerini sürdürmektedir.

ICAS tarafından gerçekleştirilen faaliyetler şunlardır:

- Yurt Dışı Yapılanma Çalışmaları
- Yerel ve Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri
- Akreditasyon ve Yetki Çalışmaları
- Muayene ve Gözetim Faaliyetleri
- Sistem Belgelendirme
- Eğitimler

Kuruluşun internet adresi <http://www.udder.org.tr/>dir.

BÖLÜM 9

2021

**KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU**

KAMU İŞLETMELERİNDE KURUMSAL YÖNETİM

Dünya Bankası Kurumsal Yönetim El Kitabı'nda kurumsal yönetim kavramı; bir şirketin, uzun vadede ortaklarına ekonomik değer yaratmasına olanak sağlayan, etkin idare ve kontrolüne yönelik gerçekleştirilen her türlü kanun, yönetmelik, kod ve uygulamalar bütünü olarak tanımlanmaktadır. OECD ise yayımladığı Kurumsal Yönetim İlkeleri ile bu tanıma; şirket yönetimi, yönetim kurulu, hissedarlar ve diğer paydaşlar ile olan ilişkiler bütününe dahil ederek genişletmektedir.

OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri

Kurumsal yönetim yaklaşımı, 1999 yılında OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri'nin yayımlanması ile birlikte birçok ülke tarafından referans olarak kabul edilmiştir. Kurumsal yönetimin evrensel kabul ve geçerliliği olan ana

ilkeleri adillik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluktan oluşmaktadır. İlkeler 2004 yılında yeniden gözden geçirilmiş olmakla birlikte, 2008 yılında yaşanan küresel kriz sonucunda kurumsal yönetim anlayışının tüm paydaşları kapsayacak bir kurum kültürü haline getirilerek içselleştirilmesi gerektiği ortaya çıkmıştır. Bu dönemde finansal piyasalarda ortaya çıkan önemli değişiklikler nedeniyle ve kurumsal yönetim ilkelerinin birçok ülkede uygulanması sonucunda kazanılan tecrübeler ışığında söz konusu ilkeler OECD başkanlığında yeniden gözden geçirilmeye tabi tutulmuş olup yapılan çalışmalar neticesinde hazırlanan doküman 2015 yılında ülkemizin ev sahipliğinde gerçekleşen G20 zirvesinde kabul edilmiştir.³⁶

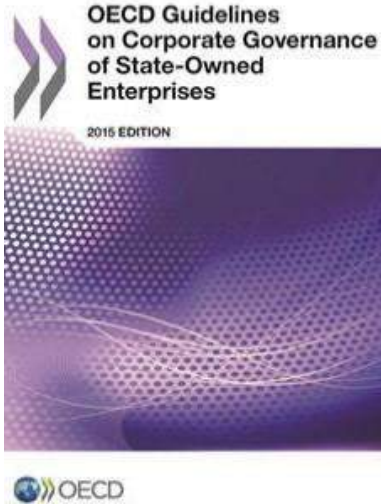
OECD Kamu İşletmeleri İçin Kurumsal Yönetim Rehberi

OECD üyesi olan ve olmayan birçok gelişmekte olan ülkenin gayrisafi yurt içi hasılasının önemli bir kısmını kamu işletmelerinin üretimi oluşturmaktadır. Bu ülkelerin çoğunda kamu işletmeleri genellikle enerji, ulaşım ve telekomünikasyon gibi kamu hizmetleri ve altyapı alanlarında faaliyet göstermektedir. Bu nedenle, nüfusun önemli bir bölümü ve ekonominin geneli açısından kamu işletmelerinin faaliyetleri çok büyük bir etki alanına sahiptir. Dolayısıyla, ekonomik büyümeye ve verimlilik artışına katkı sağlayabilmeleri için kamu işletmelerinin etkin bir şekilde yönetilmeleri gerektiği açıktır. OECD ülkelerinin bu alandaki tecrübeleri de, iyi kurumsal yönetim uygulamalarının işletmelerin değerini ve verimliliğini artırdığını göstermektedir.

Yıllar içerisinde kamu pay sahipliğinin amaçları ülkeler ve sektörler arasında farklılaşmış ve genel olarak sosyal, ekonomik ve stratejik olmak üzere çeşitli başlıklar altında toplanmıştır. Devletin pay sahipliği fonksiyonlarını etkin bir şekilde yerine getirerek, bu işletmelerin OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri dahil olmak üzere özel sektöre yönelik araçlardan faydalanarak en iyi yönetim uygulamalarını gerçekleştirmelerine olanak sağlayacak ortamı yaratması bir gereklilik olmuştur. Özellikle son on yıl içinde küreselleşmenin piyasalara etkisi, teknoloji alanında yaşanan gelişmeler ve tekel piyasalarının deregülasyonu gibi çeşitli nedenler, kamu işletmelerinin yeniden yapılandırılmasını veya tekel piyasaların yeniden düzenlemeye tabi tutulmalarını gerekli kılmıştır. OECD, bütün bu gelişmeler çerçevesinde üye olan ve olmayan önemli sayıdaki ülkenin tecrübelerine ilişkin verileri derlemek suretiyle, 2005 yılında Kamu İşletmeleri İçin Kurumsal Yönetim Rehberini oluşturmuştur. Söz konusu Rehber, OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri ile uyumlu olup bunları tamamlamak üzere hazırlanmış ilk somut çalışmadır.

³⁶ Söz konusu dokümanın İngilizce ve Türkçe versiyonlarına aşağıda yer alan adreslerden ulaşılabilir. http://www.oecd-ilibrary.org/governance/g20-oecd-principles-of-corporate-governance-2015_9789264236882-en
http://www.oecd-ilibrary.org/governance/g20-oecd-principles-of-corporate-governance_9789264257443-tr

Kamu İşletmeleri için Kurumsal Yönetim Rehberi ile kamu işletmelerinin profesyonel bir şekilde yönetilmesine ve en iyi kurumsal yönetim uygulamalarının hayata geçirilmesine yönelik olarak hükümetlere tavsiyelerde bulunmaktadır. Birçok ülke tarafından referans olarak kabul edilen Rehber’de özetle, kamu işletmeleri için etkin bir hukuki ve düzenleyici çerçevenin sağlanması, bu işletmelerin kurumsal yönetiminde devletin rolü ve sahiplik politikasının nasıl uygulanacağı, yönetim kurullarının profesyonelleştirilmesi, yöneticilerin hesap verme sorumluluğunun sağlanması ve şeffaflığın artırılması konularının önemi vurgulanmaktadır.

Rehber’in yayımlandığı yıl olan 2005 yılından bu yana kurumsal yönetim alanında dünyada kaydedilen ilerlemeler ışığında OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri ile eş zamanlı olarak Kamu İşletmeleri İçin Kurumsal Yönetim Rehberi’nin de revize edilmesi gereği ortaya çıkmıştır. OECD Kamu İşletmeleri İçin Kurumsal Yönetim Rehberi’nin revize edilmesi uluslararası arenada karşılıklı tecrübe paylaşımı çerçevesinde gerçekleştirilen çalışmaların başında gelmiştir. 2013 yılından itibaren OECD öncülüğünde birçok ülkenin ve uluslararası kuruluşun katılımı ile söz konusu Rehber’in güncellenmesine yönelik çalışmalar yapılmış olup bu çalışmalar kapsamında Paris’te ve İstanbul’da gerçekleştirilen çeşitli toplantılara aktif olarak katılım sağlanmıştır. Söz konusu çalışmalar neticesinde revize edilen Rehber

2015 yılında yayımlanmıştır. 2016 yılında HMB ile Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği’nin katkıları ile söz konusu Rehber’in Türkçe çevirisi hazırlanmış olup Rehber’e ilişkin olarak kamu kurumları ve özel sektör temsilcilerinin katılımıyla “Kamu Sermayeli İşletmelerde İyi Yönetişim” konulu Konferans düzenlenmiştir. Söz konusu Konferans’ta, Rehber’de yer alan konular çerçevesinde ülkemizde faaliyet göstermekte olan kamu sermayeli işletmelerin yaşadığı sorunlar ve çözüm önerileri ile özel sektör üst düzey yöneticilerinin konuya ilişkin tecrübeleri paylaşılmıştır.³⁷

KİT’lerde Kurumsal Yönetim İlkeleri Alanında Kaydedilen İlerlemeler

KİT’lerde kârlılık ve verimliliğin artırılması için, uluslararası alanda kabul görmüş kurumsal yönetim ilkeleri ile diğer ülke uygulamalarının dikkate alınması ve bu ilkelerin ülkemiz koşullarına uyarlanarak ihtiyaç duyulan düzenlemelerin gerçekleştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu doğrultuda; ülkemiz KİT’lerinde yetkilendirmeyi, hesap verebilirliği, şeffaflığı, karar alma süreçlerinde etkinliği ve performans dayalı yönetimi esas alan kurumsal yönetim ilkelerinin hayata geçirilmesine ve stratejik yönetim anlayışının yaygınlaştırılmasına yönelik önemli çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde yenilenen 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ile KİT’lerin ve bağlı ortaklıklarının uluslararası standartlara uygun bağımsız denetime tabi olmaları zorunlu hale getirilmiştir. 19/12/2012 tarihli ve 2012/4213 sayılı “Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı” hükümleri uyarınca, KİT’ler 2015 yılının başından itibaren bağımsız denetime tabi olmuşlardır.

2014 - 2021 döneminde yayımlanan Genel Yatırım ve Finansman Programı Hakkında Kararlar ile şeffaf bir yönetim ve denetim sisteminin oluşturul-

³⁷ Söz konusu dokümanın İngilizce ve Türkçe versiyonlarına aşağıda yer alan adreslerden ulaşılabilmektedir.

<http://www.oecd.org/corporate/guidelines-corporate-governance-soes.htm>

<https://argudenacademy.org/docs/content/No.3-Kamu-Sermayeli-Isletmelerde-Kurumsal-Yonetisim.pdf>

masını teminen, KİT'lerin ve bağlı ortaklıklarının iç kontrol sistemlerini kurmaları hükme bağlanmıştır. Söz konusu Kararlar ile kuruluşların uluslararası standartlara uygun iç kontrol sistemini oluşturmaları beklenmekte olup KİT'lerin kurumsal yönetim ilkelelerini dikkate alarak halka açık şirketlerde olduğu gibi iç kontrol sistemlerini standart bir yapıya kavuşturmaları amaçlanmaktadır. Geline aşamada KİT'ler, iç kontrol sisteminin oluşturulmasına yönelik gerekli çalışmaları yapmakta olup söz konusu süreç ile ilgili hazırladıkları raporları belirli aralıklarla HMB'ye iletmektedirler.

Kamu sermayeli şirketlerde kurumsal yönetimin güçlendirilmesine yönelik çalışmalara devam edilmekte, bu kapsamda kurumsal yönetim alanında farkındalığın artırılması ve diğer ülke uygulamalarının gözden geçirilmesine yönelik eğitimler, seminerler, konferanslar takip ve organize edilmektedir. Bu çerçevede, 2014 yılında "Kamu Sermayeli İşletmelerde Kurumsal Yönetim Uygulamaları" konulu uluslararası konferans ile kamu sermayeli işletmelerin yöneticileri ve paydaşlarının kurumsal yönetim konusunda farkındalığının artırılması amaçlanmıştır. 8-9/05/2015 tarihlerinde Dünya Bankası ve Türk Kamu İşletmeleri Birliğiyle yapılan ortak çalışma sonucunda "Yöneticiler Açısından İç Kontrol Sistemleri ve Bağımsız Denetim" konulu bir çalıştay organize edilmiştir. Bu çalıştayda, özel sektör ve kamudan alanında uzman kişilerin sunumlarıyla KİT üst yöneticilerinin söz konusu alanlarda farkındalığının artırılması amaçlanmıştır. 2015 yılı Aralık ayında Dünya Bankasının katkılarıyla PwC (PricewaterhouseCoopers) tarafından HMB ile SBB personeline 5 gün süren bağımsız denetim ve iç kontrol konuları hakkında eğitim verilmiştir. Argüden Yönetişim Akademisi ve Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği iş birliği, HMB ile Türk Kamu İşletmeleri Birliğinin katkılarıyla "Kamu Sermayeli İşletmelerde İyi Yönetişim Konferansı", Boğaziçi Üniversitesinde özel sektör ve KİT yönetimlerinin önde gelen isimleriyle

07/04/2016 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Konferansta, kamu sermayeli işletmelerin kurumsal yönetim ilkelerine uygun yönetilmesinin yaşam kalitesi, sürdürülebilir başarı ve ülke ekonomisi için önemi vurgulanmış, işletmelerin iyi yönetim yaklaşım ve uygulamaları değerlendirilmiş olup kamu sermayeli işletmelerin kurumsal yönetim ilkelerine uygun bir çerçevede faaliyet göstermesinin kritik bir öneme sahip olduğu belirtilmiştir. 2019 yılı Haziran ayında ise HMB'nin katkılarıyla Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından kamu işletmelerinin muhasebe-finans birimlerinde çalışan personeline 3 gün süren Türkiye Muhasebe Standartları, Türkiye Finansal Raporlama Standartları ve bağımsız denetim konularını içeren bir eğitim verilmiştir.

Her yıl şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleri çerçevesinde yayımlanan Kamu İşletmeleri Raporu, yabancı okurların da bilgisine sunulabilmek amacıyla İngilizce olarak da hazırlanmış olup 2019 yılında ilk kez Bakanlık internet sayfasında yer almıştır. Söz konusu Rapor Uluslararası Kuruluşların görüşlerine de sunulmuş olup gelen önerilerle Raporun zenginleştirilmesine katkı sağlanmıştır.

Diğer taraftan, KİT'lerin kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde etkin ve verimli bir şekilde faaliyetlerini yürütebilmeleri ile hem diğer ülke uygulamalarının hem de uluslararası düzenlemeler ve yeniliklerin düzenli olarak yakından takip edilmesini teminen OECD bünyesinde yer alan OECD Kamu Sermayeli İşletmeler ve Özelleştirme Çalışma Grubuna ve OECD Kurumsal Yönetişim Komitesi çalışmalarına aktif bir şekilde katılım sağlanmaktadır. Bu çerçevede; bir taraftan ilgili Çalışma Grubu ve Komite tarafından yapılan çalışmalar yakından izlenmekte, gerçekleştirilen toplantılara katılım ve belgelere katkı sağlanmakta; diğer taraftan dünya ülkelerinde KİT'ler ile devlet arasında ilişkiler ve söz konusu işletmelerin yönetimi hakkındaki tüm tecrübelerden istifade edilmektedir.

Son yıllarda dünyadaki genel eğilim uluslararası alanda kabul görmüş kurumsal yönetim ilkeleri ışığında kamu işletmelerinin dönüşüme tabi tutulması yönündedir. Teknolojideki ilerlemeler dikkate alınarak ülkemizde de KİT'lere ilişkin yapılan konsolide raporlamalarda yenilikçi uygulamalar benimsenmiştir. KİT'lerin faaliyetlerinin etkin, şeffaf ve hesap verebilirlik ilkesi doğrultusunda raporlanmasını teminen Kamu İşletmeleri Veri İzleme Sistemi (KİVİ) projesi hayata geçirilmiştir. KİVİ sistemi üzerinden, KİT'lerden muhtelif veriler temin edilmekte ve yapılan analizler sonucu hazırlanan çalışmalar Resmî İstatistik Programı kapsamında web sitemiz üzerinden kamuoyuyla paylaşılmaktadır. 2018 yılının Nisan ayında KİVİ'ye ilişkin sorunların tespitine yönelik muhtelif çalışmalar yapılarak sistemin geliştirilmesine yönelik adımlar atılmıştır. Geline nokta da sistemin yazılım tabanı güncellenmiş ve e-devlet ile entegrasyon sağlanmış olup; KİT'lerden veri alımına ilişkin iyileştirmeler devam etmektedir.

Kurumsal yönetim ilkelerinin kamu işletmelerinde uygulanması ancak katılımcı bir anlayış ile gerçekleştirilebilecektir. KİT'lerin uluslararası kurumsal yönetim ilkeleri ile uyumlu bir çerçevede faaliyet göstermelerinin sağlanması konusunda, ülkemiz KİT sisteminin kendine özgü dinamikleri ile diğer ülke uygulamaları dikkate alınarak gerekli düzenlemelerin hayata geçirilmesi ve etkin bir şekilde uygulanmasına ilişkin olarak Bakanlığımızca katkı sağlanmaya devam edilecektir.

BÖLÜM 10

2021
KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

EKLER³

EK 1:..... KİT'LER VE BAĞLI ORTAKLIKLARI İSTİHDAM BİLGİLERİ

Tablo I: Personel Giderleri ve Sayıları

Tablo II: Personel Profili

EK 2:..... KİT'LER, BAĞLI ORTAKLIKLARI VE ÖİB PORTFÖYÜ MALİ TABLOLARI

Tablo I: Özet Gelir Tablosu

Tablo II: Özet Bilanço

Tablo III: Mali Rasyolar

EK 3:..... KİT'LER, BAĞLI ORTAKLIKLARI VE ÖİB PORTFÖYÜ İSTİHDAM BİLGİLERİ

Tablo I: Personel Giderleri ve Sayıları

Tablo II: Personel Profili

EK 4:..... KİT'LER, BAĞLI ORTAKLIKLARI VE ÖİB PORTFÖYÜ DİĞER SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER

EK 5:..... VERGİ DIŞI GELİRLER

EK 6:..... BAĞLI ORTAKLIK VE İŞTİRAKLER

EK 7:..... 2021 YILINDA İSO 500'DE YER ALAN KAMU İŞLETMELERİ

EK 8:..... KULLANILAN MALİ RASYOLARA İLİŞKİN BİLGİLER

³⁸ Ek 1'de yer alan tablolarda, 233 sayılı KHK'ye tabi olarak faaliyet gösteren 19 KİT'e ve 1 bağılı ortaklığa ilişkin toplulaştırılmış veriler yer almakta olup; Ek 2, 3 ve 4'te yer alan tablolarda bu Kuruluşlara ilave olarak ÖİB portföyünde yer alan Kuruluşların verileri de toplulaştırılmış olarak yer almaktadır.

EK 1

2021

**KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU**

**KİT'LER VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
İSTİHDAM BİLGİLERİ**

Tablo I: Personel Giderleri ve Sayıları³⁹

PERSONEL SAYILARI (Ortalama Kişi)	2017	2018	2019	2020	2021
Memur + Sözleşmeli	47.045	46.794	47.288	47.105	45.505
İşçi	54.262	53.863	53.228	52.131	53.873
Toplam Personel Sayısı	101.306	100.657	100.516	99.235	99.378
İSTİHDAM GİDERLERİ (milyon TL)					
Memur + Sözleşmeli	3.674,5	4.331,9	5.332,1	5.979,6	6.693,9
İşçi	5.654,6	6.193,6	7.499,6	8.027,9	10.606,9
Toplam İstihdam Gideri	9.329,1	10.525,5	12.831,7	14.007,5	17.300,8
PERSONEL GİDERİ (TL/Ay)					
Memur + Sözleşmeli	6.508,9	7.714,5	9.396,6	10.578,6	12.258,6
İşçi	8.684,1	9.582,3	11.741,3	12.833,0	16.407,2
Toplam Personel Gideri	7.674,0	8.714,0	10.638,2	11.762,9	14.507,6
İSTİHDAM GİDERLERİ / (Satış + Faaliyet) (%)					
Memur + Sözleşmeli	3,7	3,4	3,5	3,9	2,0
İşçi	5,7	4,8	4,9	5,3	3,1
Toplam İstihdam Gideri	9,4	8,1	8,4	9,2	5,1

Kaynak: HMB

³⁹ Tablo ilgili yılda 233 sayılı KHK'ye tabi olarak faaliyet gösteren teşebbüslerin verilerini içermektedir. 2021 yılında MKEK 233 sayılı KHK kapsamından, TŞFAŞ ise özelleştirme kapsam ve programından çıkarılmıştır. Dolayısıyla 2019 ve 2020 yılına ilişkin verilere MKEK dahil edilmiş, TŞFAŞ dahil edilmemiştir. 2021 yılı verilerine ise TŞFAŞ dahil edilmiş, MKE A.Ş. dahil edilmemiştir. Tüm istihdam verilerine, <http://www.hmb.gov.tr> adresinde yer alan istatistiklerden ulaşılabilir. Tablodaki tutarlar brütür.

Tablo II: Personel Profili⁴⁰ (31/12/2021 İtibarıyla)

Hizmet Süresi		
	Sayı	Yüzde
0-5 Yıllık	15.462	16,4
5-10 Yıllık	17.173	18,2
10-15 Yıllık	16.756	17,8
15-20 Yıllık	9.612	10,2
20-25 Yıllık	14.631	15,5
25 ve Üzeri	20.582	21,8
GENEL TOPLAM	94.216	100
Yaş Grupları		
	Sayı	Yüzde
0-20	146	0,2
20-30	12.034	12,8
30-40	27.371	29,1
40-50	30.678	32,6
50-60	19.628	20,8
60 ve Üzeri	4.359	4,6
GENEL TOPLAM	94.216	100
Eğitim Durumu		
	Sayı	Yüzde
Okur - Yazar	55	0,1
İlköğretim	8.913	9,5
Lise	10.276	10,9
Meslek Lisesi	21.760	23,1
Yüksekokul	16.199	17,2
Lisans	32.551	34,6
Yüksek Lisans	4.290	4,6
Doktora	172	0,2
GENEL TOPLAM	94.216	100

⁴⁰ Ek 1 Tablo 2'de yer alan toplam personel sayısı 2021 yıl sonu itibarıyla kişi sayısını göstermekte olup geçici işçileri kapsamamaktadır. Ek 1 Tablo 1'de ise geçici işçiler dahil 2021 yılı ortalama kişi sayısı esas alınmıştır.

Cinsiyet		
	Sayı	Yüzde
Erkek	83.664	88,8
Kadın	10.552	11,2
GENEL TOPLAM	94.216	100
Yabancı Dil Bilgisi		
	Sayı	Yüzde
Tek Yabancı Dil Bilen	5.723	6,1
İki veya Daha Fazla Yabancı Dil Bilen	79	0,1
Yabancı Dil Bilmeyen	88.414	93,8
GENEL TOPLAM	94.216	100
Kurum Dışı Çalışan		
Çalıştığı Kurum	Sayı	Yüzde
TBMM	22	3,0
Cumhurbaşkanlığı	36	5,0
Bakanlıklar	196	27,1
Mahalli İdareler	2	0,3
Diğer Kamu	468	64,6
GENEL TOPLAM	724	100
Yasal Nedenlerle İstihdam		
Statüsü	Sayı	Yüzde
SHÇEK	890	18,8
Gazi - Şehit Yakını	563	11,9
Engelli	2.068	43,8
Eski Hükümlü	872	18,5
Diğer	329	7,0
GENEL TOPLAM	4.722	100

EK 2

2021

**KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU**

**KİT'LER, BAĞLI ORTAKLIKLARI VE ÖİB
PORTFÖYÜ MALİ TABLOLARI**

Tablo I: Özet Gelir Tablosu (Toplulaştırılmış)

ÖZET GELİR TABLOSU (milyon TL)	2017	2018	2019	2020	2021
Brüt Satışlar	107.266	129.155	156.716	165.154	331.445
Yurt İçi	97.039	115.897	141.394	150.305	258.219
Yurt Dışı	6.849	10.443	11.663	10.893	18.728
Görevlendirme Bedeli	1.637	1.442	1.679	2.275	51.485
Satış İndirimleri	1.497	2.115	2.436	1.616	1.957
Satışların Maliyeti	97.644	125.778	144.488	145.306	325.757
Faaliyet Giderleri	5.768	7.315	11.430	11.799	14.841
Faaliyet Kâr-Zararı	2.357	-6.053	-1.638	6.433	-11.110
Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Kârlar	11.260	28.425	23.807	26.241	49.324
Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlar	9.069	18.063	15.142	17.654	41.502
Karşılık Gideri	2.262	1.291	958	1.242	4.483
Finansman Giderleri	1.549	3.910	5.321	7.606	19.408
Faiz Giderleri	820	1.823	3.362	2.421	4.368
Kur Farkları	424	2.079	1.942	5.172	15.010
Olağandışı Gelir ve Kârlar	7.620	9.256	1.848	2.278	13.784
Olağandışı Gider ve Zararlar	3.162	4.572	3.597	7.268	11.887
Dönem Kâr-Zararı	7.457	5.084	-43	2.424	-20.798
Dönem Net Kâr-Zararı	5.060	1.527	-2.641	-147	-24.324

Kaynak: HMB

Tablo II: Özet Bilanço (Toplulaştırılmış)

ÖZET BİLANÇO (milyon TL)	2017	2018	2019	2020	2021
AKTİF TOPLAMI	202.857	243.619	282.925	317.856	484.069
Dönen Varlıklar	76.881	91.003	109.254	121.335	232.096
Hazır Değerler ve Menkul Kıymetler	11.758	7.761	11.587	20.088	30.497
Ticari ve Diğer Alacaklar	41.223	52.648	54.798	52.387	135.752
Stoklar	16.739	19.295	27.931	30.566	40.961
Duran Varlıklar	125.976	152.616	173.671	196.521	251.973
Ticari ve Diğer Alacaklar	20.090	30.265	32.075	38.700	45.664
Mali Duran Varlıklar	13.056	13.629	18.605	17.018	30.393
Maddi Duran Varlıklar	85.063	99.290	112.018	129.338	164.876
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	40.296	60.127	77.090	85.475	181.323
Mali Borçlar	6.693	11.331	20.208	20.242	33.625
Ticari ve Diğer Borçlar	27.198	40.051	48.406	55.022	117.949
Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	1.543	1.531	2.238	1.996	3.133
Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	24.603	34.058	42.385	54.281	107.791
Mali Borçlar	15.241	22.237	26.007	36.806	78.196
Ticari ve Diğer Borçlar	1.093	4.427	7.774	8.440	19.023
Özkaynaklar	137.958	149.434	163.449	178.101	194.955
Nominal Sermaye	162.691	173.044	197.546	248.773	361.752
Ödenmiş Sermaye	135.913	149.759	170.685	196.795	264.635

Kaynak: HMB

Tablo III: Mali Rasyolar

MALİ RASYOLAR	2017	2018	2019	2020	2021
LİKİDİTE RASYOLARI					
Cari Oran	1,91	1,51	1,42	1,42	1,28
Asit Test Oranı	1,49	1,19	1,05	1,06	1,05
Nakit Oranı (Disponibilite Oranı)	0,18	0,11	0,11	0,22	0,16
DEVİR HIZI RASYOLARI					
Stok Dönüş Hızı	6,00	6,98	6,12	4,97	9,11
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	82	104	83	77	81
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	88	81	86	88	43
KALDIRAÇ RASYOLARI					
Finansal Kaldıraç	0,32	0,39	0,42	0,44	0,60
UV Borçlar / Özkaynaklar	0,18	0,23	0,26	0,30	0,55
Özkaynaklar / Aktifler	0,68	0,61	0,58	0,56	0,40
Faizleri Karşılama Oranı	5,81	2,30	0,99	1,32	-0,07
KÂRLILIK RASYOLARI (%)					
Aktif Getiri Oranı	3,29	2,08	0,61	1,98	-2,19
Özsermaye Kârlılık Oranı	3,92	1,06	-1,69	-0,09	-13,04
Brüt Satış Kârı Oranı	0,08	0,01	0,06	0,11	0,01
Faaliyet Kârı / Net Satışlar	0,02	-0,05	-0,01	0,04	-0,03
Vergi Öncesi Kâr / Net Satışlar	0,07	0,04	0,00	0,01	-0,06
Dönem Net Kârı / Net Satışlar	0,05	0,01	-0,02	0,00	-0,07
AKTİF KULLANIM ORANLARI					
Net Satışlar / Hazır Kıymetler	14,56	19,61	19,06	8,81	11,66
Net Satışlar / Alacaklar	4,40	3,45	4,33	4,65	4,46
Net Satışlar / Aktifler	0,52	0,52	0,55	0,51	0,68

Kaynak: HMB

EK 3

2021

**KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU**

**KİT'LER, BAĞLI ORTAKLIKLARI VE ÖİB
PORTFÖYÜ İSTİHDAM BİLGİLERİ**

Tablo I: Personel Gideri ve Sayıları⁴¹

PERSONEL SAYILARI (Ortalama Kişi)	2017	2018	2019	2020	2021
Memur + Sözleşmeli	48.794	48.362	48.362	48.094	45.585
İşçi	61.191	60.201	60.201	57.019	54.076
Toplam Personel Sayısı	109.984	108.563	108.563	105.112	99.661
İSTİHDAM GİDERLERİ (milyon TL)					
Memur + Sözleşmeli	3.824,1	4.491,0	5.498,4	6.116,1	6.711,3
İşçi	6.461,5	7.194,0	8.340,5	8.896,5	10.649,9
Toplam İstihdam Gideri	10.285,6	11.685,0	13.838,8	15.012,6	17.361,2
PERSONEL GİDERİ (TL/Ay)					
Memur + Sözleşmeli	6.531,1	7.738,6	9.467,5	10.597,5	12.268,9
İşçi	8.799,8	9.958,2	12.001,0	13.002,3	16.411,9
Toplam Personel Gideri	7.793,3	8.969,5	10.847,7	11.902,0	14.516,9
İSTİHDAM GİDERLERİ / (Satış + Faaliyet) (%)					
Memur + Sözleşmeli	3,8	3,5	3,6	4,0	4,4
İşçi	6,4	5,6	5,5	5,9	7,0
Toplam İstihdam Gideri	10,2	9,0	9,1	9,9	11,4

Kaynak: HMB

⁴¹ Tüm istihdam verilerine, <http://www.hmb.gov.tr> adresinde yer alan istatistiklerden ulaşılabilmektedir. Tablodaki tutarlar brütür.

Tablo II: Personel Profili⁴² (31/12/2021 İtibarıyla)

Hizmet Süresi		
	Sayı	Yüzde
0-5 Yıllık	15.467	16,4
5-10 Yıllık	17.198	18,2
10-15 Yıllık	16.776	17,8
15-20 Yıllık	9.631	10,2
20-25 Yıllık	14.714	15,6
25 ve Üzeri	20.713	21,9
GENEL TOPLAM	94.499	100
Yaş Grupları		
	Sayı	Yüzde
0-20	146	0,2
20-30	12.037	12,7
30-40	27.384	29,0
40-50	30.805	32,6
50-60	19.745	20,9
60 ve Üzeri	4.382	4,6
GENEL TOPLAM	94.499	100
Eğitim Durumu		
	Sayı	Yüzde
Okur - Yazar	55	0,1
İlköğretim	8.925	9,4
Lise	10.311	10,9
Meslek Lisesi	21.783	23,1
Yüksekokul	16.243	17,2
Lisans	32.704	34,6
Yüksek Lisans	4.306	4,6
Doktora	172	0,2
GENEL TOPLAM	94.499	100

⁴² Ek 3 Tablo II'de yer alan toplam personel sayısı 2021 yıl sonu itibarıyla kişi sayısını göstermekte olup geçici işçileri kapsamamaktadır. Ek 3 Tablo I'de ise geçici işçiler dahil 2021 yılı ortalama kişi sayısı esas alınmıştır.

Cinsiyet		
	Sayı	Yüzde
Erkek	83.872	88,8
Kadın	10.627	11,2
GENEL TOPLAM	94.499	100
Yabancı Dil Bilgisi		
	Sayı	Yüzde
Tek Yabancı Dil Bilen	5.724	6,1
İki veya Daha Fazla Yabancı Dil Bilen	79	0,1
Yabancı Dil Bilmeyen	88.688	93,9
GENEL TOPLAM	94.491	100
Kurum Dışı Çalışan		
Çalıştığı Kurum	Sayı	Yüzde
TBMM	23	3,0
Cumhurbaşkanlığı	38	5,0
Bakanlıklar	200	26,1
Mahalli İdareler	7	0,9
Diğer Kamu	498	65,0
GENEL TOPLAM	766	100
Yasal Nedenlerle İstihdam		
Statüsü	Sayı	Yüzde
SHÇEK	890	18,7
Gazi - Şehit Yakını	564	11,9
Engelli	2.081	43,8
Eski Hükümlü	884	18,6
Diğer	329	6,9
GENEL TOPLAM	4.748	100

EK 4

2021

**KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU**

**KİT'LER, BAĞLI ORTAKLIKLARI VE ÖİB
PORTFÖYÜ DİĞER SEÇİLMİŞ
GÖSTERGELER**

Göstergeler/Büyükükler

KATMA DEĞER (milyon TL)	2017	2018	2019	2020	2021
Dönem Kâr/Zararı	7.457,1	5.083,5	-42,7	2.424,2	-20.797,9
Faiz Gideri	849,5	1.949,6	3.715,5	2.697,9	4.821,4
Karşılık Gid.+ Kur Farkları	2.826,4	3.369,6	2.900,3	6.414,5	19.492,9
Cari Yıl Amortisman Gideri	5.253,2	5.683,9	6.820,3	6.784,7	8.709,8
İstihdam Giderleri	10.285,6	11.685,0	13.789,2	15.012,6	17.361,2
Toplam	26.671,8	27.771,7	27.214,7	33.333,9	29.587,5

DİĞER GÖSTERGELER (milyon TL)

Yatırım Harcaması	13.535,9	19.496,3	20.375,4	23.814,7	39.172,8
Faiz Dışı Fazla	547,0	-3.162,4	-8.097,1	737,1	-38.340,1
Bütçeye Katkı (Vergi Harici)	3.068,2	4.570,7	4.051,7	2.904,0	3.875,0
Bütçeden Transferler	11.684,5	14.866,6	18.904,5	18.010,5	63.128,2

KATMA DEĞER HESABI (GSYİH'ye Oran - %)

Dönem Kâr/Zararı	0,238	0,135	-0,001	0,048	-0,287
Faiz Gideri	0,027	0,052	0,086	0,053	0,067
Karşılıklar (Karşılık Gid. + Kur Farkları)	0,090	0,090	0,067	0,127	0,269
Cari Yıl Amortisman Gideri	0,168	0,151	0,158	0,134	0,120
İstihdam Giderleri	0,328	0,311	0,322	0,297	0,240
Toplam	0,851	0,739	0,627	0,660	0,408

DİĞER GÖSTERGELER (GSYİH'ye Oran - %)

Yatırım Harcaması	0,432	0,519	0,472	0,472	0,540
Faiz Dışı Fazla	0,017	-0,084	-0,187	0,000	-0,529
Bütçeye Katkı (Vergi Harici)	0,098	0,122	0,094	0,058	0,053
Bütçeden Transferler (*)	0,373	0,396	0,438	0,357	0,871

Kaynak: HMB

(*) Sermaye/Görevlendirme bedeli

EK 5

2021

**KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU**

VERGİ DIŞI GELİRLER

GELİRLER	2020	2021	% Değişim 2021-2020
(Cari Fiyatlar - milyon TL)			
TEMETTÜ GELİRLERİ (KİT'ler + Türk Telekom + MKE A.Ş. + Diğer İştirakler)	2.007,3	3.443,3	71,5
DHMİ	0,0	0,0	0,0
DMO	0,0	153,9	100,0
ETİ MADEN	1.300,0	1.789,9	37,7
KEGM	579,4	1.083,5	87,0
MKE A.Ş.	0,0	18,0	100,0
TÜRK TELEKOM	127,9	397,9	211,1
Diğer İştirakler	0,0	0,0	0,0
KİT'LERDEN ELDE EDİLEN HASILAT PAYI GELİRLERİ	1.024,6	847,7	-17,3
DHMİ (%14)	661,3	552,0	-16,5
DMO (%10'a kadar)	0,0	0,0	0,0
KEGM (%10)	220,0	295,7	34,4
TPAO (%10)	143,3	0,0	-100,0
KAMU SERMAYELİ BANKALARDAN ELDE EDİLEN TEMETTÜ GELİRLERİ	44.459,5	35.770,1	-19,5
TCMB (Bakiye Kâr Dahil)	44.459,5	35.770,1	-19,5
DİĞER HAZİNE ALACAĞINA DÖNÜŞMÜŞ KALEMLERDEN YAPILAN TAHSİLATLAR	21,4	62,9	193,9
TOPLAM	47.512,8	40.124,0	-15,6

Kaynak: HMB

EK 6

2021

**KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU**

BAĞLI ORTAKLIKLAR VE İŞTİRAKLERİ

KURULUŞ		KAMU PAYI %	İLGİLİ KURULUŞ	STATÜ	KURULUŞ PAYI %
I	233 SAYILI KHK KAPSAMINDAKİ KİT'LER				
A	İKTİSADİ DEVLET TEŞEKKÜLLERİ				
	İMALAT				
1	DMO (Devlet Malzeme Ofisi)	100			
2	TEMSAN (Türkiye Elektromekanik Sanayii A.Ş.)	100			
	MADENCİLİK				
3	TTK (Türkiye Taşkömürü Kurumu)	100			
			1. Kozlu Taşkömürü İşletme Müessesesi	MÜESSESE	100
			2. Karadon Taşkömürü İşletme Müessesesi	MÜESSESE	100
			3. Üzülmaz Taşkömürü İşletme Müessesesi	MÜESSESE	100
			4. Armutçuk Taşkömürü İşletme Müessesesi	MÜESSESE	100
			5. Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesi	MÜESSESE	100

I 233 SAYILI KHK KAPSAMINDAKİ KİT'LER					
4	TKİ (Türkiye Kömür İşletmeleri)	100			
			1. Kömür İşletmeleri A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	48
			2. Yeni Anadolu Madencilik ve Teknolojileri Sanayi Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	16
			3. Soma Organize Sanayi Bölgesi	YURT İÇİ İŞTİRAK	20
5	ETİ MADEN (Eti Maden İşletmeleri)	100			
			1. Eti Soda A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	26
			2. T.M. Metek Metal A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	20
			3. T.T. Krom A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	5
			4. TRBOR Bor Teknolojileri A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	33
			5. Etimine SA	4646 SAYILI KANUN'UN EK 1'İNCİ MADDESİNE GÖRE KURULMUŞ ORTAKLIK	75
			6. AB. Etipoducts O.Y.	YURT DIŞI İŞTİRAK	50
ELEKTRİK					
6	EÜAŞ (Elektrik Üretim A.Ş.)	100			
			1. Aktaş Elektrik A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	15
			2. NUR-TEK Elektrik Üretim A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	30
			3. SOYTEK Elektrik Santrali Tesis İşletme ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	15
			4. TGT Elektrik Santrali Tesis İşletme ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,03158
			5. SOMA Organize Sanayi Bölgesi	YURT İÇİ İŞTİRAK	20
			6. EUAS International ICC	4646 SAYILI KANUN'UN EK 1'İNCİ MADDESİNE GÖRE KURULMUŞ ORTAKLIK	100
7	TEİAŞ (Türkiye Elektrik İletim A.Ş.)	100			
			1. SEE CAO.	YURT İÇİ İŞTİRAK	10
			2. ELTEM-TEK Elektrik Tesisleri ve Müh. Hiz. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	47
			3. EPIAŞ-Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	30

I 233 SAYILI KHK KAPSAMINDAKİ KİT'LER					
8	TEDAŞ (Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.)	100			
PETROL – DOĞALGAZ					
9	BOTAŞ (Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.)	100			
			1. TürkAkım Gaz Taşıma A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	50
			2. Turusgaz Taahhüt Pazarlama ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	35
			3. Botaş International Ltd. Şirketi (BIL)	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			4. Turkish Petroleum International Company Ltd. (TPIC)	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			5. TANAP Doğal Gaz İletim A. Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	30
			6. Botaş International Anonim Şirketi	4646 SAYILI KANUN'UN EK 1'İNCİ MADDESİNE GÖRE KURULMUŞ ORTAKLIK	100
			7. Turkish Petroleum International Anonim Şirketi	4646 SAYILI KANUN'UN EK 1'İNCİ MADDESİNE GÖRE KURULMUŞ ORTAKLIK	100
10	TPAO (Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı)	100			
			1. TPOC (Turkish Petroleum Overseas Company)	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			2. TPBTC (Turkish Petroleum Bakü Tiflis Ceyhan Ltd.)	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			3. TPSCP (Turkish Petroleum SCP Ltd.)	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			4. Azerbaycan International Operating Company	YURT DIŞI İŞTİRAK	5,72
			5. Georgian Pipeline Company	YURT DIŞI İŞTİRAK	5,72
TARIM					
11	TMO (Toprak Mahsulleri Ofisi)	100			
			1. TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk San. ve Tic. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	50
			2. Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	15
12	ÇAYKUR (Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü)	100			
			1. Çay – San Doğu Karadeniz Çay Entegre Sanayi A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	47,89

I 233 SAYILI KHK KAPSAMINDAKİ KİT'LER					
13	TİGEM (Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü)	100			
			1. Türk Sudan Uluslararası Tarım ve Hayvancılık A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	80
			2. Kazova Vasfi Diren Tarım İşletmesi Sanayi ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	25
			3. Bala – Can Tarım Hayvancılık İşletmesi Sanayi ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	20
14	ESK (Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü)	100			
15	TŞFAŞ (Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.)	100			
ULAŞTIRMA					
16	TCDD (T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi)	100			
			1. TCDD Taşımacılık A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			2. İZBAN İzmir Banliyö T.A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	50
			3. TCDD Teknik A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	50
			4. EUROTREM Demiryolu Araçları Sanayii ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	15
			5. VADEMSAŞ Vostalpine Kardemir Demiryolu Sistemleri A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	15
			6. SİTAŞ Sivas Travers İmalat Sanayi ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	15
17	TÜRASAŞ	100			
B KAMU İKTİSADİ KURULUŞLARI					
ULAŞTIRMA					
1	DHMİ (Devlet Hava Meydanları İşletmesi)	100			
2	KEGM (Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü)	100			
			1. Kıbrıs Türk Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma Ltd. Şti.	YURT DIŞI İŞTİRAK	48,9

II ÖİB PORTFÖYÜNDEKİ KURULUŞLAR					
1	Sümer Holding A.Ş. Genel Müdürlüğü	100			
			1. Kıbrıs Türk Tütün Endüstrisi Ltd. Şti.	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	51
			2. Güney Sanayi Tic. İşl. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,20
			3. ŞİHSAN Şihbarak Halı İplik A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	45
			4. YİFAŞ Yeşilyurt Tekstil San. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	4
			5 TÜMAŞ Türk Müh. Müş. Müt. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	49
			6. BEYTAŞ Beydağı Kireç San. Tic. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	12
			7. YERTEKS Tekstil San. Tic. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	10
			8. METAŞ İzmir Metalurji Fab. T.A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	2,9
			9.SUTİ Sümer Tekstil A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	40
			10. Security Papers Ltd. (Pakistan)	YURT DIŞI İŞTİRAK	10
2	TDİ (Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş. Genel Müdürlüğü.))	100			
			1. Kıbrıs Türk Denizcilik Ltd. Şti.	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	51
			2. TRANSBAŞ (Trabzon Serbest Bölge İşleticisi A.Ş.)	YURT İÇİ İŞTİRAK	4,6
3	ADÜAŞ (Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.)	100			
4	Doğusan Boru Sanayi ve Ticaret A.Ş.	56,09			
			1. Doğu Halk Holding A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	40,08

III KAMU SERMAYELİ BANKALAR					
1	T. Halk Bankası A.Ş.	75,29			
			1. Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			2. Halk Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	99,48
			3. Halk Finansal Kiralama A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			4. Halk Varlık Kiralama A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			5. Halk Faktoring A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			6. Bileşim Finansal Teknolojiler ve Ödeme Sistemleri A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	33,33
			7. KOBİ Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	31,47
			8. Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	9,28
			9. Kredi Kayıt Bürosu A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	18,18
			10. KGF Kredi Garanti Fonu A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	1,49
			11. İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,99
			12. Mesbaş Mersin Serbest Bölge İşleticisi A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	1,37
			13. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası	YURT İÇİ İŞTİRAK	1,11
			14. Alanya Liman İşletmeleri Denizcilik Tur. Tic. Ve San. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,50
			15. Borsa İstanbul A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,004
			16. Platform Ortak Kartlı Sistemler A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	20
			17. Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	3
			18. Halk Banka A.D., Skopje	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	99,40
			19. Halk Bank A.D., Beograd	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			20. Demir-Halk Bank (Nederland) N.V	YURT DIŞI İŞTİRAK	30
			21. Macaristan Halk Bankası (Sberbank Magyarország Zrt.)	YURT DIŞI İŞTİRAK	1,07
			22. VISA INC.	YURT DIŞI İŞTİRAK	0,018
			23. Birleşik İpotek Finansmanı A.Ş. (Türkiye Menkul Kıymetleştirme Şirketi)	YURT İÇİ İŞTİRAK	8,34
			24. JCR Avrasya Derecelendirme A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	2,86

III KAMU SERMAYELİ BANKALAR					
2	T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	100			
			1. Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	99,60
			2. Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	74,90
			3. Ziraat Katılım Bankası A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			4. Ziraat Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			5. Ziraat Teknoloji A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			6. Ziraat Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			7. Ziraat Bank International AG	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			8. Ziraat Bank BH d.d.	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			9. Ziraat Bank (Moscow) JSC	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	99,91
			10. Kazakhstan Ziraat Internatioanal Bank	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	99,75
			11. Ziraat Bank Azerbaycan ASC	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	99,98
			12. Ziraat Bank Montenegro AD	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			13. JSC Ziraat Bank Georgia	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			14. Ziraat Bank Uzbekistan JSC	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			15. Arap Türk Bankası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	15,43
			16. Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	8,81
			17. Kredi Kayıt Bürosu A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	9,09
			18. Platform Ortak Kartlı Sistemler A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	20
			19. Turkmen Turkish Joint Stock Commercial Bank	YURT DIŞI İŞTİRAK	50
			20. T.C. Merkez Bankası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	19,22
			21. T. Vakıflar Bankası T.A.O.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,07
			22. AXA Sigorta A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	7,31

III KAMU SERMAYELİ BANKALAR					
			23. Milli Reasürans T.A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	2,49
			24. Kredi Garanti Fonu A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	1,49
			25. Borsa İstanbul A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,0035
			26. Türk Ticaret Bankası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,0004
			27. Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	3,00
			28. JCR Avrasya Derecelendirme A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	2,86
			29. Bileşim Finansal Teknolojiler ve Ödeme Sistemleri A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	33,34
			30. Birleşik İpotek Finansmanı A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	8,33
			31. Keskinöğlü Tavukçuluk A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLIORTAKLIK	55,95
			32. Rinerji Rize Elektrik Üretim A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	51,00
			33. Azer Türk Bank ASC (AZN)	YURT DIŞI İŞTİRAK	12,37
			34. Irak Mevduat Sigorta Fon Şirketi (IQD)	YURT DIŞI İŞTİRAK	0,79
			35. Borica – Bankservice AD (BGN)	YURT DIŞI İŞTİRAK	0,01
			36. VISA INC	YURT DIŞI İŞTİRAK	0,00
3	Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	73,44			
			1. Kıbrıs Vakıflar Bankası Ltd. Lefkoşa	YURT DIŞI İŞTİRAK	15,00
			2. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	8,38
			3. Roketsan Roket Sanayi ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	9,93
			4. Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	4,75
			5. KKB Kredi Kayıt Bürosu A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	9,09
			6. Güçbirliği Holding A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,07
			7. İzmir Enternasyonal Otelcilik A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	5,00
			8. İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	4,37

III KAMU SERMAYELİ BANKALAR					
			9. Kredi Garanti Fonu A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	1,49
			10. Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	3
			11. Tasfiye Halinde World Vakıf UBB Ltd. Lefkoşa	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	83
			12. Vakıf Faktoring A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	78,39
			13. Vakıf Finansal Kiralama A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	58,71
			14. Vakıf Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	99,25
			15. Vakıfbank International A.G.	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			16. Vakıf Menkul Kıymet Yatırım Ortaklığı A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	17,37
			17. Vakıf Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	48,95
			18. Vakıf Enerji ve Madencilik A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	65,50
			19. Taksim Otelcilik A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	51
			20. Vakıf Pazarlama Sanayi ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	86,97
			21. Vakıf Gayrimenkul Değerleme A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	97,14
			22. Platform Ortak Kartlı Sistemler A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	20
			23. Bileşim Finansal Teknolojiler ve Ödeme Sistemleri A.Ş.	YURTIÇİ İŞTİRAK	33,33
			24. JCR Avrasya Derecelendirme A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	2,86
			25. Birleşik İpotek Finansmanı A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	8,33
			26. Vakıf Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
4	T. Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş.	99,08			
			1. Maksan A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	31,14
			2. Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			3. Arıcak Turizm ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	99,71
			4. Takasbank İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,36

III KAMU SERMAYELİ BANKALAR					
			5. TII-IVCI İstanbul Venture Capital Initiative	YURT DIŞI İŞTİRAK (Alt Fon)	6,25
			6. Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama A.Ő.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			7. Birleşik İpotek Finansmanı A.Ő.	YURT İÇİ İŞTİRAK	8,33
			8. JCR Avrasya Derecelendirme A.Ő.	YURT İÇİ İŞTİRAK	2,86
			9. Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ő.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
5	Türkiye Emlak ve Katılım Bankası A.Ő.	99,99			
			1. Emlak Katılım Varlık Kiralama A.Ő.	YURTIÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			2. Emlak Varlık Kiralama A.Ő.	YURTIÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			3. Kredi Garanti Fonu A.Ő.	YURT İÇİ İŞTİRAK	1,49
6	Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ő.	100			
			1. Garanti Faktoring A.Ő.	YURT İÇİ İŞTİRAK	9,78
			2. Kredi Garanti Fonu A.Ő.	YURT İÇİ İŞTİRAK	1,49
			3. JCR Avrasya Derecelendirme A.Ő.	YURT İÇİ İŞTİRAK	2,86
			4. İhracatı Geliştirme A.Ő.	YURT İÇİ İŞTİRAK	5
IV DİŐER KURULUŞLAR					
1	MKE A.Ő. (Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi)	100			
			1. Mercedes- Benz Türk A.Ő.	YURT İÇİ İŞTİRAK	2,96
			2. Kırıkkale Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetimi A.Ő.	YURT İÇİ İŞTİRAK	17
			3. Roketsan - Roket Sanayii ve Ticaret A.Ő.	YURT İÇİ İŞTİRAK	15,17
			4. Mercedes- Benz Otomotiv Ticaret ve Hizmetler A.Ő.	YURT İÇİ İŞTİRAK	2,96
2	PTT (T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı)	100			
			1. Kule Verici Tesisleri İŐletim ve Teknolojileri A.Ő.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			2. PTT Anadolu Lojistik A.Ő.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			3. PTT Bilgi Teknolojileri (BT) A.Ő.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			4. PTT Para Lojistik ve Özel Güvenlik Hizmetleri (PAL) A.Ő.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			5. PTTEm Teknoloji ve Elektronik Hizmetleri A.Ő.	YURT İÇİ İŞTİRAK	40
			6. Sofra Kurumsal ve Ödüllendirme Hizmetleri A.Ő.	YURT İÇİ İŞTİRAK	33,33

IV DİĞER KURULUŞLAR					
3	TURKSAT Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş.	100			
			1. Eurasiasat	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			2. ICO - International Communication Organization	YURT DIŞI İŞTİRAK	0,47
			3. Eutelsat Communications S.A.- Hizmet Konsorsiyumu	YURT DIŞI İŞTİRAK	0,4
			4. TCDD Teknik A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	40
4	TRT (Türkiye Radyo Televizyon Kurumu)	100			
			1. Anten Teknik Hizmetler ve Verici Tesis İşletme A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	10
			2. TIAK Televizyon İzleme Araştırmaları A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	10,5
5	AOÇ (Atatürk Orman Çiftliği)	100			
6	AA (Anadolu Ajansı)	47,75			
7	Türk Telekomünikasyon A.Ş.	25			
			1. TT Mobil İletişim Hizmetleri A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			2. TTNET A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			3. Argela Yazılım ve Bilişim Teknolojileri San. ve Tic. A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			4. Innova Bilişim Çözümleri A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			5. Assist Rehberlik ve Müşteri Hizmetleri A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			6. Sebit Eğitim ve Bilgi Teknolojileri A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			7. TT Ventures Proje Geliştirme A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			8. TT International ve Bağlı Ortaklıkları	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			9. TT Destek Hizmetleri A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			10. TTES Elektrik Tedarik Satış A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			11. TTG Finansal Teknolojiler A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			12. Cetel Telekom İletişim Sanayi ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	6,84

IV DİĞER KURULUŞLAR					
8	Borsa İstanbul A.Ş.	80,6			
			1. İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	64,15
			2. Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. (MKK)	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	71,75
			3. Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	34,27
			4. Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	30,83
			5. Ege Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	19,98
			6. Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	21,80
			7. JCR Avrasya Derecelendirme A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	18,50
			8. Birleşik İpotek Finansmanı A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	5,00
			9. Kırgız Menkul Kıymetler Borsası	YURT DIŞI İŞTİRAK	16,33
			10. Karadağ Borsası	YURT DIŞI İŞTİRAK	24,43
			11. Bakü Sermaye Borsası	YURT DIŞI İŞTİRAK	4,76
			12. Saraybosna Menkul Kıymetler Borsası	YURT DIŞI İŞTİRAK	16,70
9	USHAŞ A.Ş.	100			
			1. SADES	YURT İÇİ İŞTİRAK	100
10	Türk Reasürans A.Ş.	100			
11	Türk Hava Yolları A.Ş.	49,12			
			1. THY Teknik A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			2. THY Uçuş Eğitim ve Havalimanı İşletme A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			3. THY Havaalanı Gayrimenkul Yatırım ve İşletme A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			4. THY Uluslararası Yatırım ve Taşımacılık A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			5. Cornea Havacılık Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	80
			6. THY Teknoloji ve Bilişim A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			7. THY Hava Kargo Taşımacılığı A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			8. Güneş Ekspres Havacılık A.Ş. (Sun Express)	YURT İÇİ İŞTİRAK	50

IV DİĞER KURULUŞLAR					
			9. THY DO&CO İkrım Hizmetleri A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	50
			10. P&W T.T. Uçak Bakım Merkezi Ltd. Şti.	YURT İÇİ İŞTİRAK	49
			11. TGS Yer Hizmetleri A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	50
			12. THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	50
			13. Goodrich THY Teknik Servis Merkezi Ltd. Şti	YURT İÇİ İŞTİRAK	40
			14. Uçak Koltuk Sanayi ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	50
			15. TCI Kabin İçi Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	50
			16. Vergi İade Aracılık A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	30
			17. TFS Akaryakıt Hizmetleri A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	25
			18. Air Albania	YURT DIŞI İŞTİRAK	49
			19. We World Express Ltd.	YURT DIŞI İŞTİRAK	45
12	ASFAT A.Ş.	100			

EK 7

2021

**KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU**

**2021 YILINDA ISO 500'DE
YER ALAN KAMU İŞLETMELERİ**

TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU İÇİNDE YER ALAN KİT'LER

Sıralama		Firma veya Müessese Adı	Üretimden Net Satışlar (2021-milyon TL)
2021	2020		
34	44	TPAO - Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı	10.422
36	42	ETİ MADEN-Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	9.998
52	21	EÜAŞ - Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü	7.487
61	53	TŞFAŞ - Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.	6.046
81	66	TKİ - Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu	4.711
89	74	ÇAYKUR - Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	4.405
314	100	ESK - Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü	1.592

Kaynak: İstanbul Sanayi Odası (<http://www.iso500.org.tr/500-buyuk-sanayi-kurulusu/2021/>)

EK 8

2021

**KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU**

**KULLANILAN MALİ RASYOLARA
İLİŞKİN BİLGİLER**

Likidite Rasyoları	
a. Cari Oran	Dönen Varlıklar / K.V. Yabancı Kaynaklar
b. Asit-Test Oran	(Dönen Varlık. - Stoklar) / K.V. Yabancı Kaynaklar
c. Nakit Oranı (Disponibilite Oranı)	Hazır Değerler (Kasa + Banka + Serb. Menk. Değer.) / K.V. Yabancı Kaynaklar
Devir Hızı Rasyoları	
a. Stok Devir Hızı	Satılan Mal ve Hizmet Maliyeti / Ortalama Stok
b. Alacakların Tahsil Süresi	Alacaklar / Net Satışlar
c. Stok Devir Süresi	Stoklar / Satılan Mal ve Hizmet Maliyeti
ç. Borç Ödeme Süresi	Borçlar / Satılan Mal ve Hizmet Maliyeti
d. Nakit Çevirme Süresi	(b + c - ç) * 365
Kaldıraç Rasyoları	
a. Finansal Kaldıraç Oranı	Yabancı Kaynaklar / Aktif Toplamı
b. Özkaynakların Aktif Toplamına Oranı	Özkaynaklar / Aktif Toplamı
c. U.V. Yabancı Kaynaklar / Özkaynaklar	U.V. Yabancı Kaynaklar / Özkaynaklar
d. Faizleri Karşılama Oranı	(Vergi Öncesi Kâr + Faiz Giderleri) / Faiz Giderleri
Kârlılık Rasyoları	
a. Aktif Kârlılık Oranı	Vergi Sonrası Net Kâr + Finansman Giderleri * (1- Kurumlar Vergisi Oranı) / Net Aktif Toplamı
b. Özsermaye Kârlılık Oranı	Vergi Sonrası Net Kâr / Özkaynaklar Toplamı
c. Brüt Satış Kârı Oranı	Brüt Satış Kârı / Net Satışlar
ç. Faaliyet Kârı / Net Satışlar	Faaliyet Kârı / Net Satışlar
d. Vergi Öncesi Kâr / Net Satışlar	Vergi Öncesi Kâr / Net Satışlar
e. Dönem Net Kârı / Net Satışlar	Dönem Net Kârı / Net Satışlar
Aktif Kullanım Rasyoları	
a. Net Satışlar / Hazır Kıymetler	Net Satışlar / Hazır Kıymetler
b. Net Satışlar / Alacaklar	Net Satışlar / Ticari Alacaklar
c. Net Satışlar / Aktifler	Net Satışlar / Aktif Toplamı

**T.C. HAZİNE VE
MALİYE BAKANLIĞI**

www.hmb.gov.tr